

สถาบันพระปกเกล้า

การศึกษา
ความเคลื่อนไหวทางการเมือง
และพฤติกรรมกำเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562

จังหวัด
อุบลราชธานี

ประเทือง ม่วงอ่อน

สถาบันพระปกเกล้า

การศึกษา
ความเคลื่อนไหวทางการเมือง
และพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562

จังหวัด
อุบลราชธานี

ประเทือง ม่วงอ่อน

เรื่อง การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้เขียน ประเทือง ม่วงอ่อน

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (e-book) 978-616-476-155-1

รหัสสิ่งพิมพ์สถาบัน สวพ.63-76-00.0 (ebook)

ประสานงาน วลัยพร ล้ออัศจรรย์

สงวนลิขสิทธิ์ © 2563

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

จัดพิมพ์โดย สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9596 โทรสาร 0-2143-8177
<http://www.kpi.ac.th>

คำนำสถาบันพระปกเกล้า

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรก ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงกติกาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรก ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงกติกาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหลายประการ ได้แก่ การนำระบบการเลือกตั้งที่เรียกว่า “การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม” มาใช้ โดยกำหนดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเป็นการจัดสรรโดยคำนวณจากคะแนนรวมที่พรรคการเมืองได้จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตทั่วประเทศ การกำหนดให้พรรคการเมืองสามารถเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อ การกำหนดในเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รูปแบบและวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนบทลงโทษกรณีกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เข้มข้นกว่าการเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ นอกจากนี้ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ยังเกิดขึ้นท่ามกลางบริบทและสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดเมื่อปี 2554 เป็นอย่างมาก อาทิ การว่างเว้นจากการเลือกตั้งเกือบแปดปีทำให้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก (First Time Voter) มากกว่า 7 ล้านคน การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของเทคโนโลยีการสื่อสาร (Digital Disruption) ทำให้สื่อใหม่ (new media) เข้ามามีอิทธิพลในการเลือกตั้งอย่างเด่นชัดเป็นครั้งแรก การเปลี่ยนแปลงในกติกาและสภาพแวดล้อมดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง ยุทธวิธีการหาเสียงของผู้สมัครและพรรคการเมือง รวมถึงพฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนของประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ และน่าสนใจยิ่ง

สถาบันพระปกเกล้าขอขอบคุณ ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี” และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย และผู้สนใจทั่วไปในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
กันยายน 2563

คำนำผู้เขียน

เป้าหมายสูงสุดของการศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ จ.อุบลราชธานี เพื่อให้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำความเข้าใจทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจเลือกตั้ง โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นทางการเมือง รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีความมุ่งหวังว่างานศึกษาเล่มนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศทางเลือกอีกเล่มหนึ่งที่มีการรวบรวมข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยุคปี พ.ศ. 2562 อย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นทรัพยากรข้อมูลเปรียบเทียบ สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการออกแบบกฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไปในอนาคต

องค์ความรู้และพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนและนักการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การมองปัญหาทางการเมืองแบบเดิม ผ่านมุมมองของกลุ่มชนชั้นนำแบบเดิม ๆ ที่ยังอ้างกระบวนการทัศน์แบบรวมศูนย์อำนาจเพราะเกรงว่ากลุ่มตนจะสูญเสียอำนาจ การพยายามกุมความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การเห็นคนไม่เท่าเทียมกัน นำไปสู่การออกแบบกฎ กติกา วิธีการเลือกตั้ง และโครงสร้างทางการเมืองที่ลดทอนโอกาสของประชาชนในภาพรวม เกิดข้อคำถามข้อสงสัยถึงความไม่ชอบมาพากลตามมาอีกหลายประการ

การอ้างปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของประชาชนในต่างจังหวัดว่าเป็นเพราะประชาชนโง่จน เจ็บ ขาดการศึกษา ขาดการพัฒนา หรืออ้างว่าประชาชนยังไม่มีความรู้ที่จะพิจารณาเลือกตัวแทนของตนเอง เป็นข้ออ้างที่ล้าหลังและฟังไม่ขึ้นอีกต่อไป เป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีอคติทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยปราศจากการวิเคราะห์พิจารณาอย่างเปิดกว้างและเท่าเทียม

ผู้ศึกษาคาดหวังว่า งานวิจัยนี้จะช่วยนำเสนอสถิติ ความต้องการ ความรู้สึกของประชาชนผ่านพฤติกรรมกำเลือกตั้ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ออกแบบกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ปราศจากมายาคติ และตรงตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกำแก้ไขกฎกติกาในกำเลือกตั้งบางประการที่อาจจะเป็นอุปสรรคและตัดโอกาสในกำหาเสียงเลือกตั้งรวมทั้งเป็นอุปสรรคในกำนำเสนอสถิติให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้ ความไม่สมบูรณ์ที่อาจจะเกิดจากการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ศึกษายินดีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และน้อมรับคำแนะนำเพื่อนำไปสู่กำพัฒนางานศึกษาวิจัยทางด้านการเมืองการปกครองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ ให้เกิดประโยชน์และมีเนื้อหาที่ทันสมัยยิ่งขึ้นต่อไป

ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
na.sisaket20@gmail.com

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษานี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของสถาบันและบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันพระปกเกล้าผู้ให้ทุนในการศึกษา ผศ.ดร.พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ดร.สตีธร ธนานิธิโชติ คุณณัชชาภัทร อมรกุล สถาบันพระปกเกล้า ที่ได้สนับสนุน ให้โอกาส ให้คำปรึกษา เสนอแนะประเด็นวิจัย และให้ความช่วยเหลือในเรื่องอื่น ๆ

ขอบคุณนางสาวสุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ ที่ช่วยเหลือประสานงาน ติดต่อเครือข่ายนักการเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้ง ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ส.ส.รัฐกิตติ์ ฝาลีพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ส.ส.สมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย คุณสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ส.ส.ประจักษ์ศักดิ์ จินตะเวช คุณปรีชญา ชำมณี (ส.จ.ท่าใจ) ผู้สมัครปชป. อุบลฯ ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล อดีต ส.ส.นครราชสีมา คุณเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย คุณโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ อาจารย์ปฐวี โชติอนันต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นางสาวพีระพิชญ์ ทองบ่อ ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล นางสาวอรรวรรณ โสภามาตร นางสาวจินต์สุภา โพธิสาร นางสาวกนกวรรณ จันเหลือง ที่ช่วยถอดเทปการสัมภาษณ์ ด้วยความเคารพต้นสังกัด ฝ่ายบริหารคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ นายสมศักดิ์ และนางสุพัฒน์ ม่วงอ่อน คุณพ่อและคุณแม่ที่คอยให้กำลังใจ คุณสุเพ็ญพร นามวัฒน์ คุณดวงพร ม่วงอ่อน คุณเกษแก้ว ม่วงอ่อน คุณนงลักษณ์ ม่วงอ่อน สำหรับการสนับสนุนในทุกเรื่อง คุณประสิทธิ์ ชินอุดมทรัพย์ และคุณประดิษฐ์ ชินอุดมทรัพย์ ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่พักตลอดเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ จ.อุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 4 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาทัศนคติ วัดความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดอุบลราชธานี (3) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น และ (4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตด้านเวลาของการศึกษาประกอบไปด้วย การศึกษาตั้งแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงระหว่างการมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้ง วันเลือกตั้ง และภายหลังจากคณะกรรมการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในจังหวัดอุบลราชธานี ระยะเวลาทำการศึกษาระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เอกสาร ข้อมูลจากสื่อ และช่องทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาค้นพบว่า

1) ทัศนคติ วัดความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น

ผลการสำรวจทัศนคติ ความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง โดยการทำโพลสำรวจการเลือกตั้ง ส.ส.อุบลราชธานี (เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 ถึงวันที่ 17 มีนาคม 2562 ก่อนวันเลือกตั้งจริงทั้ง 10 เขต) พบว่า มีความแม่นยำประมาณ 70%

กล่าวคือ จากการสำรวจทัศนคติ วัดความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้งจริง (สำรวจประมาณ 1-6 สัปดาห์ก่อนเลือกตั้งจริง) พบว่า จากทั้งหมด 10 เขต เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงแค่เพียง 3 เขตเลือกตั้ง ขณะที่อีก 7 เขตเลือกตั้ง ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น สามารถคาดการณ์หรือตีความได้ว่า การลงพื้นที่หาเสียงด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ (รวมทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายการเลือกตั้ง) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีบางพื้นที่ แต่ถือเป็นส่วนน้อย

2) การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอเฉพาะพรรคการเมืองสำคัญที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ และผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) ค้นพบว่า

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคเพื่อไทย คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ เขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 1,264,562.07 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ รวมทั้งสิ้น 9,975,017.49 บาท เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ต่อ 1 คน คิดเป็น 997,501.75 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคพลังประชารัฐ คือ นายประจักษ์ แสงคำ เขตเลือกตั้งที่ 10 จำนวน 1,316,972.55 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 1,320,000 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย รวมทั้งสิ้น 6,477,480.40 บาท เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 647,748.04 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคภูมิใจไทย คือ นายแสง ศรีบุระ เขตเลือกตั้งที่ 8 จำนวน 1,051,389.64 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

3) การเปลี่ยนแปลงของข่าวอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง ค้นพบว่า ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงข่าวอำนาจทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ ประสบความล้มเหลวทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือนายสุทธิชัย จรูญเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น

4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ค้นพบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ (1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด นโยบายของพรรค อุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) (2) ปัจจัยด้านการจ่ายเงินซื้อเสียง (3) ปัจจัยด้านตัวบุคคล ตามลำดับ โดยพบหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญ คือ

4.1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด

ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ชื่นชอบพรรคพลังประชารัฐ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มักจะเป็นผู้สูงวัย โดยมองว่าต้องการความสงบ ได้เงินบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คาดหวังให้ช่วยปลดหนี้ และได้ถอนที่ดินคืน ขณะที่วัยทำงานหรือวัยกลางคนส่วนใหญ่จะชื่นชอบพรรคเพื่อไทย เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ คาดหวังให้มาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างจริงจัง และประชาชนส่วนใหญ่ไม่ชื่นชอบในระบอบเผด็จการทหาร โดยมองว่า จะทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าขายไม่ได้เหมือนเดิม ทำให้ไม่มีเงินใช้จ่ายและเป็นหนี้สิน

ขณะที่กลุ่มผู้เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) ที่เป็นคนหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษา ที่เป็นคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มชื่นชอบพรรคอนาคตใหม่ เนื่องจากต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

โดยคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ที่พบว่าหลายเขตเลือกตั้ง คะแนนเสียงอยู่ในลำดับที่ 3 เหนือพรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอื่นๆ หลายพรรค

โดยเฉพาะในเขต 1 เขต 3 เขต 5 เขต 6 และ เขต 7 ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ กล่าวคือ แม้ว่าผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่จะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก หรือบางแห่งประชาชนไม่คุ้นหน้า ไม่เคยลงพื้นที่มาก่อน ไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง แต่ประชาชนก็ยังลงคะแนนให้ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก กระแสหัวหน้าพรรค คุณธนธร จิ้งรุ่งเรืองกิจ ด้วยนโยบายที่แปลกใหม่ท้าทายระบบเดิม การนำเสนอที่ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อกระแสใหม่ช่องทางต่าง ๆ

4.2) การจ่ายเงินซื้อเสียง

การศึกษาครั้งนี้ ค้นพบว่า การเลือกตั้ง ส.ส.เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 การจ่ายเงินซื้อเสียง ที่เหนือคู่แข่งเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเป็นปัจจัยตัดสิน หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี อีกต่อไป ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่ศึกษา ค้นพบว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีการจ่ายเงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลาย โดยพรรคการเมืองกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในจังหวัดอุบลราชธานี โดยพบการใช้เงินซื้อเสียง อย่างแพร่หลาย(แบบปูพรม) เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัด เฉลี่ยรายละ 200-500 บาท

ขณะที่บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงแบบประคบคู่สองพรรค กล่าวคือ หากไม่ชอบพรรคแรก ก็ให้เลือกอีกหนึ่งพรรคซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกัน โดยการจ่ายเงินซื้อเสียงจะให้หวัคคะแนนในหมู่บ้านเดินจ่าย ตามบ้าน หรือนัดมารับ หรือจ่ายในช่วงการนำประชาชนเข้าร่วมฟังปราศรัยของพรรคการเมือง ทั้งเวทีย่อย และการปราศรัยใหญ่ของพรรคในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลาการจ่ายเงิน พบว่าส่วนใหญ่จะจ่าย รอบสุดท้ายวันที่ 23 มีนาคม 2562 ก่อนวันเลือกตั้งจริง 1 วัน (บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงมากกว่า หนึ่งรอบ) ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคและผู้สมัครที่ใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายในจังหวัด อุบลราชธานีไม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในภาพรวม แต่สามารถเก็บคะแนนเพื่อนำไปช่วยคำนวณ สัดส่วน ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อได้เป็นกอบเป็นกำ แต่ไม่สามารถชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ใช้บัตรเลือกตั้งแบบใบเดียวโดยส่วนใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานีได้

โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองผู้ชนะการเลือกตั้ง ผู้สมัครการเลือกตั้ง และหวัคคะแนน ที่เกี่ยวข้องต่างสะท้อนความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นับวันอิทธิพลของการจ่ายเงินซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีจะยิ่งลดความสำคัญลงเรื่อย ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ วิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงจะมีผลแค่เพียงร้อยละ 10-20 เท่านั้น

4.3) ปัจจัยตัวบุคคล ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองผู้ชนะการเลือกตั้ง และผู้แพ้การเลือกตั้ง ยืนยันตรงกันว่า ปัจจัยตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ยังเป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่จะชนะการเลือกตั้ง ทั้งนี้พบว่า การลงพื้นที่หาเสียง ส.ส.ของจังหวัดอุบลราชธานี ในการเลือกตั้ง ปี 2562 เกิดความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียงบางเขต กล่าวคือ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาส ให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียงได้อย่างสะดวก พบได้จากข่าวการยกเลิกให้ใช้อาคารสถานที่

ในการจัดปราศรัยหาเสียง การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง บางพรรค พบกรณีการใช้กำลังเข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหัวคะแนนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ จ.อุบลราชธานี คือ การกำหนดค่าใช้จ่าย รูปแบบ วิธีการและทรัพยากรในการหาเสียงที่จำกัดเกินไป นอกจากนั้น รูปแบบและวิธีการรายงานในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในแต่ละพื้นที่ซึ่งมีต้นทุนในการเดินทาง มีการใช้จ่ายที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจจะส่งผลให้บางพรรคต้องทำเอกสารเท็จขึ้นมาเพื่อไม่ให้รายจ่ายเกินตามที่กฎหมายกำหนด

ท้ายที่สุด จะกลายเป็นอุปสรรคและตัดโอกาสในการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นอุปสรรคในการนำเสนอ นโยบายหรือความต้องการของประชาชนให้ผู้สมัครได้รับทราบ แทนที่จะเปิดช่องทางให้ผู้สมัครได้นำเสนอ แลกเปลี่ยนข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

และข้อเสนอแนะอื่นๆ เช่น ประชาชนมีความต้องการให้กลับไปใช้วิธีการเลือกตั้งโดยใช้บัตร แบบ 2 ใบ คือ บัตรแรกเลือก ส.ส. บัตรสองเลือกพรรค หรือเลือกนายกรัฐมนตรืเช่นเดิม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนและพรรคที่ตนเองชื่นชอบ โดยไม่ถูกจำกัดให้เลือกเพียงบัตรเดียว เนื่องจากประชาชนบางส่วนอาจจะเลือก ส.ส.ที่ตนชื่นชอบ และไปสนับสนุนอีกพรรคเพื่อให้ได้จัดตั้งรัฐบาล เป็นต้น รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนและตัวแทนพรรคการเมืองเข้าร่วมตรวจสอบ การสังเกตการณ์การทำงาน ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดในการจัดการเลือกตั้ง โดยการถ่ายทอดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทุกชั้นตอน

Abstract

This research examined the methods and outcomes of the national election under the new constitution in Ubon Ratchathani. The research has four objectives; (1) to examine the voters' attitudes, emotions, and trends of decision-making by comparing the situation before and after the election, with the use of polls; (2) to examine the relations of the voters' behaviors in employing resources especially their expenses with the strategy of the budget planning in running the national election campaign of the members of the parliament (MPs) in Ubon Ratchathani ; (3) to understand the changes of the political alliance of the candidates and the changes of political party switching of the former MPs and the relations of these changes with the results of the election; (4) to examine the factors affecting political decision making and the effects of the election under the 2017 Constitution in Ubon Ratchathani.

The scope of time in this research covers the period from 1 October 2018 until 30 September 2019, which included a period before the Royal Decree for the 2019 General Election was issued, through the election, until several months after the Election Commission endorsed the election results for Ubon Ratchathani. The methodology is qualitative, drawing on data gather through interviews, participant observation, and document analysis from the media and other relevant channels. The study revealed the following findings.

1) Attitude is the concept used to measure emotion and trends of decision-making in the voting. Polls were used to explore the election by comparing the pre-election and post-election situations with the actual voting on election day. Then, the results were analyzed.

Before the election, polling was used to examine the attitudes, emotions and trends of decision-making and compare with the actual score. Data were collected from 14 February to 17 March 2019 in the province's ten constituencies. The accuracy of the survey was approximately 70 percent.

In other words, regarding the attitudes and trends of decision-making before the election day (one to six weeks before the election day), comparing the time before the election and the scores, there were changes in only three of the ten constituencies. Therefore, it was interpreted that the candidates' various campaign activities (legal and illegal according the election law) had impacts on people's decision-making and voting behavior in some areas of Ubon Ratchathani. Yet, these people were considered the minority.

2) The budget spent for the election of MPs in Ubon Ratchathani is worth mentioning. It was monitored by the Election Commission (EC) of Ubon Ratchathani. However, only the details concerning budgets of candidates from political parties that were expected to win the election could be found, ; such as the candidates from Pheu Thai Party, Palang Pracharath Party, the Democrat Party, Future Forward Party, and Bhumjaithai Party, and illegal expenses without documented proof were not included or confirmed by the EC.

The total budget of the candidates from Pheu Thai Party was 10,313,914.40 baht. On average, each candidate of the party spent 1,031,391.44 Baht. Worasit Kantinan in Constituency 1 spent the most money, which was 1,264,562.07 Baht. He was elected as an MP.

The total budget of the candidates from Palang Pracharath Party was 9,976,017.49 Baht. On average, each candidate spent 997,501.75 Baht. Prajak Saengkham in Constituency 10 spent the most money, which was 1,316,972.55 Baht, but he was not elected as an MP.

The total budget of the candidates from the Democrat Party was 6,279,476 Baht. On average, each candidate spent 627,948 Baht. Wuttipong Nambutr in Constituency 2 spent the most money, which was 1,320,000 Baht, and he was elected as an MP.

The total budget of the candidates from Future Forward Party was 7,076,256.45 Baht. On average, each candidate spent 707,625 Baht. Sathaphon Siyaem in Constituency 3 spent the most money, which was 1,386,840.60 Baht. He was not elected as an MP.

The total budget of the candidates from Bhumjaithai Party was 6,477,480.40 Baht. On average, each candidate spent 647,749.04 Baht. Saeng Sibura in Constituency 8 spent the most, which was 1,051,389.64 Baht, but he was not elected as an MP.

3) With regard to the changes of the political alliance and party-switching by former MPs, it was found that none of the candidates who moved from Pheu Thai Party to Palang

Pracharath Party was elected as MPs; such candidates included Yotakan Fongngam (daughter of Suphon Fongngam, the former secretary-general of Pheu Thai Party), Cherdasak Phokkunlanon (son of Adisak Phokunlanon, a former Pheu Thai Party List MP), and Sutthichai Charunnet (a former Pheu Thai MP in 2011).

4) The following factors influenced Ubon Ratchathani voters' decisions during the general election under the 2017 Constitution. (1) candidates' political party affiliation, policy, political ideology (pro- or anti-General Prayut Chan-o-cha); (2) the money spent on vote-buying; (3) the individual condition of the candidates.

4.1) Political party

With the use of polls, the data on the voters' behavior was collected in ten constituencies. It indicated that the major factor was the voters who liked Palang Pracharath Party in Ubon Ratchathani tended to be the elderly. They wanted peace and received the money from the campaign of the social welfare card. They expected that the party would help them repay their debts and reclaim their land. In the meantime, most working age or middle-age voters preferred Pheu Thai Party because they were confident in the economic policy and hoped that it would boost the grassroots economic situation. Supporters also hoped the party would eliminate problems of drugs in their communities. In addition, most people did not like the military dictatorship. It was believed that this dictatorship was the reason for the bad economic situation. There was lack of financial liquidity; people did not have enough to spend and were indebted.

Meanwhile, new voters that include teenagers and those at their early twenties are worth mentioning. They were students who belonged to the young generation and liked Future Forward Party as they wished to see political changes in the country.

The scores of the MPs from Future Forward Party in many constituencies were ranked in the third order. They were obviously above Bhumjaithai Party, Democrat Party and many other parties. Those constituencies were 1, 3, 5, 6 and 7 and this was considered a new phenomenon. In other words, although the candidates from the Future Forward Party were less known or even unknown as they never set foot in the actual areas before, and although they never bought votes, the voters still voted for them. It was because they liked the leader of the party, Thanathorn Juangroongruangkit. The policies were innovative and challenged the existing regime. The message was effectively conveyed to the targeted group through many media channels.

4.2) Vote-buying

This research found that in the 24 March 2019 general election, vote-buying was not a necessary or sufficient condition (NSC) to gain victory in Ubon Ratchathani. As a matter of fact, in this election, vote-buying was still interpreted as necessary and commonly known to be practised by a group of political party in most areas in Ubon Ratchathani (carpet bomb was the metaphor used to describe their vote-buying). The average budget was 200-500 baht per head.

In other areas, however, the strategy of sandwich vote-buying was found. This meant that if the targeted person does not like the first party, he/she can choose another party that was allied with the first, because he/she likes the candidate very much no matter what political party that very candidate represents. Canvassers were responsible for distributing money in villages at to the homes of the targets or by setting an appointment for making payment somewhere else. Sometimes, the cash was paid at the time of both the small or grand stage of the party's campaign speech in Ubon Ratchathani. However, it was found that more money was paid before the final stage on 23 March 2019 which was one day before election day (in some areas, vote-buying happened more than once). That day was considered the grand stage. The overall results were that those who bought votes did not win the election. However, they could gain significant votes to support their party in the party list calculation at the national level. It must be noted that those who bought votes could not win the constituency elections in most areas, in which one-election cards are employed, in Ubon Ratchathani.

According to the interview with the winning politicians, the candidates who lost, and canvassers who took part in the campaign, it was confirmed that in Ubon Ratchathani vote-buying had less impact in this election than it had in the past. The sample groups provided analytical insight that money for vote-buying mattered for only 10-20 percent.

4.3) The individual conditions of the candidates

According to interviews with both winning and losing politicians, the individual person was another important factor and when candidates went to the field, it was a major variable that contributed to their victory. According to the information from the field, when the political campaigns for the 2019 election were run by the MPs in Ubon Ratchathani, injustice was observed in some constituencies. For example, some bureaucratic units did not facilitate some political parties in

using their buildings. Sometimes, the permission to employ the building for political speeches was withdrawn. Some local administrations helped only some candidates from some political parties for their campaigns. In addition, there were times when the state officers such as the policemen and military officers sought the houses of the canvassers in Constituencies 5 and 7 between 20 and 21 March 2019.

The key recommendations from the research with regard to the methods, strategies, and effects of the election under the new constitution in Ubon Ratchathani are that there were limitations in setting the plan for the budget, and designing the forms and the methods to look for resources in running the political campaigns. The forms and methods over the report on the situation before the election day were not in line with what actually happened in different areas. The cost of travel was also different. That resulted in the attempts to falsify documents so that incorrect and hence illegal concerning spending would not be found.

Finally, what has just been mentioned will be the obstacles and hence hinder the chances of candidates who run political campaigns. These things would further be obstacles for voters who want to express their desires to the candidates. More channels to exchange data with the people in every area should be facilitated. The voters can compare and contrast information with different areas to make their decisions in the election. This is necessary for a democratic election.

Other recommendations are that the people would like to have the two ballots as there used to be. The first one would be to elect the MP in the constituency and the second for the political party. This allows the people to elect their representatives and their preferred political party. The voters could possibly vote for their preferred candidate and at the same time vote another party to form the government. Another recommendation is to allow the people and the political parties' representatives to monitor the performance of the Provincial Election Commission, as the election is held. Every step would be aired through the internet channel.

สารบัญ

	หน้า
คำนำสถาบันพระปกเกล้า	3
คำนำผู้แต่ง	5
กิตติกรรมประกาศ	7
บทคัดย่อ (ไทย)	8
บทคัดย่อ (อังกฤษ)	13
สารบัญ	18
สารบัญตาราง	21
สารบัญภาพ	22
สารบัญแผนภาพ	23
บทที่ 1 บทนำ	25
1. ความเป็นมา	25
2. วัตถุประสงค์	28
3. ขอบเขตของการศึกษา	28
4. วิธีการศึกษาวิจัย	33
5. ระยะเวลาทำการศึกษา	34
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	34

บทที่ 2	กรอบแนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	37
1.	แนวคิดที่ใช้อธิบายการเมืองอีสาน	37
2.	แนวคิดนักการเมือง	39
3.	แนวคิดระบบอุปถัมภ์	42
4.	งานศึกษาวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	52
บทที่ 3	ผลการสำรวจทัศนคติ แนวโน้มการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง	73
1.	เขตเลือกตั้งที่ 1	77
2.	เขตเลือกตั้งที่ 2	80
3.	เขตเลือกตั้งที่ 3	82
4.	เขตเลือกตั้งที่ 4	84
5.	เขตเลือกตั้งที่ 5	86
6.	เขตเลือกตั้งที่ 6	88
7.	เขตเลือกตั้งที่ 7	90
8.	เขตเลือกตั้งที่ 8	92
9.	เขตเลือกตั้งที่ 9	94
10.	เขตเลือกตั้งที่ 10	96
บทที่ 4	การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี	101
1.	พรรคเพื่อไทย	104
2.	พรรคพลังประชารัฐ	108
3.	พรรคประชาธิปัตย์	112
4.	พรรคอนาคตใหม่	116
5.	พรรคภูมิใจไทย	119
	บทวิเคราะห์การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ส.ส. ในจังหวัดอุบลราชธานี	123

บทที่ 5	การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น	131
	บทวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง ฯ	135
บทที่ 6	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี	141
	1. ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด	144
	2. ปัจจัยด้านการจ่ายเงินซื้อเสียง	163
	3. ปัจจัยด้านตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.	174
บทที่ 7	สรุปข้อค้นพบ การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	189
	1. สรุปข้อค้นพบ	190
	2. การอภิปรายผล	201
	3. ข้อเสนอแนะ	203
	บรรณานุกรม	207

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1	79
2	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 2	81
3	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3	83
4	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 4	85
5	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 5	87
6	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 6	89
7	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 7	91
8	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 8	93
9	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 9	95
10	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 10	97
11	ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) พรรคเพื่อไทย	104
12	ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) พรรคพลังประชารัฐ	108
13	ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) พรรคประชาธิปัตย์	112
14	ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) พรรคอนาคตใหม่	116
15	ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) พรรคภูมิใจไทย	119
16	ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญฯ	124
17	ความห่างของคะแนนของผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง/เปลี่ยนชั้วอำนาจ	136

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปี 2562 พรรคเพื่อไทย	76
2	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปี 2562 พรรคเพื่อไทย	76
3	พรรคพลังประชารัฐ ทำพิธีก่อนปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่าฯ	77
4-5	การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562	98
6	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย	105
7-10	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย	106
11-12	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทยและพรรคอื่นๆ	107
13	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ	110
14-16	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐและพรรคอื่นๆ	110
17-18	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ	111
19	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์	114
20-22	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์และพรรคอื่นๆ	115
23-25	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคอนาคตใหม่	118
26-27	ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคภูมิใจไทย และพรรคอื่นๆ	122
28	นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ลงพื้นที่ช่วยเหลือ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	145
29	นายอำเภอมารินชำราบ จ.อุบลราชธานี นายธนาคม กองเพียร (เขตเลือกตั้งที่ 3)	162
30-33	สัมภาษณ์ (1) ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (6 กุมภาพันธ์ 2562)	168
34-35	สัมภาษณ์ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ และ ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี	169
36	สัมภาษณ์คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (อดีต ส.ส.นครราชสีมา)	171
37	ภาพการแชร์คลิป และภาพการแจกเงินประชาชนที่จังหวัดอุบลราชธานี	173
38	พรรคเพื่อไทยปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	175

39-40	พรรคพลังประชารัฐปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	176
41-42	พรรคพลังประชารัฐ ปราศรัยใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2 มีนาคม 2562)	180
43	นายปรีชญา นามณี (ส.จ.ท่าโจ) ผู้สมัคร ปชป. อุบลฯ เขต 7	181
44	โปสเตอร์ปราศรัยใหญ่พรรคอนาคตใหม่ฯ โดย นายธนธร จีรุงเรืองกิจ	183
45-46	ปราศรัยใหญ่พรรคอนาคตใหม่ จ.อุบลราชธานีฯ นำโดยนายธนธร จีรุงเรืองกิจ	185

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

1	แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานี	30
2	เปรียบเทียบลักษณะสายสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์	47
3	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 1	78
4	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 2	80
5	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 3	82
6	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 4	84
7	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 5	86
8	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 6	88
9	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 7	90
10	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 8	92
11	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 9	94
12	ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 10	96
13	ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญฯ	125

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ประเทศไทยไม่ได้มีการเลือกตั้งติดต่อกันถึงระยะเวลา 8 ปี ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในโครงสร้างของทางอำนาจ และโครงสร้างของสถาบันการเมืองไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ในส่วนของโครงสร้างทางอำนาจนั้น การเว้นว่างของการเลือกตั้งในห้วงระยะเวลา 8 ปี นี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องในบริบทของความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยในช่วงระยะเวลากว่าทศวรรษก่อนหน้านั้น โดยชนวนของความขัดแย้งล่าสุด อยู่ที่เรื่องพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ซึ่งได้นำไปสู่การต่อต้านรัฐบาล เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง และการใช้ความรุนแรงทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่หลายเมืองในประเทศไทย

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของความสัมพันธ์ทางอำนาจของประเทศไทยหลายประการ ทั้งการเกิดขึ้นของกลุ่มการเมืองโดย กปปส. ที่ประสบความสำเร็จในการระดมความสนับสนุนจากทั่วประเทศ ต่อเนื่องมาจนถึงการรัฐประหาร และแม้กระทั่งช่วงหลังรัฐประหาร ก็ยังมีการแสดงออกทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ และปฏิกิริยาโต้ตอบของรัฐบาลในการจำกัดการแสดงออกทางการเมือง เช่น การเรียกพบนักการเมืองที่มีบทบาทเด่น การส่งทหารไปเฝ้าระวังที่บ้านนักการเมือง หรือเรียกตัวนักการเมืองเข้าพบ คสช. เพื่อปรับทัศนคติ ซึ่งเกิดควบคู่กับการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐประหาร เช่น กลุ่มประชาธิปไตยใหม่และกลุ่มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ ได้มีการเสริมบทบาทของข้าราชการ โดยมีการโยกย้ายสับเปลี่ยน ข้าราชการหลายคนให้เข้าไปทำงานด้านยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนการสนับสนุนบทบาทที่เด่นชัดมากขึ้น ให้กับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

แม้จะมีการจำกัดการแสดงออกทางการเมือง แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมา กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ หลายกลุ่ม ประสบความสำเร็จในการสร้างความเป็นสถาบันทางการเมืองให้กับตนเอง โดยพัฒนาไปเป็น พรรคการเมือง เช่น กลุ่ม กปปส. ที่กลายเป็นพรรครวมพลังประชาชนชาติไทย กลุ่มของนายไพบูลย์ นิติตะวัน ที่ได้พัฒนาไปเป็นพรรคประชาชนปฏิรูป และกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของ 4 รัฐมนตรี ได้แก่ พรรคพลังประชารัฐ ตลอดจนมีกลุ่มนักกิจกรรมสังคมที่มีความสนใจที่จะตั้งพรรคการเมือง เช่น พรรคอนาคตใหม่ ที่ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และ ดร. ปิยะบุตร แสงกนกกุล เป็นผู้ร่วมก่อตั้งพรรค และการประกาศเปลี่ยนอุดมการณ์เพื่อย้ายพรรคการเมืองของนักการเมืองหลายคน เช่น นายสุภรณ์ อัตถาวงศ์ นายนคร มาฉิม นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์

นอกจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองแล้ว ในส่วนของรัฐบาลเอง ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีก 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

จากโครงสร้างดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลให้การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นแตกต่างจากการเลือกตั้งที่ ผ่านมาตั้งแต่หลังปี พ.ศ. 2544 โดยสิ้นเชิง เช่น การเลือกตั้งแบบบัตรใบเดียว โดยใช้การนับคะแนนแบบ จัดสรรปันส่วนผสม ยังมีมาตรการใหม่ที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้งขั้นต้น (แม้ภายหลังจะมี มาตรการ 44 ออกมาสร้างความยืดหยุ่นให้กับมาตรการดังกล่าว) เงื่อนไขใหม่เกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมือง หน้าที่และสถานภาพของสมาชิกพรรคการเมือง และคณะกรรมการบริหารพรรค รวมทั้งการกำหนดโทษของ พรรคการเมืองไว้สูงมาก การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและวิธีการหาเสียง เลือกตั้งของพรรคการเมืองในมาตรา 62-83 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมกับการประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ แผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกติกา หรือบทบัญญัติใหม่ที่เกิดขึ้น ที่จะส่งผลต่อ โครงสร้างทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการเมืองไทยอีกหลายสถาบัน ซึ่งยังไม่นับถึง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับ ที่ให้บทบาทหน้าที่กับองค์กรอื่น ๆ มากขึ้น ซึ่งจะมี ผลต่ออำนาจและบทบาทของผู้แทนราษฎรและรัฐบาลที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้ง

ด้วยการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางอำนาจ และโครงสร้างของสถาบันการเมืองในช่วงระยะเวลา 8 ปี ที่ผ่านมา จึงเป็นที่จับตามองว่า การเลือกตั้งครั้งใหม่ นี้ จะสามารถบรรเทาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมา เป็นระยะเวลากว่าทศวรรษได้หรือไม่ และจะทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ ได้หรือไม่ จะทำให้การปฏิรูปการเมืองเกิดขึ้นจริงหรือไม่ พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนจะมี

การเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ประชาชนมีการเรียนรู้ทางการเมืองมากขึ้นหรือไม่ และภายใต้กรอบกติกาใหม่นี้ ผลของการเลือกตั้งยังจะยืนยันความเชื่อมั่นของระบบพรรคการเมือง หรือความเข้มแข็งของพรรคการเมือง บางพรรคที่เคยก่อร่างสร้างตัวมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้หรือไม่

การจับตาของประเด็นทั้งหลายที่กล่าวมานั้น จึงควรจะได้รับการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับพื้นที่ เพื่อการทำความเข้าใจพฤติกรรมการเมือง กติกาใหม่ทางการเมือง ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเมืองการปกครองไทยในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ทางการเมืองสูง มีเหตุการณ์ต่อผู้เคลื่อนไหวทางการเมืองมาอย่างยาวนาน อาทิ กรณีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเสื้อแดง การแข่งขันของพรรคการเมืองกลุ่มต่าง ๆ อย่างดุเดือดดุสึโดยเฉพาะพรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคพลังประชารัฐ

ยิ่งกว่านั้น การเมืองท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะกลุ่มการเมืองท้องถิ่นระดับเทศบาลนครอุบลราชธานี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นมาอย่างยาวนาน จนกลายเป็นกรณีศึกษาที่สำคัญแห่งหนึ่งของการทำความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย โดยเฉพาะปัญหาผู้มีอิทธิพลในเมืองท้องถิ่น ปัญหาความรุนแรงในการแข่งขันต่อผู้ทางการเมืองที่รุนแรง เป็นต้น ขณะที่ภาคประชาสังคมได้มีการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดมากมาย เช่น กลุ่มสมัชชาคนจน กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนยางจังหวัดอุบลราชธานี หรือกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรต่าง ๆ จำนวนมาก นอกจากนี้ ในด้านการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมักจะมีกลุ่มประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีเข้าร่วมและมีบทบาทสำคัญมาโดยตลอด

จากการเป็นจังหวัดที่มีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ทางการเมือง มีเหตุการณ์ต่อผู้เคลื่อนไหวทางการเมืองมาอย่างยาวนาน มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง การแข่งขันของพรรคการเมืองกลุ่มต่าง ๆ อย่างดุเดือดดุสึ ทั้งการเมืองในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ภาคประชาสังคมได้มีการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดมากมาย จึงกลายเป็นกรณีศึกษาที่สำคัญในการศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบ การเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ ในปี พ.ศ. 2562 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์การเมืองในระดับภูมิภาค และเปรียบเทียบกับกรณีพื้นที่อื่น ๆ โดยมีคำถามในการศึกษาว่า การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานีเกิดการเปลี่ยนแปลงของอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมืองอย่างไร ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พฤติกรรม การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี พฤติกรรมของผู้สมัคร/พรรคการเมืองว่ามีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ และผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ใน จ.อุบลราชธานี ว่ามีลักษณะอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติ วัตถุประสงค์ แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจกำเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของข่าวอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลกำเลือกตั้งที่เกิดขึ้น
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบกำเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านเวลา

ขอบเขตด้านเวลาของการศึกษาประกอบไปด้วย การศึกษาตั้งแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงระหว่างกำมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้กำเลือกตั้ง วันเลือกตั้ง จนถึงประมาณ 6 เดือน ภายหลังจากคณะกรรมการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในจังหวัดอุบลราชธานี

3.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรที่กำการศึกษาได้แก่ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หน่วยงานภาครัฐ บริษัทเอกชน องค์กรอิสระ องค์กรสาธารณะ สื่อมวลชน และองค์กรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลในกำเลือกตั้ง ทั้งในระดับประเทศและในระดับเขตจังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนความตื่นตัวสนใจ กำเข้ามีส่วนร่วม และพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน

3.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่เลือกตั้งทุกพื้นที่ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ออกเป็น 10 เขตเลือกตั้ง ประกอบด้วย

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุศลลาด)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง)

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง)

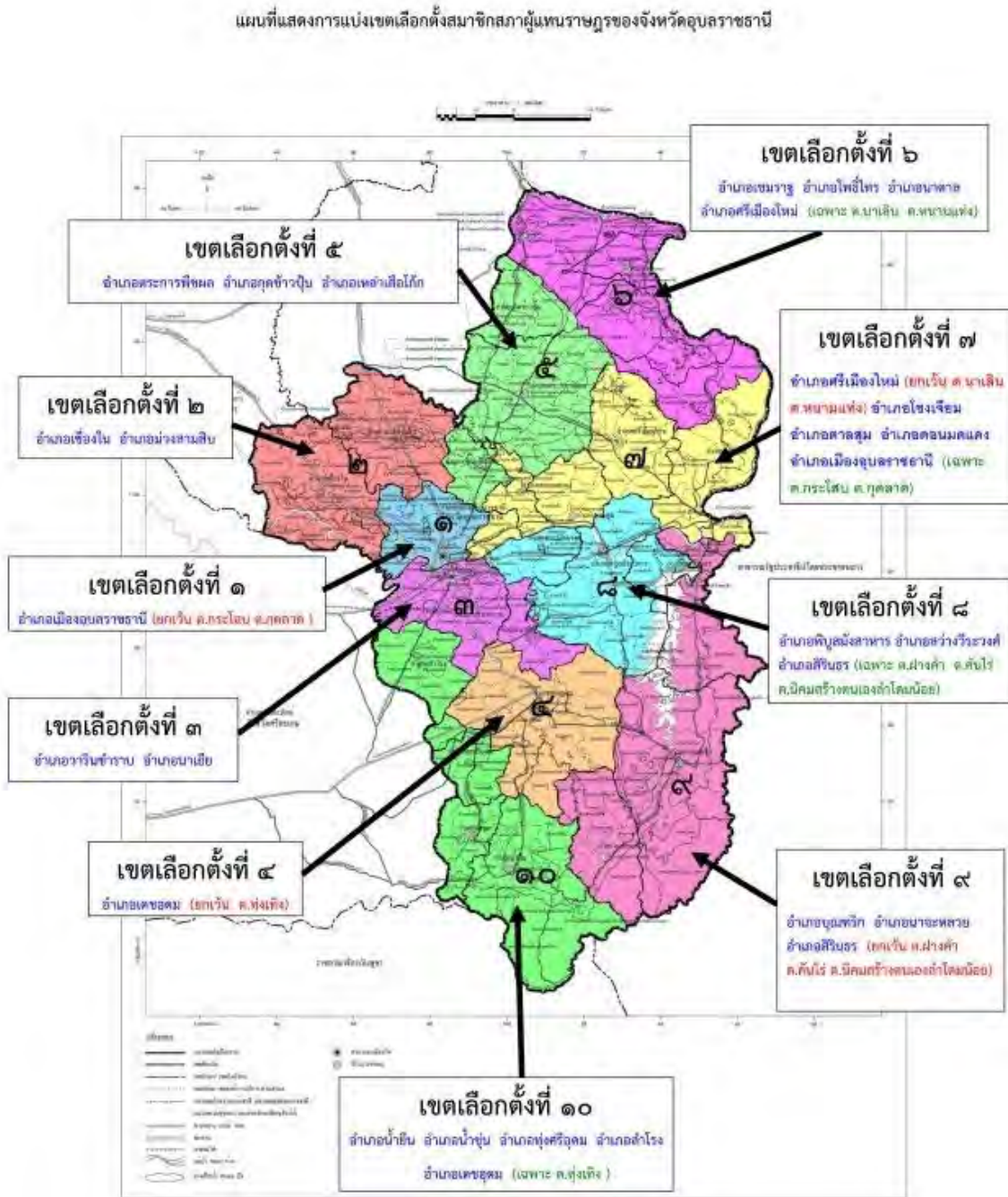
เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอ ตาลชุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุศลลาด)

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)

เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภออำนาจ อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)

แผนภาพที่ 1 แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562(ก), แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานี, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_news.php?nid=420&filename=index

3.4 ขอบเขตเนื้อหา

1) พฤติกรรมการเลือกตั้ง

เป็นการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ในทุกประเด็น เช่น การเลือกตั้งในครั้งนี้อาจมีความเหมือนหรือแตกต่างจากการเลือกตั้งที่เคยผ่านมาในพื้นที่หรือไม่ มีประเด็นใดบ้าง มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในเรื่องใด และส่งผลกระทบต่อสำคัญในเรื่องการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างไร รวมถึงการแข่งขันทางการเมืองทั้งในส่วนที่สามารถเห็นได้ชัดเจน เช่น การรณรงค์หาเสียง กลยุทธ์ วิธีการ การนำเสนอนโยบาย ตลอดจนการแข่งขันในส่วนที่ปิดบังเช่น การซื้อเสียง การใช้อิทธิพลของหน่วยงาน การแทรกแซงด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นต้น

2) การใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้ง

- (1) ศึกษาผลของการบังคับใช้มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกฎหมายใหม่ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตนารมณ์ของกฎหมายกับผลที่เกิดขึ้นจริงในระดับพื้นที่ ผ่านการศึกษาบทบาทและวิธีการปฏิบัติงานของผู้จัดการเลือกตั้งว่ามีวิธีควบคุมตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง/นักการเมืองในพื้นที่อย่างไร ได้ผลหรือไม่ และพฤติกรรมของผู้สมัคร/พรรคการเมืองว่ามีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ มีความพยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎหมายหรือไม่ อย่างไร
- (2) ศึกษาอิทธิพลของการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครและพรรคการเมืองมีต่อประชาชน และผลของการเลือกตั้ง ทั้งการใช้จ่ายเงินที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย โดยให้ความสำคัญกับการสำรวจในพื้นที่ว่ายังมีการซื้อสิทธิขายเสียงอยู่หรือไม่ มีรูปแบบหรือกระบวนการอย่างไร ในการซื้อเสียง หรือหากมีการให้เป็นผลประโยชน์อื่นนอกจากตัวเงิน ผลประโยชน์ดังกล่าวคืออะไร เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในรูปแบบใด และการซื้อเสียงไม่ว่าจะในรูปแบบใด ยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- (3) สังเกต และชี้วัดความรู้สึก ถึงทัศนคติและการให้เหตุผลของบุคคลทั่วไปในการรับรู้เกี่ยวกับการซื้อเสียง แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ในพื้นที่ โดยพิจารณาว่าประชาชนทั่วไปสามารถยอมรับกับพฤติกรรมดังกล่าวได้หรือไม่ เพราะเหตุใด และประชาชนทั่วไปมีการตอบสนองต่อพฤติกรรมดังกล่าวอย่างไรบ้าง

3) การตั้งมั่นของความเป็นพรรคการเมือง

- (1) โดยศึกษาการแข่งขันทางการเมือง โครงสร้างของตระกูลการเมือง หรือเครือข่ายทางการเมือง ในเขตพื้นที่จังหวัด ว่ามีการเปลี่ยนแปลงสังกัดพรรคการเมืองจากการเลือกตั้ง 3 ครั้ง ที่ผ่านมาหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลง อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากไม่มีการเปลี่ยนแปลง อะไรคือสาเหตุที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเครือข่ายการเมืองเดิมยังคงอยู่ในพรรคการเมืองเดิม
- (2) การเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือเครือข่ายทางการเมือง มีผลต่อรูปแบบการแพ้ชนะ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร หากไม่มี อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ผลของการเลือกตั้งออกมาในรูปแบบนั้น
- (3) การเลือกตั้งระบบใหม่ที่เป็นแบบบัตรใบเดียวที่บีบคั้นให้คนต้องเลือกคนหรือเลือกพรรคการเมือง มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้ปัจจัยอะไรมากำหนดให้ตนเลือกพรรค หรือเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนไหน อย่างไร
- (4) การที่แต่ละพรรคต้องดำเนินนโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ มีผลทำให้นโยบายของแต่ละพรรคในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันหรือไม่ ในส่วนของนโยบายพรรคที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ หากเปรียบเทียบ กับปัจจัยด้านตัวบุคคลของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง นโยบายพรรคหรือตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่ากัน
- (5) สภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความนิยม หรือมีความผูกพันกับพรรคการเมืองต่างไปจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้วหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อคำถามว่า 8 ปีที่ไร้การเลือกตั้งนั้น ความเป็นพรรคการเมือง หรือความนิยมในพรรคการเมือง ยังสามารถฝังรากลึกในสังคมไทยได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

4. วิธีการศึกษาวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญ ได้แก่

4.1 ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรอบของกฎหมาย เช่น ขั้นตอนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และบทบาทของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

ข้อมูลเชิงพื้นที่ในจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลพรรคการเมืองที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งในการเลือกตั้งปัจจุบัน และการเลือกตั้งในอดีต และข้อมูลประวัติผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง พร้อมความเป็นเครือญาติ หรือเครือข่ายของนักการเมืองเก่า ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และผลการเลือกตั้งย้อนหลัง 3 ครั้งในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

4.2 การสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง

โดยมีการลงพื้นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งพรรคสำคัญ ตัวแทนของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ รองหัวหน้าพรรคการเมืองที่อยู่ในพื้นที่ นายอำเภอ ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการที่ศึกษาในประเด็นการเมืองจังหวัดอุบลราชธานีที่เกี่ยวข้อง ผู้นำภาคประชาสังคม สื่อมวลชนในพื้นที่ กลุ่มแกนนำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

4.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

โดยเป็นการสังเกต บันทึก การหาเสียงเลือกตั้ง การขึ้นเวทีปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองและผู้สมัครกลุ่มต่าง ๆ และวิเคราะห์บรรยากาศทั่วไป พฤติกรรมทางการเมืองของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำภาคประชาสังคม ที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงการเลือกตั้ง และช่วยหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี

5. ระยะเวลาทำการศึกษา

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และเขียนสรุปผลรายงานการศึกษาวิจัย ช่วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

- (1) ทราบถึงบรรยากาศทั่วไป ความรู้ความเข้าใจ และความเคลื่อนไหวของประชาชน คณะกรรมการเลือกตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พรรคการเมืองและนักการเมืองในพื้นที่ องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณะ และหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (2) ทราบถึงพฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงาน ภาครัฐ บริษัทเอกชน องค์กรสาธารณะ และองค์กรอื่น ๆ ที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (3) ทราบถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (4) ทราบถึงทัศนคติ ทัศนคติ ทัศนคติ การตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น
- (5) ทราบถึงพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็น มูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด อุบลราชธานี
- (6) ทราบถึงการตั้งมั่นของสถาบันพรรคการเมืองในสังคมไทย ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 2

กรอบแนวคิด และ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ จะนำเสนอกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงของ ขั้วอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้ง การวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ใน จ.อุบลราชธานี และทัศนคติ วัดความรู้สึก การตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย แนวคิดที่ใช้อธิบายการเมืองอีสาน แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง และแนวคิดเรื่อง ระบบอุปถัมภ์เพื่อนำมาอธิบายความสัมพันธ์ของกลุ่มที่มีส่วนในการสนับสนุนทางการเมืองและลักษณะ เครือข่ายความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี

1. แนวคิดที่ใช้อธิบายการเมืองอีสาน

กรอบแนวคิดการเมืองอีสาน เป็นความพยายามอธิบายลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด ในภาคอีสาน อาทิ การอธิบายพฤติกรรมต่อต้านรัฐบาลกลางในอดีต พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง ทัศนคติความคิดและความเชื่อทางการเมือง เป็นต้น

มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้เข้ามาศึกษาอีสานในช่วงหลังทศวรรษ 2500 เป็นจำนวนมาก โดยนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับอีสานในช่วง พ.ศ. 2500-2520 มักจะมุ่งตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการต่อต้านรัฐบาลกลางในสมัยนั้น แนวคิดที่ใช้ในการอธิบายในงานเหล่านี้มองว่า เป็นเพราะลักษณะของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดพลังต่าง ๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลกลาง และยังได้อธิบายถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญมี 3 แนวทาง คือ (दारวรัตน์ เมตตาริกานนท์, 2546, น. 3-18)

1.1 กลุ่มแนวคิดที่ศึกษาทางด้านชาติพันธุ์

กลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นนักมานุษยวิทยาที่ได้เข้ามาศึกษาภาคอีสาน และมีกรอบแนวคิดในการอธิบายว่า ปัญหาทางด้านชาติพันธุ์เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่สร้างความยุ่งยากให้แก่รัฐบาลไทย โดยมองว่า คนในภาคอีสานมีลักษณะแตกต่างจากคนในภาคกลาง และมีลักษณะคล้ายคลึงกับคนลาวในประเทศลาว ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านชาติพันธุ์ของคนลาวและคนอีสานนี้ อาจก่อให้เกิดความพยายามที่จะแบ่งแยกภาคอีสาน งานที่สำคัญในกลุ่มแนวคิดนี้ คือ งานของ คายส์ (Charles F. Keyes) เรื่อง “Ethnic Identity and Loyalty of Villagers in Northeastern” (1966) และเรื่อง “Isan : Regionalism in Northeastern Thailand” (1967) ซึ่งถือว่าเป็นงานบุกเบิกและยังกระตุ้นให้มีการศึกษาทางด้านการเมืองที่ดีที่สุดชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นอกจากนี้ ยังมีงานของเมอร์โดช (John B. Murdoch) “The 1901-1902 Holy Man’S Rebellion” (1974) ซึ่งได้มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาเกี่ยวกับกบฏผู้มีบุญในภาคอีสาน ในช่วง ค.ศ.1901-1902 ส่วนประเด็นสำคัญของการเกิดเหตุการณ์นี้ เมอร์โดชอธิบายว่า เป็นปฏิปักษ์ทางด้านชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่นที่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ของการขยายอำนาจทางการเมืองและการปกครองของอำนาจรัฐที่ชนาบข้าง คือ ฝรั่งเศสและไทย ซึ่งมีผลสั้นคลอนต่อระบบเศรษฐกิจและโครงสร้างผู้นำแบบเดิมที่เคยเป็นอิสระในดินแดนแถบนี้ สำหรับการศึกษเกี่ยวกับกบฏผู้มีบุญอีสานนี้ ในช่วงหลัง พ.ศ. 2519 ได้มีงานที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้จำนวนมาก แต่มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มแนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของภาคอีสาน

เพื่อใช้เป็นกรอบในการอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นในภาคอีสาน โดยในงานต่าง ๆ เหล่านี้มองว่า ความยากจนประกอบกับการถูกทอดทิ้งจากส่วนกลางเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคอีสานอยู่ในสภาพที่พร้อมจะถูกแทรกซึมจากพลังต่าง ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายรัฐบาลได้ง่าย และด้วยแนวคิดดังกล่าวนี้ จึงมีนักวิชาการเข้ามาศึกษาสภาพเศรษฐกิจของภาคอีสาน อันได้แก่ มิลลาร์ด เอฟ ลอง เรื่องพัฒนาการทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาและอนาคต (1966) เบลล์ (Peter F. Bell) เรื่อง “Note and Comments on Thailand’s North East : Regional Underdevelopment, “Insurgency” and Official Response” (1969) และงานของ Marian R. Meinkoth เรื่อง “Migration in Thailand with Particular Reference to the Northeast” (1962) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ที่ย้ายถิ่นของชาวนาจากจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในระหว่าง พ.ศ. 2500 เป็นต้น

1.3 กลุ่มแนวคิดที่ศึกษาสภาพการเมืองในอีสาน

ที่สำคัญ คืองานของ Frank C. Darling เรื่อง “Rural Insurgencies in Thailand : A Comparative Analysis” (1975) งานชิ้นนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการต่อต้านรัฐบาลในชนบทที่เกิดขึ้นในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคอีสาน และเป็นการวิเคราะห์ถึงการแทรกแซงจากต่างประเทศที่ก่อการต่อต้านรัฐบาลในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วย ส่วนการอธิบายในงานชิ้นนี้ที่สำคัญอย่างหนึ่งกล่าวไว้ว่า ในขบวนการต่อต้านรัฐบาลในภาคอีสานไม่เคยประกาศเจตนารมณ์ที่จะแบ่งแยกดินแดนเหมือนในภาคใต้ และไม่เคยประกาศเจตนารมณ์ที่จะแยกภาคอีสานเพื่อเข้าไปผนวกกับประเทศใกล้เคียง และมองว่าเป้าหมายเบื้องต้นอยู่ที่การแสวงหาความอิสระในการปกครองและตัดสินใจในท้องถิ่นและเรียกร้องความช่วยเหลือในการพัฒนาจากรัฐบาลกลางมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในงานนี้ชี้ให้เห็นว่า การต่อต้านรัฐบาลในชนบทของทั้งสามภาคไม่มีที่ไหนเลยที่มีศักยภาพแห่งการขยายตัวมากเพียงพอที่จะเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของไทย

2. แนวคิดนักการเมือง

นักการเมือง คือ บุคคลที่ใช้และมีอำนาจทางการเมืองมากกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม อำนาจทางการเมืองนั้นเกี่ยวกับการแจกแจงค่านิยมที่หายากในระบบการเมือง (Zonis, 1971, p.5) **Arnold Wehmhoener** ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับนักการเมือง โดยเน้นบทบาทของนักการเมืองว่าเป็นผู้กำหนดวัฒนธรรม หรือเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งระดับสูงของโครงสร้างสังคมนั้น ๆ หรือ นักการเมืองหมายถึง กลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจสูงสุดในแต่ละสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญและมีชื่อเสียง อาจรวมถึงบุคคลหลายอาชีพด้วยกัน บุคคลที่มีตำแหน่งสูงมีอำนาจหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นบุคคลกลุ่มน้อยในสังคมและเป็นผู้ควบคุมทรัพย์สินส่วนใหญ่ หรือมีสถานภาพสังคมในระดับสูง หรือเป็นผู้มีอิทธิพลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกระบวนการตัดสินใจที่มีผลต่อสมาชิกของสังคม (Wehmhoener, 1975, p.3)

Gaetano Mosca ได้กำหนดความแตกต่างระหว่างนักการเมือง หรือผู้ที่เป็นชนชั้นปกครอง หรือผู้นำทางการเมือง (elite) กับประชาชนทั่วไป (masses) ว่า ในความเป็นจริงที่แน่นอนและมีแนวโน้มว่า จะต้องได้พบในองค์กรการเมืองทุกแห่ง สิ่งหนึ่งที่ปรากฏชัดในทุกสังคมที่ล้าหลังหรือจะเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าเพียงใด จะมีบุคคลในสังคมอยู่ 2 พวก คือ ชนชั้นผู้ปกครอง กับชนชั้นผู้ถูกปกครอง พวกแรกมีจำนวนน้อยแต่ควบคุมหน้าที่ทางการเมือง ผูกขาดอำนาจและเป็นผู้ที่ได้เปรียบจากผลที่อำนาจนำมาให้ ส่วนพวกที่สอง เป็นพวกที่มีจำนวนมากกว่าพวกแรก แต่กลับถูกบงการและควบคุมโดยพวกแรก ในลักษณะที่เป็นการควบคุมทางกฎหมาย การตัดสินใจชี้ขาด และการอาศัยความรุนแรงทั้งมากและน้อย (Mosca, 1965, p.50)

โดยปกติแล้ว มนุษย์ทุกคนอยู่ในฐานะที่จะใช้ทรัพยากรทางการเมือง แต่ว่ามนุษย์มีวัตถุประสงค์อยู่เป็นจำนวนมาก โดยที่มนุษย์ใช้วิธีการต่าง ๆ กันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การใช้ทรัพยากรของมนุษย์ ใช้ว่าเพื่อต้องการที่จะมีอำนาจเสมอไป แต่ที่ผู้แสวงหาอำนาจจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร ด้วยสาเหตุ 3 ประการ (Lasswell, 1948, p.90)

1. มนุษย์แสวงหาอำนาจ เพื่อที่จะเป็นเจ้าของทรัพยากร โดยต้องการที่จะเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของประชาชนทุกคน รักษาความเป็นธรรมให้กับทุกคน รักษาผลประโยชน์นี้ให้กับรัฐ หรือแสวงหาอำนาจเพื่อตอบสนองความต้องการของจิตใจ เสรีภาพและเพื่อความสุข
2. มนุษย์แสวงหาอำนาจ โดยจิตสำนึกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง
3. มนุษย์แสวงหาอำนาจ โดยมีแรงจูงใจจากจิตใต้สำนึก Harold Lasswell สรุปว่า ผู้แสวงหาอำนาจทางการเมืองมีความต้องการในอำนาจ เพื่อชดเชยสิ่งที่ขาดไปทางจิตใจในวัยเด็ก การชดเชยสิ่งที่ขาดไปในวัยเด็ก จึงเป็นแรงกระตุ้นสำหรับผู้แสวงหาอำนาจทางการเมือง ก็คือการไม่ได้รับความนับถือ ศรัทธา และความรัก ในวัยเด็กคนเหล่านี้จะได้รับความกระทบกระเทือนทางใจและจะประมาณค่าตัวเองต่ำลงไปวัยเด็ก หรือเมื่อเป็นผู้ใหญ่ หรือต่อ ๆ มา

ผู้แสวงหาอำนาจเรียนรู้ที่จะยกระดับคุณค่าของตนเอง ด้วยวิธีการตั้งเป้าหมายในเรื่องอำนาจ คนเหล่านี้เริ่มที่จะมีความเชื่อว่า ด้วยวิธีการแสวงหาอำนาจ เขาสามารถที่จะสร้างตนเองให้ดีขึ้นได้ หรือพวกเขาจะสามารถเปลี่ยนทัศนคติผู้อื่นที่มีต่อเขาได้ อำนาจจะทำให้เขามีความสำคัญ เป็นที่รักนับถือ และชื่นชม ความเห็นใจ ความรักและความศรัทธาจะเกิดขึ้นในครอบครัวของเขา

ในทัศนะของ Robert E. Lane เห็นว่า การที่มนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมือง ก็เนื่องจากมีความต้องการในสิ่งสำคัญ หรือทรัพยากร จำนวน 6 ประการ คือ (Lane, 1959, p.102)

1. มนุษย์หาทางที่จะเพิ่มความอยู่ดีกินดีทางเศรษฐกิจ หรือด้านวัตถุ รายได้ ทรัพย์สิน และความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้กลไกทางการเมือง (political means)
2. มนุษย์ต้องการมีพวกพ้อง ต้องการความรักใคร่ และมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น โดยใช้กลไกทางการเมือง
3. มนุษย์หาทางที่จะทำความเข้าเรื่องโลก ตลอดจนสาเหตุที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อมนุษย์ ทั้งด้วยการสังเกตและการสนทนาทางการเมือง (discussing politics)
4. มนุษย์หาทางลดความตึงเครียดภายในจิตใจของตน โดยเฉพาะแรงกระตุ้นจากความก้าวร้าว และแรงกระตุ้นทางเพศ โดยแสดงออกทางการเมือง (political expression)

5. มนุษย์ต้องการมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น โดยผ่านช่องทางการเมือง (political channels)
6. มนุษย์หาทางรักษาไว้ซึ่งความภูมิใจในตัวเอง (self-esteem) และพยายามปรับปรุงให้มากขึ้น (ความต้องการในด้านสถานภาพ ชื่อเสียง และความเคารพ) โดยผ่านกิจกรรมทางการเมือง (political activities)

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า สมาชิกของระบบการเมืองแต่ละแห่งต่างก็พยายามแสวงหาอำนาจทางการเมือง เพื่อจะได้มีอิทธิพลเหนือนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาล โดย Dahl ตั้งข้อสังเกตว่า อิทธิพลทางการเมืองถูกแจกแจงโดยไม่เท่าเทียมกันในบรรดาสมาชิกของระบบการเมือง ดังนั้น การแสวงหาอำนาจและการที่จะมีอำนาจนั้นย่อมจะมีวิธีการที่ไม่เหมือนกัน ผู้แสวงหาอำนาจบางคน อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้เขาจะได้ใช้ความพยายามแล้วก็ตาม แต่บางคนที่มีอำนาจอยู่ในมือแล้ว อาจจะไม่แสวงหาอำนาจ เนื่องจากคนเหล่านี้มีอำนาจโดย “การสืบทอดจากบรรพบุรุษ” ปัญหาสำคัญ อยู่ที่ว่า

1. เหตุใดคนบางคน จึงแสวงหาอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ
2. เหตุใดคนบางคน จึงได้รับอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ (Dahl, 1975, p.86)

Lasswell กล่าวว่า ผู้แสวงหาอำนาจจะเสาะแสวงหาหรือเพิ่มพูนอำนาจ เพื่อทดแทนการขาดตกบกพร่องในวัยเยาว์ เช่น โอกาสในการศึกษา ความรักของพ่อแม่ และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความรักและความเคารพในตัวเอง ในบรรดานักการเมือง ปมด้อยเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นในวัยเยาว์ ซึ่งโตพอที่จะรับทราบลักษณะความแตกต่างในสังคม เป็นลักษณะที่ความเชื่อมั่นในตนเองถูกทำลายอย่างสิ้นเชิง สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลนั้นมีปมด้อย หากบุคคลได้รู้จักคำว่า ลำเอียงในปฐมวัย จะสร้างบุคลิกภาพที่เลวในอนาคตได้

คนที่มีปมด้อยจะพยายามแสดงออกเพื่อปกปิดปมด้อยของตน นักการเมืองที่ประสบความสำเร็จ มักจะมีสมอปานกลางไม่เด่นในระยระดับชั้น ๆ แต่อาจจะเด่นในระดับอุดมศึกษา พวกนี้เชื่อว่า อำนาจเป็น สิ่งเดียวที่จะสร้างสถานภาพของตนที่รู้สึกต่ำในวัยเด็กให้สูงขึ้น จะนำมาซึ่งความรัก ความเคารพ และ อำนาจจะสามารถเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อตัวเขาได้ พวกแสวงหาอำนาจแบบจิตใต้สำนึกนี้ จะใช้อำนาจที่ตนได้รับมากับสถาบันอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกว่า ศักดิ์ศรีของตนได้ถูกพัฒนาและ ส่งเสริม (Lasswell, 1948, p.93)

สิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องโดยใกล้ชิดกับฐานะและตำแหน่ง คือ เกียรติยศ (prestige) และอำนาจ (power) ความต้องการที่จะได้มีชื่อเสียง ก็คือความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเหนือคนอื่น ความต้องการที่จะได้มีอำนาจ ก็คล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกันทีเดียว มีบางคนที่หลีกเลี่ยงไม่ใส่ใจกับความมีชื่อเสียง แต่ทะเยอทะยาน

ที่จะมีอำนาจเหนือพวกพ้อง บางคนอาจจะไม่มีชื่อเสียงโด่งดัง แต่มีอำนาจต่าง ๆ อยู่ในมือ วิธีการแบบนี้แสดงให้เห็นถึงผลของความต้องการมีสถานภาพในวิธีที่ต่างกันออกไป

ฐานะหรือตำแหน่ง เป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายที่มีเพื่อตอบสนองแรงจูงใจขั้นมูลฐาน คนที่มีสถานภาพอย่างหนึ่งสามารถจะคาดหวังได้ว่าจะทำเงินได้ขนาดหนึ่ง มีชีวิตได้แบบหนึ่ง และได้รับการปฏิบัติจากบุคคลอื่นอย่างหนึ่ง ดังนั้น สถานภาพสามารถประกันให้เราได้ไม่มากนักน้อยกว่าบุคคลอาจตอบสนองความต้องการอื่น ๆ ได้ขนาดหนึ่ง และนอกจากนี้ มันยังช่วยให้คนไม่ต้องกลัวว่าเขาจะต้องสูญเสียความพอใจบางอย่างที่ไปด้วยกันกับสถานภาพ

ดังนั้น หากจะกล่าวถึงอำนาจของมนุษย์ ซึ่งจะแสดงออกโดยพฤติกรรมนั้น จะต้องมีแรงจูงใจที่เป็นพื้นฐานเพื่อสนองต่อความต้องการ (need) ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจจากภายนอกหรือภายในของแต่ละบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการอำนาจ ไม่ว่าจะเพื่อจะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อการแสวงหาเกียรติยศ ชื่อเสียง การสืบทอดทายาททางการเมือง ก็ถือเป็นอีกสาเหตุหนึ่งในแรงจูงใจ ที่ต้องการอำนาจในการสานต่อ ขยาย และปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีความสนใจในการเมือง จนกระทั่งตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการลงสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเรียนรู้ทางการเมืองจากครอบครัว ถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง (ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล, 2541, น. 24)

3. แนวคิดระบบอุปถัมภ์

แนวคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์เป็นทางเลือกหนึ่งที่ได้นำมาใช้เพื่ออธิบายโครงสร้างสังคมไทย นำโดย **ลูเซียน เอ็ม แฮงส์ (Lucian M. Hanks) ม.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์** ร่วมด้วยนักวิชาการโดยเฉพาะจากสำนักคอร์ทแนลล์ เช่น **เดวิด วิลสัน (David Wilson)** และนักวิชาการท่านอื่น ๆ มองจากแง่มุมหนึ่ง แนวคิดนี้ได้ชี้ให้เห็นความจริงข้อหนึ่งว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง นั่นคือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะตำแหน่งสูงกว่าและผู้รับอุปถัมภ์ที่มีฐานะต่ำกว่า แฮงส์มองว่าโครงสร้างสังคมไทยประกอบด้วยความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือเป็นความสัมพันธ์ในแนวตั้งโดยตลอดทั้งสังคม อย่างไรก็ตาม แนวคิดของแฮงส์ได้รับการโต้แย้งว่า แนวคิดระบบอุปถัมภ์เป็นแนวคิดที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์สังคมในระดับจุลภาค แต่ไม่สามารถอธิบายสังคมไทยได้ทั้งหมด กระแสด้านได้ออกมาในรูปของการเสนอแนวคิดในเรื่องของการจัดชั้นทางสังคม (social class) ซึ่งถือว่าสามารถอธิบายโครงสร้างสังคมได้ดีกว่า นักวิชาการกลุ่มนี้ ได้แก่ ฮันส์ ดีเตอร์ เอเวอส์ (Hans-Dieter Evers) แอนดรู เทอร์ตัน (Andrew Turton) รวมไปถึงนักวิชาการกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองด้วย

การรวมกลุ่มของชาวไร่ชาวนา และกรรมกรในรูปสมาคม หรือสหพันธ์ แสดงให้เห็นจิตสำนึกของการรวมตัวกันทางชนชั้น ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ให้กำเนิดชนชั้นล่างและชนชั้นกลางที่เด่นชัดยิ่งขึ้น งานวิจัยกลุ่มชนชั้นต่าง ๆ จึงเป็นที่สนใจของนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์มากขึ้น เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ เรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยโดยตลอด ทั้งคำว่า “เจ้าพ่อ” “เจ้านาย-ลูกน้อง” “ลูกพี่-ลูกน้อง” “ผู้มีอิทธิพล” “หัวคะแนน” “การซื้อเสียง” ที่เราให้เรียกบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม ก็เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับลักษณะของความสัมพันธ์แบบ “ผู้อุปถัมภ์-ผู้รับอุปถัมภ์” โดยตรงและโดยอ้อมแทบทั้งสิ้นซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ (อมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2545, น. 1-7)

ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์(Patron-Client Relationship) เป็นรากฐานสำคัญของการจัดองค์การของสังคมไทย(Social Organization) มาแต่โบราณ ระบบศักดินาหรือระบบไพร่เป็นระบบที่กำหนดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างไพร่กับมูลนาย มูลนายไม่เพียงแต่จะต้องการความสวามิภักดิ์จากไพร่เท่านั้น หากยังหาผลประโยชน์ด้วยการดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจ(Economic Surplus)จากไพร่อีกด้วย ในขณะที่เดียวกันมูลนายก็ให้การอุปถัมภ์ทางการเมือง(Political Patronage) และการอุปถัมภ์ทางเศรษฐกิจแก่ไพร่เป็นการตอบแทน ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ดังกล่าวนี้ยังคงสืบทอดต่อมา เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเท่านั้น (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2546, น. 97-98) โดยแบบแผนของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์จะแตกต่างกันไปตามระบอบการเมืองการปกครอง ในช่วงที่ระบอบการเมืองการปกครองมีลักษณะเผด็จการ/คณาธิปไตย ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่สำคัญที่สุดก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางการเมืองกับฐานกำลังทางทหาร (ประเทือง ม่วงอ่อน, 2547, น. 141)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2523, น. 14-15) เห็นว่า ความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์เกิดขึ้นเพราะในสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมากมาย ทั้งทางด้านสถานภาพทางสังคม ความมั่งคั่ง และอำนาจ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งบุคคล 2 คนนี้ ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยบุคคลแต่ละคนในสังคมมีอิสระที่จะเลือกลูกน้องและยังมีอิสระในการกำหนดจำนวนบุคคลที่เขาจะมีความสัมพันธ์ด้วย มีอิสระในการเลือกว่า เมื่อใดจะสิ้นสุดความสัมพันธ์ ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่า ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง และมีลักษณะพิเศษ ดังนี้

1. มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินร่วมกัน โดยแต่ละคนต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เนื่องจากลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ของแต่ละคู่สัมพันธ์แตกต่างกัน จึงมีการให้ประโยชน์เป็นพิเศษต่อบางคนมากกว่าคนอื่น ๆ
3. ความสัมพันธ์เช่นนี้ มีลักษณะเปราะบาง เพราะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ดังนั้น การจะรักษาเสถียรภาพของความสัมพันธ์ไว้ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกันอย่างต่อเนื่อง บุคคลแต่ละคนต่างมีของที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่มีและของที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีนั้น เป็นสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการ

4. ความสัมพันธ์นี้ ประกอบด้วยบุคคลเพียงสองคน ดังนั้นผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกัน จึงเป็นผลประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงเป็นการส่วนตัว เช่น การเอื้อผลประโยชน์ต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจที่จะให้ผลประโยชน์เฉพาะอย่างแก่พ่อค้าได้ และพ่อค้าก็จะให้สิ่งของหรือเงินเป็นการแลกเปลี่ยนต่อการได้รับสิทธิบางอย่างจากเจ้าหน้าที่นั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองนั้น ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางการเมืองซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากโครงสร้างทางการเมืองแบบกลุ่ม กล่าวคือ

- 4.1 ระบบนี้ขึ้นอยู่กับผู้นำแต่เพียงฝ่ายเดียว (ผู้อุปถัมภ์)
- 4.2 การก่อตัวและโครงสร้างของระบบ จะมีผู้นำเป็นจุดศูนย์กลาง ไม่ใช่กลุ่มผู้นำเป็นคนที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์
- 4.3 ความสัมพันธ์ในระบบนี้ เป็นความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง และเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคน ในความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และลูกน้องนี้ ถ้าจะมีความรู้สึกร่วมกันระหว่างลูกน้อง ก็เป็นเพราะว่าเขาต่างถือว่ามีนายคนเดียวกัน
- 4.4 ผลประโยชน์ที่ทำให้ผู้อุปถัมภ์และลูกน้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน เป็นความสัมพันธ์เฉพาะเจาะจงมากกว่าผลประโยชน์ร่วมแบบกลุ่ม วัตถุประสงค์ที่ผู้อุปถัมภ์และลูกน้องคงความสัมพันธ์ต่อกันไว้ ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์ของแต่ละคน
- 4.5 ผลประโยชน์ที่แต่ละคนแสวงหา ผันแปรไปตามความแตกต่างทางฐานะและอำนาจ เช่น ผู้อุปถัมภ์ต้องการอำนาจ และชื่อเสียงเกียรติยศ ส่วนลูกน้องต้องการความคุ้มครองและเงิน เป็นต้น
- 4.6 สายใยแห่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้องแต่ละคน ขึ้นอยู่กับการตอบแทนซึ่งกันและกัน โดยแต่ละฝ่ายต้องพยายามทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า เขายังมีค่าแก่การที่ เป็นผู้อุปถัมภ์หรือลูกน้อง
- 4.7 ความสัมพันธ์แบบนี้ มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงค่อนข้างสูง และไม่มั่นคง
- 4.8 ความสัมพันธ์แบบนี้ มักประกอบไปด้วย การมีลูกน้องมากมายหลายชั้น ตั้งแต่ชั้นที่ใกล้ชิดผู้อุปถัมภ์มากที่สุดไปจนถึงผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกันเพียงเล็กน้อย ลูกน้องที่ใกล้ชิดเจ้านายมากก็มักจะมีลูกน้องของตนเองด้วย ดังนั้นเขาจึงเป็นผู้อุปถัมภ์ย่อย ๆ เช่นกัน

ส่วน **Barend J. Terwiel** (1984) ได้นำเสนอความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ไม่ใช่เรื่องของความถูกต้องหรือไม่ถูกกฎหมาย เมื่อผู้อุปถัมภ์หรือผู้ถูกอุปถัมภ์ไม่ได้ทำตามหน้าที่ก็ไม่สามารถนำมาลงโทษตามกฎหมายได้โดยอุดมการณ์แล้ว ผู้อุปถัมภ์นั้นเป็นผู้ปกป้องคุ้มครอง ให้ความมั่นใจ และความเชื่อมั่นแก่ผู้ถูกอุปถัมภ์ และในขณะเดียวกันผู้ถูกอุปถัมภ์ก็ต้องซื่อสัตย์ เชื่อฟัง และให้ความช่วยเหลือผู้อุปถัมภ์โดยไม่ต้องขอร้อง รูปแบบของผู้อุปถัมภ์กับผู้ถูกอุปถัมภ์ มีการ

คบหากัน และมีผลประโยชน์ให้กันและกัน ไม่เหมือนแบบแผนของลักษณะของครอบครัวขยายของไทย ความสัมพันธ์ในระบบเจ้านาย ไม่เพียงแต่มีความสัมพันธ์ในระเบียบ กฎเกณฑ์ งานเท่านั้น แต่ยังได้รับการคาดหวังจากคนภายนอกที่จะได้รับความสัมพันธ์ เช่น ในระบบราชการ และหวังว่าจะได้รับความเอื้อเฟื้อจากผู้อุปถัมภ์ เมื่อผู้อุปถัมภ์ต้องการจะช่วยเหลือผู้ใต้อุปถัมภ์ของเขา คนในสวนอื่นก็จะถูกลืมไม่ได้รับการดูแล

ม.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์ มองว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นผลมาจากความเชื่อของคนไทยในเรื่องบุญกรรม และเรื่องตายแล้วเกิดใหม่ เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้ที่เกิดมาท่ามกลางเงินทองมีทรัพย์สิน อำนาจ วาสนา เป็นเพราะกรรมที่ทำไว้แต่ปางก่อน คนเราเกิดมาไม่เท่าเทียมกันด้วยเหตุที่บุญบารมีที่ได้สะสมไว้แต่ปางก่อน แตกต่างกัน ทำให้คนไทยยอมรับความแตกต่างในฐานะตำแหน่งที่ลดหลั่นเป็นขั้น ๆ ว่าเป็นสิ่งที่เป็นเรื่องชาติและธรรมดา และยึดถือความแตกต่างเป็นหลักสูงต่ำของฐานะตำแหน่งในการจัดระเบียบทางสังคม

เมื่อมีการยึดถือความแตกต่างในระดับสูง-ต่ำของฐานตำแหน่งเป็นหลัก เราจึงพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่แตกต่างกันในฐานะตำแหน่งเป็นแบบที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดระเบียบทางสังคม ในด้านพฤติกรรมความสัมพันธ์ที่สำคัญและเห็นได้ง่ายก็คือ ความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่ - ผู้น้อย หรือ ความสัมพันธ์แบบลูกพี่ - ลูกน้อง ความสำคัญแบบดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความไม่เสมอภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจการเมืองหรือสังคมก็ตาม ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เองที่เราเรียกว่า ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์

ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ในแนวคิดที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีทรัพยากรต่างกัน ทรัพยากรในที่นี้ไม่ได้หมายถึงทรัพย์สินแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงอย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นอำนาจทางการเมือง สิทธิพิเศษทางสังคม เป็นต้น

ผู้อุปถัมภ์อยู่ในฐานะที่เป็นเจ้าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด และเป็นที่ต้องการของผู้รับอุปถัมภ์ ผู้รับอุปถัมภ์มักจะทราบว่าการเข้าเป็นผู้รับอุปถัมภ์หรือเป็นลูกน้องของใคร ตนต้องการอะไร เช่น การคุ้มครองทางการเมืองหรือทางสังคม หรือความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือฐานะทางเศรษฐกิจ การที่ผู้รับอุปถัมภ์ทราบก็โดยเหตุที่ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ตนต้องการและมักจะเป็นสิ่งที่น้อยคนจะสามารถให้แก่ตนได้ แต่ผู้รับอุปถัมภ์จะไม่สามารถคาดการณ์ได้แน่ชัดเลยว่า ผู้อุปถัมภ์จะให้ตนหรือไม่และเพียงใด นอกจากนั้นแล้ว ผู้รับอุปถัมภ์ซึ่งเรียกว่า “ลูกน้อง” จะไม่ทราบแน่ชัดว่า ผู้อุปถัมภ์ซึ่งเรามักเรียกว่า “เจ้านาย” หรือ “ลูกพี่” หรือ “เฮีย” จะต้องการให้ตนทำอะไรให้บ้าง เพื่อที่ตนจะได้ในสิ่งที่ตนประสงค์ เช่น ข้าราชการชั้นผู้น้อยที่สร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่เป็นพิเศษ อาจจะต้องทำอะไรมากกว่าหน้าที่ในการงาน เช่น อาจเข้าไปรับใช้ในงานในบ้านของเจ้านายและอื่น ๆ อีก เป็นต้น หรือลูกไร่ลูกนา กับเจ้าของที่ดินแบบอุปถัมภ์อาจต้องสนับสนุนลูกพี่เจ้าของที่ดินในทางการเมือง เช่น ลงคะแนนเสียงเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยหาเสียงให้ หรืออาจถึงขนาดต้องกำจัดศัตรูคู่แข่งของผู้อุปถัมภ์ก็ได้

จะเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์มีส่วนได้เปรียบอยู่ในเนื้อแท้ของความสัมพันธ์ (คือมีฐานอำนาจในการต่อรองสูงกว่า) ทั้งนี้เพราะผู้อุปถัมภ์จะเป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่มีทรัพยากรมากเพียงพอที่จะจ่ายให้ลูกน้องจนพอใจได้ ดังนั้นผู้อุปถัมภ์จึงเป็นผู้เลือกกว่าจะให้การอุปถัมภ์แก่ใครและเป็นผู้กำหนดว่าผู้รับอุปถัมภ์ควรให้บริการอะไรแก่ตน

การที่ผู้อุปถัมภ์จะได้เปรียบมากน้อยเพียงไร หรือผู้รับการอุปถัมภ์จะถูกเอาเปรียบมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของสิ่งของที่ผู้รับอุปถัมภ์ประสงค์ประการหนึ่ง และอุปสงค์อุปทานของสิ่งที่ผู้อุปถัมภ์ต้องการจากผู้รับอุปถัมภ์ประการหนึ่ง เช่น ถ้าหากมีแหล่งเงินกู้มากมายและมีเงินกู้เพียงพอ ในความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ระหว่างเจ้าของเงินกู้กับลูกหนี้ ผู้รับอุปถัมภ์ก็จะได้รับการปฏิบัติอย่างดีจากผู้อุปถัมภ์ (เพื่อดึงดูดผู้รับอุปถัมภ์ไว้) หรือกรณีการเลือกตั้งผู้รับอุปถัมภ์อาจได้รับการปฏิบัติต่ออย่างดี เพราะคะแนนเสียงของเขามีความสำคัญต่อผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

โดยทั่วไปจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในท้องถิ่นไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะหลัง ๆ ได้ ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ตามความหมายในอุดมคติคือการที่ผู้อุปถัมภ์คอยปกป้องคุ้มครองผู้รับอุปถัมภ์ ผู้รับอุปถัมภ์ก็จะทำงานรับใช้ให้บริการแก่ผู้อุปถัมภ์เป็นการแสดงความกตัญญู คำสามัญใช้เรียกผู้อุปถัมภ์ (patron) และผู้รับอุปถัมภ์ (client) ก็เป็นคำในระบบครอบครัว คือ “ลูกพี่” และ “ลูกน้อง” ดังนั้น บทบาทในอุดมคติของผู้อุปถัมภ์ (patron) กับผู้รับอุปถัมภ์ (client) ก็คือ บทบาทของบิดากับบุตร หรือพี่กับน้องนั่นเอง

โดยคำจำกัดความตามระบบอุปถัมภ์ ผู้ได้ประโยชน์มากคือผู้อุปถัมภ์ แต่ผู้อุปถัมภ์จะต้องรับผิดชอบต่อการกินดีอยู่ดีของผู้รับอุปถัมภ์ด้วย กฎแห่งศีลธรรมของระบบอุปถัมภ์คือ การตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นหลักสำคัญ แต่ปัจจุบันนี้การเอาเปรียบผู้ที่อยู่ในฐานะที่ด้อยกว่ามีมากขึ้นผลที่จะเกิดตามมาก็อาจเป็นการรวมตัวของชนชั้นผู้รับอุปถัมภ์เพื่อช่วยเหลือตนเอง ซึ่งมีลักษณะของการเกิดขึ้นทางสังคม

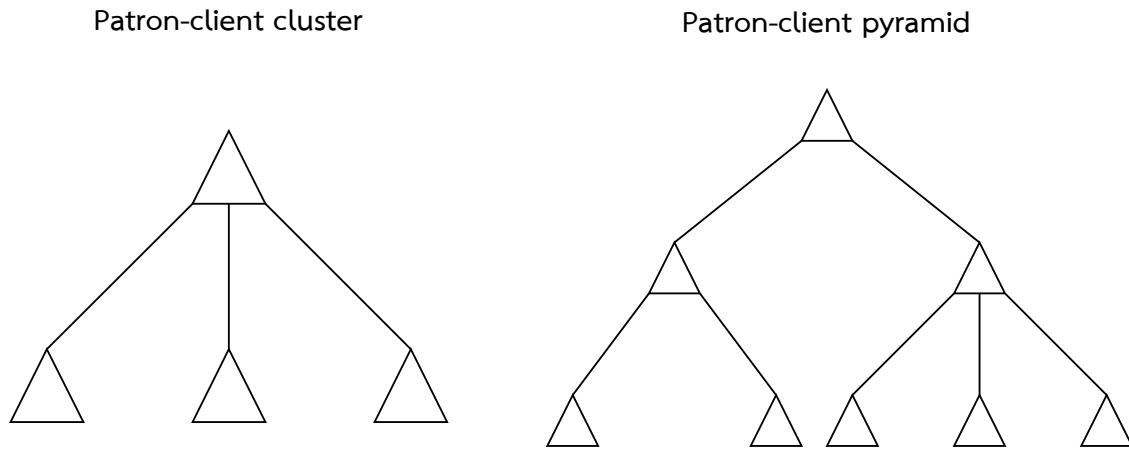
3.1 ลักษณะของความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์

หากเราต้องการที่จะวิเคราะห์โครงสร้างที่ใหญ่กว่าสายสัมพันธ์เพียงสายเดียวระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ซึ่งรวมเอาสายสัมพันธ์เช่นที่กล่าวข้างต้นหลายสายด้วยแล้ว จะต้องพิจารณาคำศัพท์สองคำที่สำคัญ (เจมส์ ซี สกอตต์, 2545, น. 57-58)

ประการแรกเมื่อเราพูดถึงผู้ติดตามที่ใกล้ชิดของผู้อุปถัมภ์ในลักษณะของผู้รับอุปถัมภ์ที่ผูกพันกับเขาโดยตรง เราจะเรียกว่าผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบกลุ่ม (patron-client cluster)

ส่วนคำศัพท์ที่สองขยายขนาดเพิ่มจากกลุ่ม (cluster) แต่ยังคงมีศูนย์กลางอยู่ที่บุคคลเดียวและมีสายสัมพันธ์ตามแนวตั้งเรียกว่า ผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบปิรามิด (patron – client pyramid) ลักษณะของทั้งสองแบบอาจแสดงได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะสายสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์

แม้ว่าสายสัมพันธ์ในแนวตั้งจะเป็นหัวใจของระบบอุปถัมภ์ แต่เรายังต้องการวิเคราะห์สายสัมพันธ์คู่ตามแนวราบเป็นบางครั้ง เช่น ระหว่างผู้อุปถัมภ์ 2 คน ที่มีฐานะใกล้เคียงกันที่ร่วมกันเป็นพันธมิตร ลักษณะของพันธมิตรดังกล่าวจะเป็นฐานที่ทำให้เกิดกลุ่มแตกแยก(factions) ในการเมืองระดับท้องถิ่นได้ ทำยที่สุดเครือข่ายของผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์(patron-client networks) จะไม่ได้มีศูนย์กลางที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง (ego-focused) แต่หมายถึง รูปแบบทั้งหมดของสายสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ (รวมพันธมิตรของผู้อุปถัมภ์ตามแนวนอนด้วย) ซึ่งเชื่อมผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันในอาณาเขตหรือชุมชนหนึ่ง ๆ

กลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (cluster) เป็นวิธีการหนึ่งในหลาย ๆ ทางที่ประชาชนที่ไม่ได้เป็นญาติสนิทกันมาร่วมมือกัน รูปแบบของการร่วมมืออื่น ๆ ส่วนมากจะเกี่ยวพันกับการจัดระเบียบองค์การที่มีการจัดประเภทของสายสัมพันธ์ (categorical ties) ทั้งที่เป็นรูปแบบที่เป็นประเพณี เช่น เชื้อชาติ ศาสนา หรือวรรณะ และที่เป็นแบบสมัยใหม่ เช่น อาชีพหรือชั้นทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างด้านพื้นฐานทางโครงสร้างและพลวัต

ลักษณะแตกต่างที่สำคัญอื่น ๆ ระหว่างกลุ่มประเภทอื่นกับกลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์จะเป็นไปตามหลักของการจัดตั้งกลุ่มโดยเฉพาะ ดังที่ปรากฏในงานของ คาร์ล แลนเด (Carl Lande) ดังนี้ (เจมส์ ซี สกอตต์, 2545, น. 59-60)

1. เป้าหมายของสมาชิก ผู้รับอุปถัมภ์มีเป้าหมายเฉพาะที่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อหัวหน้า ในขณะที่กลุ่มแยกประเภทมีเป้าหมายร่วมกันที่เกิดขึ้นจากการมีลักษณะร่วมกันบางประเภทที่ช่วยแยกให้แตกต่างไปจากสมาชิกของกลุ่มอื่น

2. การปกครองตนเองของผู้นำ ผู้อุปถัมภ์มีสิทธิในการปกครองตนเองสูงในการเลือกพันธมิตรและการตัดสินใจในเรื่องของนโยบายนานาตรบาทเท่าที่เขาสามารถสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้รับอุปถัมภ์ของตน ในขณะที่ผู้นำของกลุ่มแยกประเภทจะต้องยอมรับผลประโยชน์รวมของกลุ่มที่เขาเป็นผู้นำเป็นสำคัญ
3. เสถียรภาพของกลุ่ม กลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (patron-client cluster) มีพื้นฐานอยู่ที่สายสัมพันธ์ในแนวตั้งที่เปิดเฉพาะของกลุ่มนั้น ๆ และที่สำคัญขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำที่จะทำให้เกิดการขยายตัว หรือสลายตัวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่เขามีอยู่ และขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะสนองต่อข้อเรียกร้องของผู้อุปถัมภ์ได้ ในทางตรงข้ามกลุ่มแยกประเภท (categorical group) มีพื้นฐานอยู่ที่คุณสมบัติร่วมกันของสมาชิกตามแนวนอน เพราะฉะนั้น การคงอยู่ของกลุ่มจึงไม่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของหัวหน้า และจะยังคงขึ้นอยู่กับกิจกรรมหรือผลประโยชน์ (บ่อยครั้งในเรื่องนโยบาย) ร่วมกันของสมาชิก
4. ส่วนประกอบของกลุ่ม กลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์พิจารณาจากการกำเนิดของกลุ่ม จะมีแนวโน้มที่มีลักษณะหลากหลายจากชั้นทางสังคมที่เข้าร่วมในกลุ่มมากกว่ากลุ่มแยกประเภท ซึ่งการเกิดขึ้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะเฉพาะที่สมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ โดยคำจำกัดความ ผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบปิรามิด จะรวมเอาคนที่มีความแตกต่างในการจัดฐานะตำแหน่ง ในขณะที่กลุ่มแยกประเภทอาจจะเป็นหรือไม่เป็นกลุ่มของคนที่มีสถานภาพที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (homogeneous in status)
5. การร่วมมือของกลุ่ม ในความเป็นจริงกลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (patron-client cluster) ไม่ใช่กลุ่ม (group) ที่แท้จริง ซึ่งเราอาจเรียกได้ว่าเป็น “ชุดกิจกรรม” (action set) ที่รวมกันอยู่ได้เพราะความสัมพันธ์ในแนวตั้งกับหัวหน้าเท่านั้น สายสัมพันธ์ที่หัวหน้าทำให้เกิดขึ้นทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก็ได้ บรรณาหรือผู้ติดตาม (followers) จะไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกันและกัน และโดยแท้จริงแล้วอาจจะไม่รู้จักรักกันเลย ในทางตรงข้ามในกลุ่มแยกประเภทสมาชิกมักจะเชื่อมโยงกันตามแนวนอนกับระดับที่เราจะเรียกว่ากลุ่ม (group) ที่เป็นอิสระจากหัวหน้า

3.2 ประเภทของระบบอุปถัมภ์

อาจแยกความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามค่านิยมของสังคมในการที่ผู้รับอุปถัมภ์จะยอมรับฐานะที่ด้อยกว่าของตนภายใต้ระบบบิดาอุปถัมภ์ (patrimonial) และความสัมพันธ์อีกแบบหนึ่งที่มีลักษณะของการใช้อำนาจกดขี่โดยผู้ที่มีอำนาจอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเมืองที่ทำให้การยอมรับสิทธิของการใช้อำนาจอย่างชอบธรรมตามประเพณีลดลง (แอนโทนี ฮอลล์, 2545, น. 30-33)

1. **ระบบบิดาอุปถัมภ์** ผู้อุปถัมภ์จะทำหน้าที่คล้ายๆ ครอบครัวขยาย ที่หัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้รับผิดชอบในสวัสดิการของผู้ที่อยู่ใต้อำนาจตน ซึ่งรวมทั้งครอบครัวของข้าทาสและแรงงานอิสระ ในสถานการณ์นี้ รัฐบาลกลางไม่เข้มแข็งและชุมชนอยู่ค่อนข้างจะโดดเดี่ยว ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในลักษณะนี้จึงเป็นทางเลือกของชาวไร่ชาวนาที่ต้องการการคุ้มครองจากผู้อุปถัมภ์ที่มีอำนาจ ซึ่งในทำนองเดียวกัน ผู้ที่สามารถปกป้องคุ้มครองชาวไร่ชาวนาย่อมจะได้รับการยอมรับและสนับสนุนทางการเมืองจากผู้รับอุปถัมภ์นั่นเอง ในสังคมปัจจุบัน ประชากรอาจยังต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์โดยมีค่านิยมบางอย่างเป็นตัวสนับสนุน โอกาสที่ผู้มีอำนาจจะกดขี่เบียดบังย่อมเป็นไปได้ トラบเท่าที่ระบบอุปถัมภ์ยังคงช่วยให้ชาวไร่ชาวนาดำรงชีวิตอยู่ได้ ชาวไร่ชาวนาจะหันเข้าหาผู้อุปถัมภ์
2. **ระบบการใช้อำนาจกดขี่** เป็นลักษณะที่ผู้อุปถัมภ์ หรือเจ้าที่นาได้หันมาใช้วิธีการกดขี่ควบคุมผู้รับอุปถัมภ์มากขึ้น การข่มขู่ และความรุนแรง และแม้กระทั่งการฆาตกรรม เป็นเรื่องปกติธรรมดา การยอมรับในสิทธิและการเชื่อฟังเจ้าที่นาในช่วงบิดาอุปถัมภ์ได้รับการทำลายในรูปของการต่อต้านไม่พอใจ และนี่เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นอกจากนี้ การผูกขาดที่ดินของชนชั้นนายทุนใหม่ และการที่ชาวไร่ชาวนาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับตลาดสมัยใหม่มีผลในทางทำลายความชอบธรรมของผู้อุปถัมภ์แบบประเพณีที่เคยมี และได้สร้างความรู้สึกในหมู่ชาวไร่ชาวนาว่าถูกกดขี่ อันนำไปสู่การลุกฮือก่อความไม่สงบขึ้น

3.3 ระบบอุปถัมภ์ในวงกว้าง

อิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ขยายขอบเขตกว้างไกลกว่าที่จะจำกัดอยู่เฉพาะในชุมชนหรือในชนบทเท่านั้น ระบบอุปถัมภ์ยังมีความสำคัญในการช่วยเชื่อมโยงโครงสร้างอำนาจระหว่างชนบทและเมือง และเป็นคู่หูทางการแสวงหาผลประโยชน์

ใน “สังคมที่กำลังพัฒนา” เส้นสายของความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์สามารถเชื่อมโยงบุคคลที่มีสถานภาพต่ำไปจนถึงบุคคลระดับชาติ โดยไม่จำเป็นต้องผูกติดอยู่กับระบบราชการที่ค่อนข้างเข้มงวดเกินไป ในขั้นต้นของการพัฒนาอุตสาหกรรม ผู้อุปถัมภ์ตามประเพณีอาจสามารถช่วยเหลือผู้รับอุปถัมภ์ของตนในการติดต่อกับระบบราชการ ทั้งนี้ โดยเหตุที่เจ้าที่ดิน(ผู้อุปถัมภ์) มีความสามารถที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเท่าเทียมกันหรืออาจเป็นเพราะตนเองเป็นผู้รับอุปถัมภ์ของผู้อุปถัมภ์ที่มีอำนาจมากกว่าต่อๆ กันไปจนถึงระดับชาติ อย่างไรก็ตาม ในที่สุดแล้ว ผู้อุปถัมภ์ตามประเพณีที่มีบทบาทในหลาย ๆ ด้าน (เช่นทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง) จะถูกแทนที่โดยผู้อุปถัมภ์ที่มีอำนาจเฉพาะด้านและจำกัดอยู่เฉพาะในระบบราชการ หรือองค์การต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และครู เป็นต้น (แอนโทนี ฮอลล์, 2545, น. 33-34)

เครือข่ายของระบบอุปถัมภ์ได้กลายมาเป็นวิธีการที่พรรคการเมืองใช้ในการหาคะแนนเสียงในชนบท ผู้รับอุปถัมภ์ในทางการเมืองมักจะถูกพรรคการเมืองใช้ให้เป็นหัวคะแนน โดยอาจให้ผลตอบแทนแก่ผู้รับอุปถัมภ์ เช่นการให้สัญญาในการปฏิรูปที่ดินเพื่อแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียง ซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.4 ระบบอุปถัมภ์กับ “เจ้าพ่อ”

คำว่า “เจ้าพ่อ” ก็เป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เช่นกัน ซึ่งมักจะใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้องต่อสาธารณชน พวกนี้จะมีลูกน้องที่อาจเป็นนักเลงหรือมือปืนที่เป็นผู้รับอุปถัมภ์ซึ่งพร้อมที่จะรับใช้นายคือ “เจ้าพ่อ” ในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นได้

ความสัมพันธ์แบบ “เจ้าพ่อ” นั้น ถึงแม้จะเป็นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ แต่ก็เป็นการอุปถัมภ์กับคนที่เป็นลูกน้องตนเท่านั้น โดยทั่วไปชาวบ้านมักจะถูกเอาเปรียบ โดยเฉพาะในกรณีของอิทธิพลของบ่อนการพนันและสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่มีการเรียกค่าคุ้มครอง “เจ้าพ่อ” จะได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองด้วย ทำให้การเอาเปรียบประชาชนเป็นไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2545, น. 6)

ในยุคปัจจุบัน กรอบแนวคิดเรื่องอุปถัมภ์อาจมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงโดยตรงกับความสัมพันธ์ในเชิง “เจ้าพ่อ” โดยเฉพาะในหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศไทยที่ “เจ้าพ่อ” มักจะกลายมาเป็นนักการเมืองถิ่นด้วย อาทิ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายจังหวัด เป็นต้น

เวียงรัฐ เนติโพธิ์ (2546, น. 449-455) นักวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญเรื่อง “เจ้าพ่อ” ในสังคมการเมืองไทย สรุปว่า ความหมายของคนที่เป็นเจ้าพ่อที่เรานึกถึงในสังคมไทยครอบคลุมอยู่สองประเด็น นั่นคือ

ประเด็นแรก พวกเขาคือผู้มีอำนาจนอกภาครัฐ มีพรรคพวกมากสามารถรวบรวมความจงรักภักดีความนับถือจากคนจำนวนมาก โดยที่อำนาจและบารมีที่เขาเกิดขึ้นจากสิทธิพิเศษที่เขาสามารถเข้าถึงผู้มีอำนาจในรัฐและใช้ประโยชน์จากความสามารถเหล่านี้ได้ (ซึ่งจะเรียกว่าเส้นสายหรือคอนเนกชันก็ได้) พวกเขาสามารถที่จะปะทะ แข่งขัน ต่อรอง ประนีประนอมกับอำนาจรัฐได้อย่างเท่าเทียม มากกว่า หรือบางครั้งอาจจะน้อยกว่า ในขณะที่ประชาชนที่เป็นปัจเจกบุคคลทั่วไปทำเช่นนั้นไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Joel Migdal เรียกว่าเป็น **strong men** (ผู้มีอิทธิพล) ที่นับเป็นอำนาจทางสังคมแบบหนึ่ง

ประเด็นที่สอง มีลักษณะเหมือน godfather หรือหัวหน้าแก๊งมาเฟียหรือองค์กรอาชญากรรมคือ ทำธุรกิจผิดกฎหมาย มีลูกน้องภายใต้การบังคับบัญชามาก ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงอำนาจของตนซึ่งทำได้โดยใช้ช่องทางที่ระบบราชการอ่อนแอและไร้ประสิทธิภาพเข้ามาแสวงหาประโยชน์

เวียงรัฐ เนติโพธิ์ อธิบายว่า ความหมายของเจ้าพ่อที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เจ้าพ่อดำรงอยู่ได้ในสังคมไทยคือความหมายประการแรก ซึ่งก็คืออำนาจที่มีเหนือคนจำนวนมากจนสามารถปะทะสังสรรค์กับอำนาจรัฐได้ ภาวการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นได้ภายใต้รัฐที่อ่อนแอ (weak state) ที่ทำให้อำนาจของผู้มีอิทธิพล (strong men) ที่อยู่ในภาคสังคมเด่นชัดและเทียบเคียงได้กับอำนาจรัฐ

รัฐอ่อนแอ ไม่ได้แปลว่าอำนาจรัฐไม่รวมศูนย์ หรืออุดมการณ์การรัฐไม่เข้มแข็ง (เพราะเวียงรัฐเชื่อว่า รัฐไทยทั้งรวมศูนย์และเข้มแข็งทางอุดมการณ์อย่างยิ่ง) แต่หมายถึงกลไกการรัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ ข้าราชการต้องฉ้อราษฎร์บังหลวง (เพราะเงินไม่พอใช้ หรือเพราะมีช่องทางก็ตาม) รวมถึงการบริหารงานที่ไม่เป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้มีอิทธิพลนอกภาครัฐเข้ามาแทรกแซงได้ (เช่นการตำรวจ กระบวนการยุติธรรม) ในแง่นี้รัฐไทยจึงเป็นรัฐที่อ่อนแออย่างยิ่ง ซึ่งเป็นภาวะที่ต่อเนื่องนับจากการสร้างรัฐสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา เช่น นายอำเภอในยุคแรก ๆ เมื่อถูกส่งไปเป็นผู้ปฏิบัติงานแทนรัฐเพื่อควบคุมท้องถิ่นที่ห่างไกลจากศูนย์กลาง แต่เมื่อไปถึงท้องถิ่นนั้น ก็ต้องเข้าหานักเลงประจำถิ่นเพื่อหาข้อมูลหรือเพื่อประนีประนอมกับนักเลง ไม่เช่นนั้นก็ทำงานไม่ได้

ถ้าเราจะมองต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน เราคงเห็นพ้องต้องกันว่า อย่าว่าแต่นายอำเภอสมัยโน้นเลย ท่านผู้ว่าฯ สมัยนี้ก็ทำงานลำบากหากไปถิ่นไหนที่เจ้าพ่อเข้มแข็งแล้วไม่อาจประนีประนอมกับเจ้าพ่อได้ ดังนั้น สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงนับจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน นั่นคือสายสัมพันธ์ที่ฟังกั่นอย่างแน่นแฟ้นระหว่างผู้อยู่ในอำนาจรัฐกับเจ้าพ่อ

อีกมิติหนึ่งของความอ่อนแอของรัฐไทยที่สำคัญยิ่งไม่ใช่เรื่องประสิทธิภาพแต่เป็นเรื่องของการให้บริการแก่ประชาชน เวียงรัฐ ยกตัวอย่าง “นับตั้งแต่เสื่อผ้ายัดตั้งตัวเป็นผู้พิพากษาไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง จบจนถึงวันที่ท่านกำนันผู้ยิ่งใหญ่เปิดบ้านของตัวเองเป็นศูนย์บริการแบบ One Stop Service คือ มีตั้งแต่ฝากลูกเข้าโรงเรียน ขอยืมเงิน รับรายงานเรื่องนักเลงหัวไม้ ขอให้ไปซ่อมถนน ขอให้บริจาคสร้างวัด เรื่อยไปจนผู้หลักผู้ใหญ่มาขอให้สนับสนุนการเลือกตั้ง นั่นคือ การที่เจ้าพ่อผู้ให้บริการประชาชน คือ ผู้ที่เอาผลประโยชน์จากเส้นสายของตัวเองมาแจกจ่ายให้ชาวบ้าน (ซึ่งอาจจะบวกกลับกับผลประโยชน์ส่วนตัวแล้วก็ตาม)” สิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ขาดตอน

เวียงรัฐ เชื่อว่า เจ้าพ่อดำรงอยู่ในสังคมไทยได้อย่างสำคัญเพราะมีหน้าที่(function) ที่ชัดเจน นั่นคือเป็นตัวกลางระหว่างรัฐที่อ่อนแอกับชาวบ้านที่ไม่มีช่องทางอื่นที่จะเข้าถึงทรัพยากรในสังคมได้ แต่สิ่งที่แตกต่างอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตยกับระบอบที่ผ่านมาก็คือ ชาวบ้านมีความสำคัญขึ้นมา ในฐานะเป็นฐานเสียงในการเลือกตั้ง ท่ามกลางการแข่งขันทางอำนาจของกลุ่มต่าง ๆ เจ้าพ่อก็ยังมีความหมายมากยิ่งขึ้น เพราะคือผู้เชื่อมต่อกับชาวบ้านในฐานะฐานเสียงอันเป็นตัวชี้ขาด การขึ้นมาใช้อำนาจในระบอบประชาธิปไตยได้ก็ต้องยึดกุมอำนาจเช่นที่เจ้าพ่อเคยมีมานี้ ให้มาเป็นของตนให้ได้

4. งานศึกษาวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานศึกษาวิจัย รวมทั้งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ที่สำคัญได้แก่

สุเชาว์ มีหนองหว้า และ กิติรัตน์ สีพันธ์ (2549) ศึกษา “นักการเมืองถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี” โดยศึกษานักการเมืองถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 - ปัจจุบัน (พ.ศ. 2548) มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญ คือ เพื่อรู้จักนักการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เพื่อทราบถึงเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีส่วนให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อทราบถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี และทราบถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาวินิจฉัยการเอกสาร การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานีและการใช้การสังเกตการณ์

จากการศึกษา พบว่า ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยมาสู่ระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน จังหวัดอุบลราชธานีในฐานะจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ก็เข้าสู่กระบวนการการเมืองการปกครองไทย โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าไปทำงานในรัฐสภาเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้เกณฑ์ภูมิหลังและอาชีพของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ยุค คือ ยุคของนักการเมืองที่เป็นข้าราชการ ระหว่างปี พ.ศ. 2476 - พ.ศ. 2514 และยุคของนักการเมืองที่เป็นนักธุรกิจ พ่อค้า ระหว่างปี พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน

ในส่วนเครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี และกลุ่มผลประโยชน์ที่มีส่วนให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหลังมีการรวมกันเป็นกลุ่มในบางช่วงบางขณะ เพื่อให้ความช่วยเหลือกันในการเลือกตั้ง เช่น ในสมัยแรก ๆ ภายหลังจากเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2518 เริ่มมีการรวมกลุ่มทางการเมืองที่มีนายสุทัศน์ เงินหมื่น เป็นผู้นำ ต่อมากมีกลุ่มทางการเมืองที่มีนายประสิทธิ์ ณรงค์เดช และกลุ่มของนายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ เป็นผู้นำ ส่วนในปัจจุบันในจังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มการเมืองสำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีนายปรีชา เลหาพงศ์ชนะ เป็นผู้นำ กับกลุ่มที่มีนายเกรียง กัลป์ตินันท์ เป็นผู้นำ แม้ว่า จะอยู่ในพรรคการเมืองเดียวกัน โดยกลุ่มการเมืองเหล่านี้จะลงสมัครในนามพรรคการเมืองเดียวกัน และเมื่อย้ายพรรคก็จะย้ายไปสังกัดพรรคใหม่คล้ายกัน ขณะเดียวกัน หัวหน้ากลุ่มก็อาจมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมืองระดับชาติที่เป็นแกนนำในระดับรองหัวหน้าหรือหัวหน้าพรรคการเมืองด้วย

ในส่วนรูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี จากการศึกษา พบว่า รูปแบบวิธีการหาเสียงของนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในสมัยแรกที่มีการเลือกตั้งกับในปัจจุบันแตกต่างกัน กล่าวคือ ในสมัยแรกจากการเลือกตั้งของจังหวัดอุบลราชธานีที่มึนักการเมืองได้รับเลือกตั้ง เช่น นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายเลียง ไชยกาล นายฟอง สิทธิธรรม การหาเสียงใช้รูปแบบของการออกปราศรัยตามท้องถื่นต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง และการใช้กลุ่มเครือญาติ เพื่อนสนิทช่วยในการหาเสียง แต่รูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นการใช้การจัดตั้งระบบหัวคะแนนในหมู่บ้านและชุมชนกระจายครอบคลุมเขตเลือกตั้ง ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถในการจัดตั้งหัวคะแนนจัดได้ว่าเป็นปัจจัยชี้ขาดสำคัญที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ผู้สมัครยังจะต้องมีความสามารถและเอาใจใส่ต่อการให้บริการประชาชนในเขตเลือกตั้ง เช่น การดูแลทุกข์สุขของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่มาขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมในกิจกรรมงานบุญประเพณีที่ชาวบ้านในชุมชนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ซึ่งรูปแบบและวิธีการหาเสียงดังกล่าวสำคัญมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครที่เป็นคนมีความรู้ความสามารถ คบง่าย ฟังพาได้ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญประกอบกัน

เต็มบุญ ศรีธัญรัตน์ (2554) ศึกษา กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลเมืองและเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 4 ประการ คือ 1) ศึกษาเปรียบเทียบกำเนิดกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาล 2) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองระดับชาติ 3) ศึกษาถึงการแข่งขันของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มต่าง ๆ ในเทศบาล และ 4) ศึกษาบทบาทของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในการผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ระเบียบวิธีการวิจัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลโดยส่วนใหญ่มาจากการสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น 17 คน พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เทศบาลนคร 1 แห่ง คือ เทศบาลนครอุบลราชธานี และเทศบาลเมือง 3 แห่ง คือ เทศบาลเมืองศรีสะเกษ เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ และเทศบาลเมืองยโสธร และการวิจัยเชิงปริมาณ ได้กำหนดจำนวนประชากรตัวอย่าง ดังนี้ เทศบาลนครอุบลราชธานี 397 คน เทศบาลเมืองศรีสะเกษ 394 คน เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ 390 คน และเทศบาลเมืองยโสธร 390 คน รวมประชากรตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 1,571 คน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

1. เปรียบเทียบกำเนิดกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ พบว่า การรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครในเขตพื้นที่นี้จะมีลักษณะสำคัญที่สอดคล้องกัน คือ มีการสืบทอดเป็นตระกูลทางการเมือง และเกิดจากการรวมกลุ่มของนักธุรกิจ พ่อค้า นักลงทุนที่มีเชื้อสายจีนและการรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันในประเด็นสำคัญ คือ ระดับการแข่งขัน หรือความรุนแรงที่มีความแตกต่างกัน ลักษณะการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด เขตที่มีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยมักจะมีแนวโน้มให้เกิดการผูกขาดอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพียงกลุ่มเดียวเป็นหลัก

2. ความสัมพันธ์ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองระดับชาติ พบว่ามี 2 ลักษณะ คือ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองระดับชาติในระดับสูง ได้แก่ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลนครอุบลราชธานี และกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมืองระดับชาติน้อยได้แก่ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ และเทศบาลเมืองยโสธร สิ่งนี้อาจทำให้เกิดการเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองในเทศบาลนครอุบลราชธานีของกลุ่มการเมืองระดับชาติ คือ ปัจจัยด้านจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนคร รวมทั้งปัจจัยทางด้านงบประมาณ ผลประโยชน์ ในการบริหารจัดการเทศบาล จึงสามารถดึงดูดกลุ่มการเมืองระดับชาติให้เข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือให้การอุปถัมภ์กลุ่มการเมืองท้องถิ่น ในขณะที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเองก็พยายามสร้างเครือข่ายเป็นผู้รับการอุปถัมภ์กับกลุ่มการเมืองระดับชาติ

ส่วนกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมืองระดับชาติน้อย นอกจากเกิดจากปัจจัยเรื่องจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เทศบาลมีน้อยแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับการ "การฮั้วทางการเมือง" หรือการสมยอมทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด ลักษณะการฮั้วทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้ง่ายในเขตเทศบาลขนาดเล็ก มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มากนัก นอกจากนี้การที่กลุ่มการเมืองระดับชาติจะสามารถเข้ามามีอิทธิพลต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่นได้นั้นขึ้นอยู่กับอำนาจบารมีและความเข้มแข็งของตัว ส.ส. หรือนักการเมืองระดับชาติในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

3. การแข่งขันของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มต่าง ๆ ในการเมืองระดับเทศบาล สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ได้แก่ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลนครอุบลราชธานี ถือว่าเป็นการเมืองท้องถิ่นที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น มีลักษณะการใช้อิทธิพล อำนาจบารมีนอกระบบ มีการใช้ความรุนแรงในการแข่งขันต่อสู้ที่เกิดขึ้นอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การแข่งขันต่อสู้ได้เพิ่มรูปแบบการรวมอำนาจอิทธิพล อำนาจมืดกับการแข่งขันต่อสู้ผ่านกลไกการต่อสู้ที่เป็นทางการการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงระบบอุปถัมภ์กับกลุ่มการเมืองระดับชาติ และเครือข่ายอื่นมากขึ้น โดยกลุ่มการเมืองระดับชาติจะให้การสนับสนุนอำนาจเงินซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้การแข่งขันต่อสู้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีลักษณะเป็น "สงครามตัวแทน" กล่าวคือมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองในระดับชาติอยู่เบื้องหลังคอยให้การสนับสนุนเงินทุน และคนเพื่อช่วยในการรณรงค์แข่งขัน ทั้งการหาเสียงเลือกตั้งและ การแจกเงินให้กับห้วคะแนนเพื่อนำไปซื้อเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

4. ลักษณะที่สอง คือ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีการแข่งขันกันไม่รุนแรง ได้แก่ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ และเทศบาลเมืองยโสธร ซึ่งกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้จะมีลักษณะเฉพาะร่วมกันที่เป็นปัจจัยที่ไม่เอื้อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากนัก เนื่องจากกลุ่มที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่มีการผูกขาดอำนาจมาหลายยุคหลายสมัย ซึ่งการผูกขาดอำนาจทางการเมืองต่อเนื่องยาวนานได้สร้างฐานเสียงของกลุ่มให้มีความเข้มแข็งผ่านโครงการ นโยบาย หรือ

การลงพื้นที่หาเสียงอย่างต่อเนื่อง จนส่งผลให้ชนะคู่แข่งอย่างเด็ดขาดในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ในขณะที่คู่แข่งตนเองก็ไม่มีศักยภาพมากพอที่จะต่อสู้กับกลุ่มอำนาจเดิมได้ ความรุนแรงในการแข่งขันทางการเมืองในเขตเทศบาลเมืองเหล่านี้จึงไม่ค่อยปรากฏมากนัก การแข่งขันทางการเมืองในการหาเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งมีปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงเข้ามาเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจแพ้ชนะ โดยมีปัจจัยเรื่องการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง คุณงามความดีและโครงการ นโยบายต่าง ๆ ในช่วงที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นปัจจัยรองลงมา

บทบาทของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในการผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีน้อย โดยฝ่ายผู้บริหารเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมพอสมควร เช่น การจัดทำประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล การจัดเวทีสาธารณะประจำทุกเดือน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนที่เข้าร่วมคือ กลุ่มหัวหน้าชุมชน แกนนำชุมชนเท่านั้น ในขณะที่ฝ่ายประชาชนเองก็มีวัฒนธรรมแบบเฉื่อยชาทางการเมือง

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ โดยประชาชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมมากเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลเท่านั้น ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น ๆ ของเทศบาล อาทิ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมน้อย

เวียงรัฐ เนติโพธิ์ (2551) ศึกษาเรื่อง “ประชาธิปไตยตัวแทนและประชาธิปไตยภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น” เพื่อศึกษาความเป็นตัวแทนตามระบอบประชาธิปไตยจากการเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญในปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยซึ่งในบริบทของการกระจายอำนาจนี้ประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยนับจากนี้ไป การพิจารณาประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นในประเด็นดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญ

งานวิจัยนี้ ประเมินความเป็นประชาธิปไตยในท้องถิ่นโดยมีจุดเน้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่นในฐานะที่เห็นสถาบันตัวแทนตามระบอบประชาธิปไตย โดยด้านหนึ่งศึกษาว่า ในท้องถิ่นนั้น ๆ มีกระบวนการและโครงสร้างเชิงสถาบันมีลักษณะอย่างไรในการเข้ามาเป็นตัวแทนในองค์กรปกครองท้องถิ่น และอีกด้านหนึ่งศึกษาว่า ประชาชนมีกระบวนการและโครงสร้างเชิงสถาบันอย่างไรในการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น ในการศึกษาครั้งนี้ เวียงรัฐ เนติโพธิ์ ได้ใช้กรณีศึกษาที่เป็นพื้นที่ในเขตปกครองทั้งของระดับองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับเทศบาล รวม 18 กรณีศึกษา กระจายอยู่ใน 3 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยแต่ละพื้นที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป

จากการสำรวจพบว่า ในแง่ของความเป็นประชาธิปไตยเชิงสถาบันนั้น โดยภาพรวมถือว่าทิศทางการสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะในด้านประชาธิปไตยตัวแทนมีกลุ่มการเมืองที่ชัดเจนและมีการเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองที่ชัดเจน ด้านกระบวนการในการเข้าสู่การเลือกตั้งในแง่การใช้สิทธิของประชาชน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งถือว่าอยู่ในระดับสูง ส่วนประชาธิปไตยแบบ

มีส่วนร่วม นั่น ก็พบว่ามีการจัดตั้งองค์กรของประชาชนเพื่อมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ เป็นองค์กรที่มีสมาชิกที่แน่นอนและมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง กลุ่มองค์กรเหล่านี้เป็นผู้เข้าร่วมทางการเมืองต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ

อย่างไรก็ดีในแง่กระบวนการนั้น มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ที่เป็นปัจจัยในการกำหนดกระบวนการ ทั้งส่วนที่เป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนและประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดเหล่านี้ได้แก่ ความแตกต่างกันทางสถานทางสังคมและเศรษฐกิจ ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์และวัฒนธรรม รวมทั้งการตั้งถิ่นฐานของประชาชนในแต่ละพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมและเศรษฐกิจน้อย มีการตั้งถิ่นฐานที่ไปมาหาสู่กันได้สะดวกจะเป็นพื้นที่ที่ประชาชนเข้าร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นสูงและสามารถกำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มาก อย่างไรก็ตามกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นกระบวนการที่อิงอยู่กับสายสัมพันธ์เครือญาติ การนับถือและไว้วางใจกันมากกว่าการร่วมกันทางอุดมการณ์ ส่วนพื้นที่ที่แยกกันไกลและมีความแตกต่างกันทางชาติพันธุ์สูง จะเป็นพื้นที่ที่นโยบายถูกส่งต่อบนลงล่างง่ายกว่าและประชาชนไม่ได้เป็นผู้ผลักดันหลักในการเข้าร่วมทางการเมือง

ดังนั้น การศึกษาความเป็นประชาธิปไตยในท้องถิ่นของไทยในงานวิจัยนี้ พบว่า ในเชิงโครงสร้างมีการจัดตั้งที่ชัดเจนและมีทิศทางสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย ส่วนทางด้านกระบวนการนั้นมีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในท้องถิ่น

ดรรชนี เมตตาริกานนท์ (2536) ศึกษา เรื่อง “ผู้นำท้องถิ่นอีสานกับเครือข่ายความสัมพันธ : กรณีศึกษาสมาชิกสภาเทศบาล” การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้นำก้าวเข้าสู่ตำแหน่งและมีบทบาทเป็นผู้นำท้องถิ่น รวมทั้งต้องการทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ของผู้นำกับเครือข่าย โดยผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศึกษาเฉพาะเขตเทศบาลเมืองเก่าซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นกรณีศึกษาสมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยทั้งจากเอกสารและจากการศึกษาชุมชน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาชุมชนด้วยตนเองและได้เข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีการสัมภาษณ์ผู้นำอย่างละเอียด

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มชนที่มีบทบาทกุ่มอำนาจทางการเมืองในระยะแรกของการตั้งเมืองคือ กลุ่มไทยอีสาน ครั้นหลังปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้เปิดโอกาสให้คนกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีบทบาททางการเมืองได้มากขึ้น ไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มหรือตระกูล โดยอาศัย “ความรู้” เข้าสู่ระบบราชการ นอกจากนี้ โอกาสยังเปิดกว้างมากขึ้นสำหรับบุคคลทั่วไป เนื่องจากนโยบายของรัฐที่เน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในรูปของเทศบาล มีผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังนั้น จึงปรากฏว่าผู้นำท้องถิ่นระยะแรก ๆ คือ กลุ่มผู้นำได้ผ่านการศึกษาระบบใหม่ที่มีเชื้อสายไทยอีสาน อย่างไรก็ตามการเมืองท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2518 – 2536 แกนนำของกลุ่มที่กุมอำนาจการปกครองท้องถิ่นกลายเป็นกลุ่มพ่อค้าชาวจีน อันเป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

ซึ่งต้องมีความเกี่ยวข้องกับภาครัฐบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบกับนโยบายของรัฐที่เปิดกว้างมากขึ้น ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ชื่อเสียง เกียรติยศ จึงทำให้พ่อค้าชาวจีนเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรง ซึ่งถือว่าเป็นการปรับตัวของพ่อค้าชาวจีนเพื่อสนองตอบต่อระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตน

สำหรับกลุ่มการเมืองที่มีบทบาทอำนาจท้องถิ่นที่ศึกษานี้ แกนนำของกลุ่มและเครือข่าย มาจากการเติบโตของธุรกิจก่อสร้างและบริการ บ้านเช่า ร่วมกับกลุ่มพ่อค้าชาวจีนในเมืองโดยมีสายสัมพันธ์กับ ผู้นำคุ่มต่าง ๆ ที่มีเชื้อสายไทยอีสาน ได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มการเมืองขึ้น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กลุ่มการเมืองกลุ่มนี้ ประสบความสำเร็จ คือ “ทุน” ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอันเป็นที่มาของอำนาจนั้นอยู่ที่แกนนำของกลุ่ม โดยเฉพาะที่ผู้นำกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ภายในกลุ่มถือว่ามีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ทางการเมืองซึ่งกันและกัน บุคคลในกลุ่มที่จะเข้าสู่อำนาจทางการเมืองได้นั้น จะต้องอาศัยฐานเครือข่ายความสัมพันธ์ของสมาชิก แต่ละคนช่วยกันหาคะแนนเสียงให้แก่กลุ่ม

ส่วนฐานเครือข่ายความสัมพันธ์ที่สำคัญ ที่มีส่วนช่วยให้กลุ่มการเมืองประสบความสำเร็จ ได้แก่ ฐานของเครือข่ายความสัมพันธ์ทางด้านเครือญาติ ทางด้านการค้า ทางด้านประเพณีวัฒนธรรมและฐานของเครือข่ายความสัมพันธ์ทางด้านองค์กรหรือกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มสตรี หอการค้า มูลนิธิ สโมสรไลอ้อนส์ - สโมสรโรตารี ฯลฯ จากเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีอย่างกว้างขวางเหล่านี้ จึงทำให้กลุ่มการเมืองที่ศึกษานี้ประสบความสำเร็จในสนามเลือกตั้งแทบทุกครั้ง นอกจากนี้ กลุ่มการเมืองกลุ่มนี้ยังมีบทบาทผลักดันการเมือง อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของนักการเมืองตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงระดับประเทศ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ศักยภาพและบทบาทของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นนี้มีความสำคัญยิ่ง และยังมีแนวโน้มของการกระจุกตัวอำนาจซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านการครอบครองและแบ่งปันทรัพยากร อันอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่นในอนาคตได้ นอกจากนี้จากการที่กลุ่มพ่อค้าชาวจีนเข้ามามีบทบาททางการเมืองท้องถิ่นนี้ น่าจะทำให้ผู้นำท้องถิ่นกลุ่มนี้สามารถโยนสายสัมพันธ์ถึงผู้นำระดับที่สูงกว่าได้ ขณะเดียวกันก็มีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อันเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มตนได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อีกทั้งเครือข่ายความสัมพันธ์ที่กลุ่มเข้าไปมีบทบาทน่าจะมีได้จำกัดเฉพาะเพียงการอุปถัมภ์ทางการเมือง แต่อาจผูกพันไปจนถึงการอุปถัมภ์ทางเศรษฐกิจซึ่งกันและกันก็เป็นได้

งานศึกษาของ สุพรรณิ เกลิ่นกลาด (2549) ศึกษาเรื่อง “กลุ่มผลประโยชน์กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองใน 4 เทศบาล ประกอบด้วยเทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลนครราชสีมา และ 2) วิเคราะห์กลุ่มผลประโยชน์ เครือข่ายความสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลดังกล่าวข้างต้น

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกใน “กลุ่มการเมือง” ก่อนเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นต่างมีการสะสมทุนในภาคธุรกิจโดยมีระดับความมั่นคงทางการเงินในระดับหนึ่งแล้วจึงเข้าสู่การเมืองในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้

ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา “กลุ่มธุรกิจ” ได้เข้ามา มีบทบาททางการเมืองโดยตรงมากขึ้นในลักษณะของการทำธุรกิจควบคู่ไปกับการทำงานทางการเมือง โดยการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ทางการเมืองกับนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมถึงการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ สุพรรณิ เกื่อนกลาด ยังค้นพบอีกว่า ความสัมพันธ์ของ “กลุ่มผลประโยชน์” กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ใน 3 ระดับ คือ 1) กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้คุ้มครองและสนับสนุนเสียงให้กับพรรคการเมือง 2) นักการเมืองระดับชาติมีความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางธุรกิจกับกลุ่มธุรกิจในท้องถิ่นโดยเป็นผู้ประสานการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3) กลุ่มการเมืองในท้องถิ่นมีความพยายามที่จะสร้างเครือข่ายทางการเมืองให้ครอบคลุมการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยการส่งคนในครอบครัวและเครือญาติลงสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองท้องถิ่นทั้ง 3 ระดับ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

งานศึกษาของ ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล (2541) เรื่อง “การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลการเมืองไทย” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตระกูลการเมืองไทยว่า ประกอบด้วยตระกูลใดบ้าง มีพื้นฐานมาจากอาชีพใด แต่ละตระกูล มีระดับของความสัมพันธ์ในการสืบทอดอำนาจอย่างไร สาเหตุ วิธีการ และแนวทางในการสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลการเมือง ศึกษาวิเคราะห์การสร้างทายาทของ 5 ตระกูลการเมือง รวมถึงศึกษาแนวโน้มในการสร้างทายาททางการเมืองเพื่อพัฒนาเป็นตระกูลการเมืองต่อไปในอนาคต

ผลการศึกษา พบว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา มีตระกูลการเมืองทั้งสิ้น จำนวน 97 ตระกูล ความสัมพันธ์ในการสืบทอดทายาททางการเมืองเป็นการสานต่อในลักษณะจากบิดามารغبบุตรมากที่สุด สาเหตุในการสร้างทายาททางการเมืองเพื่อต้องการสานต่ออุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนวิธีการสานต่อทายาททางการเมืองที่นิยม คือ การลงสมัครรับเลือกตั้งคู่กันระหว่างบุคคลที่เป็นนักการเมือง กับบุคคลที่เป็นทายาททางการเมือง กระบวนการเข้าสู่วงการเมืองของตระกูลการเมืองส่วนใหญ่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่ผ่านการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน ช่วงระยะเวลาในการเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างเวลา 20-30 ปี มีจำนวนมากที่สุด พื้นฐานอาชีพของทายาททางการเมืองก่อนเข้าสู่วงการเมือง พบว่า เป็นนักธุรกิจมากที่สุด ขณะที่การศึกษาถึงตระกูลการเมืองไทย 5 ตระกูล ได้แก่ ตระกูล “ทองสวัสดิ์” จังหวัดลำปาง ตระกูล “ลิ้มปะพันธุ์” จังหวัดสุโขทัย ตระกูล “อังกินันท์” จังหวัดเพชรบุรี ตระกูล “มาศดิตถ์” จังหวัดนครศรีธรรมราช และ ตระกูล “จิวิมาศ” จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สาเหตุการสร้างทายาททางการเมืองแตกต่างกันตามเหตุผลและเงื่อนไขของแต่ละตระกูล แต่เหตุผลสำคัญประการหนึ่ง คือ ความผูกพันกับประชาชนในพื้นที่ที่ตระกูลนั้นมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองมาเป็นเวลานาน และต้องหาทายาทมาสานต่อทางการเมือง

นพดล สุคนธวิท (2539) ศึกษาเรื่อง “พรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่น : ผลประโยชน์และฐานอำนาจ” โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างพรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่น ในลักษณะที่การเมืองท้องถิ่นได้กลายเป็นแหล่งผลประโยชน์และฐานอำนาจที่สำคัญยิ่งซึ่งพรรคการเมืองพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือการเมืองท้องถิ่นนั้นให้ได้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ในระบบการเมืองที่เอื้อและเปิดทางให้พรรคการเมืองเข้ามามีอิทธิพลเหนือการเมืองท้องถิ่นได้

ผลการศึกษาของ นพดล สุคนธวิท พบว่า พรรคการเมืองไทยและการเมืองท้องถิ่นได้มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งและแนบแน่น โดยผ่านตัวนักการเมืองผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองเป็นหลัก การเมืองท้องถิ่นถือเป็นแหล่งทรัพยากรทางการเมืองที่สำคัญสำหรับพรรคการเมืองที่จะต้องแสวงหาและครอบครองเพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมือง อันนำมาซึ่งอิทธิพลและผลประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่นนั้น มีลักษณะการครอบงำท้องถิ่นโดยพรรคการเมือง โดยอาศัยระบบราชการ กลไกการปกครองท้องถิ่น และการจัดตั้งตัวแทนของพรรคเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์กับประชาชนภายในท้องถิ่น ในลักษณะที่สามารถชักจูงหรือชักนำประชาชนได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยกลไกในระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย

เชาวนะ ไตรมาศ (2537) ศึกษาเรื่อง “เจ้าพ่อกับการเมือง : การเชื่อมโยงของข่ายใยอำนาจในระบบการเมืองไทย” งานวิจัย มุ่งศึกษาแบบแผนการแข่งขัน – ช่วงชิงอำนาจระหว่างกลุ่มการเมือง แบบแผนการเชื่อมโยงอำนาจระหว่างกลุ่มการเมืองและภาวะการแตกตัว – ประสานตัว ระหว่างอำนาจรัฐ อำนาจการเมือง โดยเน้นบทบาทของกลุ่มอำนาจ ที่เรียกว่า “เจ้าพ่อ” เป็นกลุ่มหลัก

ผลการศึกษา พบว่า 1) เจ้าพ่อเป็นกลุ่มอิทธิพลที่มีบทบาทเด่นในฐานะผู้แสวงโอกาสในการเก็บเกี่ยวประโยชน์ทั้งจากอำนาจรัฐ อำนาจการเมืองและอำนาจเศรษฐกิจที่เกิดจากผลพวงของการเปลี่ยนผ่านระหว่างระบอบการเมืองกระแสหลัก มากกว่าบทบาทในฐานะกลุ่มการเมืองที่มีอำนาจหลักในการแข่งขัน – ช่วงชิงเพื่อให้ได้มา เข้าครอบครองหรือดำรงไว้ซึ่งอำนาจรัฐอำนาจการเมืองหรืออำนาจเศรษฐกิจในระบบและระบอบการเมือง 2) เจ้าพ่อแสวงหาประโยชน์และอำนาจโดยเครือข่ายของวิถีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือที่ร่วมแลกเปลี่ยนกันระหว่างพันธมิตร 3 ภาค คือ ภาคการเมือง ภาคราชการ และภาคเศรษฐกิจ 3) เจ้าพ่อมีพลังขับเคลื่อนแรงจูงใจที่มุ่งเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้จากระบบการเมืองซึ่งอยู่ในฐานะฝ่ายตั้งรับ (ผู้สนับสนุน ผู้แสวงประโยชน์ และผู้ใช้หรือบริโศค) และปรับตัวให้เข้ากับภาวะการแตกตัว ประสานตัวระหว่างอำนาจรัฐ อำนาจการเมือง มากกว่าบทบาทในฐานะนักการเมืองโดยตรง

งานศึกษาของ นิรันดร์ กุลทานันท์ (2549) ศึกษา “นักการเมืองถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทำความเข้าใจนักการเมืองที่เคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อทราบถึงเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัด 3) เพื่อทราบบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมืองในจังหวัด 4) เพื่อทราบบทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมืองในจังหวัด 5) เพื่อทราบวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองใน

จังหวัด โดยทำการศึกษาทางการเมืองระดับชาติ ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก จนถึงปี พ.ศ. 2548 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองที่โดดเด่นในยุคแรก พ.ศ. 2476-2500 ได้แก่ นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บิดาของพลเอกธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และเป็นรัฐมนตรีคนแรกของบุรีรัมย์) และ นายสะอั้ง มารังกุล (นักการเมืองหัวก้าวหน้าในยุคแรก) ในยุคที่ 2 (พ.ศ. 2512-2519) นักการเมืองที่โดดเด่นคือ นายสวัสดิ์ คชเสนีย์ และนายประเสริฐ เลิศยะโส (ผู้สมัครพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย) เป็นนักการเมืองหัวก้าวหน้าที่ได้รับเลือกหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในยุคที่สาม (พ.ศ. 2522-2535) นักการเมืองที่โดดเด่นคือ นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ (อดีตรัฐมนตรีหลายสมัย) และนายการุณ ไสงาม นักการเมืองหัวก้าวหน้า ในยุคที่สี่ (พ.ศ. 2535-2540) นักการเมืองที่โดดเด่นคือ นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ (อดีตรัฐมนตรีหลายสมัย) ในยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2540-2548) นักการเมืองบุรีรัมย์ที่โดดเด่นคือ นายเนวิน ชิดชอบ (รัฐมนตรีหลายสมัย) นายโสภณ เพชรสว่าง (อดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎร) และพลเอกธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (รัฐมนตรีหลายสมัย)

สำหรับเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองในจังหวัด พบว่า นักการเมืองบุรีรัมย์มีความสัมพันธ์กันผ่านการทำธุรกิจและการแบ่งปันผลประโยชน์ซึ่งบประมาณพัฒนาที่ลงมาในพื้นที่เลือกตั้ง มีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติกันบ้าง และสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม องค์การกุศล เป็นต้น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับพรรคการเมืองจะสัมพันธ์ผ่านผู้สมัครเมืองที่ตนสังกัดอยู่

ในด้านวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้ง มีพัฒนาการมาตั้งแต่การเคาะประตูบ้าน จัดมหรสพแล้วปราศรัยหาเสียง ทำโปสเตอร์แผ่นป้ายโฆษณา มาจนถึงการแจกสิ่งของ อาหาร ยารักษาโรค เสื้อผ้า จนแจกเงินในท้ายที่สุด และรูปแบบการจัดตั้งหวัคະແນเริ่มจากง่าย ๆ อาศัยผู้นำท้องถิ่น มาเป็นการวางเครือข่ายคล้ายธุรกิจขายตรง มีสัดส่วนหวัคະແນต่อผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและนอกจากนี้ยังใช้วิธีการหาเสียงโดยจัดตั้งกองทุนให้กลุ่มชาวบ้าน การอบรมและพาไปศึกษาดูงาน การจัดเลี้ยง การแจกเบี้ยเลี้ยง เป็นต้น

งานศึกษาของ จาตุรงค์ เพ็ญรพัฒน์ (2546) เรื่อง “การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตการเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดศรีสะเกษ” ซึ่งดำเนินการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2546 แทนนายบุญขง วิสมหมาย ซึ่งเสียชีวิต โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งซ่อมคนสำคัญคือ นายมานะ มหาสุวิระชัย พรรคประชาธิปัตย์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ เขต 1 กับนายธเนศ เครือรัตน์ พรรคไทยรักไทย อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ บุตรชายของนายไพโรจน์ เครือรัตน์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายสมัยของจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้ศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรณรงค์การเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งศึกษาผลกระทบ ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาในการรณรงค์หาเสียง

โดย จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ พบว่า พรรคได้คัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อเป็นตัวแทนของพรรค โดยการทำแบบสอบถามหาคะแนนนิยมจากประชาชน พ่อค้า ข้าราชการ นิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้บุคคลที่ได้รับการยอมรับสูงสุด พรรคประชาธิปัตย์ได้นายมานะ มหาสุวีระชัย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ เขต 1 เป็นผู้สมัคร พรรคไทยรักไทย ได้นายธนศ เครือรัตน์ อดีตสมาชิกสภาจังหวัด ศรีสะเกษ และอดีตรองนายก อบจ.ศรีสะเกษ เป็นผู้สมัคร

พรรคไทยรักไทยได้เตรียมการวางแผนอย่างรัดกุมเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ โดยมีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองหัวหน้าพรรคไทยรักไทย เป็นผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้ง และมีบุคคลสำคัญของพรรคเป็นกรรมการ พรรคได้มีการวางแผนโดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ศรีสะเกษ พรรคไทยรักไทย เป็นแกนหลัก โดยแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน และได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ศรีสะเกษ พรรคร่วมรัฐบาลให้การสนับสนุน รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย ที่อยู่ใกล้ - ไกล ได้เดินทางมาร่วมรณรงค์หาเสียง ทั้งภาพกว้าง คือการติดป้าย โปสเตอร์ รถยนต์แห่ป้ายผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นคาราวาน โดยมีการโชว์ตัว ผู้สมัครและทีมงาน ส.ส.ของพรรค ปลุกเร้าความน่าสนใจต่อประชาชน ภาพลึกลับคือ การลงสัมผัสกับชุมชน รับรู้ปัญหา รับข้อเสนอ และรับความคิดเห็นของประชาชน โดยจัดกลุ่มสนทนาแบบจับเข่าคุยกันอย่าง ใกล้ชิด การเสริมทีมงานเข้าสำรวจความนิยมชมชอบของประชาชนต่อรัฐบาล ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและรับฟังปัญหาความเดือดร้อน ความทุกข์ยากของราษฎร เพื่อการแก้ไขในระดับชาติต่อไป ซึ่งได้ผลดีมาก ส.ส.และทีมงานร่วมทำงานอย่างสอดคล้อง เสียสละและทุ่มเทเพื่อพรรคเป็นอย่างมาก นับเป็นนิมิตหมายที่ดี ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ค่อนข้างเสียเปรียบและเจียบเหงกว่า การหาเสียงก็อาศัยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มาจากต่างถิ่น ไม่เข้าใจและทราบปัญหาของพื้นที่ได้ดีเท่า ส.ส. ในพื้นที่ การหาเสียงจึงไม่ค่อยได้รับความสนใจ และไม่เป็นที่ยอมรับในการหาเสียงเท่าที่ควร

ในส่วนของภาคประชาชน ผลการศึกษาของ จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ พบว่า ประชาชนได้ให้ความร่วมมือ มีความตื่นตัวและนิยมในตัวผู้สมัครเป็นอย่างมาก ประชาชนได้เห็นการทำงานของรัฐบาลตามนโยบายที่ได้ แถลงไว้ เช่น การแก้ปัญหาความยากจน ปราบทุจริตคอร์รัปชัน ปราบยาเสพติดให้โทษ ปราบผู้มีอิทธิพล โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค การพักชำระหนี้ กองทุนหมู่บ้าน ประชาชนรู้เห็นเป็นรูปธรรมว่า ตนได้รับผลอย่างไร ประชาชนพอใจและอยากตอบแทนรัฐบาล โดยเลือกคนของรัฐบาลเพื่อเข้าไปช่วยสานงานต่อ ก่องานใหม่ อีกเพื่อเป็นการให้กำลังใจในตัวนายกรัฐมนตรีในระดับหนึ่ง สำหรับตัวผู้สมัครฝ่ายรัฐบาล คือ นายธนศ เครือรัตน์ เป็นคนหนุ่มมีอุดมการณ์ เคยทำงานการเมืองในระดับท้องถิ่นจนเป็นที่รู้จักคุ้นเคย ได้ลงสัมผัสท้องที่เขตเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีประสบการณ์ทางการเมืองโดย สายเลือด และมีเกียรติประวัติดีเยี่ยม จึงส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนผู้ใช้สิทธิ์ได้เด่นชัด (จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์, 2546, น. 54-55)

ในขณะที่ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ (2546, น. 498-500) ได้ศึกษาวิจัยการเมืองสองฝั่งโขง เรื่อง การรวมกลุ่มทางการเมืองของ ส.ส. อีสาน พ.ศ. 2476-2494 ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง พบว่า

เมื่อการเมืองระบบใหม่แบบ “เลือกตั้ง” เข้ามามีบทบาทในอีสาน กล่าวคือ “การเลือกตั้ง” ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในระบบการเมืองสมัยใหม่ ส.ส.อีสาน พยายามกระตุ้นความเป็นท้องถิ่นนิยมและภูมิภาคนิยม ด้วยการย้ำถึงหน้าที่ของผู้แทนราษฎรว่า นอกจากมีหน้าที่ในการออกกฎหมายและในการปกครองบ้านเมืองแล้ว ยังมีหน้าที่จัดการระงับทุกข์และบำรุงสุขในพื้นที่อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการย้ำ “หน่ออ่อน” ในเรื่องท้องถิ่นนิยมในเชิงพื้นที่ให้ชัดเจนขึ้น ประกอบกับการที่รัฐได้กำหนดเกณฑ์ของผู้สมัครอย่างหนึ่ง ก็คือ กำหนดให้เขตเลือกตั้งผูกติดกับภูมิลำเนาของผู้สมัครหรือถิ่นที่อยู่ หรือเกิด หรือมี อสังหาริมทรัพย์อย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งกรอบดังกล่าวนี้ยิ่งทำให้ความเป็นท้องถิ่นนิยมในเชิงพื้นที่ชัดเจนขึ้น ภายใต้การดำเนินการของผู้สมัคร ส.ส. ที่ได้นำ “ท้องถิ่นนิยม” และ “ภูมิภาคนิยม” มาใช้เพื่อ “แยกคนในท้องถิ่น” กับ “คนนอกท้องถิ่น” เพื่อแยก “เขา” กับ “เรา” ออกจากกัน รวมทั้งระบบหวัคະແນและฐานเสียงเป็นตัวอย่างหนึ่งของเรื่องท้องถิ่นที่ชัดเจนขึ้น และเนื่องจากเขตเลือกตั้งหรือพื้นที่ทางการเมืองของ ส.ส. เป็นพื้นที่หรือเขตเลือกตั้งเดียวกับสมาชิกสภาเมืองและสภาจังหวัดที่ซ้อนทับกัน จึงทำให้ ส.ส. ได้เริ่มเข้าไปมีบทบาทในพื้นที่หรือท้องถิ่นทางการเมืองของตนด้วยการส่งเครือข่ายติลงสมัครรับเลือกตั้งการเมืองระดับท้องถิ่น ประกอบกับกรอบในการเลือกสรรสมาชิกในระดับท้องถิ่น ได้ทำให้นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ทางการเมืองกันนับตั้งแต่แรกเริ่มของการเมืองระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ กฎเกณฑ์ใหม่ที่รัฐกำหนดขึ้นเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ซึ่งคล้ายกับเกณฑ์ของการเมืองระดับชาติมีส่วนทำให้ท้องถิ่นมีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การเมืองในระบบสมัยใหม่ที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ “ส.ส.” และระดับท้องถิ่น “เทศบาล” มีส่วนสำคัญในการย้ำ “หน่ออ่อน” ของท้องถิ่นนิยมและภูมิภาคนิยมที่มีมาก่อน พ.ศ. 2476 ให้มีความชัดเจนขึ้น และความรู้สึกในเรื่องนี้ จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อ ส.ส. อีสานได้เข้าไปมีบทบาทในสภาผู้แทนราษฎรนับตั้งแต่สมัยแรก

งานศึกษาของผู้เขียน ประเทือง ม่วงอ่อน (2556) ศึกษาเรื่องการเมืองถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1) เพื่อทราบข้อมูลนักการเมืองจังหวัดศรีสะเกษที่ได้รับการเลือกตั้ง ตั้งแต่สมัยแรกจนถึงปี พ.ศ. 2555 2) เพื่อทราบข้อมูลนักการเมืองจังหวัดศรีสะเกษที่มีบทบาทสำคัญในการเมืองระดับชาติ 3) เพื่อทราบเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น และ 4) เพื่อทราบรูปแบบและวิธีการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย แนวคิดที่ใช้อธิบายการเมืองอีสาน แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองถิ่น และ แนวคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์ อาศัยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง(document research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการสังเกตการณ์แบบคนใน (insider) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความเชื่อ วัฒนธรรมทางสังคม ค่านิยมหรืออุดมการณ์ที่ประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษยึดถือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกประเภทข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (induction) กำหนดขอบเขตในการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 จนถึง พ.ศ. 2554 โดยเน้นศึกษานักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือนักการเมืองในระดับชาติเป็นหลักสามารถสรุปผลการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 โดยค้นพบรูปแบบและวิธีการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 จนถึงปี พ.ศ. 2554 การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะพลวัต(dynamic) ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่สำคัญดังนี้

1. การแจกเงินและสิ่งของ ในยุคปัจจุบัน การแจกเงินหรือสิ่งของไม่ใช่ปัจจัยหลักที่จะทำให้ชนะการเลือกตั้งเสมอไป ยิ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องพรรค ตัวบุคคลและการลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมออีกด้วย
2. ย้ำความเป็นผู้ที่มีหน้าที่การงานดี และมีความรู้สูง เน้นปริญญา ผู้สมัครมักชูความเป็นผู้มีความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับปริญญาในสาขาต่าง ๆ กลายเป็นค่านิยมสำหรับนักการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่น
3. การชูประเด็นความเป็นคนในพื้นที่หรือท้องถิ่น การถูกมองว่าด้อยกว่า เป็นคนบ้านนอกเป็นคนต่างจังหวัดที่มีการศึกษาน้อย ยังไม่ค่อยพัฒนา และด้อยในทางวัฒนธรรม การเผชิญกับสภาพเช่นนี้ทำให้คนอีสานมีแนวโน้มที่จะรวมกลุ่ม เนื่องจากมีความรู้สึกร่วมในเรื่องวัฒนธรรมย่อย ภาษาถิ่น รสนิยมเรื่องอาหาร ดนตรี และอื่น ๆ เป็นที่มาของการเกิดแนวคิดท้องถิ่นนิยมหรือท้องถิ่นอีสานนิยม ผู้สมัคร ส.ส.ในอดีตมักนำประเด็นเรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีผู้สมัครต่างถิ่นเข้ามาแข่งขัน หรือคนที่ไม่มีความกล้าหาญที่นั่นมาสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันในพื้นที่ ในยุคปัจจุบัน การชูประเด็นความเป็นคนในพื้นที่หรือเป็นคนในท้องถิ่นได้ลดความสำคัญลง เห็นได้จากกรณีการได้รับการเลือกตั้งของตระกูลนางสุนีย์ อินฉัตร
4. การสนับสนุนการศึกษา การกีฬาและกิจกรรมของชุมชน ในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา นักการเมืองถิ่นจังหวัดศรีสะเกษพยายามใช้กีฬาเป็นสื่อในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตัวเองมากยิ่งขึ้น อาทิ นายบุญชูชง วิสมหามาย นายธเนศ เครือรัตน์ นายวิชาติ ไตรสรณกุล นายฉัฐมงคล อังคสกุลเกียรติ นายสรศาสตร์ ศรีวัชรรัตน์ นายสมบัติ เกียรติสุนนท์ เป็นต้น นอกจากการสนับสนุนด้านกีฬาและการศึกษาแล้ว นักการเมืองบางคนในวิธีการทำบุญบริจาคตามวัดและสถานปฏิบัติธรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงและความรู้จักมักคุ้น ก่อนจะลงสมัครรับเลือกตั้ง อาทิ นางสุนีย์ อินฉัตร และนางมาลินี อินฉัตร
5. เน้นการแก้ปัญหาปากท้องของคนในพื้นที่ การหาเสียงโดยการชูประเด็นการแก้ไขปัญหาปากท้องความอยู่ดีกินดีของประชาชนมีมาตั้งแต่สมัยอดีต ประเด็นนี้อาจหาอภิปรายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.มักเป็นประเด็นเรื่องปากท้อง ความกินดีอยู่ดีของประชาชน การสร้างระบบชลประทาน การศึกษา การรักษาพยาบาล และระบบสวัสดิการสังคมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือคนยากจน มาในยุค พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา การชูประเด็นในการหาเสียงมีแนวโน้มที่จะอิงกับนโยบายของพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดมากขึ้น โดยเฉพาะการอิงกับนโยบายแนวประชานิยมของพรรคไทยรักไทย หรือพรรคพลังประชาชน

6. การจัดตั้งหัวคะแนน (แกนจัดตั้ง) ในยุคปัจจุบัน ระบบ“หัวคะแนน” หรือเรียกชื่อใหม่ว่า “แกนจัดตั้ง” ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบจากที่เคยอาศัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส ครู นักการภารโรง หรือผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่ง เปลี่ยนมาเป็นบุคคลในหมู่บ้านที่ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่ง เช่น อาจจะเป็นหัวหน้าคุ้มประจำหมู่บ้าน ชาวบ้านธรรมดา หัวหน้าครอบครัวที่สามารถรวบรวมสมาชิกได้ครบตามจำนวน สมาชิกสภา อบต. สมาชิก อสม. หัวหน้าเยาวชน กลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง เป็นต้น

กล่าวได้ว่า ระบบหัวคะแนนสมัยใหม่ไม่จำเป็นต้องผ่านนายหน้าที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอีกต่อไป แม้ว่าในบางพื้นที่จะยังคงให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวคะแนนอยู่ ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีการกระจายอำนาจให้มืองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) พบว่าในชุมชนระดับหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มักจะมีหัวอำนาจที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มนายก อบต. และสมาชิก อบต. ซึ่งทั้งสองกลุ่มมักคานอำนาจกัน โดยส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มจะเป็นหัวคะแนนให้ผู้สมัคร ส.ส. คนละพรรคกัน ยกเว้นว่าในบางพื้นที่ที่ทั้งสองกลุ่มเป็นเครือข่ายเดียวกันหรือในการเลือกตั้งครั้งนั้นผู้สมัครคนเดียวที่จัดตั้งระบบหัวคะแนน

ระบบหัวคะแนนหรือระบบแกนนำเหล่านี้จะคอยทำหน้าที่รวบรวมรายชื่อสมาชิกในกลุ่มเพื่อจูงใจให้เลือก ส.ส.ที่ตนเป็นหัวคะแนนให้ การไปรับเงินจากแกนนำระดับบนเพื่อนำมาแจกให้กับประชาชนในหมู่บ้านที่ตนเองรับผิดชอบ รวมทั้งการเป็นผู้ประสานงานการจัดเวทีปราศรัย การประสานงานให้ผู้สมัคร ส.ส.ได้พบปะกับประชาชน เป็นต้น จำนวนของหัวคะแนน หรือแกนจัดตั้งในแต่ละหมู่บ้านถ้าเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กแกนนำจะมีประมาณ 15 คน หมู่บ้านขนาดกลางประมาณ 20-25 คน หมู่บ้านขนาดใหญ่ประมาณ 25-40 คน ส่วนแกนนำระดับตำบล ถ้าเป็นตำบลขนาดใหญ่ที่มี 18 หมู่บ้านขึ้นไป จะแบ่งแกนนำระดับตำบลออกเป็น 3-4 กลุ่ม ถ้าเป็นตำบลขนาดเล็กที่มี 10-11 หมู่บ้าน จะแบ่งแกนนำเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งจะมีแกนนำประมาณ 3-5 คน แกนนำระดับตำบลจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน

7. การปราศรัยหาเสียง นับตั้งแต่การเกิดปรากฏการณ์ทักษิณ ชินวัตรในจังหวัดศรีสะเกษขึ้นมา นักการเมืองที่สังกัดกลุ่ม พ.ต.ท.ทักษิณ ต้องออกปราศรัยหาเสียง เพื่อนำเสนอนโยบายและผลงานของพรรค ซึ่งชาวบ้านเองก็เริ่มให้ความสำคัญกับพรรคและนโยบายของพรรคมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นปัจจัยชี้ขาดอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชนะหรือแพ้การเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ ส่วนวิธีลงพื้นที่ปราศรัยตามหมู่บ้านหรือตำบลต่างๆ นั้น จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 7.00 น. ถึงเวลา 23.00 น. ทำติดต่อกันทุกวันไม่ได้พัก โดยจะเริ่มหาเสียงตั้งแต่วันลงรับสมัคร จนถึงก่อนวันเลือกตั้ง

8. การลงพื้นที่ของผู้สมัคร ส.ส.จังหวัดศรีสะเกษ โดยส่วนใหญ่ นักการเมืองที่จะได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดศรีสะเกษ จะต้องลงพื้นที่พบปะชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ผู้สมัคร ส.ส. จะใช้โอกาสในช่วงเวลาที่ชุมชนมีงานบุญ งานบวช งานศพ งานแต่งงาน หรืองานเลี้ยงต่างๆ ลงพื้นที่พบปะสร้างความคุ้นเคย ความเป็นกันเองกับชาวบ้าน โดยเจ้าภาพมักจะเชิญ ส.ส.และนักการเมืองท้องถิ่นมาเป็นประธานในงานเพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าภาพจนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมาในสังคมยุคปัจจุบัน
9. การหาเสียงรูปแบบวิธีการอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ การใช้สื่อโฆษณาหาเสียงรูปแบบต่างๆ อาทิ การใช้รถแห่เป็นขบวนยาวหลายสิบกิโลเมตรในลักษณะขบวนคาราวานโดยมีการโชว์ตัวผู้สมัครและทีม ส.ส.ของพรรคเพื่อปลุกเร้าความสนใจจากประชาชน การจัดตั้งทีมงานแจกแผ่นป้ายโฆษณา แจกเสื้อทีมกีฬาโดยมีชื่อผู้สมัคร ส.ส.ปักไว้ที่เสื้อ ส่งรถมาช่วยขนศพ ส่งเครื่องดื่มและน้ำแข็งมาช่วยงาน ทำป้ายโฆษณาตามถนน ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุชุมชน ฯลฯ

ด้านเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น การสืบทอดตระกูลหรือกลุ่มทางการเมือง

เครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษมีลักษณะสำคัญ คือ การสืบทอดเป็นตระกูลและกลุ่มทางการเมือง การสืบทอดเป็นตระกูล สานต่อจากบิดามารดาบุตร จากพี่มายังน้อง จากสามีมายังภรรยา จากอาามาสู่หลาน และในเครือญาติ สาเหตุสำคัญในการสร้างทายาททางการเมือง คือ เพื่อสานต่ออุดมการณ์ทางการเมือง ขยายฐานทางการเมืองและธุรกิจของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น ใช้วิธีการสานต่อด้วยการลงสมัครรับเลือกตั้งคู่กัน หรือบิดาเลิกเล่นการเมืองแล้วให้บุตรมาลงสมัครรับเลือกตั้งแทน

ในด้านวิธีการเข้าสู่การเมืองระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.) นักการเมืองยุคใหม่ของจังหวัดมักลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นก่อน เช่น เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ยกเว้นกลุ่มตระกูลที่กุมฐานเสียงในระดับท้องถิ่นอยู่แล้วจะส่งบุตรหลานหรือสามีภรรยาลงสมัครในเวทีระดับชาติทันทีโดยใช้ฐานเสียงในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตนช่วยสนับสนุน

โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพ่อค้า นักธุรกิจเชื้อสายจีน ข้าราชการบำนาญ เจ้าของโรงเรียน และนายควม ตระกูลทางการเมืองที่มีการสืบทอดและมีบทบาทสำคัญของจังหวัดศรีสะเกษ นับตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ที่สำคัญประกอบด้วย ตระกูลวัชรภรณ์ ตระกูลวิสมหมาย ตระกูลเครือรัตน์ ตระกูลไตรสรณกุล และตระกูลอังคสกุลเกียรติ

ตระกูลวัชรารภรณ์ เครือข่ายประกอบด้วย นายสง่า วัชรารภรณ์ นายปิยะณัฐ วัชรารภรณ์ และ นายदनัยฤทธิ์ วัชรารภรณ์

ตระกูลวิสมหมาย เครือข่ายประกอบด้วย นายบุญชง วิสมหมาย ทันตแพทย์หญิงกรองกาญจน์ วิสมหมาย และนายธีระชัย วิสมหมาย

ตระกูลเครือรัตน์ เครือข่ายประกอบด้วย นายไพโรจน์ เครือรัตน์ นายธเนศ เครือรัตน์ และ นายณรงค์สิทธิ์ เครือรัตน์

ตระกูลไตรสรณกุล เครือข่ายประกอบด้วย นายสวด ไตรสรณกุล นายวีระ ไตรสรณกุล นายธีระ ไตรสรณกุล นายวิจิต ไตรสรณกุล นางสุนิสา ไตรสรณกุล นางอุดมลักษณ์ เพ็ญทรัพย์ และ นายแพทย์จาตุรงค์ เพ็ญทรัพย์

ตระกูลอังคสกุลเกียรติ เครือข่ายประกอบด้วย นายฉัฐมงคล อังคสกุลเกียรติ นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และนางสกุลทิพย์ อังคสกุลเกียรติ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองระดับชาติกับนักการเมืองระดับท้องถิ่น

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา กลุ่มการเมืองท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษเริ่มขยายกลุ่มเครือข่ายเข้าไปแข่งขันในการเมืองระดับชาติมากขึ้น โดยส่งบุตรหลาน สามี ภรรยา ญาติพี่น้องหรือพรรคพวกของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะตระกูล “อังคสกุลเกียรติ” และ “ไตรสรณกุล” ซึ่งกำลังขยายตัวไปสู่การเมืองระดับชาติโดยอาศัยฐานเสียงเดิมในเวทีการเมืองระดับท้องถิ่น

การเริ่มขยายเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นไปแข่งขันกับกลุ่มการเมืองระดับชาติของกลุ่มตระกูลข้างต้น สะท้อนนัยยะทางการเมืองของจังหวัดศรีสะเกษที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ความอ่อนแอของกลุ่มการเมืองระดับชาติ และความเข้มแข็งของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

ด้านแรก ความอ่อนแอของกลุ่มการเมืองระดับชาติ ความอ่อนแอของกลุ่มการเมืองระดับชาติแบ่งเป็น 2 กลุ่มสาเหตุ

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สถานการณ์และโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่เอื้อให้กลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษมีความเข้มแข็ง เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมือง นับตั้งแต่การเกิดเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลกระทบจากการยุบพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย ส่งกระทบโดยตรงต่อ ส.ส.จังหวัดศรีสะเกษซึ่งส่วนใหญ่เคยสังกัดพรรคการเมืองเหล่านี้ โดยเฉพาะส.ส.จังหวัดศรีสะเกษหลายคนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเพราะกระแสพรรคที่ตนเองสังกัด โดยเฉพาะกระแสพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน ดังนั้น หากเกิดปัญหาขึ้นกับพรรคการเมืองเหล่านี้ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางการเมืองของ ส.ส.คนนั้น

ปัจจัยภายใน ปัจจัยของกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษที่เป็นอุปสรรคต่อความเข้มแข็ง กล่าวคือ นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา พบว่า กลุ่ม ส.ส.ที่ได้รับการเลือกตั้งมักเป็น ส.ส.หน้าใหม่ แม้ว่า ส.ส.บางท่านอาจเคยได้รับการเลือกตั้งมา 2-3 สมัย หรือเคยลงสมัครรับเลือกตั้งมานานหลายสิบปีแล้ว แต่เมื่อวิเคราะห์ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ส.ส. กลับพบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี ถือว่ายังมีประสบการณ์ทางการเมืองน้อยเมื่อเทียบกับนายบุญชู งาม วิสมหมาย และนายปิยะณัฐ วัชรารภรณ์

สถานการณ์และโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่เอื้อ ประกอบกับการเป็น ส.ส.หน้าใหม่ซึ่งยังขาดประสบการณ์ทางการเมืองที่มากพอ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความเข้มแข็งทางการเมือง ดังนั้น กลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นจึงใช้โอกาสนี้สอดแทรกขึ้นมาในเวทีการเมืองระดับชาติโดยใช้ฐานเสียงในระดับท้องถิ่นช่วยสนับสนุน

ด้านที่สอง ความเข้มแข็งของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก เกิดจากการผูกขาดชัยชนะในการเลือกตั้งในเวทีการเมืองระดับท้องถิ่นของจังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระดับเทศบาลเมือง ผูกขาดชัยชนะโดยนายฉัฐมงคล อังคสกุลเกียรติ หัวหน้ากลุ่มมิตรประชา ที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองศรีสะเกษมานานกว่า 30 ปี การผูกขาดอำนาจทางการเมืองมาหลายยุคสมัยได้สร้างฐานเสียงของกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง ในขณะที่คู่แข่งไม่มีศักยภาพมากพอที่จะต่อสู้กับกลุ่มอำนาจเดิมได้

องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยกลุ่มนายวิจิต ไตรสรณกุล ชนะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษหลายสมัยเช่นเดียวกัน ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2551 สามารถเอาชนะนางสุนีย์ อินฉัตร อดีตสมาชิกวุฒิสภาได้ และล่าสุดการเลือกตั้งนายก อบจ.และสมาชิกสภา อบจ.ศรีสะเกษ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2555 ปรากฏว่านายวิจิตชนะการเลือกตั้งอย่างขาดลอย เพราะคู่แข่งทั้งหมดของนายวิจิต ล้วนเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ ยังไม่มีฐานเสียงและผู้สนับสนุนมากพอที่จะสามารถแข่งขันกับนายวิจิตได้อย่างสูสี

การผูกขาดชัยชนะที่ต่อเนื่องยาวนานของกลุ่มนายฉัฐมงคล อังคสกุลเกียรติ และนายวิจิต ไตรสรณกุล ส่งผลให้ทั้งสองกลุ่มมีอำนาจทางการเมืองที่เข้มแข็ง

ประการที่สอง เกิดจากความเป็นพันธมิตรทางการเมือง ระหว่างตระกูล “ไตรสรณกุล” และ “อังคสกุลเกียรติ” โดยน้องชายของนายฉัฐมงคล คือ นายมานะพันธ์ เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

จากเงื่อนไข 2 ประการดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากขึ้น และกลายเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของการเมืองจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวคือ การกระจายอำนาจทางการเมือง ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยให้มืองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ทำயที่สุดแล้ว หากกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นเข้มแข็ง และกลุ่มการเมืองระดับชาติอ่อนแอ เพราะโครงสร้างโอกาสทางการเมืองไม่เอื้อ เครือข่ายของกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นจะเริ่มมีบทบาท ขยายตัวเข้ามาในเวทีการเมืองระดับชาติมากขึ้น แทนที่การเมืองระดับชาติจะขยายตัวเข้าไปครอบคลุม เวทีระดับท้องถิ่นมากขึ้น ดังเช่นกรณีจังหวัดศรีสะเกษ

ด้านความแตกต่างของนักการเมืองจังหวัดศรีสะเกษกับจังหวัดอื่น ๆ พบว่าโครงสร้างและ ลักษณะเฉพาะของนักการเมืองถิ่นจังหวัดศรีสะเกษที่มีความโดดเด่น มีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่าง จากจังหวัดอื่นอย่างมีนัยยะสำคัญ ได้แก่

ประการแรก นักการเมืองจังหวัดศรีสะเกษในระยะเริ่มแรกมีสัดส่วนของผู้ที่ประกอบอาชีพด้าน กฎหมาย อาทิตนายความ ผู้พิพากษา ในสัดส่วนที่สูงกว่าวิชาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยยะสำคัญ สาเหตุสำคัญ อย่างหนึ่งเป็นเพราะ วิชาชีพทางด้านกฎหมายสามารถเป็นที่พึ่งพาอาศัยของชาวบ้านได้ โดยเฉพาะ ชาวบ้านที่มีข้อพิพาทในด้านที่ดินทำกิน การถูกเอารัดเอาเปรียบ ปัญหาหนี้สิน และคดีความต่าง ๆ ส่งผลให้วิชาชีพเหล่านี้ได้รับการยอมรับและมีบทบาทสำคัญในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และข้อพิพาทในที่ดินทำกิน

ประการที่สอง นักการเมืองเกือบทั้งหมดของจังหวัดศรีสะเกษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นนักการเมืองระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น มักจะมีเชื้อสายพ่อค้าจีน โดยในระยะแรก ๆ ที่เปิดให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. นักการเมืองถิ่นอาจมีกลุ่มข้าราชการบำนาญในพื้นที่หรือกลุ่มเจ้าของโรงเรียนอยู่บ้าง แต่ในยุคต่อมาจนถึงปัจจุบัน นักการเมืองถิ่นจังหวัดศรีสะเกษเกือบทั้งหมดมีเชื้อสายจีน หรือ “คนผิวดำ” ซึ่งแตกต่างจากชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมที่เป็นเผ่าพันธุ์ส่วย (กวย) ลาว เขมร เยอ ที่มีผิวดำ

ตระกูลนักการเมืองศรีสะเกษที่สืบทอดจากพ่อค้าชาวจีน หรือสืบทอดจากเชื้อชาติจีนที่สำคัญ ได้แก่ ตระกูล “วัชรภรณ์” “วิสมหมาย” “เครือรัตน์” “ไตรสรณกุล” “อังคสกุลเกียรติ” “เจริญประเสริฐ” “แจ้จิ่ง” เป็นต้น

ประการที่สาม ความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ กับจังหวัดอื่น ๆ พบว่า ในจังหวัดศรีสะเกษ ประชาชนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใน เขตชนบทแบบสังคมเกษตรกรรม ยึดมั่นในระบบเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ มีความผูกพันในทางศาสนาพุทธ สืบทอดประเพณีวัฒนธรรม และมีลักษณะนิสัยเฉพาะตามกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ชาวส่วย (กวย) เขมร เยอ พบว่า มีลักษณะนิสัยนิยมเนื้อเจียมตัว มองว่าตัวเองเป็นคนด้อย เคารพผู้มีอำนาจและคนมีทรัพย์สิน

เงินทอง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษ ลักษณะอุปนิสัยดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ดังนั้น นักการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษที่จะได้รับการเลือกตั้งจะต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนรู้สึกว่าจะสามารถพึ่งพาอาศัยได้ สามารถเข้าถึงได้ ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในสังคม

ประการที่สี่ พัฒนาการของการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ผู้สมัครพยายามแจกเงินซื้อเสียงเป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการแข่งขันกันลงพื้นที่ การหาพรรคสังกัดที่ประชาชนถูกใจ การสร้างผลงานให้ได้รับการยอมรับ การจัดตั้งระบบหวัคະແນທີ່เปลี่ยนแปลงทางกลยุทธ์ให้เข้ากับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่เงินซื้อเสียงกลายเป็นเพียงปัจจัยส่วนหนึ่งเท่านั้นไม่ใช่ปัจจัยหลักเพียงปัจจัยเดียวตามที่สังคมโดยทั่วไปเข้าใจ

ประการที่ห้า นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา การตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากการยึดติดอยู่กับตัวบุคคลมาให้ความสำคัญกับปัจจัยเรื่องพรรคที่สังกัดมากขึ้น ผู้ที่เคยผูกขาดชัยชนะมาอย่างยาวนานอาจจะพ่ายแพ้หากสังกัดพรรคที่ประชาชนไม่สนับสนุน

ด้านกระแสความนิยม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พบว่า นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่มีความนิยม พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร สูงมาก ส่งผลให้ผู้สมัคร ส.ส.ที่สังกัดพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน และพรรคเพื่อไทยมีโอกาสสูงที่จะได้รับการเลือกตั้ง ในขณะที่ผู้สมัครพรรคการเมืองอื่นต้องต่อสู้แข่งขันอย่างหนักหากต้องการได้รับชัยชนะ โดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(แบบแบ่งเขต)เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่า จากจำนวน ส.ส.ทั้งหมด 9 เขต พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง 8 เขต

ถึงการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ก่อนที่จะถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้เป็นโมฆะ พบว่า ผู้สมัคร ส.ส.จากพรรคไทยรักไทย ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครบทั้งจังหวัด 9 คน จากทั้งหมด 9 เขต

แม้กระทั่ง ภายหลังเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 และมีการเลือกตั้งใหม่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ที่กำหนดให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ จากแบบเขตเดียวเบอร์เดียวเปลี่ยนมาเป็น 3 เขตเลือกตั้ง เขตหนึ่งมีจำนวน ส.ส.ได้ 3 คน ซึ่งสมาชิกพรรคไทยรักไทยเดิมได้ย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชาชน โดย กกต.กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ผลปรากฏว่า พรรคพลังประชาชนได้รับเลือกตั้งทั้งหมด 7 คน จากทั้งหมด 9 คน

โดยเฉพาะในกรณีของเขตเลือกตั้ง เขตที่ 2 พบว่ากระแสนิยม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส.เป็นอย่างมาก แม้ว่าผู้สมัครบางคนจะไม่เคยลงพื้นที่หาเสียงเหมือนผู้สมัครคนอื่น ๆ หากสังกัดพรรคพลังประชาชนก็มีโอกาสสูงที่จะได้รับชัยชนะ อีกทั้งการหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชาชนยังเน้นการชู พ.ต.ท.ทักษิณ และการนำ พ.ต.ท.ทักษิณ กลับประเทศ

นอกจากนี้ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ก็ปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้ง 7 เขต จากทั้งหมด 8 เขตเลือกตั้ง ส่วนพรรคที่สามารถสอดแทรกเข้ามาได้ 1 ที่นั่ง คือ เขต 3 นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ พรรคภูมิใจไทย ซึ่งมีฐานเสียงที่เข้มแข็ง มีการลงพื้นฐานอย่างต่อเนื่องยาวนาน

ทั้งนี้ ตัวอย่างงานสำคัญที่จะนำไปถกเถียง อภิปรายผล เพื่อเปรียบเทียบกับงาน “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี” ในครั้งนี้ คือ งานของ สุเชาว์ มีหนองหว้า และ กิติรัตน์ สีหพันธ์ (2549) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี” โดยเฉพาะการเปรียบเทียบในส่วนรูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีซึ่ง สุเชาว์ มีหนองหว้า และ กิติรัตน์ สีหพันธ์ ค้นพบว่า รูปแบบวิธีการหาเสียงของนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในสมัยแรกที่มีการเลือกตั้งกับในปัจจุบันแตกต่างกัน กล่าวคือ ในสมัยแรกจากการเลือกตั้งของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีนักการเมืองได้รับเลือกตั้ง เช่น นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายเลียง ไชยกาล นายฟอง สิทธิธรรม การหาเสียงใช้รูปแบบของการออกปราศรัยตามท้องถนนต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง และการใช้กลุ่มเครือญาติ เพื่อนสนิทช่วยในการหาเสียง แต่รูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นการใช้การจัดตั้งระบบห้วคะแนนในหมู่บ้านและชุมชนกระจายครอบคลุมเขตเลือกตั้ง ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถในการจัดตั้งห้วคะแนนจัดได้ว่าเป็นปัจจัยชี้ขาดสำคัญที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ผู้สมัครยังจะต้องมีความสามารถและเอาใจใส่ต่อการให้บริการประชาชนในเขตเลือกตั้ง เช่น การดูแลทุกข์สุขของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่มาขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมในกิจกรรมงานบุญประเพณีที่ชาวบ้านในชุมชนจัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ซึ่งรูปแบบและวิธีการหาเสียงดังกล่าวสำคัญมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครที่เป็นคนมีความรู้ความสามารถ คบง่าย ฟังพาได้ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญประกอบกัน เป็นต้น

บทที่ 3

ผลการสำรวจทัศนคติ แนวโน้มการตัดสินใจ ก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้งกับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง

การศึกษาผลการสำรวจทัศนคติ ความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้งกับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อวิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงซึ่งมักจะแจกหนึ่งวันก่อนเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการหาเสียงรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการลงพื้นที่เพื่อทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในวันเลือกตั้งจริงหรือไม่อย่างไร

ซึ่งในการเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขต ประกอบด้วย

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง)

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก

- เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง)
- เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสบ ต.กุดลาด)
- เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฟางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)
- เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฟางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)
- เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)

โดยศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี สรุปว่าในการเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนหน่วยเลือกตั้ง 2,950 หน่วย ประชากรรวม 1,874,548 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,436,649 คน

จากการลงพื้นที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี และผู้ที่เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) มีความตื่นตัวสำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้สูงมาก

โดยข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี ที่ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ) สรุปว่า

- เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสบ ต.กุดลาด) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 127,088 คน คิดเป็นร้อยละ 79.28
- เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 109,597 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25
- เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 113,380 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00
- เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09

- เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอภูพาน อำเภอเหล่าเสือโก้ก จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 97,578 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27
- เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,958 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13
- เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,984 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67
- เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 100,303 คน คิดเป็นร้อยละ 71.93
- เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,307 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01
- เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภออำนาจ อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 108,287 คน คิดเป็นร้อยละ 72.95

นอกจากนั้น ยังพบข้อมูลจากการเลือกตั้งนอกเขต พบว่าโดยเฉลี่ยทั้งจังหวัดมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตมากกว่า ร้อยละ 90

ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต มีประเด็นการสอบถามว่าจะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 นี้หรือไม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้อย่างแน่นอน และประเด็นคำถามว่า ทราบหรือไม่ว่าพรรคที่ท่านเลือก หากได้รับชัยชนะเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ท่านใดจะได้เป็นนายกรัฐมนตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 ทราบว่าท่านใดจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีหากพรรคที่ท่านเลือกชนะการเลือกตั้งและได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล

ภาพที่ 1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปี 2562 จ.อุบลราชธานี จากพรรคเพื่อไทย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย สุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ, 2562

ภาพที่ 2 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปี 2562 จ.อุบลราชธานี จากพรรคเพื่อไทย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย สุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ, 2562

ภาพที่ 3 พรรคพลังประชารัฐ ทำพิธีก่อนปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี (19 มีนาคม 2562)

ผลการสำรวจทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ในช่วงระหว่างวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 ถึงวันที่ 17 มีนาคม 2562 โดยสำรวจการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้งทั้ง 10 เขต ปรากฏผลการสำรวจแยกตามเขตเลือกตั้ง ดังนี้

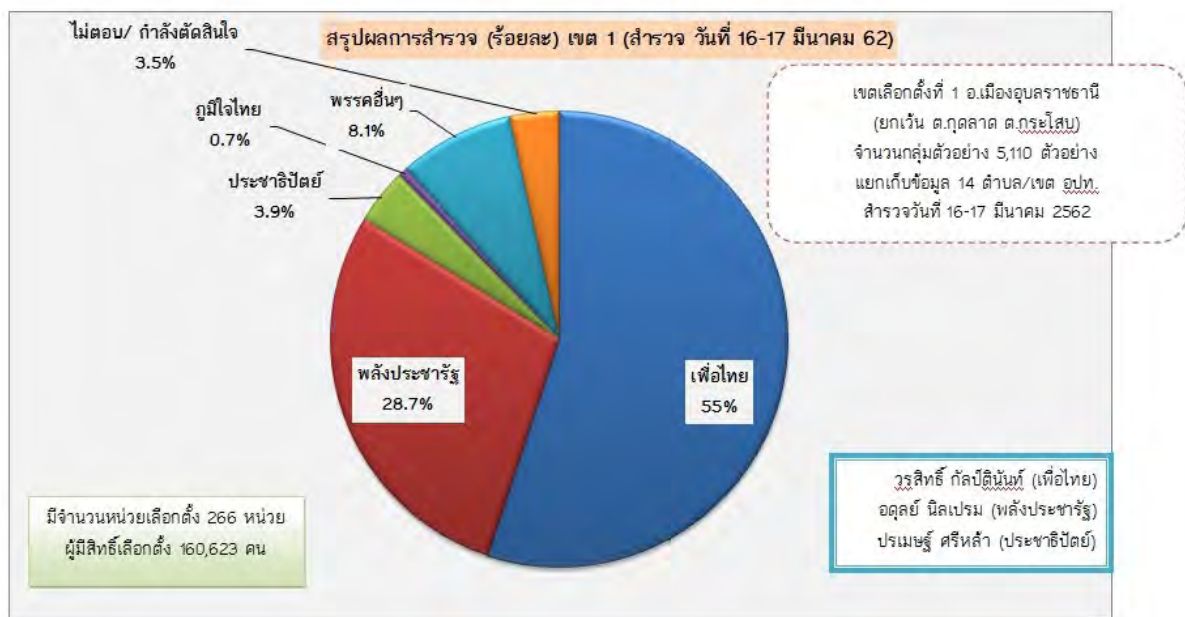
1. เขตเลือกตั้งที่ 1

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 1

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) สำรวจวันที่ 16-17 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5,110 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น ระหว่างนายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ และนายบัณฑิต วิลามาศ พรรคอนาคตใหม่ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 55 รองลงมาคือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.7 (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 3 ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 1

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 1

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุตลาด) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย ได้ 38,660 คะแนน (อันดับสอง คือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 37,476 คะแนน และอันดับสาม คือ นายบัณฑิต วิลามาศ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 26,456 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 127,088 คน คิดเป็นร้อยละ 79.28 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 38 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 1 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 1

เขตเลือกตั้งที่ 1

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายประเมษฐ์ ศรีหาล้า	ประชาธิปัตย์	5,220	21	นางสาวดวงขวัญ พงษ์ชีวิน	ประชาชนปฏิรูป	121
2	นายอำนาจ สุวมาต	พลังประชาชนไทย	269	22	นางจันทร์ดา ชมภูศรี	รวมใจไทย	53
3	นายปัญญา วงศ์เจริญ	ประชาภิวัฒน์	211	23	สืบโท กุศล เลิศวิบูลย์กิจ	กลาง	22
4	นายบัณฑิต วิลามาต	อนาคตใหม่	26,456	24	นายสมบุญ สุตดี	ไทยศรีวิไลย์	233
5	นายอัครชัย นิลประม	พลังประชารัฐ	37,476	25	นายเจริญศิลป์ วงศ์ลา	แผ่นดินธรรม	563
6	นายวรสิทธิ์ กัลปดิษฐ์	เพื่อไทย	38,660				
7	นายพุทธา หริคำภา	ทางเลือกใหม่	237	27	ร้อยตรี ศุภนัธร์ จันมีระชาพันธ์	ครูไทยเพื่อประชาชน	91
8	นายพรวิชัย มิ่งวงศ์	ประชาธิปไตยใหม่	100	28	นายสาคร พันธุ์เสถียร	มหาชน	32
9	นายสมชัย ละเลิศ	เพื่อชาติ	129	29	นางสาวเชมิภา สีสารวม	ภราดรภาพ	22
10	นายรินทร์ มุ่งมาจน	รวมพลังประชาชนไทย	527	30	นายอริวัฒน์ แก้วประไพ	ประชารวมไทย	32
11	นางสาวจากุพันธ์ สุธรรมวิจิตร	ประชาชนชาติ	303	31	นางไพบุลย์ อัฐบุญ	พลังสร้างสรรค์	39
12	นายชนินทร์ สุธรรมวิจิตร	ภูมิใจไทย	1,413	32	นายดำรงค์ พวงอินทร์	พลังครูไทย	123
13	นายศักดิ์ดา เกษางาม	ประชานิยม	62	33	นายเฉลิม รักษา	พลังชาติไทย	79
14	นางสาวกนกอร ณรงค์แสง	เพื่อไทยพัฒนา	107	34	นายสุนทร ชูราชย์	พลังสังคม	41
15	นายเพชรรัตน์ หันพรหมมา	เศรษฐกิจใหม่	2,014	35	นายเกรียงศักดิ์ สายโสภา	ประเทศไทย	66
16	นายชาญชัย ชี้อภัยบุญ	ชาติไทยพัฒนา	117	36	นายสันหัต พันธุ์พิบูลย์	ความหวังใหม่	89
17	นายอุทัย บำรุงผล	พลังท้องถิ่นไท	166	37	นางบุญส่ง สามารณ	รักท้องถิ่นไทย	57
18	นายสนั่น จันทรมณี	รักษาเงินบาทประเทศไทย	312	38	นายบุญมี รูปโฉม	ไทรักธรรม	81
19	นาวาอากาศเอก พิสิฐ ประเสริฐศรี	เสรีรวมไทย	2,409				
20	นายวิชรินทร์ อภิษฐ์บุญโชค	ชาติพัฒนา	249				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	160,308 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	127,088 คน	คิดเป็นร้อยละ	79.28
บัตรดี	118,181 บัตร	ร้อยละ	92.99
บัตรเสีย	6,293 บัตร	ร้อยละ	4.95
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	2,614 บัตร	ร้อยละ	2.06

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (๗), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

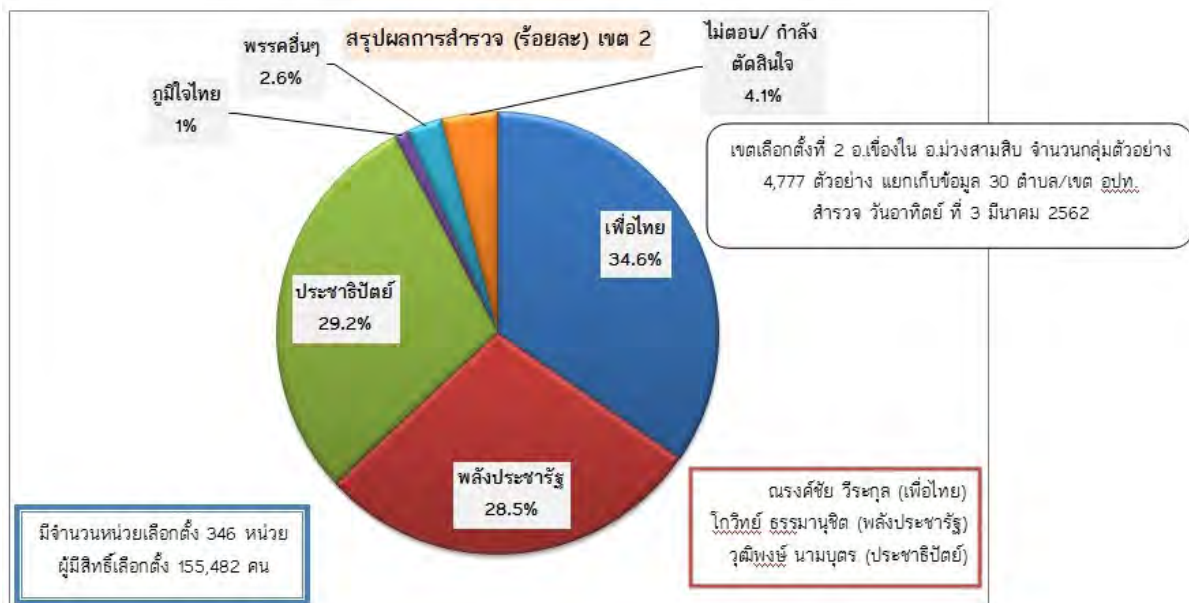
2. เขตเลือกตั้งที่ 2

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ สํารวจ วันอาทิตย์ ที่ 3 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,777 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 30 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย และนายโกวิทย์ ธรรมมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 29.2 และอันดับสาม นายโกวิทย์ ธรรมมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.5 (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 4 ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 41,777 คะแนน (อันดับสอง คือ นายณรงค์ชัย วีระกุล

พรรคเพื่อไทย ได้ 30,198 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโกวิท ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ ได้ 16,107 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 109,597 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 39 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 2 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2

เขตเลือกตั้งที่ 2

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายวัฒนา จันทิลป์	อนาคตใหม่	8,804	21	นายอนันต์ มีคุณ	ชาติไทยพัฒนา	130
2	นายณรงค์ชัย วีระกุล	เพื่อไทย	30,198	22	นายสัน ชมภูศรี	รวมใจไทย	474
3	นายโกวิท ธรรมานุชิต	พลังประชารัฐ	16,107	23	นายโมตรี ถิ่นขาม	ประชาภิวัฒน์	486
4	นายวรเชษฐ เขียดชู	ภูมิใจไทย	1,606	24	นายวินัย พลรักษ์	ไทยศรีวิไลย์	120
5	นายมีชัย ศรีคุณ	ประชาชาติ	347	25	นายฤทธิเดช สุตสัมฤทธิ์	แผ่นดินธรรม	43
6	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	ประชาธิปัตย์	41,777	26	นางสาวเพ็ญพักตร์ สูงสุมาลัย	ศรัทธาเพื่อประชาชน	809
7	นายพรชัย พงชนะ	เพื่อไทยพัฒนา	241	27	นายจำปี อ่อนมิ่ง	ภราดรภาพ	104
8	นายบุญเลิศ สืบเสนาะ	ทางเลือกใหม่	66	28	นายสฤทธิ จันบัว	มหาชน	8
9	นายชูศักดิ์ ทวีศรี	เศรษฐกิจใหม่	370	29	นายอดแมน ศิริแพทย์	พลังไทยรักไทย	36
10	นายวิชัย ครอบยุติ	ชาติพัฒนา	210	30	นายชอบ อรอินทร์	พลังชาติไทย	16
11	นายสุวัฒน์ ศิริชัย	เสรีรวมไทย	563	31	นายวิเชียร ชันดี	เพื่อแผ่นดิน	4
12	นายคำปุน จันทร์หาญ	ประชานิยม	69	32	ร.ต.ท.ชาญยุทธ ธนสีลังกูร	พลังโครงสร้างชาติ	5
13	นายศรัณย์ ส่งสุข	พลังท้องถิ่นไท	128	33	นายอดุลย์ สายชมพู	พลังประชาธิปไตย	64
14	นายชัยนิรันดร์ สุตถนอมวงศ์	รักษสันป่าประเทศไทย	82	34	นายประสิทธิ์ พลสมัคร	พลังสังคม	12
15	นายสมัคร สาวิก	ประชาธิปไตยใหม่	47	35	นายอิสรพงษ์ สร้อยสิงห์	ภาคีเครือข่ายไทย	34
16	นายคณกร สุธรรมวิจิตร	เพื่อชาติ	58	36	นายประเสริฐ เผ่าพันธ์	ภูมิพลังเกษตรกรไทย	16
18	นางพิมพ์พิชชา บุญเนตร์	รวมพลังประเทศไทย	64	38	นางณัฐชนานันท์ วรรณศวิทย์	รักท้องถิ่นไทย	25
20	นายอาจ เบื้องบน	พลังปวงชนไทย	28	39	นางสาวบรรจบ พุ่มจันทร์	ไทรภักธรรม	89

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	165,432	คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	109,597	คน	คิดเป็นร้อยละ	66.25
บัตรดี	103,240	บัตร	ร้อยละ	94.20
บัตรเสีย	5,350	บัตร	ร้อยละ	4.88
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	1,007	บัตร	ร้อยละ	0.92

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

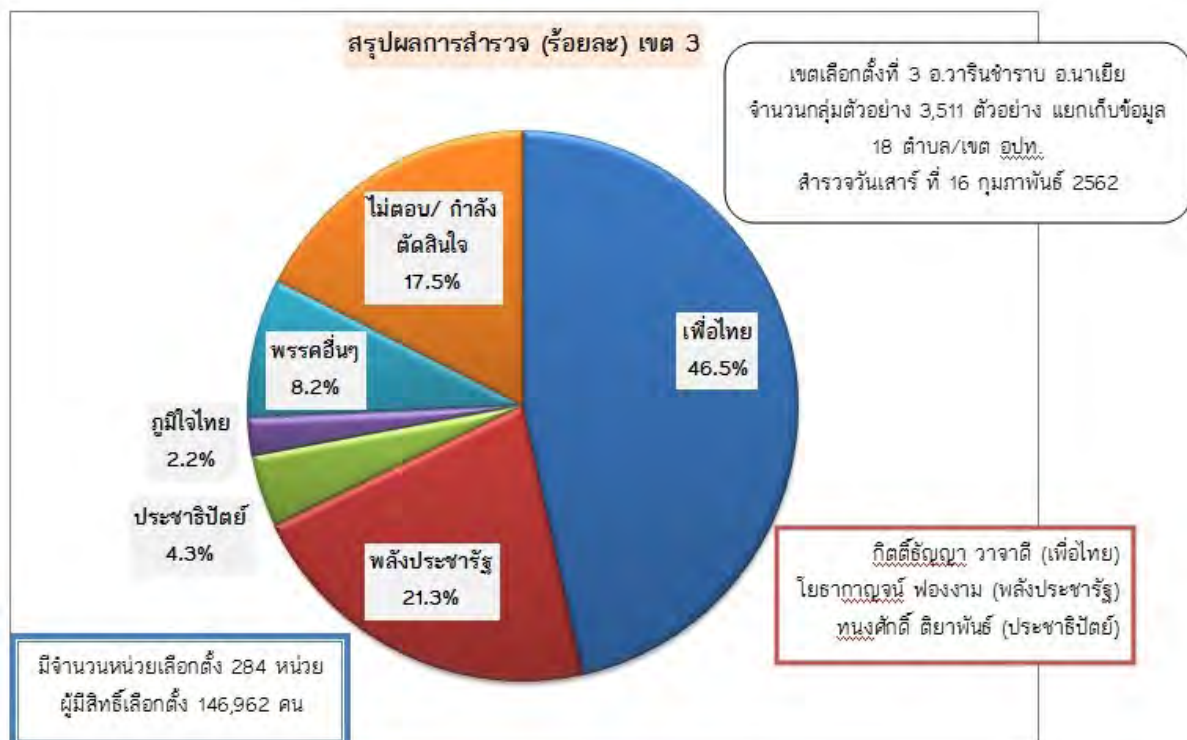
3. เขตเลือกตั้งที่ 3

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 3

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย สำรวจเมื่อวันเสาร์ ที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,511 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อปท. เป็นเขตที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่างนางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 46.5 รองลงมา นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.3 (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 5 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 3

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 3

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวกิตติรัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 24,378 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ได้ 17,889 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 113,380 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 3 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี

เขตเลือกตั้งที่ 3

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายชาติพลสิทธิ์ ปางชาติ	ชาติไทยพัฒนา	382	21	นางอรพรรณ แก้วมหายงค์	เพื่อแผ่นดิน	88
3	นางสาววิภา ทิพย์นาง	รวมพลังประชาชาติไทย	543	22	นางอัจฉรานันท์ พันธโคตร	พลังครูไทย	201
4	นายวิหาร ชันทอง	เสรีรวมไทย	1,692	23	นายครรชิต รัตนะโสภ	ภราครภาพ	31
5	นางสาวกิตติรัญญา วาจาดี	เพื่อไทย	44,251	24	นายเกียรติศักดิ์ ทองใบ	ทางเลือกใหม่	136
6	นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม	พลังประชารัฐ	24,378	25	นายจอม อุบลรัมย์	มหาชน	568
7	นายประวี ะสิงห์	ประชานิยม	237	26	นายวัลย์ ดวงแก้ว	พลังไทยสร้างชาติ	391
8	นายศักดิ์ ไขยเสรีรัฐ	เพื่อชาติ	140	27	นายโชคชัย บุญพา	ประเทศไทย	48
9	นายสหัสวรรษ วงศ์สวัสดิ์	ชาติพัฒนา	154	28	นายเทคนิค เรืองแสน	ประชาธิปไตย	1,582
10	นายสมัคร บุคสวะ	ประชาชาติ	227	29	นายชูเกียรติ สุวรรณพิมพ์	พลังชาติไทย	82
11	นางสาวทัศนีย์ บุญสืบ	รักขีสินป่าประเทศไทย	190	30	นายสวัสดิ์ ก้อนทองดี	เศรษฐกิจใหม่	896
12	นายสถาพร ศรีแย้ม	อนาคตใหม่	17,889	31	นายวรรณะ ศรีวิไล	ประชกรไทย	31
13	นายธีรพล จำปจันทร์	ประชาธิปไตย	306	32	นายพัฒนพงษ์ แก้ววงษา	ความหวังใหม่	130
14	นายพลสวัสดิ์ ไตรระไวศยะ	ภูมิใจไทย	8,323	33	นายรัม จำปารัตน์	พลังประชาธิปไตย	166
15	นางธนกร แสงนิคินัน	พลังประชชนไทย	352	34	นายกี โสภภาพิต	พลังสังคม	188
16	นางสาวพัฒน์นรี ไชยวรรณ	ประชาชนปฏิรูป	143	35	นายชัยสิทธิ์ พุดตาล	ไทยภรรรม	50
17	นายแดง มาระพันธ์	กลาง	133	36	นายเจริญ หลุมทอง	ภาคีเครือข่ายไทย	141
18	นายธัญพัฒน์ ชูมระ	พลังท้องถิ่นไท	667				
19	นายชัยวัช โพธิ์แก้ว	ไทยศรีวิไลย์	141				
20	นางประเสริฐศรี ทศโยธิน	ครูไทยเพื่อประชาชน	96				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	147,243 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	113,380 คน	คิดเป็นร้อยละ	77.00
บัตรดี	104,973 บัตร	ร้อยละ	92.59
บัตรเสีย	6,603 บัตร	ร้อยละ	5.82
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	1,804 บัตร	ร้อยละ	1.59

เขตเลือกตั้งที่ 3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

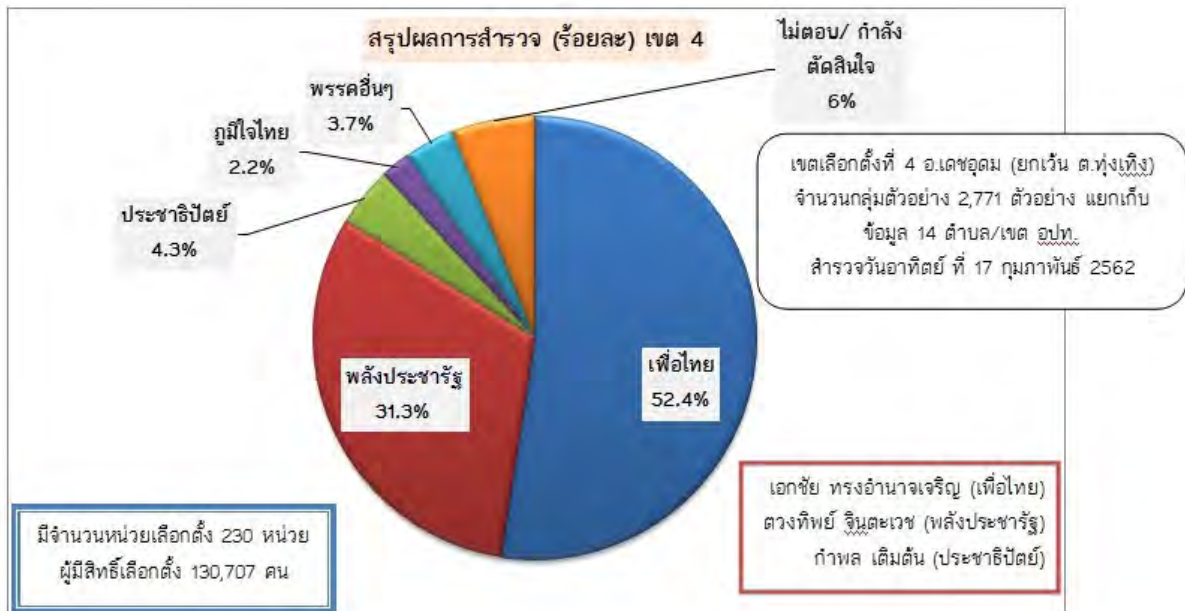
4. เขตเลือกตั้งที่ 4

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 4

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง) สำรวจเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,771 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่างนายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ นายสุริยา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 52.4 รองลงมา นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 31.3 ตามลำดับ(ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 6 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 4

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 4

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,074 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ ได้ 20,433 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุรียา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย ได้ 17,335 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 37 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 4 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 4

เขตเลือกตั้งที่ 4

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายกำพล เต็มตัน	ประชาธิปัตย์	1,804	21	นายวราวุธ ทางทอง	ไทยศรีวิไลย์	103
2	นายอัศวิน จินตะเวช	ชาติไทยพัฒนา	506	22	นายชาญพัฒน์ จันทร์มา	พลังศรีไทย	68
3	นายสุรียา ชันอาสา	ภูมิใจไทย	17,335	23	นายจิระวิชัย มุขสิทธิ์	เพื่อแผ่นดิน	333
4	นายอุไรณ บุญรักษา	ชาติพัฒนา	363	24	นายไสว อาจเอี่ยม	ครูไทยเพื่อประชาชน	76
5	นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช	พลังประชารัฐ	20,433	25	นายบุญโฮม ยืนนาน	ภราดรภาพ	466
6	นายประธาน เสรีอภิสิทธิ์	รวมพลังประชาชาติไทย	330	26	นายสมบัติ วัชรพันธ์	มหาชน	24
7	นางชญาภา มูลศรีแก้ว	ทางเลือกใหม่	121				
8	นายลิขิต มีแสง	เสรีรวมไทย	1,048	28	นายณัฐพัชร นรากุลพิพัฒน์	พลังชาติไทย	45
9	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	เพื่อไทย	32,074	29	นางรัตนา นครเทพ	ประเทศไทย	438
10	นายกิตติพงษ์ เขียมสุวรรณ	พลังท้องถิ่นไท	1,186	30	นายประเสริฐ พรมพิสัย	พลังไทยรักไทย	55
11	นายยุทธพงษ์ นามจำปา	เศรษฐกิจใหม่	287	31	นายวิภรนต์ ทาธิสา	ประชาภิวัฒน์	17
12	นายสุวิศักดิ์ แสงสาย	เพื่อชาติ	100	32	นางสิญจร ทาบุตรดา	ความหวังใหม่	38
13	ร.ต.สุภาพชน บังศรี	ประชานิยม	103	33	นางสาวรัฐวิวิ ฝูยพรม	พลังประชาธิปไตย	17
14	ว่าที่ร้อยตรี ฉัตรชัย แก้วคำปอด	อนาคตใหม่	7,630	34	นายพิชัย สมวงศ์	สิ่งหลวง	35
15	นางมะลิ พัตรา	รักกันฝันประเทศไทย	68	35	นายปิ่นภพ ชูราชย์	พลังสังคม	11
16	นายอรุณ คุณคำ	ประชาธิปไตยใหม่	40	36	นายประกาศ พิบูลพงษ์	แทนคุณแผ่นดิน	90
17	ว่าที่ร้อยตรี นิสสรณ์ สาโสม	ประชาชาติ	66	37	นายสมพร มีทองขาว	ไทรภักธรรม	88
18	นายสมาน แก้วกักดี	พลังประชาชนไทย	47				
20	นายไมล์ ประสานทอง	รวมใจไทย	22				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	130,498 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	91,460 คน	คิดเป็นร้อยละ	70.09
บัตรดี	85,467 บัตร	ร้อยละ	93.45
บัตรเสีย	5,336 บัตร	ร้อยละ	5.83
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	657 บัตร	ร้อยละ	0.72

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

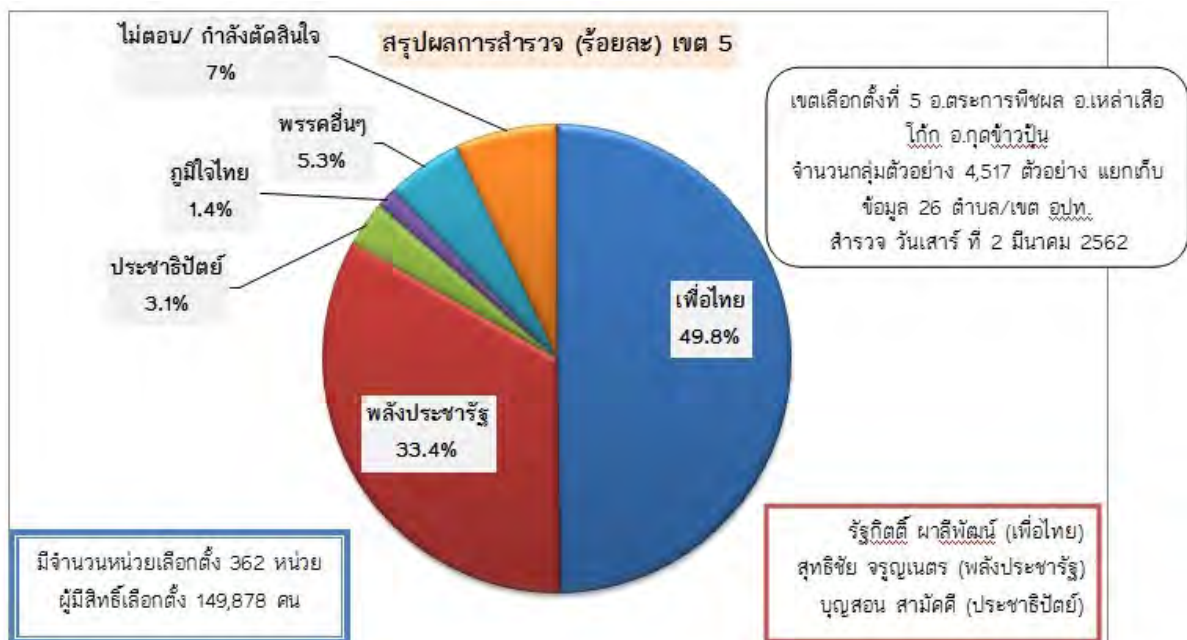
5. เขตเลือกตั้งที่ 5

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 5

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอภูคดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก สำรวจเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,517 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็น การแข่งขันกันระหว่างนายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย และนายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.8 และนายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 33.4 ตามลำดับ (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 7 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 5

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 5

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอภูซำปูน อำเภอเหล่าเสือโก้ก ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายรัฐกิตติ ฝาสิทธิ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จุฎญเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน และอันดับสาม คือ นายธงชาติ วงศ์หาญ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 6,684 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 97,578 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 35 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 5 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 5

เขตเลือกตั้งที่ 5

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายสุทธิชัย จุฎญเนตร	พลังประชารัฐ	33,960	21	นายประยงค์ บุญรอด	เศรษฐกิจใหม่	917
2	นายวัลลภ ผิวหอม	ชาติไทยพัฒนา	248	22	นางเรืองรอง สິงวิบุตร	เพื่อแผ่นดิน	62
3	นายมานิตย์ วงศ์ชัย	เสรีรวมไทย	776	23	นางคำปุ่น สารภาพ	ภราดรภาพ	31
4	นายรัฐกิตติ ฝาสิทธิ์	เพื่อไทย	42,903	24	นายสมัย หล้าบุตรดา	มหาชน	746
5	นายธัญ แก้วเนตร	ประชาชาติ	633	25	นางจิรฐา พยารธรรม	แผ่นดินธรรม	23
7	นายธงชาติ วงศ์หาญ	อนาคตใหม่	6,684	26	นายสมคิด คาชคา	พลังไทยรักไทย	52
8	นายประสิทธิ์ สายตรงกิจวานิช	ทางเลือกใหม่	106	27	นายสุรเดช คำสิงห์	พลังไทยสร้างชาติ	36
9	นายบุญสอน สามัคคี	ประชาธิปไตย	1,424	28	นางสาววาสนา ชันอาสา	พลังชาติไทย	27
10	นางอมร ท่าหาญ	ประชาธิปไตย	34	29	นายจ๊ะจ๊กกี้ สายรอด	ครูไทยเพื่อประชาชน	37
11	นายไพบุลย์ นามโคตร	พลังปวงชนไทย	64	30	นายชัยกร แกมวัน	ฝั่งหลวง	21
12	นายศิริชัย ดวงเดือน	ประชาชนไทย	106	31	นายณัฐภาพ ทุนมาก	พลังประชาธิปไตย	98
13	นายกิตติกร เชิดชู	ภูมิใจไทย	1,413	32	นายสมพร วรณราช	พลังสังคม	12
14	นายภาณุพงศ์ หลักคำ	ชาติพัฒนา	68	33	นายสนอง ปัดภัย	ประชาไทย	18
15	นายราชนนทร์ ฉิมพลี	เพื่อชาติ	57	34	นายศราวุธ แสงภักดี	แพนคุณแผ่นดิน	23
16	นายไพเสริฐ ทองผาย	รักษ์สืบป่าประเทศไทย	42	35	นางอุดมศิลป์ ภารราช	ไทรักธรรม	83
17	นายบุญศรี กัททะมา	พลังท้องถิ่นไท	359				
18	นายอรุณ คุณคำ	ประชาธิปไตยใหม่	35				
19	นางณภานดา สายเจียง	รวมพลังประเทศไทย	84				
20	นายอภิเดช บัวโรย	ไทยศรีวิไลย์	109				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	149,510 คน	คิดเป็นร้อยละ	65.27
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	97,578 คน	ร้อยละ	93.56
บัตรดี	91,291 บัตร	ร้อยละ	5.72
บัตรเสีย	5,577 บัตร	ร้อยละ	0.73
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	710 บัตร		

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

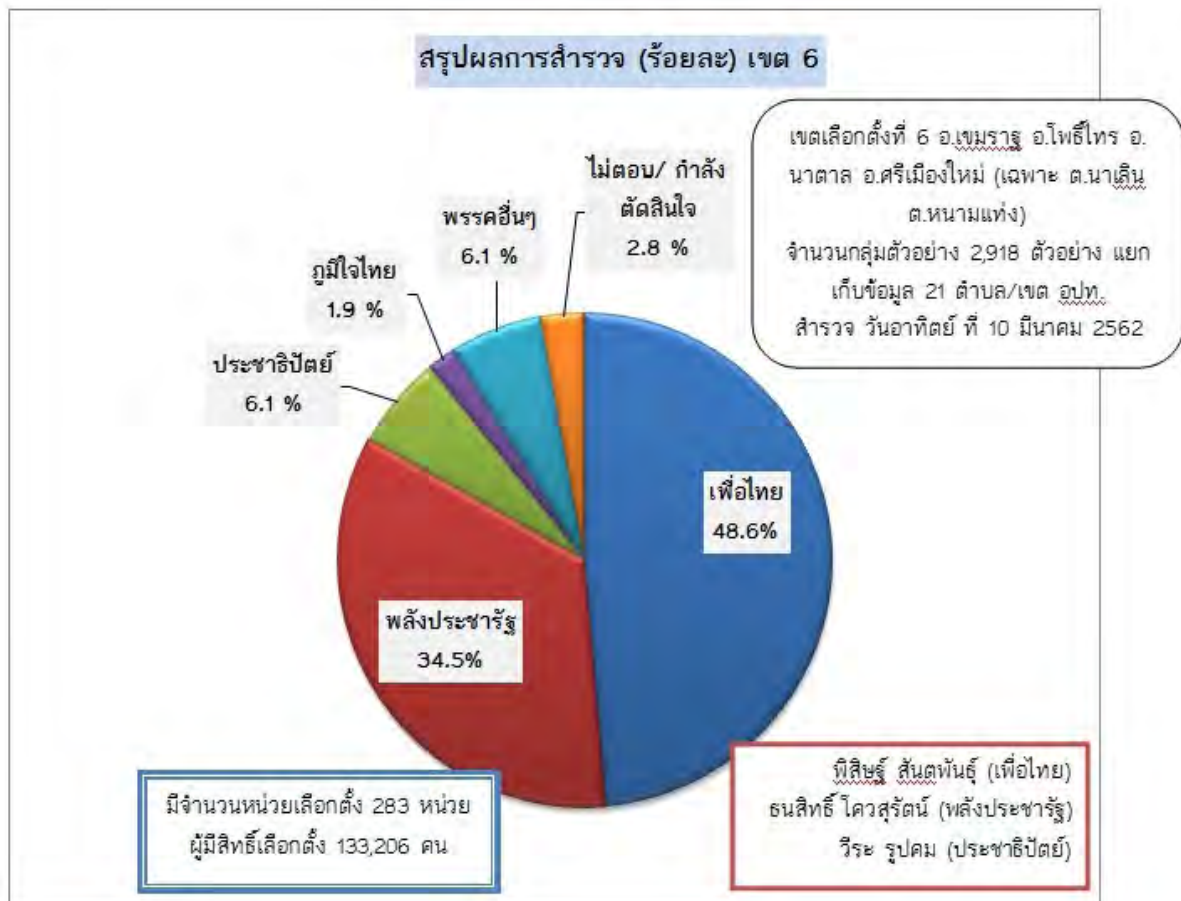
6. เขตเลือกตั้งที่ 6

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 6

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) สำรวจเมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,918 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 21 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่าง นายธนະสิทธิ์ โควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ และนายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 48.6 รองลงมา นายธนະสิทธิ์ โควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 8 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 6

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 6

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโชติ แซ่ม้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,958 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 40 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 6 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 6

เขตเลือกตั้งที่ 6

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายศักดิ์รินทร์ บุญพาศรี	ชาติพัฒนา	196	21	นายสมควรโชค แก่นแก้ว	ชาติไทยพัฒนา	77
2	นายประเวศ สิมฤทธิ์	พลังท้องถิ่นไท	577	22	นายสิทธิพร จันทร์วงศ์	ไทยศรีวิไลย์	70
3	นายบุญเลิศ เคนมี	รักเชียงใหม่ประเทศไทย	117	23	นายส่วน แทนคำ	แผ่นดินธรรม	84
4	นายสมควร ไชยชนะ	ประชานิยม	100	24	นายบุญจบ ทองขุมภู	ครูไทยเพื่อประชาชน	103
5	นายวีระ รูปคม	ประชาธิปไตย	3,524	25	นายสมคิด แสนเสริม	พลังครูไทย	178
6	นายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์	เพื่อไทย	32,289	26	นายธนากร คุณคำ	ประชาธิปไตยใหม่	451
7	นายโชติ แซ่ม้อย	อนาคตใหม่	8,320	27	พันตำรวจโท เขาว์ จันทร์พิมาย	ประชากรไทย	66
8	ส.อ.ศรีศิลป์ ตาขตา	ทางเลือกใหม่	90	28	นายวิชัย พิมพ์พรมมา	มหาชน	43
9	นายสุน ทิโพส	เพื่อชาติ	309	29	นายวิสิษฐ์พล คนชม	เพื่อแผ่นดิน	90
10	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พลังประชารัฐ	32,630	30	นายธูปบรรณ สุนิพันธ์	ประชารธรรมไทย	779
11	นายบุญชู สุธรรมวิจิตร	ภูมิใจไทย	2,511	31	นายศพนต์ สติสวัสดิ์	พลังไทยสร้างชาติ	104
12	นายนคร พลศักดิ์	เศรษฐกิจใหม่	493	32	นายปิ่นพัฒน สวรรณพิมพ์	พลังชาติไทย	93
13	ร.ต.อ.อดิศักดิ์ สุขเกษม	รวมพลังประชาชนชาติไทย	126	33	นาวาอากาศตรี ทองรัตน์ ผุยพรม	พลังสังคม	17
14	นายวีรพงษ์ เพชรเวช	พลังไทยรักไทย	228	34	นายสมหมาย มิ่งขวัญ	แทนคุณแผ่นดิน	64
15	นางสาวสำอาง สุขสำราญ	ประชาชนชาติ	128	35	นายทองมา หนันดี	ความหวังใหม่	50
16	นายกระสุน วงศ์ผา	เสรีรวมไทย	852	36	นางนารี สมิตชาติ	ภาคีเครือข่ายไทย	7
17	นางสาวธัญญาพัทธ์ รูปศรีสิริวรกุล	ประชาชนปฏิรูป	182	37	นายจรีต บุญอ่อน	ฝั่งหลวง	22
18	นายสุวิจน์ชัย เอกดีชัยวรกุล	พลังปวงชนไทย	277	38	นางจุฬาลักษณ์ สาริมูล	พลังประชาธิปไตย	20
				39	นางเพชรรัตน์ บุญคำภา	ประชาธิปไตย	23
20	นายกรณ์ ชาวสะอาด	ภราดรภาพ	119	40	นางมณี มั่นยานนท์	ไทยธรรม	75

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	133,030 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	91,958 คน	คิดเป็นร้อยละ	69.13
บัตรดี	85,484 บัตร	ร้อยละ	92.96
บัตรเสีย	5,563 บัตร	ร้อยละ	6.05
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	911 บัตร	ร้อยละ	0.99

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

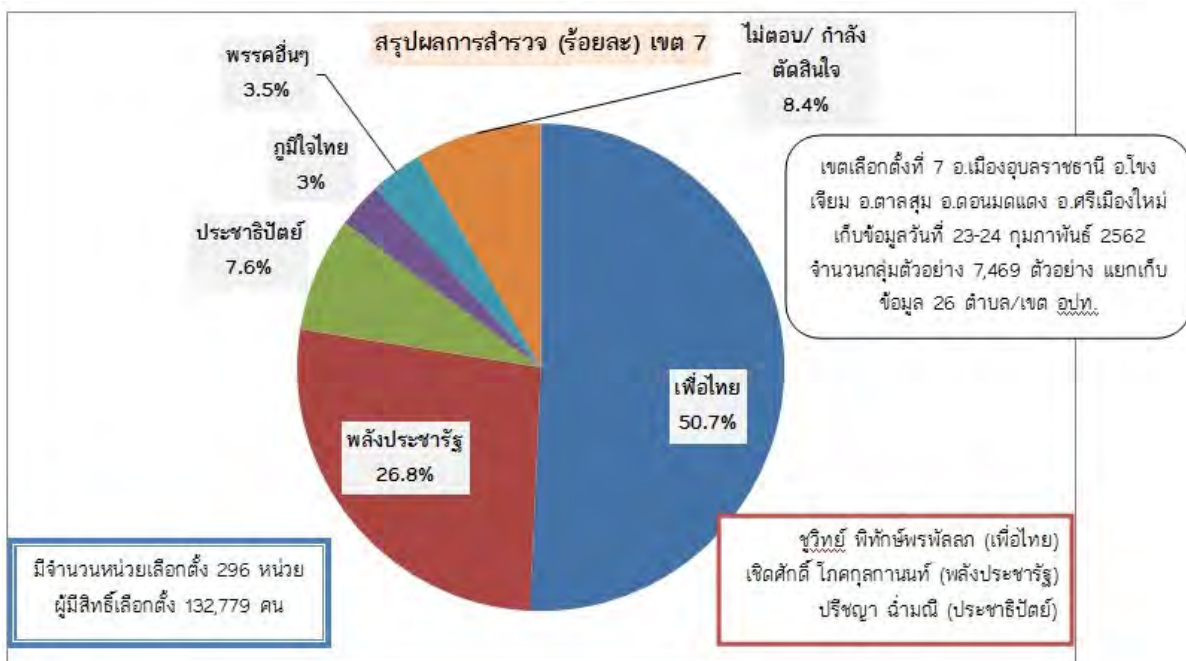
7. เขตเลือกตั้งที่ 7

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 7

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสบ ต.กุดลาด) สำรวจเมื่อ วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7,469 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่างนายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก พรอคเพื่อไทย และนายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก พรอคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 50.7 ส่วนนายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 26.8 ตามลำดับ (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 9 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 7

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 7

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลชุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสบ ต.กุดลาด) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลภพ พรรคเพื่อไทย ได้ 34,439 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสาม คือ นายศิริสิทธิ์ จรูญศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,984 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 35 พรรค (ไม่มีพรรคถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 7 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 7

เขตเลือกตั้งที่ 7

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายปรีชา ฉำฉณี	ประชาธิปัตย์	6,326	21	นายวิระชัย ประทีปทอง	แผ่นดินธรรม	195
2	นายอนชาติ บุตรมาตย์	ประชานิยม	126	22	นายบรรพต พรหมสาร	พลังครูไทย	70
3	นายอุทัย ปลาทอง	เสรีรวมไทย	775	23	นายชัชฉันท สมหมาย	ครูไทยเพื่อประชาชน	84
4	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลภพ	เพื่อไทย	34,439	24	นายสมาน สร้อยสีหา	พลังท้องถิ่นไท	602
5	นางปานรุ่ง สุขเกษม	รวมพลังประชาชนไทย	321	25	นายเพิ่มพูน ศรีสุข	ภราครภาพ	36
6	นายโกเมนทร์ พิมพ์จันทร์	ภูมิใจไทย	3,509	26	นางจินดา ไชยราช	มหาชน	98
7	นายวิบูลย์ กุลวงศ์	รักษสันป่าประเทศไทย	147	27	นายทวี พิมพ์สาร	เพื่อแผ่นดิน	30
8	นายสมพงษ์ เจริญศรี	ประชาชาติ	446	28	นายเฉลิมศักดิ์ กลิ่นบัว	ประเทศไทย	178
9	นางเพชรรัตน์ พูลศรี	ชาติพัฒนา	145	29	นายสุพจน์ แฝงกลิ่น	พลังชาติไทย	49
10	นายศิริสิทธิ์ จรูญศิริวงศ์	อนาคตใหม่	8,228	30	นายบำเพ็ญ อินทร์โสม	พลังไทยรักไทย	152
11	นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์	พลังประชารัฐ	30,748	31	นายสมชัย แสนทวีสุข	ประชาชนปฏิรูป	610
12	นายพลชิน ปัฐพี	ชาติไทยพัฒนา	356	32	นายเดิม มั่นสัจย์	ความหวังใหม่	105
13	นายบุญมา พรมสาร	เพื่อชาติ	87	33	เรืออากาศตรี คำปลิว สิบจันทา	พลังสังคม	24
14	นายนิพนธ์ ตรีคำ	ประชาธิปไตยใหม่	109	34	นายบุญจันทร์ ปิ่นจรัตน์	ประชากรไทย	27
15	นางสาวหวานใจ เอี่ยมศรี	เศรษฐกิจใหม่	340	35	นายชัยวานิช ปาทอง	ไทยก้าวหน้า	45
16	ร้อยตรี อำนาจ รวมบุญ	ทางเลือกใหม่	58				
17	นายเกษมสันต์ หอมพิกุล	ประชาธิปไตย	62				
18	นายทัศนพงษ์ กิ่งจันทร์	ประชารวมไทย	130				
19	นายธวัชชัย พรมเกษ	พลังปวงชนไทย	14				
20	นายวิระศักดิ์ เคนงาม	ไทยศรีวิไลย์	71				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	132,533 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	94,984 คน	คิดเป็นร้อยละ	71.67
บัตรดี	88,742 บัตร	ร้อยละ	93.43
บัตรเสีย	5,441 บัตร	ร้อยละ	5.73
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	801 บัตร	ร้อยละ	0.84

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

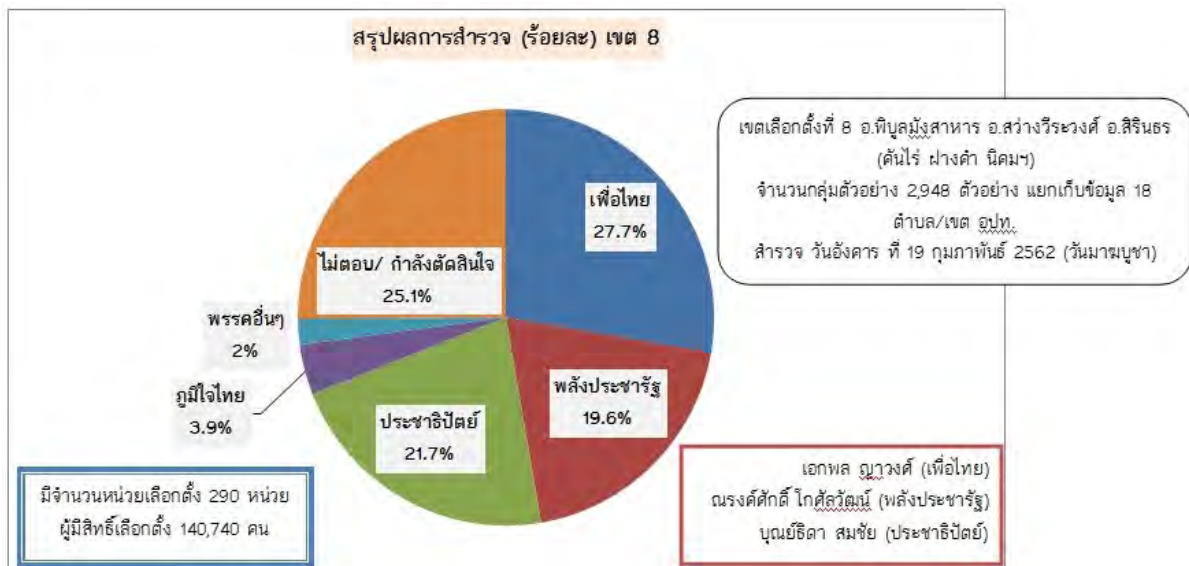
8. เขตเลือกตั้งที่ 8

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 8

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สำรวจเมื่อ วันอังคาร ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,948 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่าง 3 พรรคการเมือง ประกอบด้วย นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 27.7 รองลงมา นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.7 และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจ ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยทีมวิจัย และอยู่ระหว่างการตัดสินใจร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 25.1 (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 10 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 8

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 8

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 24,306 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเอกพล ญวนวงศ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 22,989 คะแนน และอันดับสาม คือ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,429 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 100,303 คน คิดเป็นร้อยละ 71.93 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 34 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 8 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 8

เขตเลือกตั้งที่ 8

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายสุริยา โนนสูงเนิน	พลังท้องถิ่นไท	317	21	นายมาบะ แรมมูลพฤกษ์	แผ่นดินธรรม	73
2	นายเอกพล ญวนวงศ์	เพื่อไทย	22989	22	นายอหิศักดิ์ แผงพงค์	ครูไทยเพื่อประชาชน	398
3	นางสุพิศดา สงวนงาม	รวมพลังประชาชาติไทย	287	23	นายสุชชี พรหมสาร	พลังครูไทย	102
4	นายอัมพร รวงพ	อนาคตใหม่	8,260	24	นายวิชาญ โคตรแก้ว	เพื่อแผ่นดิน	77
5	นางวริศรา ตาวัลย์	เสรีรวมไทย	979	25	นางจันทน์ หล้าบุศดา	มหาชน	15
6	นายทองพล มอบหมาย	เศรษฐกิจใหม่	376	26	นายวิหวัธ อยู่คง	พลังโครงสร้างชาติ	11
7	นายชาญณรงค์เดช อยู่สุข	ประชาธิปไตยใหม่	131	27	นายวิระศักดิ์ ชัยช่วย	พลังชาติไทย	31
8	นายพิเชก เทียนชัย	ประชาชาติ	143	28	นายปัญญา สิงห์ทอง	พลังประชาชนไทย	159
9	นายชัยพล สัตยากุล	เพื่อชาติ	272	29	นายณรงค์ฤทธิ์ จันทร์ทรง	ประชากรไทย	45
10	นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์	พลังประชารัฐ	21,429	30	นายเจษฎาพงษ์ เชื้องดี	ทางเลือกใหม่	365
11	นายคำภา หาทร์พัย	ประชานิยม	297	31	นายภาคภูมิ ชัมภกร	พลังประชาธิปไตย	158
12	นายยศพัทธ์ จันทมา	ชาติไทยพัฒนา	651	32	นายกฤษดา วิริงษา	ความหวังใหม่	76
13	นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย	ประชาธิปัตย์	24,306	33	นายสมาน อุ่นวงศ์	พลังไทยรักไทย	416
14	นายแสง ศรีบูร	ภูมิใจไทย	11,071	34	นางกาญจจรรย์ ศิริทิพย์	ไทยรักธรรม	156
15	นางสาวณชชญา เลิศอาภรณ์	ประชาชนปฏิรูป	109				
16	นางสาวพรชรัสน์ ปวีขวงศ์วีรศ	ชาติพัฒนา	110				
18	นายชวินทร์ ถิ่นขาม	ประชาภิวัฒน์	25				
19	นางนริศรา มาระพันธ์	กลาง	36				
20	นายสิทธิเทพ บรรเรืองทอง	ไทยศรีวิไลย์	185				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	139,448 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	100,303 คน	คิดเป็นร้อยละ	71.93
บัตรดี	94,055 บัตร	ร้อยละ	93.77
บัตรเสีย	5,416 บัตร	ร้อยละ	5.40
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	832 บัตร	ร้อยละ	0.83

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

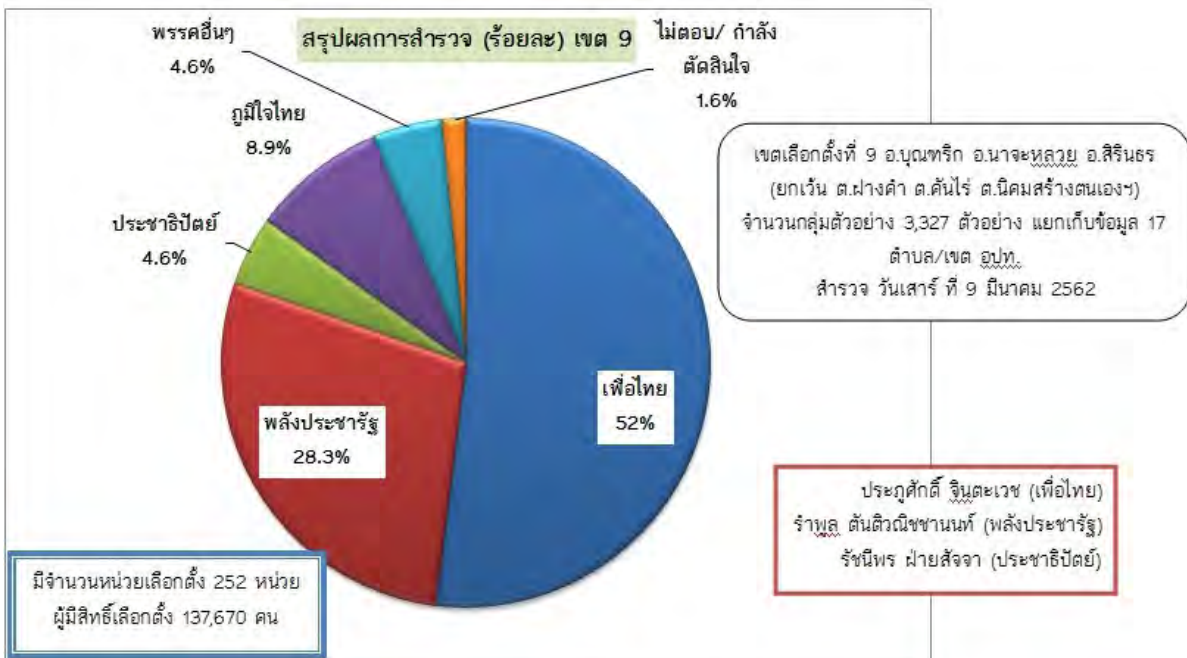
9. เขตเลือกตั้งที่ 9

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 9

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สำรวจ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,327 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 17 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง 3 พรรคการเมือง คือ นายประยุทธ์ดี จินตะเวช พรรคเพื่อไทย นางรำพูล ตันติวณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ และ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายประยุทธ์ดี จินตะเวช พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 52.0 รองลงมา นางรำพูล ตันติวณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 28.3 และนายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 11 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 9

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 9

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายประภุคศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย ได้ 33,157 คะแนน (อันดับสอง คือ นางรำพูล ต้นติวณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 18,579 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย ได้ 14,518 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,307 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 พรรค) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 9 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 9

เขตเลือกตั้งที่ 9

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นายสุทิน จุฬลิ่ง	ประชานิยม	445	21	ร.ต.อ.เฉลิม สมเพราะ	รวมใจไทย	182
2	นางรำพูล ต้นติวณิชชานนท์	พลังประชารัฐ	18,579	22	นายทองสา แสนดวง	ไทยศรีวิไลย์	545
3	นายสุวิทย์ ชาวแท้	ประชาภิวัฒน์	350	23	นายคณิศร พรหมคุณาร	พลังศรีไทย	155
4	นายไพศาล ยอดจันดา	เสรีรวมไทย	1,257	24	นายนิรวัตร ไชยสัง	ครูไทยเพื่อประชาชน	54
5	นายประสิทธิ์ชัย สมเพราะ	พลังท้องถิ่นไท	161	25	นายอุตร ประทุมทอง	ภราดรภาพ	26
6	พันตำรวจเอก ขวตล พลทะมัย	ชาติพัฒนา	242	26	นางสาวสมคิด พิงนา	มหาชน	34
7	นางจันทร์เทียน สายประจักษ์	เศรษฐกิจใหม่	705	27	นายนเรนทร์ พรานไพร	พลังชาติไทย	60
8	นายนิคม พระเมต	ประชาธิปไตย	3,272	28	นายประจักษ์ ธรรมราช	พลังไทยรักไทย	164
9	นายประภุคศักดิ์ จินตะเวช	เพื่อไทย	33,157				
10	นายโบพร แสงอ้วน	ประชาธิปไตยใหม่	335	30	นางสาวนิภาวรรณ เสาธง	ความหวังใหม่	99
11	นายสุรพันธ์ ทองพันธ์	อนาคตใหม่	10,427	31	นายสมชาย จันทรเพ็ง	พลังประชาธิปไตย	171
12	นายเวียงศรี ศรีราช	เพื่อชาติ	438	32	นายวร จำปาเทศ	ผึ้งหลวง	55
13	นายสุพจน์ วรรณสุข	ภูมิใจไทย	14,518	33	ร้อยตรี ไอสล แสนทวีสุข	พลังสังคม	365
14	นางสาวปิยะดา พุ่มแก้ว	รวมพลังประชาชาติไทย	391	34	นายวิชัยชนะ สายสร้อย	ภาคีเครือข่ายไทย	59
15	นายกคิต ชาญสมุทร	รักษ์ผืนป่าประเทศไทย	224	35	นายทองดี ศรีเสน	แทนคุณแผ่นดิน	46
16	นายบุญมี เทียงวงศ์	พลังประชาชนไทย	182	36	นางถนอมศรี ปทุมบาล	ไทรักธรรม	75
17	นายคำสอน โคมทอง	เพื่อแผ่นดิน	207				
19	นายนำชัย วงศ์อุดม	ทางเลือกใหม่	99				
20	นายปารเมศ สามีลา	ชาติไทยพัฒนา	92				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	145,067 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	94,307 คน	คิดเป็นร้อยละ	65.01
บัตรดี	87,171 บัตร	ร้อยละ	92.43
บัตรเสีย	6,331 บัตร	ร้อยละ	6.71
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	805 บัตร	ร้อยละ	0.85

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

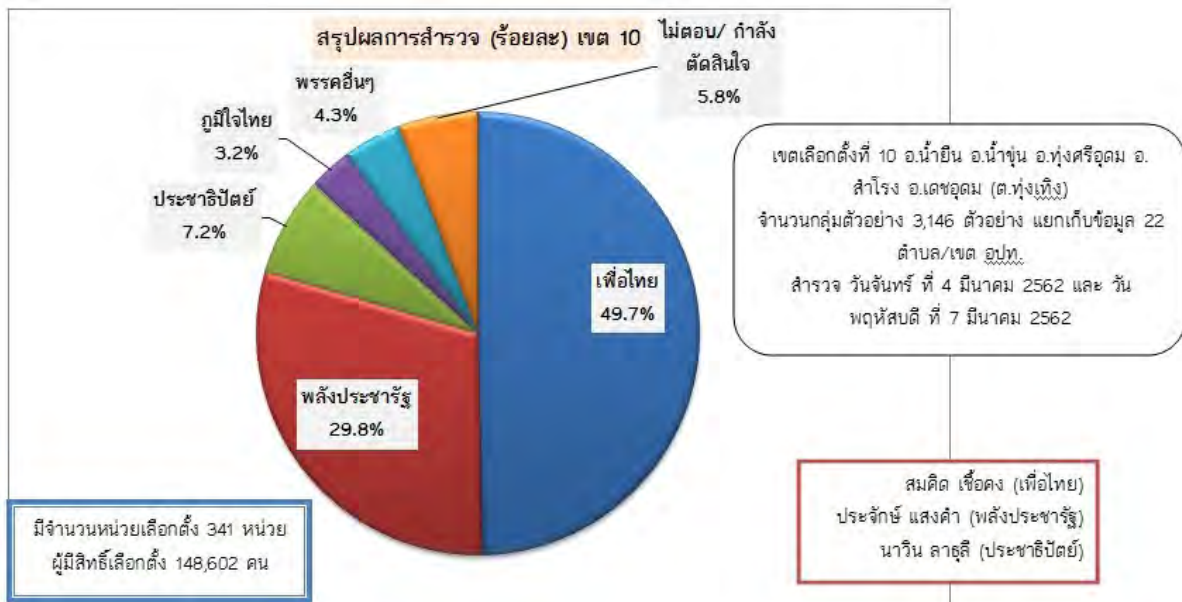
10. เขตเลือกตั้งที่ 10

ผลการสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 10

เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอสำโรง อำเภอสำโรง อำเภอศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเท็ง) สํารวจเมื่อ วันจันทร์ ที่ 4 มีนาคม 2562 และ วันพฤหัสบดี ที่ 7 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,146 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 22 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง 3 กลุ่มพรรคการเมือง ประกอบด้วย นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย นายประจักษ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ และนายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.7 รองลงมา นายประจักษ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 29.8 และนายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ (ตามแผนภาพ)

แผนภาพที่ 12 ผลการสำรวจความนิยมการเลือกตั้ง (Poll) ส.ส. ก่อนวันเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 10

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 10

เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย ได้ 36,657 คะแนน (อันดับสอง คือ นายประจักษ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,617 คะแนน และอันดับสาม คือ นายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย ได้ 10,261 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 108,287 คน คิดเป็นร้อยละ 72.95 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 37 พรรค (ไม่มีพรรคถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง) (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 10 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 10

เขตเลือกตั้งที่ 10

หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน	หมายเลข	ชื่อ - สกุล ผู้สมัคร	สังกัดพรรค	ได้คะแนน
1	นางหนูเพียร ไชยนาท	ทางเลือกใหม่	358	21	ร้อยตรี สมจิต หงษ์ศรี	ไทยศรีวิไลย์	173
2	นายอะพิศภูมิ พรหมสิงห์	อนาคตใหม่	9532	22	นายคำสอน พุ่มแก้ว	แผ่นดินธรรม	81
3	นายประเสริฐ ตรีสิงห์	เสรีรวมไทย	1,131	23	นายรัชวุฒิ พรหมคุณาธร	พลังครูไทย	69
4	นายประจักษ์ แสงคำ	พลังประชารัฐ	21,617	24	นายบงการ สายเนตร	ครูไทยเพื่อประชาชน	577
5	นายโกมล ศรีกิตติกุล	ประชาธิปไตย	251	25	นายบุญกอง มูลสุวรรณ	ภราดรภาพ	35
6	นายเต็ม ศรีเนตร	ภูมิใจไทย	10,261	26	นายรัตนา กล้าเกิด	พลังชาติไทย	283
7	นายไพโรจน์ ประมูลพงษ์	ประชาชนไทย	173	27	นายสมศักดิ์ สมมาคุณ	ประชาชนไทย	125
8	นายธนะคม ภูริมา	ประชาชนไทย	309	28	นายสันต์ ชาวพอง	ประชาชนปฏิรูป	45
9	นายนาวัน สารูสี	ประชาธิปไตย	8,051	29	นายกำแหง หอมสิน	พลังไทยรักไทย	218
10	นายสมคิด เชื้อคง	เพื่อไทย	36,657	30	นายรัชชัย สุนนท์	รักสันป่าประเทศไทย	612
11	นายอำนาจ แสงทอง	เศรษฐกิจใหม่	783	31	นายจักรพันธ์ จันทวง	ความหวังใหม่	77
12	นายศักดิ์ชัย จินตะเวช	ชาติไทยพัฒนา	7,325	32	นายประยงค์ ศรีหวางค์	พลังประชาธิปไตย	174
13	นายสุทัย ทองวิเศษ	พลังท้องถิ่นไท	154	33	นายบุญมี ทองมาก	ภาคีเครือข่ายไทย	37
14	นายภาคิน วิชานันท์กุล	ชาติพัฒนา	156	34	นายสมศรี บุญเหลือ	แทนคุณแผ่นดิน	42
15	นางวิไลวรรณ ฮานี	รวมพลังประชาชนไทย	200	35	ร้อยตรี เข็ดชัย พรพิชยะกุล	รักท้องถิ่นไทย	43
16	นายเกษม อิมพิล	เพื่อชาติ	885	36	นางพุดตาล พุดตาล	ไทยรักธรรม	42
17	นายสุริยา บาดสุวรรณ	ประชาธิปไตยใหม่	83	37	นางสาวศิริวิมล คำสิงหา	ผู้หวัง	104
18	นายพัทธ์ฐนันท์ สาธุสันต์	พลังปวงชนไทย	181				
19	นางสาวชลตา แววงค์	เพื่อแผ่นดิน	143				
20	นายรัชชัย ชมภูศรี	รวมใจไทย	45				

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	148,435 คน		
จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง	108,287 คน	คิดเป็นร้อยละ	72.95
บัตรดี	101,032 บัตร	ร้อยละ	93.30
บัตรเสีย	6,392 บัตร	ร้อยละ	5.90
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	863 บัตร	ร้อยละ	0.80

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ข), ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ), สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425

ภาพที่ 4-5 การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 3 (หน่วยเลือกตั้งบ้านคำเจริญ หมู่ 1 ต.แสนสุข และหน่วยเลือกตั้ง ณ วัดผาสูการาม อ.วารินชำราบ ตามลำดับ)

บทที่ 4

การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษาการใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี จะนำเสนอพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของพรรคการเมืองที่สำคัญและมีโอกาสชนะการเลือกตั้ง

การศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษาผลของการบังคับใช้มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกฎหมายใหม่ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตนารมณ์ของกฎหมายกับผลที่เกิดขึ้นจริงในระดับพื้นที่ ผ่านการศึกษาทบทวนและวิธีการปฏิบัติงานของผู้จัดการเลือกตั้งว่ามีวิธีควบคุมตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง/นักการเมืองในพื้นที่อย่างไร ได้ผลหรือไม่ และพฤติกรรมของผู้สมัคร/พรรคการเมืองว่ามีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ มีความพยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครและพรรคการเมืองมีต่อประชาชน และผลของการเลือกตั้ง ทั้งการใช้จ่ายเงินที่ถูกกฎหมาย (รายงานต่อ กกต.) และไม่ถูกกฎหมาย โดยให้ความสำคัญกับการสำรวจในพื้นที่ว่ายังมีการซื้อสิทธิขายเสียงอยู่หรือไม่ มีรูปแบบหรือกระบวนการอย่างไรในการซื้อเสียง หรือหากมีการให้เป็นผลประโยชน์อื่นนอกจากตัวเงิน ผลประโยชน์ดังกล่าวคืออะไร เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในรูปแบบใด และการซื้อเสียงไม่ว่าจะในรูปแบบใดยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไรก็ตาม รวมทั้งผลจากการสังเกต และชี้วัดความรู้สึก ถึงทัศนคติและการให้เหตุผลของบุคคลทั่วไปในการรับรู้เกี่ยวกับการซื้อเสียง แลกเปลี่ยนประโยชน์ และสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ในพื้นที่ โดยพิจารณาว่าประชาชนทั่วไปสามารถยอมรับกับพฤติกรรมดังกล่าวได้หรือไม่ เพราะเหตุใด และประชาชนทั่วไปมีการตอบสนองต่อพฤติกรรมดังกล่าวอย่างไรบ้าง มีข้อค้นพบดังนี้

ตามประกาศคณะกรรมการกำเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562) ได้กำหนดให้ในการกำเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ใช้บังคับ กำหนดให้ผู้สมัครรับกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตกำเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งไม่เกินคนละ 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) (ข้อ 4) และพรรคการเมืองต้องใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 35,000,000 บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) (ข้อ 5)

โดยประกาศคณะกรรมการกำเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562) ระบุว่า ในกรณีที่มีการกำเลือกตั้งใหม่ในเขตกำเลือกตั้งใด ก่อนประกาศผลกำเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครรับกำเลือกตั้ง ส.ส.แบ่งเขตกำเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งใหม่ โดยเขตที่ต้องรับสมัคร ส.ส.แบ่งเขตกำเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้สมัครแต่ละคนใช้จ่ายไม่เกิน 750,000 บาท ส่วนเขตกำเลือกตั้งใดที่ไม่ต้องรับสมัคร ส.ส.แบบแบ่งเขตกำเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้สมัครแต่ละคนใช้จ่ายไม่เกิน 500,000 บาท ในกรณีที่มีการประกาศผลการกำเลือกตั้งแล้ว และมีเหตุให้ต้องมีการกำเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ผู้สมัครรับกำเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตกำเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการกำเลือกตั้งไม่เกิน 1,500,000 บาท

ซึ่งหลังจากได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 และคณะกรรมการกำเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการกำเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้สมัครรับกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตกำเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 นำส่งบัญชีรายรับและรายจ่ายในการกำเลือกตั้งดังกล่าว ประกอบด้วย พรรคการเมืองจัดสรรให้ เงินส่วนตัวของผู้สมัครรับกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตกำเลือกตั้ง เงินของพรรคการเมือง การบริจาคตามมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และเงินที่พรรคการเมืองได้รับการจัดสรรตามมาตรา 83 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

การใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตกำเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของพรรคการเมืองที่สำคัญและมีโอกาสชนะการกำเลือกตั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายในการสมัครรับกำเลือกตั้ง (2) ค่าจ้างแรงงาน (3) ค่าจ้างทำของ (4) ค่าโฆษณาในสื่อต่างๆ (5) ค่าจัดทำป้ายและสิ่งพิมพ์ (6) ค่าใช้จ่ายทางอิเล็กทรอนิกส์ (7) ค่าจัดซื้อหรือเช่าวัสดุอุปกรณ์ (8) ค่าเช่าสถานที่ และค่าตกแต่งสถานที่ (9) ค่าเช่ายานพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (10) ค่าสาธารณูปโภค (11) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (12) ค่าอบรมผู้สมัครหรือผู้ช่วยหาเสียง (13) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น

ส่วนประกาศ กกต. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำ สถานที่ปิดประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสถานที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561 กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะปิดประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้งจะจัดทำประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีจำนวนรวมกันแล้วไม่เกิน 10 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งนั้น โดยกำหนดเป็นแนวตั้ง มีขนาดกว้างไม่เกิน 30 เซนติเมตร ขนาดความสูงไม่เกิน 42 เซนติเมตร (กระดาษขนาด เอ3) พร้อมระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ผู้ว่าจ้าง ผู้ผลิต

ขณะที่การจัดทำแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครจัดทำแผ่นป้ายได้จำนวนไม่เกิน 2 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และให้พรรคการเมืองจัดทำแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งจำนวนไม่เกิน 1 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีขนาดกว้างไม่เกิน 130 เซนติเมตร และขนาดความยาวไม่เกิน 245 เซนติเมตร พร้อมระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ว่าจ้าง ผู้ผลิต

ทั้งนี้ ผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องไม่ติดแผ่นป้ายทับซ้อนหรือปิดบังแผ่นป้ายของผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นการกำหนดสถานที่ติดแผ่นป้ายจะต้องเป็นบริเวณพื้นที่สาธารณะสถาน เช่น ถนนสาธารณะ ที่สาธารณะ หรือสาธารณสถานอื่นของรัฐที่เห็นสมควร เพื่อติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งให้เพียงพอและเท่าเทียมกัน

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562

การนำเสนอพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะจากเอกสารผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี)

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี (2562ง) จะนำเสนอเฉพาะพรรคการเมืองสำคัญที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

- 1) ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย
- 2) ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ
- 3) ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์
- 4) ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่
- 5) ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย

โดยมีรายละเอียดผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส.แบ่งเขตเลือกตั้ง
ในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่อาทิตย์ ที่ 24 มีนาคม 2562 ดังนี้

1. พรรคเพื่อไทย

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย จากประกาศ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย
ในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8
ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส.
พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐาน
หรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่าย
ในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่าย
มากที่สุดของพรรคเพื่อไทย คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น
ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวน 1,264,562.07 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดังตาราง)

**ตารางที่ 11 ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย (ที่รายงานต่อ กกต.) ในการเลือกตั้งของผู้สมัคร
ส.ส. พรรคเพื่อไทย**

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย		
เขตเลือกตั้ง	พรรคเพื่อไทย	จำนวนค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้ง (บาท)
เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	1,264,562.07
เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเมืองใน อำเภอม่วงสามสิบ	นายณรงค์ชัย วีระกุล	848,389.40
เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	1,048,223.40
เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง)	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	1,000,358.80
เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก	นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์	1,012,440.50
เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนา ตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง)	นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์	1,087,257
เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลชุม อำเภอ ดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายชวรินทร์ พิทักษ์พรพัลลภ	1,140,006

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเอง ลำโดมน้อย)	นายเอกพล ญาวงค์	696,830
เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทรภิก อำเภอนาจะหลวย อำเภอ สิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดม น้อย)	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	1,050,562.55
เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรี อุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)	นายสมคิด เชื้อคง	1,165,284.68
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทยที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด		1,264,562.07
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทยที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งน้อยที่สุด		696,830
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน		1,031,391.44
รวมจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย		10,313,914.40

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ง), ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์,
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

ภาพที่ 6 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย

ภาพที่ 7-10 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย

ภาพที่ 11-12 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทยและพรรคอื่นๆ

2. พรรคพลังประชาชนรัฐ

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชาชนรัฐ จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชาชนรัฐ รวมทั้งสิ้น 9,975,017.49 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชาชนรัฐ ต่อ 1 คน คิดเป็น 997,501.75 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคพลังประชาชนรัฐ คือ นายประจักษ์ แสงคำ เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอสำโรง อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) จำนวน 1,316,972.55 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 12 ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย(ที่รายงานต่อ กกต.) ในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชาชนรัฐ

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชาชนรัฐ		
เขตเลือกตั้ง	พรรคพลังประชาชนรัฐ	จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (บาท)
เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายอดุลย์ นิลเปรม	1,145,003.78
เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ	นายโกวิท ธรรมานุชิต	1,191,000
เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย	นางสาวโยธากาญจน์ พองงาม	976,279.92
เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง)	นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช	950,601
เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก	นายสุทธิชัย จรูญเนตร	840,440
เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอ นาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง)	นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์	741,785.20

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุศลลาด)	นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์	842,835
เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์	1,053,742.16
เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุณฑริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นางรำพุล ตันติวณิชชานนท์	916,357.88
เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)	นายประจักษ์ แสงคำ	1,316,972.55
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด		1,316,972.55
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งน้อยที่สุด		741,785.20
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ต่อ 1 คน		997,501.75
รวมจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ		9,975,017.49

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ง), ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

ภาพที่ 13 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ

ภาพที่ 14-16 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐและพรรคอื่นๆ

ภาพที่ 17-18 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชาชน

3. พรรคประชาธิปัตย์

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอเมืองม่วงสามสิบ จำนวน 1,320,000 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย(ที่รายงานต่อ กกต.) ในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์		
เขตเลือกตั้ง	พรรคประชาธิปัตย์	จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (บาท)
เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายปรเมษฐ์ ศรีหาล้า	393,389
เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอเมืองม่วงสามสิบ	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	1,320,000
เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย	นายเทคนิค เรืองแสง	239,668
เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง)	นายกำพล เต็มตัน	229,630
เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอทุ่งข่าบ้าน อำเภอลำเสด็จ	นายบุญสอน สามัคคี	964,657
เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอ นาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง)	นายวีระ รูปคม	1,102,645

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสบ ต.กุดลาด)	นายปรีชญา ชุ่มณี	177,368
เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย	901,869
เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายนิคม พระเมเด	330,000
เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)	นายนาวิน ลารุณี	620,250
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด		1,320,000
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งน้อยที่สุด		177,368
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน		627,948
รวมจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์		6,279,476

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ง), ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

ภาพที่ 19 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์

ภาพที่ 20-22 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์และพรรคอื่น ๆ

4. พรรคอนาคตใหม่

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย(ที่รายงานต่อ กกต.) ในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่		
เขตเลือกตั้ง	พรรคอนาคตใหม่	จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (บาท)
เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายบัณฑิต วิลามาศ	614,293.60
เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ	นายวัฒนา จันทศิลป์	635,153.60
เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย	นายสถาพร ศรีแย้ม	1,386,840.60
เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง)	ว่าที่ร้อยตรีจักรชัย แก้วคำปอด	458,192.60
เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอ กุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก	นายธงชาติ วงศ์หาญ	694,327.60
เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง)	นายโชติ แซ่มซ้อย	549,899.60

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด)	นายศิริสิทธิ์ จุฑงศิริวงศ์	584,211.60
เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายอัมพร วาภพ	729,033.60
เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายสุรัตน์ ทองพันธ์	724,907.60
เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)	นายอะพิศิษฐ์ พรหมสิงห์	699,396.05
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด		1,386,840.60
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งน้อยที่สุด		458,192.60
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน		707,625
รวมจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่		7,076,256.45

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ง), ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

ภาพที่ 23-25 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคอนาคตใหม่

5. พรรคภูมิใจไทย

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย จากประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย รวมทั้งสิ้น 6,477,480.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 647,748.04 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคภูมิใจไทย คือ นายแสง ศรีบุระ เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวน 1,051,389.64 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดังตาราง)

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่าย(ที่รายงานต่อ กกต.) ในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย		
เขตเลือกตั้ง	พรรคภูมิใจไทย	จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (บาท)
เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุศลลาด)	นายชนินทร์ สุธรรมวิจิตร	426,347.20
เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ	นายวรเชษฐ เขิดชู	476,888.01
เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย	นายพูนสวัสดิ์ ไทตระไวศยะ	312,000
เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง)	นายสุริยา ชันอาสา	826,649.64
เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุศขำป๋วย อำเภอเหล่าเสือโก้ก	นายกิตติกร เขิดชู	531,348.07
เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง)	นายบุญชู สุธรรมวิจิตร	444,628.74
เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลชุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุศลลาด)	นายโกมินทร์ พิมพ์จันทร์	754,893.50

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายแสง ศรีบุระ	1,051,389.64
เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)	นายสุพจน์ วรรณสุข	637,405.90
เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)	นายเต็ม ศรีเนตร	1,015,929.70
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทยที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด		1,051,389.64
ผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทยที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งน้อยที่สุด		312,000
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย ต่อ 1 คน		647,748.04
รวมจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย		6,477,480.40

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 (ง), ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

โดยสรุปแล้ว ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 นำเสนอเฉพาะพรรคการเมืองสำคัญที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ และผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคเพื่อไทย คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวน 1,264,562.07 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ รวมทั้งสิ้น 9,975,017.49 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ต่อ 1 คน คิดเป็น 997,501.75 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคพลังประชารัฐ คือ นายประจักษ์ แสงคำ เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอสำโรง อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) จำนวน 1,316,972.55 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ จำนวน 1,320,000 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย รวมทั้งสิ้น 6,477,480.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 647,748.04 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคภูมิใจไทย คือ นายแสง ศรีบุระ เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลย์มังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวน 1,051,389.64 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

ภาพที่ 26-27 ตัวอย่างป้ายหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย และพรรคอื่นๆ

บทวิเคราะห์การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี

ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี)

1) ผลการวิเคราะห์รายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. สรุปข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี (2562ง) จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 นำเสนอเฉพาะ 5 พรรคการเมืองสำคัญ ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) ค้นพบว่า

พรรคการเมืองที่ใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ในครั้งนี้มากที่สุด รวมทั้ง 10 เขตเลือกตั้งคือ พรรคเพื่อไทย โดยใช้เงินทั้ง 10 เขต รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ชนะการเลือกตั้ง 7 เขต) รองลงมา พรรคพลังประชารัฐ ใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ทั้ง 10 เขต รวมทั้งสิ้น 9,975,017.49 บาท (ชนะการเลือกตั้ง 1 เขต) อันดับสาม พรรคอนาคตใหม่ ใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ทั้ง 10 เขต รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่มี ส.ส. ที่ชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต) อันดับสี่ พรรคภูมิใจไทย ใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ทั้ง 10 เขต รวมทั้งสิ้น 6,477,480.40 บาท (ไม่มี ส.ส. ที่ชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต) และอันดับห้า พรรคประชาธิปัตย์ ใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ทั้ง 10 เขต รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ชนะการเลือกตั้ง 2 เขต)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของผู้สมัครแต่ละเขต ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญ (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) ค้นพบว่า

พรรคเพื่อไทย มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. มากที่สุด จำนวน 1,031,391.44 บาท/เขตเลือกตั้ง

รองลงมา พรรคพลังประชารัฐ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 997,501.75 บาท/เขตเลือกตั้ง

อันดับสาม พรรคอนาคตใหม่ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 707,625 บาท/เขตเลือกตั้ง

พรรคภูมิใจไทย มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 647,748.04 บาท/เขตเลือกตั้ง

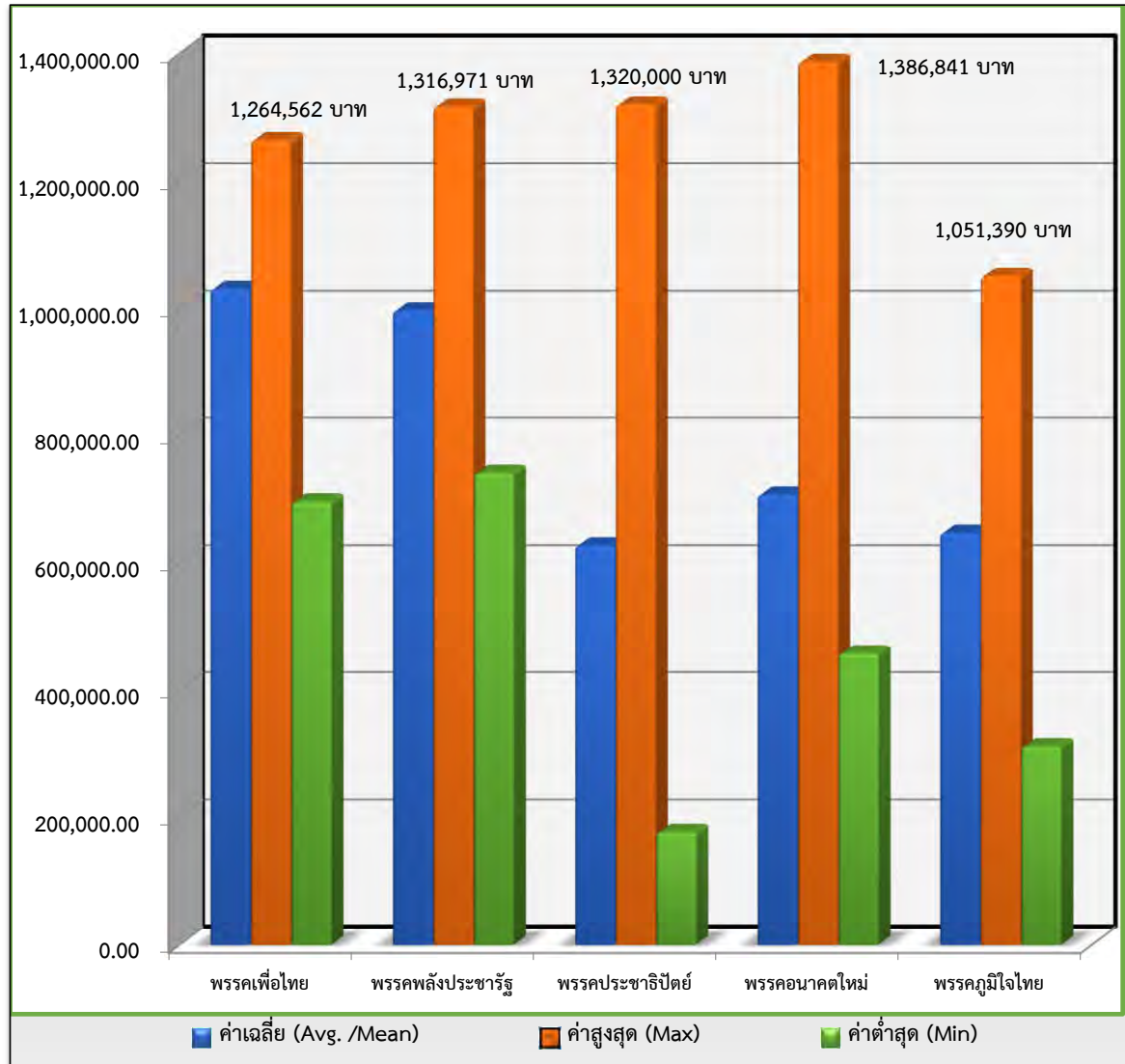
พรรคประชาธิปัตย์ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 627,948 บาท/เขตเลือกตั้ง

รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 16 ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี

ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญ การเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี	ค่าเฉลี่ยการใช้เงินของผู้สมัคร 1 คน (Avg. / Mean) (บาท)	ผู้สมัครที่ใช้เงิน สูงสุด (Max) (บาท)	ผู้สมัครที่ใช้เงิน ต่ำสุด (Min) (บาท)	สรุปการใช้เงิน ทั้งพรรค 10 เขต (บาท)
 พรรคเพื่อไทย	1,031,391.44	1,264,562.07	696,830	10,313,914.40
 พลังประชารัฐ	997,501.75	1,316,972.55	741,785.20	9,975,017.49
 ประชาธิปัตย์ DEMOCRAT PARTY	627,948	1,320,000	177,368	6,279,476
 พรรคอนาคตใหม่	707,625	1,386,840.60	458,192.60	7,076,256.45
 ภูมิใจไทย	647,748.04	1,051,389.64	312,000	6,477,480.40

แผนภาพที่ 13 ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี

2) รวมทั้ง 5 พรรคการเมืองสำคัญ ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมายที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) พบว่า มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งรวมทั้ง 5 พรรค รวมทั้งสิ้น 40,122,144.74 บาท เฉลี่ยทั้ง 5 พรรค ผู้สมัครทั้ง 50 คน แต่ละคนใช้เงินเฉลี่ย 802,442.89 บาท

3) ข้อค้นพบเมื่อพิจารณาการใช้จ่ายเงินเป็นรายเขต ทั้ง 10 เขต พบว่า

พรรคอันดับรองลงมา ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย และพรรคอนาคตใหม่ (ยกเว้นพรรคเพื่อไทย และพรรคพลังประชารัฐ ที่ให้ความสำคัญกับทุกเขต) จะกำหนดยุทธศาสตร์โดยเลือกทุ่มทรัพยากรลงในเขตพื้นที่ที่มีการประเมินแล้วว่าพรรคของตนจะมีโอกาสเบียดคู่แข่งชนะการเลือกตั้งหรือสามารถแบ่งคะแนนเสียงมาได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ ส่วนเขตที่คิดว่าจะไม่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยเขตเลือกตั้งสำคัญที่พรรคเหล่านี้เลือกทุ่มทรัพยากรในการหาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่

พรรคประชาธิปัตย์ พบการทุ่มงบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ โดยนายวุฒิพงษ์ นามบุตร มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,320,000 บาท (ชนะการเลือกตั้ง) รองลงมา เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) นายวีระ รูปคม มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,102,645 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สี่) เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุศขาวปุ่น อำเภอเหล่าเสือโก้ก นายบุญสอน สามีคคี มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 964,657 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สี่)

และเขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 901,869 บาท (ชนะการเลือกตั้ง)

พรรคภูมิใจไทย พบการทุ่มงบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) นายแสวง ศรีบุระ มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,051,389.64 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สี่)

รองลงมา เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) นายเต็ม ศรีเนตร มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,015,929.70 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สาม) เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) นายสุริยา ชันอาสา มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 826,649.64 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สาม)

และเขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอขุนทรุก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) นายสุพจน์ วรรณสุข มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 637,405.90 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สาม)

พรรคอนาคตใหม่ พบการทุ่มงบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยี่ย นายสถาพร ศรีแย้ม มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,386,840.60 บาท

โดยเมื่อพิจารณาทั้งหมด 10 เขต ของทุกพรรคการเมือง เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. เป็นรายบุคคลทั้งหมดในจังหวัดอุบลราชธานี สำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่า ผู้สมัคร ส.ส. จากพรรคอนาคตใหม่ ใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้งแบบแบ่งเขตสูงที่สุด ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยี่ย โดยนายสถาพร ศรีแย้ม มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,386,840.60 บาท (ผลการเลือกตั้งได้อันดับที่สาม) โดยในเขตเลือกตั้งเดียวกัน นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 1,048,223.40 บาท (ชนะการเลือกตั้ง) และนางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียง จำนวน 976,279.92 บาท (ได้อันดับสอง)

4) สามารถสรุปจากหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ยังเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยหนุนเสริมนอกเหนือจากปัจจัยด้านพรรคที่สังกัดอุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) และนโยบายของพรรค เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) สามารถสะท้อนหรือชี้วัดระดับการลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ได้ในระดับหนึ่ง

ในการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย โดยการเชื่อมโยงกับรายงานค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ค้นพบยุทธศาสตร์ในการลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ของจังหวัดอุบลราชธานี ว่า 1) พรรคการเมืองที่ลงพื้นที่และใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ในครั้งนี้มากที่สุด รวมทั้ง 10 เขตเลือกตั้งคือ พรรคเพื่อไทย และพรรคพลังประชารัฐ และ 2) กลุ่มพรรคอันดับรองลงมา ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย และพรรคอนาคตใหม่ (ยกเว้นพรรคเพื่อไทย และพรรคพลังประชารัฐ ที่ให้ความสำคัญกับทุกเขต) จะกำหนดยุทธศาสตร์โดยเลือกทุ่มทรัพยากรลงในพื้นที่ที่มีการประเมินแล้วว่าพรรคของตนจะมีโอกาสเบียดคู่แข่งชนะการเลือกตั้ง หรือสามารถ

แบ่งคะแนนเสียงมาได้เป็นอย่างดีจนเป็นกอบเป็นกำ ส่วนเขตที่คิดว่าจะไม่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

5) บทวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรด้านอื่น ๆ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งในการเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขต มีจำนวนหน่วยเลือกตั้ง 2,950 หน่วย จำนวนประชากรรวม 1,874,548 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,436,649 คน คำนพบว่า

(1) การเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้ มีพรรคที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงและมีโอกาสชนะการเลือกตั้ง เพียง 3 พรรคเท่านั้น ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ และพรรคประชาธิปัตย์ โดยคู่แข่งสำคัญทั้งจังหวัด คือ พรรคเพื่อไทย และพรรคพลังประชารัฐ ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ จะมีโอกาสชนะการเลือกตั้งเฉพาะบางเขตเท่านั้น ส่วนพรรคอื่น ๆ ไม่มีโอกาสชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต (รายละเอียดเพิ่มเติมนำเสนอไว้ในบทที่ 6 เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี)

(2) การลงพื้นที่ปราศรัยของพรรคการเมืองสำคัญในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า พรรคที่มีโอกาสชนะเลือกตั้ง มาเปิดเวทีปราศรัยใหญ่ครบทุกพรรค ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอนาคตใหม่ ดังนี้

พรรคเพื่อไทย ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 นำโดย คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ นายเกรียง กัลป์ตินันท์ และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด

พรรคพลังประชารัฐ ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 19 มีนาคม 2562 นำโดย นายอุตตม สาวนายน นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล นายสุพล ฟองงาม และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด โดยก่อนหน้านี้ พรรคพลังประชารัฐ ได้มาเปิดปราศรัยใหญ่ที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วันที่ 2 มีนาคม และ 4 มีนาคม 2562 (ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ)

พรรคประชาธิปัตย์ ปราศรัยใหญ่ ณ โรงเรียนม่วงสามสิบอำนวยการ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี วันที่ 21 มีนาคม 2562 นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช สุทัศน์ เงินหมื่น อิศระ สมชัย วิฑูรย์ นามบุตร ดร.ศุภชัย ศรีหล้า และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด

พรรคอนาคตใหม่ ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 12 มีนาคม 2562 นำโดย นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด ซึ่งเกิดปรากฏการณ์สำคัญ คือ กลุ่มผู้เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) ที่เป็นคนหนุ่มสาว

นักเรียน นักศึกษาที่เป็นคนรุ่นใหม่ รวมทั้งกลุ่มช่วงอายุวัยกลางคนทั่วไปเข้ามารับฟังการปราศรัยเป็นจำนวนมาก และอยู่ฟังจนจบการปราศรัย ขณะที่การปราศรัยพรรคใหญ่ ๆ บางพรรค ประชาชนเข้ามาฟังเฉพาะช่วงแรก และเดินทางกลับแม้ว่าหัวหน้าพรรคกำลังปราศรัยหรือยังไม่เลิกเวทีปราศรัย

(3) การใช้เงินซื้อเสียง กรณีการหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี ค้นพบว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีการจ่ายเงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายของพรรคการเมืองกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในจังหวัดอุบลราชธานี บางพรรคพบการใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลาย (แบบปูพรม) เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัด เฉลี่ยรายละ 200-500 บาท โดยบางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียง 2-3 รอบ ขณะที่บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงแบบประกบคู่สองพรรค กล่าวคือ หากไม่ชอบพรรคแรก ก็ให้เลือกอีกหนึ่งพรรคซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกัน การจ่ายเงินซื้อเสียงจะให้หัวหน้าคณะในหมู่บ้านเดินจ่ายตามบ้าน หรือนัดมารับ หรือจ่ายในช่วงการนำประชาชนเข้าร่วมฟังปราศรัยของพรรคการเมือง ทั้งเวทีย่อยและการปราศรัยใหญ่ของพรรคในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลาการจ่ายเงิน พบเป็นช่วงเวลาเช้ามีดเป็นต้นไป ของวันที่ 23 มีนาคม 2562 ก่อนเลือกตั้ง 1 วัน ส่วนการจ่ายเงินก่อนหน้านั้น พบว่า จะจ่ายในช่วงเวลากลางวันโดยส่วนใหญ่ ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคและผู้สมัครที่ใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายในจังหวัดอุบลราชธานีไม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง แต่สามารถเป็นตัวแปรช่วยเสริมคะแนนให้กับกลุ่มประชาชนบางพื้นที่หรือประชาชนบางส่วน แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวอีกต่อไป

ส่วนการซื้อเสียงโดยการให้สิ่งของหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อื่น พบได้น้อย นอกจากการให้คำมั่นสัญญาว่า เมื่อได้เลือกตั้งเข้าไปแล้วจะให้ผลประโยชน์อื่นเพิ่มเติม พบกรณีการหาเสียงกับบุคลากรทางการศึกษา (สพฐ.) เป็นต้น

ในด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต เลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ พรรคที่สังกัดอุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) การจ่ายเงินซื้อเสียง ตัวบุคคล นโยบายของพรรค ผู้นำพรรคที่จะเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการจ่ายเงินซื้อเสียงไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยเดียว หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้งได้อีกต่อไป

บทที่ 5

การเปลี่ยนแปลงขั้วอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้ง ที่เกิดขึ้น

การนำเสนอ การเปลี่ยนแปลงของขั้วอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และ ผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานี เพื่ออธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองของ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือเครือข่ายทางการเมือง มีผลต่อรูปแบบการแพ้ชนะ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกในรอบ 8 ปี หลังคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำรัฐประหาร เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เปลี่ยนการปกครองจากระบบ ประชาธิปไตยเป็นระบอบเผด็จการทหาร การเลือกตั้งสามัญครั้งนี้ เป็นการต่อสู้กันระหว่าง 2 ขั้วใหญ่ คือ ขั้วต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ คสช. นำโดยพรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ และขั้วสืบทอดอำนาจ ของ คสช. นำโดยพรรคพลังประชารัฐ พรรคภูมิใจไทย และพรรคเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งในการเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขต ประกอบด้วย

- เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด)
- เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ
- เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย
- เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง)
- เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก

- เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง)
- เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด)
- เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฟางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)
- เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญชริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฟางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย)
- เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)

โดยผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี ปรากฏว่า พรรคเพื่อไทยคะแนนนำมากที่สุด 7 คน พรรคประชาธิปัตย์ 2 คน และพรรคพลังประชารัฐ 1 คน เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งใหญ่ครั้งล่าสุดในปี 2554 จังหวัดอุบลราชธานี มี ส.ส. 11 คน พรรคเพื่อไทยได้ ส.ส. 7 คน พรรคประชาธิปัตย์ 3 คน และพรรคชาติไทยพัฒนา 1 คน (ไม่นับรวมการเลือกตั้งใหญ่ ปี 2557 ที่ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้เป็นโมฆะ) จึงนับว่าไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่า ส.ส.พรรคชาติไทยพัฒนาไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา โดยมี ส.ส.พรรคพลังประชารัฐเข้ามาแทน ส่วน ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ลดลง 1 ที่นั่ง โดยผู้สมัคร ส.ส.ที่ได้รับการเลือกตั้งประกอบด้วย (บุรพา เล็กล้วนงาม, 2562)

เขต 1 พรรคเพื่อไทย	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ (อดีต ส.ส. ปี 2554)
เขต 2 พรรคประชาธิปัตย์	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร (อดีต ส.ส. ปี 2554)
เขต 3 พรรคเพื่อไทย	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี
เขต 4 พรรคเพื่อไทย	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ
เขต 5 พรรคเพื่อไทย	นายรัฐกิตติ์ ผาสีพัฒน์
เขต 6 พรรคพลังประชารัฐ	นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์
เขต 7 พรรคเพื่อไทย	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (อดีต ส.ส. ปี 2554)
เขต 8 พรรคประชาธิปัตย์	นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย (อดีต ส.ส. ปี 2554)
เขต 9 พรรคเพื่อไทย	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช
เขต 10 พรรคเพื่อไทย	นายสมคิด เชื้อคง (อดีต ส.ส. ปี 2554)

เท่ากับว่า ในจำนวน ส.ส. ที่ได้รับการเลือกตั้งทั้ง 10 เขต เป็น ส.ส.หน้าเก่าจากการเลือกตั้งปี 2554 รวม 5 คน ประกอบด้วย นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ (เพื่อไทย) นายวุฒิพงษ์ นามบุตร (ประชาธิปัตย์) นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลลภ (เพื่อไทย) นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย (ประชาธิปัตย์) และนายสมคิด เชื้อคง (เพื่อไทย) ส่วนอีก 5 เขตเป็น ส.ส.หน้าใหม่ คือ

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) ได้ 24,378 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ได้ 17,889 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 113,380 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค (ถูกต้องสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,074 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ ได้ 20,433 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุริยา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย ได้ 17,335 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 37 พรรค (ถูกต้องสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 พรรค)

โดยนายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ เคยเป็นผู้สมัคร ส.ส. อุบลราชธานี พรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งปี 2554 แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ส่วนผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช บุตรสาวนายตุน จินตะเวช อดีต ส.ส.อุบลราชธานี พรรคชาติไทยพัฒนา ปี 2554 มีคะแนนเป็นลำดับ 2

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายรัฐกิตติ์ ฝาดีพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน และอันดับสาม คือ นายธงชาติ วงศ์หาญ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 6,684 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 97,578 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 35 พรรค (ถูกต้องสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

นายรัฐกิตติ์ ฝาดีพัฒน์ เป็นอดีต ส.ส.พรรคชาติไทย ปี 2550 แต่ถูกต้องสิทธิทางการเมือง 5 ปี จากการถูกยุบพรรค สามารถเอาชนะ นายสุทธิชัย จรุงเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 ซึ่งลงสมัครในนามพรรคพลังประชารัฐ

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมรราช อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโชติ แซ่มซ้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,958 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 40 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์ ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ ผู้ชนะการเลือกตั้งเป็นพี่ชายนายสิทธิชัย โควสุรัตน์ อดีต รมช.มหาดไทย ในรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช โดยชนะนายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์ พรรคเพื่อไทย ประมาณ 300 กว่าคะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายประภูศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย ได้ 33,157 คะแนน (อันดับสอง คือ นางรำพุล ตันตวิณิชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 18,579 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย ได้ 14,518 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,307 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค

นายประภูศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย เป็นบุตรชายนายปัญญา จินตะเวช อดีต ส.ส. พรรคเพื่อไทย จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่า เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายชววิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ได้ 34,439 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสาม คือ นายศิริสิทธิ์ จุญศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,984 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 ยังพบว่า นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ ผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ บุตรชายนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ อดีต ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย ปี 2554 ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา

ขณะที่ นายศุภชัย ศรีหาล้า อดีต ส.ส.อุบลราชธานี พรรคประชาธิปัตย์ 2 สมัย (2550, 2554) ไม่ได้ลงสมัคร ส.ส.เขตที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่ไปลงสมัคร ส.ส.บัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์ อยู่ในลำดับที่ 50 ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ทำให้ฐานเสียงของนายศุภชัยทับซ้อนกับนายวุฒิพงษ์ นามบุตร ซึ่งเป็นอดีตส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ เช่นเดียวกัน

บทวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวอำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขต ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทย ไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว โดยเฉพาะเขตเลือกตั้งที่ 3 (อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย) เป็นเขตที่เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 22 ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ เป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง หลายฝ่ายมองว่าเป็นการแข่งขันที่สูสี เป็นพื้นที่ที่พรรคพลังประชารัฐ จะแพ้การเลือกตั้งไม่ได้ โดยพรรคพลังประชารัฐ นำโดย นายอุดม สวานายน นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล นายสุพล ฟองงาม และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัด อุบลราชธานีทั้งหมด ได้มาเปิดปราศรัยใหญ่ที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 2 รอบ คือ วันที่ 2 มีนาคม และ 4 มีนาคม 2562 (ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ) แต่กลับแพ้การเลือกตั้งผู้สมัครหน้าใหม่ คือ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ที่ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) ได้ 24,378 คะแนน

ทั้งนี้ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562) รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ได้สะท้อนทัศนคติว่า ตอนมีกระแส “ดูต” มีคนมาติดต่อทาบทามให้กลุ่มพรรคการเมือง โดย “ดูต” สมาชิกพรรคเพื่อไทยให้ไปสังกัดพรรคฝ่ายตรงกันข้าม ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“ตอนมีกระแสดูต มีคนมาดูตพรรคเพื่อไทย ก็ไม่มีผลนะครับ เราไม่ไปซะอย่าง แต่ผมเป็นรายแรกที่เขามาทาบทาม คือเมื่อก่อนเขาให้ คุณ ส. เพื่อนของคุณสมคิด มาทาบทามผมสัก 5 เดือนที่แล้ว (ปลายปี 2561) ผมก็ถามเขาตรงๆ ว่า ส.ส.อุบลฯ มีเยอะเยอะ คุณทำไมต้องมาทาบทามผมทำไมไม่ทาบทามคนอื่น เขาบอกว่าทาบทามผมถ้าได้มันได้หลายคน ผมก็เลย... ตอนแรก ผมก็บอกเขาชัดเจน ผมก็บอกเขาว่าผมนี้เลือกตั้งมา 30 กว่าปี ยืนอยู่ฝั่งประชาธิปไตยมาโดยตลอด แล้วอยู่ๆ จะให้ผมไปอยู่ฝั่งนั้นมันไม่ได้ เพราะผมตอนนี้ก็อายุ 60 กว่าแล้ว ถ้าผมไปยืนอยู่อีกฝั่งหนึ่ง เพื่อนผมที่เคยสนิทกันมันจะคุยกับผมหรือเปล่า ผมไม่เสี่ยงที่จะไปมีพวกใหม่ เพราะว่าผมไม่รู้ว่าพวกใหม่เขาจะคิดยังไงกับผม ผมว่าเอาอย่างนี้แล้วกัน ถ้าจะให้ผมไปยืนอยู่ฝั่งนั้น ผมว่าผมเลิกดีกว่า เขาก็เลยว่า ส.ส.เอาไว้ตัดสินใจอีกทีก็ได้ไหม ผมก็เลยบอกเขาว่าเอาอย่างนี้แล้วกัน ท่านไม่ต้องบอกเขาว่ามาคุยกับผม ผมชี้แจงไปทะเลาะกับพวกนั้นอีก ถ้าท่านไปบอกเขาว่า ท่านมาคุยกับผม ถ้าเขามาถามผม ผมจะบอกเขาว่าท่านไม่ได้มานะ ผมก็บอกเขาตรงๆ คือมันเป็นไปไม่ได้ไง เราอายุ 60 กว่าละ อาย่ว่าแต่ไปคุยกับพวกผู้แทนด้วยกันเลย คือแค่คุยกับชาวบ้านนี่ ชาวบ้านเขาจะคุยกับผมรีเปล่าก็ไม่รู้” (เกรียง กัลป์ตินันท์, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562)

ตารางที่ 17 ความห่างของคะแนนของผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ

คนที่	ชื่อ-สกุล	ผลการเลือกตั้ง	ห่างจากอันดับ 1 ที่ชนะการเลือกตั้ง
1	นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย)	แพ้เลือกตั้ง	อันดับ 1 นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้ 44,251 คะแนน อันดับสอง นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 24,378 คะแนน
2	นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ เป็นบุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีต ส.ส. จังหวัดอุบลราชธานีหลายสมัย โดยในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2554 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย)	แพ้เลือกตั้ง	อันดับ 1 นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลลภ พรรคเพื่อไทย ได้ 34,439 คะแนน อันดับสอง นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน
3	นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 ซึ่งลงสมัครในนามพรรคพลังประชารัฐ	แพ้เลือกตั้ง	อันดับ 1 นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ที่ได้ 42,903 คะแนน อันดับสอง นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน

โดยผู้เขียนได้ติดต่อขอสัมภาษณ์นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ เพื่อถอดบทเรียนวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น ประเด็นในการสัมภาษณ์ที่สำคัญ คือ การเลือกตั้งเขต 3 ที่แพ้การเลือกตั้ง (พรรคเพื่อไทย) คิดว่าเกิดจากสาเหตุใด เพราะเหตุใด? เห็นว่า นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี (ส.จ.เป็ล) ชนะการเลือกตั้งในเขตนี้ เพราะเหตุใด? จุดอ่อนของพรรคพลังประชารัฐสำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมาก็คืออะไร? สถานเสียงของท่านสุพล ฟองงาม ไม่ช่วยสนับสนุนท่านหรือช่วยแต่ไม่เพียงพอ? การย้ายพรรคท่านสุพล ฟองงาม ส่งผลต่อคะแนนเสียงของท่าน ในด้านลบหรือในด้านบวก ถ้ามองเพราะเหตุใด หรือบวกเพราะเหตุใด? ปัจจัยเรื่องเงิน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในเขต 3 มากน้อยเพียงใด และอย่างไร โดยนางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ ได้สรุปผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นว่า อาจเป็นเพราะยังไม่สามารถชนะใจชาวบ้าน แต่มองตนเองตั้งใจและทำดีที่สุดแล้ว ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“เพราะไม่มีอะไรเลย รวม ๆ คือ แมงปอบอาจยังไม่ชนะใจชาวบ้านได้ เพราะทุกอย่างคำตอบ คือ 24 มีนา แมงปอบแพ้เลือกตั้ง ที่ผ่านมามีแมงปอบตั้งใจลงพื้นที่และอยากเข้ามาช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้องแต่ยังไม่สามารถชนะใจพ่อแม่พี่น้องได้ แมงปอบไม่อาจสรุปได้ว่าเป็นเพราะอะไรถึงแพ้ เพราะแมงปอบได้ตั้งใจและทำดีที่สุดแล้ว แค่นั้นค่ะ แต่ยังไงก็ยังคงคอยช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้องเหมือนเดิมเท่าที่แมงปอบจะมีแรงมีกำลังจะช่วย” (โยธากาญจน์ พองงาม, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562)

ขณะที่บทสัมภาษณ์ของ ส.ส.กิตติธัญญา วาจาดี (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย แสดงทัศนะว่า ประชาชนไม่สนับสนุนนักการเมืองย้ายพรรค พรรคเพื่อไทยยังมีกระแสดีอยู่ ส่วนปัจจัยเรื่องเงินยังมีผลอยู่บ้าง แต่ลดอิทธิพลลงจนผู้กระแสพรรคไม่ได้ ทั้งนี้ ส.ส.กิตติธัญญา ย้ำประเด็นหลักที่สำคัญก็คือ ประชาชนได้รับผลกระทบเรื่องของเศรษฐกิจ และมองว่าพรรคเพื่อไทยสามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้ เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์บางตอนของ ส.ส.กิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ดังนี้

“ประชาชนไม่สนับสนุนนักการเมืองย้ายพรรค อันนี้ประชาชนเขาพูดนะ ชาวบ้านเขาพูด เราเองเคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่น แล้วได้ลงพื้นที่ตลอด มันก็เลยกลายเป็นว่า ไม่ต้องไปประชาสัมพันธ์ตัวเองมากพร้อมกับพรรคเพื่อไทยที่มีกระแสดีอยู่แล้ว ประเด็นหลักสำคัญก็คือ ประชาชนเขาได้รับผลกระทบเรื่องของเศรษฐกิจ นี่คือนะประเด็นที่ 1 ส่วนประเด็นที่ 2 ประชาชนอยากเลือกตั้ง อยากแบบกระจายแล้วเขารู้แล้วว่าใคร พรรคการเมืองไหนมีความสามารถ ที่จะทำให้ปากท้องเขามัน เขาก็คิดถึงแต่เพื่อไทย แต่ขณะเดียวกันอีกพรรคหนึ่ง ไม่สามารถทำอะไรให้บ้านเมืองได้ มีแต่ถอยหลังลงไปเรื่อย ๆ ก็เลยบอกว่า เป็น 4-5 ปี ที่เขาจะต้องมาใช้สิทธิ์ บางคนเขามาถามเลย พฤติกรรมของประชาชนแต่ก่อน การที่จะมาเลือกตั้งอะไรสักอย่าง มันต้องมีการเขามาให้ แต่การเลือกตั้งครั้งนี้ เขามาของเขาเอง ความกระจายอยากจะใช้สิทธิ์เลือกตั้ง” (กิตติธัญญา วาจาดี, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

นอกจากนั้น กรณีเขต 7 นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ เป็นบุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีต ส.ส. จังหวัดอุบลราชธานีหลายสมัย โดยในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2554 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย เคยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2548) ยังแพ้การเลือกตั้งนายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก จากพรรคเพื่อไทย ที่ได้ 34,439 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสามคือ นายศิริสิทธิ์ จรูญศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ)

รวมทั้ง กรณีเขตเลือกตั้งที่ 5 นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 ซึ่งลงสมัครในนามพรรคพลังประชารัฐ แพ้การเลือกตั้งนายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ที่ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน)

ดังนั้น สรุปได้ว่า ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงชื่ออำนาจทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐประสบความสำเร็จทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของ นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือ นายสุทธิชัย จรูญเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น

แม้ว่า ข้อมูลจากการลงพื้นที่หาเสียง จะพบความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียง กล่าวคือ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาสให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียง เช่น กรณีข่าวการถูกยกเลิกการใช้สถานที่ของหน่วยราชการแห่งหนึ่งใน อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี หรือ การถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าไปหาเสียงในเขตราชการแห่งหนึ่งใน อ.วารินชำราบ และในหมู่บ้านบางแห่งในเขต อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

หรือ การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบางพรรค อาทิ พบ กรณีสมาชิกสภาเทศบาลบางแห่งเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครบางพรรค การให้ผู้สมัครบางพรรคมาปรากฏตัวเพื่อหาเสียงในงานที่ทางราชการได้จัดขึ้น โดยกำหนดให้มาแค่พรรคเดียว รวมทั้งการใช้ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ช่วยเป็นหัวคะแนน และดำเนินการแจกเงินซื้อเสียง เป็นต้น

รวมทั้ง กรณีการใช้กำลัง ประมาณ 5-6 คน เข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหัวคะแนนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

บทที่ 6

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี

การนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี เพื่ออธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือเครือข่ายทางการเมือง มีผลต่อรูปแบบการแพ้ชนะ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้ปัจจัยอะไรมากำหนดให้ตนเลือกพรรค หรือเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง คนไหน อย่างไร ในส่วนของนโยบายพรรคที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ หากเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านตัวบุคคลของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง นโยบายพรรคหรือตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่ากัน และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความนิยม หรือมีความผูกพันกับพรรคการเมืองต่างไปจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้วหรือไม่

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่สำคัญว่า ในด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต เลือกตั้ง เปรียบเทียบกับคะแนนผลการเลือกตั้งจริงที่ประกาศโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานีหลังการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ พรรคที่สังกัดอุดมการณ์ทางการเมือง(พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) การจ่ายเงินซื้อเสียง ตัวบุคคล นโยบายของพรรค ผู้นำพรรคที่จะเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ

ประเด็นสำคัญ การศึกษาครั้งนี้ค้นพบว่า การเลือกตั้ง ส.ส.เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 การจ่ายเงินซื้อเสียงที่เหนือคู่แข่งเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเป็นปัจจัยตัดสิน หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น และเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ในจังหวัดอุบลราชธานีอีกต่อไป

ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง สามารถยืนยันได้ว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ ประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี และผู้ที่เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) มีความตื่นตัว สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้สูงมาก

โดยข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี (2562ค) ที่ประกาศผลคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ) สรุปว่า

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 127,088 คน คิดเป็นร้อยละ 79.28

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 109,597 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 113,380 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอขุขันธ์ อำเภอเหล่าเสือโก้ก จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 97,578 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,958 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,984 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 100,303 คน คิดเป็นร้อยละ 71.93

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุณฑริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,307 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01

และเขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอดงขุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน มีจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 108,287 คน คิดเป็นร้อยละ 72.95

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562) รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ส.ส.รัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ส.ส.สมคิด เชื้อคง (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายสถาพร ศรีแย้ม (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคอนาคตใหม่ ส.ส.ประภุคศักดิ์ จินตะเวช (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายปรีชญา น่วมณี (ส.จ.ท่าไคร้) (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) ผู้สมัคร ปชป. อุบลฯ เขต 7 ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย

รวมทั้งการสัมภาษณ์ นายอำเภอวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี นายธนาคม กองเพียร (สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2562 และ 24 มีนาคม 2562) คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) (อดีต ส.ส.นครราชสีมา) เจ้าของธุรกิจหมื่นล้าน (เจ้าของโรงงานแป้งมัน บริษัทเอี่ยมอุบล จำกัด อ.น้ำยืน จ.อุบลฯ โรงงานแป้งมันเอี่ยมบูรพา อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว) ผู้คัดเลือกและผู้สนับสนุนหลัก พรรคภูมิใจไทย จ.อุบลราชธานี นายเต็ม ศรีเนตร (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) พรรคภูมิใจไทย เขต 10 นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562) พรรคพลังประชารัฐ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รศ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์ (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2562) ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสัมภาษณ์ นางสาวสุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) แกนนำทีมหาเสียงของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ค้นพบว่า ในการเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี (แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขต มีจำนวนหน่วยเลือกตั้ง 2,950 หน่วย จำนวนประชากรรวม 1,874,548 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,436,649 คน) ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งมากเป็นอันดับต้น ๆ คือ (1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด อุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) และนโยบายของพรรค (2) การจ่ายเงินซื้อเสียง และ (3) ตัวแปรด้านตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. โดยพบหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด

ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต มีประเด็นการสอบถามว่าจะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 นี้หรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้อย่างแน่นอน และประเด็นคำถามว่า ทราบหรือไม่ว่าพรรคที่ท่านเลือก หากได้รับชัยชนะเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ท่านใดจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 ทราบว่าท่านใดจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีหากพรรคที่ท่านเลือกชนะการเลือกตั้งและได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล

ข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นกับนโยบายด้านเศรษฐกิจของพรรคเพื่อไทยมากกว่าพรรคอื่น ๆ โดยประชาชนคาดหวังให้พรรคเพื่อไทยมาแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า ระดับชุมชน รวมทั้งปัญหาเสียดินในระดับพื้นที่ เป็นต้น

1.1) กรณีการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง

โดยพบว่า ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐประสบความสำเร็จความล้มเหลวทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของ นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือนายสุทธิชัย จงภูเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น (รายละเอียดได้เสนอไว้แล้วในบทก่อนหน้า)

โดยเฉพาะเขตเลือกตั้งที่ 3 (อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย) เป็นเขตที่เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 22 ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ เป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง หลายฝ่ายมองว่าเป็นการแข่งขันที่สูสี เป็นพื้นที่ที่พรรคพลังประชารัฐจะแพ้การเลือกตั้งไม่ได้ โดยพรรคพลังประชารัฐ นำโดย นายอุดม สวานายน นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล นายสุพล ฟองงาม และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด ได้มาเปิดปราศรัยใหญ่ที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 2 รอบ คือ วันที่ 2 มีนาคม และ 4 มีนาคม 2562 (ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ) แต่กลับแพ้การเลือกตั้งผู้สมัครหน้าใหม่ คือ นางสาวกิติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ที่ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) ได้ 24,378 คะแนน

ภาพที่ 28 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ลงพื้นที่ช่วยเหลือเสียง นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี และนายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย

กรณีเขต 7 นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ เป็นบุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีต ส.ส. จังหวัดอุบลราชธานีหลายสมัย โดยในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2554 ได้รับการเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) ยังแพ้การเลือกตั้งนายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ จากพรรคเพื่อไทย ที่ได้ 34,439 คะแนน อันดับสอง นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสาม นายศิริสิทธิ์ จรูญศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ

รวมทั้ง กรณีเขตเลือกตั้งที่ 5 นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 ซึ่งลงสมัครในนามพรรคพลังประชารัฐ แพ้การเลือกตั้งนายรัฐกิตติ ภาลพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ที่ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562) รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ส.ส.รัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ส.ส.สมคิด เชื้อคง (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายสถาพร ศรีแย้ม (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคอนาคตใหม่ ส.ส.ประภัสร์ศักดิ์ จินตะเวช (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายปรีชญา ฉ่ำมณี (ส.จ.ห้าใจ) (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) ผู้สมัคร ปชป. อุบลฯ เขต 7 ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย

รวมทั้งการสัมภาษณ์ คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) (อดีต ส.ส.นครราชสีมา) เจ้าของธุรกิจหมื่นล้าน นายเต็ม ศรีเนตร (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) พรรคภูมิใจไทย เขต 10 นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562) พรรคพลังประชารัฐ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รศ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์ (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2562) ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสัมภาษณ์ นางสาวสุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) แกนนำทีมหาเสียงของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ค้นพบว่า ปัจจัยตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่สังกัดยังมีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562

ตัวอย่างข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ที่ให้ทัศนะว่า การเลือกตั้ง เมื่อ 24 มีนาคม 2562 เป็นการเลือกตั้งที่ปัจจัยเรื่องพรรคการเมืองยังมีอิทธิพลต่อคนจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“พื้นฐานคะแนนพรรคมันดีอยู่แล้ว คะแนนพรรคเรามีอยู่แล้ว 30% ที่เหลือเราก็ต้องทำเอง

คือวันนี้ถ้าเขาบอกว่า ระบบเราระบบทักษิณ วันนี้ระบบเขาก็คือระบบประยุทธ์ ชาวบ้านคิดออกวันนี้ทุกคนมีหลวงพ่อก็คือของตัวเอง พรรคประชาธิปัตย์เขาก็มีหลวงพ่อบรรณ พรรคเราก็มีหลวงพ่อก็คือทักษิณ พรรคเขาก็มีหลวงพ่อบรรณ ใครจะรักใครชอบใครเราไม่ได้ว่ากัน ชาวบ้านพิสูจน์ให้เห็น วันนี้คนอุบลฯ ยังรักคุณพ่อก็คือทักษิณเหมือนเดิม แสดงว่าซื้อยังขายได้ ทำไม่ถึงขายได้เพราะว่า หลวงพ่อก็คือคุณดูแลประชาชน ตั้งแต่คุณป่วย แต่ก่อนถ้าคนยากคนจนป่วย ต้องหาสตางค์ไปโรงพยาบาล เมียจะคลอดลูกต้องขายควายน้อย ต้องเอามอเตอร์ไซด์ไปจำนำ วันนี้มีโรงพยาบาล หลวงพ่อก็คือทักษิณก็ใช้บัตร 30 บาท มาเย็น 20 ปีแล้ว หลายคนต้องไปผ่าตัดหัวใจ 2-3 แสน ก็ไม่ต้องใช้เงิน เขาชอบระบบนี้ เขาไม่ชอบระบบว่าต้องนอนตื่นเที่ยงแล้วเอาบัตรไปรูดกิน 300 เขาไม่ชอบ

ถ้าเปรียบเทียบกับพลังประชารัฐหรือภูมิใจไทยนี้ วิธีการหาเสียงไม่เหมือนกัน เพราะพรรคเพื่อไทยต้องไปเสนอนโยบายให้ประชาชนฟัง ต้องพบปะชาวบ้านให้มาก ปราศรัยให้มาก แต่พรรคพลังประชารัฐพรรคภูมิใจไทยไม่ได้ปราศรัย..”

ของพรรคเพื่อไทยที่ย้ายพรรคไป กลับมาก็สอบตกหมด คือกลับมาเราก็ไม่เอาอยู่แล้ว เพราะเราสร้างคนใหม่ได้ คือวันนี้ตัวผู้แทนไม่ได้สำคัญ เปรียบเสมือนบริษัทรถโตโยต้า คุณมียอดขายสูงไม่ใช่คุณขายเก่ง เพราะรถเขาดี คุณออกไปเขาก็เอาเด็กรุ่นใหม่มาขาย เขาก็ได้ขายเหมือนเดิม เพราะเขาอยากจะซื้อโตโยต้า ไม่ว่าจะขายก็มีค่าเท่าเดิม ก็ใครจะซื้อรถวันนี้ ก็ต้องคิดถึงโตโยต้าก่อน รองลงมาคือชูชู มิตรชูบิชิ นี่จะต้องมีอะไรแถม ชาวบ้านก็ถามว่ามีอะไรแถมบ้าง สุดท้ายเขาก็ไม่เอา สุดท้ายชาวบ้านก็ไปซื้อโตโยต้าเหมือนเดิม วันนี้พรรคเพื่อไทยก็เหมือนกัน คุณหนีเขาไปเขาก็เอาเด็กมา

ใครที่ย้ายจากพรรคเพื่อไทยไป เราก็ได้เห็นแล้วว่าตั้งแต่การปฏิวัติ ปี 2549 ก็สอบตกเกือบหมด ปฏิวัติปี 2553 ก็สอบตกเกือบหมด ปฏิวัติปี 2557 ก็สอบตกเกือบหมด วันนี้ประชาชนเขาเก่ง ไม่ใช่ภาคอีสานนะ แต่เป็นทั้งประเทศ แต่ที่คุณสอบได้ เพราะคุณไปแล้วเราตั้งตัวไม่ทัน อย่างภาคกลางนี้ คุณไปวันสุดท้ายเลย ซึ่งเราคิดว่าคุณไม่ไป ถ้าเราคิดว่าคุณไปเรามีตัวเสียบอยู่แล้ว เรามีคนมาทำงานแทนอยู่แล้ว เราไม่กลัวเลย”

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ ที่แท้ คือ แพ้พรรคประชาธิปัตย์ เราต้องยอมรับว่า เขตเขื่องใน ท่านวิฑูรย์ ท่านก็ทำงานมาเยอะ แล้วผู้สมัครของเราก็ไม่แข็งแรง ส่วนเขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเอง ลำโดมน้อย) เราไม่ได้ตั้งหลัก รู้อาทิตย์สุดท้าย เรายังแพ้เขาแค่ 700-800 คะแนน ไม่ใช่ความอ่อนแอ ก็คือตัวนักกีฬาเรายังไม่ได้ลงพื้นที่ ไม่ใช่ไม่ค่อยลง ที่ไม่ลงพื้นที่เพราะไม่ใช่อดีตผู้แทน คือเขาลงอยู่ เขาลงเฉพาะสิรินธร ซึ่งมันเป็น 20% ของ 80%” (ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ที่สรุปว่า พรรคเพื่อไทยยังมีกระแสดีอยู่ ส่วนปัจจัยเรื่องเงินยังมีผลอยู่บ้าง แต่ลดอิทธิพลลงจนสู้กระแสพรรคไม่ได้ ทั้งนี้ ส.ส.กิตติ์ธัญญา สะท้อนทัศนคติว่า ประเด็นหลักที่สำคัญก็คือ ประชาชนได้รับผลกระทบเรื่องของเศรษฐกิจ และมองว่า พรรคเพื่อไทยสามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้ เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์บางตอนของ ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ดังนี้

“ประชาชนไม่สนับสนุนนักการเมืองย้ายพรรค อันนี้ประชาชนเขาพูดนะ ชาวบ้านเขาพูด เราเองเคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่น แล้วได้ลงพื้นที่ตลอด มันก็เลยกลายเป็นว่า ไม่ต้องไปประชาสัมพันธ์ตัวเองยาก พร้อมกับพรรคเพื่อไทย ที่มีกระแสดีอยู่แล้ว ประเด็นหลักสำคัญก็คือ ประชาชนเขาได้รับผลกระทบ เรื่องของเศรษฐกิจ นี่ก็คือประเด็นที่ 1 ส่วนประเด็นที่ 2 ประชาชนอยากเลือกตั้ง อยากแบบกระหายแล้ว เขารู้แล้วว่าใคร พรรคการเมืองไหนมีความสามารถ ที่จะทำให้ปากท้องเขามัน เขาก็คิดถึงแต่เพื่อไทย แต่ขณะเดียวกันอีกพรรคหนึ่ง ไม่สามารถทำอะไรให้บ้านเมืองได้ มีแต่ถอยหลังลงไปเรื่อยๆ ก็เลยบอกว่าเป็น 4-5 ปี ที่เขาจะต้องมาใช้สิทธิ์ บางคนเหมารวมมาเลย พฤติกรรมของประชาชนแต่ก่อน การที่จะมาเลือกตั้งอะไรสักอย่าง มันต้องมีการเหมารวมให้ แต่การเลือกตั้งครั้งนี้ เขามาของเขาเอง ความกระหาย อยากจะใช้สิทธิ์เลือกตั้ง”

สื่อ Social Media มีส่วนเหมือนกัน แต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 เป็นยุคที่รวมทุกรูปแบบการหาเสียงเอาไว้ไม่ว่าจะเป็น การเคาะประตูบ้าน การเดินหัว การใช้สื่อ Social การใช้รถแห่ป้าย แผ่นพับ ทุกอย่างรวมในสมัยนี้ คาดว่าอาจจะอีก 10 ปี 15 ปี การหาเสียงจะเปลี่ยนไป อาจจะต้องใช้แค่สื่ออย่างเดียว เพราะว่าตอนนี้ คนที่อายุ 40 ปีลงมา เขามีโทรศัพท์แบบ Smart Phone กันหมดแล้ว เขาสามารถดูได้ แต่ว่าอายุ 60 ปีขึ้นไปไม่สนใจกับเรื่องนี้ ทีวีก็ไม่ค่อยได้เปิดก็มี

เพจเคยโดนแฮก 1 ครั้ง เขาแฮกมาที่เฟสน้องชายก่อน พอเฟสน้องชายโดน แล้วเขาเป็น Admin อะ เขาก็เลยเข้ามาแฮก ก็เลยเหมือนยิงโดนแก๊ง เราก็งี้ยังได้รับความสงสารและเห็นใจ คิดว่าตอนที่โดนแฮกมันเกิดจากผลทางการเมือง 100% เลย คือเพจทำมาตั้งแต่เป็น ส.จ.เริ่มทำเพจ เราไปงานนี้ งานนั้นเราตั้งใจจะลง ส.ส.ก็เลยทำมาเรื่อย ๆ ทำมาประมาณเดือนเมษายน 2560-2561 ก่อนจะถูกแฮก แล้วก็ปิดไป ยอดติดตามสูงสุดประมาณ 10,000 กว่าคน มันมีผลที่ว่า ชาวบ้านเขาที่ไม่ใช่คนวารินฯ แต่เขาทำงานในวารินฯ เขาก็จะก้อป ส่งให้เพื่อนหรือญาติที่รู้จัก” (กิตติธัญญา วาจาดี, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

เช่นเดียวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นางสาวสุภารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) แกนนำทีมหาเสียงของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ค้นพบว่ารูปแบบการหาเสียงยังเน้นการเดินแจกใบปลิว เน้นปราศรัย เดินตามบ้าน (ชาวบ้านไม่ค่อยอยู่บ้าน) เน้นความปรองดอง ต้องจัดตั้งหัวคะแนน ในการพูดคุยเดินแทน เพราะเขตกว้าง การใช้ Social Media

“การหาเสียงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดที่ผู้ลงสมัครทุกคนมีเกือบหมด ใช้ Social Media มีแฟนเพจมันสำคัญ จริง ๆ ก็คิดว่าไม่สำคัญ แต่ได้เห็นก็ตกใจว่ามันมีผลจริง ๆ ใช้การ boot โฆษณา ตามพื้นที่เขตของตนเอง ให้ขึ้นหน้าฟีดเฟซบุคคนที่อยู่ในพื้นที่เขตเรา ให้ชาวบ้านเห็นนโยบาย(ชูนโยบายผ่านโซเชียล) ของพ่อตลอดการหาเสียงโฆษณาจ่ายเฟซบุ๊กไปเกือบสองหมื่นเลยนะคะ นวัตกรรมอีกอย่างคือ ปิดกั้นคู่ต่อสู้ โดยมีบุคคลมาเฝ้าบ้าน ติดตามการลงพื้นที่ตลอดเวลา ทำให้ยาก ปกติไม่เคยมีมาก่อน (บางทีทำให้ชาวบ้านสงสารเรามาก) เงินก็ยังมียผลบางพื้นที่ ก็ยังมีผลมาก (ดูจากคะแนนเสียงของบางพรรค) กับตัวทุนเดิมของผู้ลงสมัคร และพรรค

การปราศรัยสำคัญ ถ้าพรรคเพื่อไทยปราศรัยไม่ได้จะแพ้หมด ส่วนพรรคอนาคตใหม่ผู้สมัครอนาคตใหม่ไม่ต้องลงพื้นที่แต่ได้คะแนนมาก มีผลมาจากหัวหน้าพรรค และความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอุบลราชธานี อนาคตใหม่มีแค่เขต 1 ที่เดินลงพื้นที่อย่างหนัก แต่นอกนั้นไม่มี แต่คะแนนมาเป็นอันดับต้น ๆ” (สุภารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

ขณะที่ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย วิเคราะห์เขตเลือกตั้งของตนว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ได้รับชัยชนะมีหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านพรรคการเมือง ความผูกพัน บารมีของผู้สมัคร การลงพื้นที่หาเสียง การปราศรัยของผู้สมัคร เป็นต้น

“เหตุผลที่คู่แข่งแพ้ ตนมองว่ายังหน้าใหม่อยู่ ความผูกพันน้อยกว่าคุณพ่อเยอะมาก มันห่างกันเยอะ ความสัมพันธ์ ความผูกพันมันยังไม่มาก กระแสพรรคก็ไม่มา ปัจจัยในการชนะมันน้อย ซึ่งเงินมันก็ต้องประกอบกับคนเก่าด้วย ถ้าเงินเยอะ แต่ว่ามันยังขาดบารมี มันจะยาก ผมยังรู้สึกว่าเขายังขาดบารมี คือคนในพื้นที่ ยังช่วยเขาไม่เยอะเท่าคุณพ่อ ตอนหาเสียง ตอนปราศรัยย่อย แต่ละหมู่บ้าน...”

จริง ๆ ผมว่ามันถึงจุดหนึ่งที่ว่าเรื่องเงินยังมีผล แต่ว่าเปอร์เซ็นต์ในการมีผลมันลดลง มีประชากรสัก 20% ที่จะยึดเรื่องเงิน แต่ว่ามันก็ยังมีความน้อย

รูปแบบการหาเสียงครั้งนี้ สำหรับผมเอง จริง ๆ ทุกครั้งก็แตกต่างกันหมดนะ แต่ว่าคราวนี้มันจะเป็นปราศรัยย่อยเยอะขึ้น ทุกหมู่บ้าน เพราะว่าการจัดอะไรใหญ่ ๆ มันจะยาก แล้วสื่อกระแสหลักนี้ไม่มีเลย มันจะเน้นการปราศรัยย่อย เรื่องก่อนหน้าที่หาเสียงได้ เขาไม่ให้หาเสียง แล้วคราวนี้นโยบายมันไม่สามารถที่จะบอกได้นาน ๆ เหมือนคราวก่อน แล้วมันกระชั้นมาก แล้วพรรคก็ต้องโดนตรวจสอบนโยบายก่อนที่จะปล่อยออกมาด้วย ก็คือเหมือนกับว่า กกต. ต้องตรวจก่อน มันไม่ใช่เวทีนโยบายเหมือนเดิม มันเป็นเวทีจุดยืน คือเราไม่สามารถที่จะไปบอกอะไรผ่านทีวี ผ่านอะไรเหมือนเมื่อก่อนละ วันหนึ่งลงพื้นที่ปราศรัยประมาณ 10 หมู่บ้าน วันละตำบล ตอนเช้าเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก กลางคืนเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่

คือทางพรรคก็ออกนโยบายมาช้า คือทำได้ แต่ผมคิดว่าพรรคก็คงมีปัญหาในด้านกฎหมายที่ว่่านโยบายต้องส่งไปให้ กกต. ตรวจก่อน ว่ามันกลายเป็นว่า สัญญาว่าจะให้รีเปลา่ ตรวจเสร็จแล้วค่อยมาบอก เรามีเวลาบอกนโยบาย มันแค่ 10 วันสุดท้าย 7 วันสุดท้าย มันน้อยมาก แล้วเราก็ต้องพยายามปราศรัยย่อย จริง ๆ ปราศรัยย่อย มันก็ต้องกินเวลา เดือนสองเดือนนะ มันถึงจะปราศรัยย่อยได้ดี เยอะขนาดนั้น แต่ว่าเราก็ต้องปรับยุทธศาสตร์ว่า เราต้องไปบ้านไหน ยังไง เวลาจะไปยังไง วันหนึ่งปราศรัยก็น่าจะประมาณ 10 จุด แต่ว่ามันจะเน้นหนักตอนเย็น ตอนเย็นนี้จะเยอะหน่อย ตอนเย็นนี้ก็จะประมาณ 4-5 จุด ที่เหลือก็ระหว่างวัน” (เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

สนับสนุนด้วยทัศนะของ ส.ส. ประภุศศักดิ์ จินตะเวช (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอพุทธนิคม อำเภอหนองบัว อำเภอเสนา อำเภอเสนา (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) ที่วิเคราะห์ว่า ประชาชนไม่ขึ้นชอบการบริหารงานของรัฐบาล คสช. ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัญหาเรื่องเศรษฐกิจไม่ได้รับการแก้ไข เกิดการเปรียบเทียบกับรัฐบาลที่มาจากพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน หรือพรรคเพื่อไทยที่เคยทำให้เศรษฐกิจเฟื่องฟู ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“ส่วนหนึ่งก็ต้องยอมรับว่า ในการบริหารงาน 5 ปี ของรัฐบาล คสช. การแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ประชาชนไม่ได้รับการแก้ไข แล้วก็พูดง่าย ๆ ภาษาบ้านเราก็คือ “เกาไม่ถูกซี่โคล” ไม่ได้แก้ไขปัญหาเรื่องของปากท้องได้อย่างจริงจัง แล้วทำให้ประชาชนเขายังมองถึงการแก้ปัญหาในยุคของ

รัฐบาลของไทยรักไทย พลังประชาชน เพื่อไทยที่เคยทำให้เศรษฐกิจเฟื่องฟู แล้วก็ประชาชนมีรายได้ ลืมตาอ้าปากได้ โดยเฉพาะเรื่องสินค้าการเกษตร มันขึ้นอยู่กับตัวนโยบาย เพราะว่าส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่า นโยบายของพรรคไทยรักไทย พลังประชาชน แล้วก็มาถึงพรรคเพื่อไทย มีส่วนในการตัดสินใจ แล้วก็มีส่วนอย่างมาก ในการที่ชาวบ้านได้เกิดข้อเปรียบเทียบ ผมเชื่อว่าอย่างนั้น เพราะว่าสัมผัสได้ ผมลงพื้นที่ ประชาชนจะพูดถึงว่า โดยเฉพาะพื้นที่ผม คิดว่าไม่ใช่เฉพาะพื้นที่นี้ แต่หลาย ๆ พื้นที่ก็จะบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากจะให้พรรคเพื่อไทย กลับมาเป็นรัฐบาลอีกครั้ง ให้ได้ใช้นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค หรือว่าโครงการที่กระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าการเกษตร อย่างที่ท่านอดีตนายกฯ ยิ่งลักษณ์ เคยใช้ ก็คือจำนำข้าว” (ประภูศักดิ์ จินตะเวช, สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562)

ส่วนนายปริชญา นุ่มณี (ส.จ.ห้าโจ) ผู้สมัคร ปชป.อุบลฯ เขต 7 (30 มิถุนายน 2562) มองว่าการเลือกตั้งคราวนี้ ประชาชนสามารถเชื่อมโยงกันได้ว่าพรรคพลังประชารัฐคือพรรคของท่านพลเอกประยุทธ์ โดยประชาชนตัดสินใจเลือกพรรคเก่าที่มีผลงานมากกว่าที่จะให้พลเอกประยุทธ์อยู่ต่อ ผลการเลือกตั้งของจังหวัดอุบลราชธานีออกมาจึงทำให้พรรคพลังประชารัฐได้รับเลือกตั้งน้อย ส่วนพรรคเพื่อไทยได้จำนวน ส.ส. ชนะทุกพรรคมาโดยตลอด เพราะประชาชนยังชอบทักษิณอยู่

“เราต้องยอมรับครับว่าพี่น้องประชาชนเป็นคนเก่งคนฉลาดนะครับ บางอย่างที่เราพรรคพลังประชารัฐเดินไป พี่น้องประชาชนก็รู้ว่าจะเดินไปแนวทางไหนว่าจะก้าวผ่านพลเอกประยุทธ์ริเปล่า เพราะว่ามุมมองของพี่น้องประชาชน คือเขามองคนที่จะมาเป็นหัวหน้าพรรคตัวจริง และมองคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีตัวจริง จากที่เราดูตามข่าว เวลาพรรคพลังประชารัฐลงพื้นที่หาเสียง ก็จะมีท่านนายกรัฐมนตรี ท่านพลเอกประยุทธ์ บางครั้ง บางเวที ท่านก็ไปขึ้นเวทีด้วย ก็ทำให้พี่น้องสามารถเชื่อมโยงกันได้ว่า พรรคพลังประชารัฐคือพรรคของท่านพลเอกประยุทธ์ แล้วทำให้พี่น้องตัดสินใจได้ครับ ว่าพี่น้องจะเลือกเอาระหว่าง ให้อยู่ต่อ หรือว่าจะให้พรรคที่เป็นพรรคขึ้นมาใหม่ หรือว่าพรรคเก่าที่มีผลงานทำหน้าที่ต่อนะครับ จึงมีผลการเลือกตั้งออกมาค่อนข้างที่จะน้อยมาก ของพรรคพลังประชารัฐนะครับ”

“จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิด กลุ่มนักการเมืองก็หลากหลาย แต่ต้องยอมรับพรรคเพื่อไทย คือพรรคเพื่อไทยได้ครองอุบลฯ มานานพอสมควร คือเลือกตั้งแต่ละครั้งนะครับ ต้องยอมรับว่าพรรคเพื่อไทย ได้จำนวน ส.ส. ชนะทุกพรรคมาโดยตลอด ปกติก็จะอยู่ประมาณ 7-8 ท่าน มาโดยตลอด ครั้งนี้ก็ไม่แปลกใจครับที่ได้ 7 ท่าน ไปเป็น ส.ส. ที่เราคาดคิดว่าพรรคเพื่อไทยจะได้ประมาณนี้นะครับ ที่เราสังเกตก็คือ พี่น้องยังมีความรักความผูกพันในพรรคเพื่อไทยมากพอสมควร แต่ที่เชื่อมโยงได้ก็คือ พุดง่าย ๆ ก็คือ พี่น้องยังชอบทักษิณอยู่นะครับ”

“ถามว่าพอใจไหม ที่ได้คะแนนเสียงเลือกตั้งมา 6,320 กว่าคะแนน ผมต้องยอมรับในการตัดสินใจของพี่น้องประชาชน ว่าการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ต้องบอกว่าการต่อสู้ทางการเมืองเปลี่ยนไป ยุคนี้คือเป็นยุค Social Media คือเราต้องสู้กันด้วย Social Media แต่ครั้งนี้พรรคประชาธิปัตย์เราพลาด ที่เรา

ไม่สามารถที่จะทำให้พี่น้องประชาชนหรือผู้ที่สามารถใช้สิทธิได้เข้าถึงระบบข้อมูลของเรา เรามีแต่ลงพื้นที่ตามปกติ แล้วก็เคาะประตูบ้าน แต่ทุกวันนี้การสื่อสารมันเปลี่ยนไป โลกปัจจุบัน Social Media มีผลมากต่อการตัดสินใจของพี่น้องประชาชน แต่ในมุมมองของผม ผมกลับมองว่า Social Media มีทั้งผลบวกและผลลบ มีทั้งดีและไม่ดี เพราะว่าข้อมูลที่ผ่านมาผ่านระบบ Social Media ต่าง ๆ ถ้าหากเป็นข้อมูลที่เป็นเท็จแล้วไปหลอกหลวงเอาคะแนนกับพี่น้องประชาชน ถ้ามองว่าพี่น้องประชาชนเชื่อใหม่ เชื่อในบางข้อมูลที่เขาได้ฟังแล้วน่าจะจะเป็นข้อมูลจริง ก็จะมีบางพรรคที่เราทราบกันดีว่า เขาชนะด้วยข้อมูลทางระบบ Social Media โดยไม่ต้องลงพื้นที่ ไม่ต้องไปหาพี่น้องประชาชน เขาก็มีคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น อันนี้เป็นสิ่งที่น่ากลัวครับ เพราะว่าพี่น้องประชาชน จริง ๆ แล้วที่เขาอยู่ตามหมู่บ้าน ตามท้องไร่ ท้องนา ถ้าเรามีตัวแทนที่ไม่ใช่ตัวแทนไปจากตัวแทนที่แท้จริงของพี่น้องประชาชน คือเป็นชาวบ้าน ติดดิน อยู่กับพี่น้องประชาชนนะครับ ถ้าเราทำได้ตัวแทนแบบนี้ พี่น้องประชาชน ก็จะฟังพาอาศัยได้ เพราะว่าไปพบกันเป็นประจำ ไม่ว่าจะไปตามบุญศีกินทาน งานประเพณีต่าง ๆ เราก็ได้เจอกับพี่น้องประชาชน แต่ระบบ Social Media พี่น้องก็เห็นเฉพาะในโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ตเท่านั้น เขาไม่ได้ลงมาพื้นที่ มาสัมผัสกับพี่น้องประชาชน พี่น้องเดือดร้อนอย่างไร เขาไม่ทราบ ตัวนี้คือข้อเสียของ Social Media”

ตามที่ได้สัมผัสกับพี่น้องประชาชน ผมก็ลงพื้นที่มาโดยตลอดระยะเวลา 4-5 ปี ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ผมไม่เห็นพรรคขนาดใหม่ลงพื้นที่เลย ไม่เคยเห็นเลย แต่คะแนนเยอะกว่าผมอีก ผมลงพื้นที่ทุกวัน ปกติผมลงพื้นที่ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งมาประมาณ 4-5 ปี เพราะว่าผมเป็น ส.จ. เราก็ได้มีโอกาสสัมผัสกับพี่น้องประชาชน แต่ที่เราแพ้ จุดอ่อนก็คือระบบ Social Media เราสู้เขาไม่ได้ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ เราไม่สามารถที่จะจับกระแสของคนรุ่นใหม่ได้ เพราะว่าเวลาเราลงพื้นที่ เราก็สัมผัสแต่คนแก่เป็นส่วนมาก เพราะว่าส่วนมากคนรุ่นใหม่ วัยรุ่น จะไปทำงานที่ต่างจังหวัด

“ทุกพรรคในการเลือกตั้งที่ผ่านมา ต้องยอมรับครับว่า ทุกพรรคก็พยายามเต็มที่ ในการสื่อสารทุกช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นการลงพื้นที่ พบปะพี่น้องประชาชน การใช้ระบบ Social Media แต่ตามที่ผมวิเคราะห์ระบบ Social Media มีผลมากต่อการตัดสินใจของพี่น้องประชาชน ไม่ว่าจะข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลเท็จหรือจริง พี่น้องประชาชนก็จะมีการตัดสินใจได้รวดเร็ว ต้องบอกว่าวันต่อวัน ฉะนั้น ใครที่สร้างกระแส Social Media ได้ คนนั้นก็ชนะไปครึ่งหนึ่ง ฉะนั้น ถ้าเรายังทำการเมืองแบบเดิม ๆ ผมว่าคงไม่มีโอกาสชนะอีกต่อไป” (ปริชญา ฉ่ำมณี, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

ภายหลังการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2563 นายปริชญา ฉ่ำมณี (สจ.ท่าเรือ) พร้อมอดีตผู้สมัคร ส.ส.ภาคอีสานของพรรคประชาธิปัตย์อีก 7 คน ได้ลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เพื่อไปร่วมทำงานทางการเมืองก่อตั้งพรรคใหม่ร่วมกับนายกรณ์ จาติกวณิช อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์หลายสมัย ซึ่งนายนายปริชญา ฉ่ำมณี ให้เหตุผลของการลาออกว่า เนื่องจากการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้น พรรคประชาธิปัตย์ได้เข้าร่วมรัฐบาล แต่มองว่าสภาการเมืองในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พรรคการเมืองที่จะเป็นทางเลือกให้กับพี่น้อง

ประชาชนต้องทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคที่ผ่านมาได้โหวตเสียงให้กับ นายกรณ์ จาติกวณิช เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เพื่ออยากเห็นการเปลี่ยนแปลง และเห็นว่านายกรณ์ จาติกวณิช เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีแนวทางสายกลาง ยึดถือปฏิบัตินิยมในการทำงาน มีแนวทางทำงานการเมืองตรงกับกลุ่มตน เป็นบุคคลที่จะนำพาบ้านเมืองออกจากความขัดแย้งได้ ตลอดจนนำประเทศออกจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ เพราะเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (มติชนออนไลน์, 2563)

1.2) ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อทำแบบสำรวจ การเลือกตั้ง (Poll) การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562)

ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับ ผลคะแนนการเลือกตั้งจริง มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อวิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงซึ่งมักจะแจกหนึ่งวันก่อนเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการหาเสียงรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการลงพื้นที่เพื่อทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในวันเลือกตั้งจริงหรือไม่อย่างไร

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) สำรวจวันที่ 16-17 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5,110 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น ระหว่างนายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ และนายบัณฑิต วิลามาต พรรคอนาคตใหม่ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 55 รองลงมาคือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.7

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย ได้ 38,660 คะแนน (อันดับสอง คือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 37,476 คะแนน และอันดับสาม คือ นายบัณฑิต วิลามาต พรรคอนาคตใหม่ ได้ 26,456 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเมืองใน อำเภอม่วงสามสิบ สํารวจ วันอาทิตย์ ที่ 3 มีนาคม 2562 จำนวน กลุ่มตัวอย่าง 4,777 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 30 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย และนายโกวิทย์ ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 29.2 และอันดับสาม นายโกวิทย์ ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.5

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 41,777 คะแนน (อันดับสอง คือ นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย ได้ 30,198 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโกวิทย์ ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ ได้ 16,107 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยียบ สํารวจเมื่อวันเสาร์ ที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,511 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น ระหว่างนางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 46.5 รองลงมา นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.3

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 24,378 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ได้ 17,889 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) สํารวจเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,771 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบท. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่างนายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ นายสุริยา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 52.4 รองลงมา นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 31.3 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,074 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ ได้ 20,433 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุรียา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย ได้ 17,335 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอภูซำปูน อำเภอเหล่าเสือโก้ก สำรวจเมื่อวันเสาร์ ที่ 2 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,517 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่างนายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย และนายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.8 และนายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 33.4 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จรุงเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน และอันดับสาม คือ นายธงชาติ วงศ์หาญ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 6,684 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) สำรวจเมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,918 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 21 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่าง นายธนสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ และนายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 48.6 รองลงมา นายธนสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโชติ แซ่มซ้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอคอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) สัปดาห์เมื่อ วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7,469 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่างนายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย และนายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 50.7 ส่วนนายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 26.8 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ได้ 34,439 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสาม คือ นายศิริสิทธิ์ จรุงศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สัปดาห์เมื่อ วันอังคาร ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,948 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่าง 3 พรรคการเมือง ประกอบด้วย นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 27.7 รองลงมา นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.7 และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจ ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยที่มิวิจัย และอยู่ระหว่างการตัดสินใจรวมกันคิดเป็นร้อยละ 25.1

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 24,306 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย ได้ 22,989 คะแนน และอันดับสาม คือ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,429 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญศรี อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สํารวจ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,327 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 17 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง 3 พรรคการเมือง คือ นายประจักษ์ดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย นางรำพูล ตันติวิณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ และ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายประจักษ์ดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 52.0 รองลงมา นางรำพูล ตันติวิณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 28.3 และนายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายประจักษ์ดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย ได้ 33,157 คะแนน (อันดับสอง คือ นางรำพูล ตันติวิณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 18,579 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย ได้ 14,518 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) สํารวจเมื่อ วันจันทร์ ที่ 4 มีนาคม 2562 และ วันพฤหัสบดี ที่ 7 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,146 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 22 ตำบล/เขต อบต. เป็นเขตที่เป็นการแข่งขันกันระหว่าง 3 กลุ่มพรรคการเมือง ประกอบด้วย นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย นายประจักษ์ดิ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ และนายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน (ในวันเลือกตั้ง)

ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.7 รองลงมา นายประจักษ์ดิ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 29.8 และนายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย ได้ 36,657 คะแนน (อันดับสอง คือ นายประจักษ์ดิ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,617 คะแนน และอันดับสาม คือ นายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย ได้ 10,261 คะแนน ตามลำดับ)

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อวิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงซึ่งมักจะแจกหนึ่งวันก่อนเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการหาเสียงรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการลงพื้นที่เพื่อทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในวันเลือกตั้งจริงหรือไม่อย่างไร

ผลการวิเคราะห์ค้นพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) และทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจในวันเลือกตั้งจริง คือ วันที่ 24 มีนาคม 2562 มีความใกล้เคียงกันมาก คิดเป็นประมาณร้อยละ 70 กล่าวคือ ทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) และทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจในวันเลือกตั้งจริง คือ วันที่ 24 มีนาคม 2562 มีความสอดคล้องกันจำนวน 7 เขตเลือกตั้ง จากจำนวน 10 เขตเลือกตั้ง ประกอบด้วย

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) สัปดาห์วันที่ 16-17 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5,110 ตัวอย่าง

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยียบ สัปดาห์วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,511 ตัวอย่าง

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) สัปดาห์วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,771 ตัวอย่าง

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก สัปดาห์วันที่ 2 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,517 ตัวอย่าง

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลชุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) สัปดาห์วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7,469 ตัวอย่าง

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สัปดาห์วันที่ 9 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,327 ตัวอย่าง

และ เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) สัปดาห์วันที่ 4 มีนาคม 2562 และ วันพฤหัสบดี ที่ 7 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,146 ตัวอย่าง

ส่วนเขตที่ทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) และทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจในวันเลือกตั้งจริง คือ วันที่ 24 มีนาคม 2562 มีความคลาดเคลื่อน หรือเปลี่ยนแปลง มีจำนวน 3 เขตเลือกตั้ง จากจำนวน 10 เขตเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 30 ประกอบด้วย

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ สัปดาห์วันที่ 3 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,777 ตัวอย่าง ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 29.2 และอันดับสาม นายโกวิท ธรรมานูชิต พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.5

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 41,777 คะแนน (อันดับสอง คือ นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย ได้ 30,198 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโกวิทย์ ธรรมานุกูชิต พรรคพลังประชารัฐ ได้ 16,107 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) สัปดาห์ที่ 10 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,918 ตัวอย่าง ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 48.6 รองลงมา นายธนสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโชติ แซ่มซ้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน ตามลำดับ)

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝาง คำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สัปดาห์ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,948 ตัวอย่าง ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 27.7 รองลงมา นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.7 และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจ ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยทีมวิจัย และอยู่ระหว่างการตัดสินใจ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 25.1

โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 24,306 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย ได้ 22,989 คะแนน และอันดับสาม คือ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,429 คะแนน ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เพื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง ไม่ได้สรุปโดยทันทีอย่างรวบรัดว่า

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจที่เกิดเป็นเพราะปัจจัยเรื่องเงินชื่อเสียง หรือ การกระทำที่ผิดกฎหมายการเลือกตั้งต่าง ๆ แต่อาจเกิดจากความผิดพลาด ความคลาดเคลื่อนในการลงพื้นที่ของทีมลงสำรวจข้อมูล (การลงพื้นที่สำรวจใช้ผู้ช่วยนักวิจัยทั้งสิ้นประมาณ 75-100 คน ในการลงสำรวจต่อหนึ่งเขตเลือกตั้ง แยกเป็น 15-20 ทีมย่อย) หรือช่วงระยะเวลาการสำรวจที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่ตัดสินใจเลือกตั้ง โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจจำนวนมากที่ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยทีมวิจัย เพราะเป็นประเด็นทางการเมือง บางส่วนเกรงจะเป็นอันตรายในการให้ข้อมูล บางส่วนแจ้งว่าผู้นำชุมชน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านแจ้งว่าห้ามไม่ให้ข้อมูลถ้ามีคนมีสอบถามประเด็นทางการเมือง และอยู่ระหว่างการตัดสินใจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากการได้เห็นการลงพื้นที่หาเสียงของพรรค การลงปราศรัยของพรรค และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. แต่ละคน เป็นต้น

นอกจากนั้น ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้งทั้ง 3 เขต ก็มีความใกล้เคียงกัน เช่น เขตเลือกตั้งที่ 8 ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกพล ญาววงศ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 27.7 รองลงมา นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.7 และ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจ ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยทีมวิจัย และอยู่ระหว่างการตัดสินใจ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 25.1 โดยผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 24,306 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเอกพล ญาววงศ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 22,989 คะแนน และอันดับสาม คือ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,429 คะแนน ตามลำดับ)

หรือ เขตเลือกตั้งที่ 2 ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 29.2 และอันดับสาม นายโกวิท ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.5

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาดาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) สำรวจเมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,918 ตัวอย่าง ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 48.6 รองลงมา นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ

ขณะที่ โดยผลการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธุ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน) พบว่า คะแนนมีความแตกต่างกัน 341 คะแนนเท่านั้น

1.3) ข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้ง 10 เขตเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ชื่นชอบพรรคพลังประชารัฐ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มักจะเป็นผู้สูงวัย โดยมองว่าต้องการความสงบ ได้เงินบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คาดหวังให้ช่วยปลดหนี้ และได้ถอนที่ดินคืน ขณะที่วัยทำงานหรือวัยกลางคนส่วนใหญ่จะชื่นชอบพรรคเพื่อไทย เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ คาดหวังให้มาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างจริงจัง และประชาชนส่วนใหญ่มองไม่เห็นชอบในระบบเบ็ดเตล็ดการทหาร โดยมองว่าจะทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าขายไม่ได้เหมือนเดิม ทำให้ไม่มีเงินใช้จ่ายและเป็นหนี้สิน

ขณะที่กลุ่มผู้เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) ที่เป็นคนหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษา ที่เป็นคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มชื่นชอบพรรคอนาคตใหม่ เนื่องจากต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

1.4) กรณียุทธการพรรคอนาคตใหม่ ในจังหวัด อุบลราชธานี

ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ผู้สมัครจากพรรคหลัก ๆ ประกอบด้วยพรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งพรรคภูมิใจไทย ไม่ได้มองว่า พรรคอนาคตใหม่เป็นคู่แข่งของตน เมื่อผลการเลือกตั้งปรากฏออกมาได้สร้างความแปลกใจให้กับผู้สมัครจากพรรคหลัก ๆ พอสมควร

โดยเฉพาะเขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) อันดับสามคือ นายบัณฑิต วิลามาต พรรคอนาคตใหม่ ได้ 26,456 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย อันดับสาม คือ นายสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ได้ 17,889 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเหล่าเสือโก้ก อันดับสาม คือ นายธงชาติ วงศ์หาญ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 6,684 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) อันดับสาม คือ นายโชติ แซ่ม้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) อันดับสาม คือ นายศิริสิทธิ์ จรุงศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน

อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบ รายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 พบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (รายละเอียดดูในบท การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี) กล่าวคือ

เขตเลือกตั้งที่ 1 นายบัณฑิต วิลามาศ	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	614,293.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 2 นายวัฒนา จันทศิลป์	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	635,153.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 3 นายสถาพร ศรีแย้ม	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	1,386,840.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 4 นาย ฉัตรชัย แก้วคำปอด	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	458,192.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 5 นายธงชาติ วงศ์หาญ	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	694,327.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 6 นายโชติ แซ่มซ้อย	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	549,899.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 7 นายศิริสิทธิ์ จรุงศิริวงศ์	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	584,211.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 8 นายอัมพร วาภาพ	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	729,033.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 9 นายสุรรัตน์ ทองพันธ์	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	724,907.60 บาท
เขตเลือกตั้งที่ 10 นายอะพิศิษฐ์ พรหมสิงห์	มีจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง	699,396.05 บาท

เทียบกับจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคอื่นๆ ที่ชนะการเลือกตั้ง อาทิ จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาทหรือจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ซึ่งถือว่าใกล้เคียงไม่แตกต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ตาม คะแนนเสียงในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ จนกระทั่งคะแนนเสียงอยู่ในลำดับที่ 3 เหนือพรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอื่นๆ หลายพรรคในเขต 1 เขต 3 เขต 5 เขต 6 และ เขต 7 ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ กล่าวคือ แม้ว่าผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่จะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก หรือบางแห่งประชาชนไม่คุ้นหน้า ไม่เคยลงพื้นที่มาก่อนแล้ว ไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง แต่ประชาชนก็ยังลงคะแนนให้ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจากกระแสหัวหน้าพรรค คุณธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ นโยบายที่แปลกใหม่ การนำเสนอที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อกระแสใหม่ช่องทางต่างๆ เป็นต้น

ภาพที่ 29 นายอำเภอวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี นายธนาคม กองเพียร วันที่ 24 มีนาคม 2562 (เขตเลือกตั้งที่ 3)

2. ปัจจัยด้านการจ่ายเงินซื้อเสียง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562) รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ส.ส.รัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ส.ส.สมคิด เชื้อคง (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายสถาพร ศรีแย้ม (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคอนาคตใหม่ ส.ส.ประจักษ์ศักดิ์ จินตะเวช (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย นายปรีชญา ฉ่ำมณี (ส.จ.ห้าใจ) (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) ผู้สมัคร ปชป. อุบลฯ เขต 7 ส.ส.กิตติ์ธัญญา วาจาดี (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) และ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย

รวมทั้งการสัมภาษณ์ คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) (อดีต ส.ส.นครราชสีมา) เจ้าของธุรกิจหมิ่นล้าน นายเต็ม ศรีเนตร (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) พรรคภูมิใจไทย เขต 10 นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562) พรรคพลังประชารัฐ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รศ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์ (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2562) ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสัมภาษณ์ นางสาวสุดารัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) แกนนำทีมหาเสียงของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ค้นพบว่า เงินซื้อเสียงยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งอยู่บ้างในบางพื้นที่ แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวอีกต่อไป กล่าวคือ ภูมิทัศน์ทางการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีได้เปลี่ยนแปลงไปนับตั้งแต่การมีรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน 2540 เป็นต้นมา

ตัวอย่างข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์ ส.ส.สมคิด เชื้อคง (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ที่ให้ทัศนะว่า การเลือกตั้ง เมื่อ 24 มีนาคม 2562 เป็นการเลือกตั้งที่บางพรรคใช้เงินซื้อเสียงเป็นจำนวนมากอย่างโจ่งแจ้ง และแพร่หลาย มีการใช้เจ้าหน้าที่รัฐ อำนาจรัฐเข้ามาช่วยเหลือบางพรรค ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“การเลือกตั้ง เมื่อ 24 มีนาคม 2562 ตั้งแต่มีการเลือกตั้งมา ผมผ่านการเลือกตั้งมาครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 ผมไม่เคยเห็นการเลือกตั้งครั้งไหนที่มันใช้เงินและก็ใช้วิธีการที่แย่มากที่สุด เลวร้ายที่สุด ทั้งอำนาจรัฐ ทั้งกติกากฎ กติกาก็พอรู้ กันหมดว่ามันเป็นอย่างไร แต่การปฏิบัติ ซึ่งผมไม่อยากจะเรียกว่าประชาธิปไตย ผมว่าเป็นการเลือกตั้งที่อยู่ในกรอบของการบังคับ อันนี้เป็นภาพกว้าง ๆ ทั้งหมดว่า วันนี้ถ้าเมืองไทยจะดำเนินการเลือกตั้งแบบนี้เหมือนเอาการเลือกตั้งมาฟอกขาว ว่าได้เลือกตั้งแล้ว ได้ทำแล้ว มันกลายเป็นเรื่องว่า เห็นบรรยากาศแล้วไม่ดีเลย หากกติกานี้ยังอยู่ งวดหน้าไม่รู้ผมจะเลือกตั้งหรือเปล่านั้นนักการเมืองแล้วทำอะไรไม่ได้เลย เหมือนถูกมัดมือชก โดยเฉพาะซีกของฝั่งเพื่อไทย

บางพรรค เฉลี่ยแล้วใช้เงินแต่ละเขต น่าจะประมาณ 20-30 ล้านบาท ประเมินจากสิ่งที่ทำ เช่น จำนวนเงินที่จ่าย อสม. จ่ายแกนนำ แกนนำจ่ายหัวละ 300 บาท แต่มีจำนวนมาก อสม.จ่ายหัวละ 300 บาท จาก 4,500 คน นี่ก็เขตเดียว แล้วพรรคที่เริ่มอัดหนักที่สุดก็คือพรรค... เริ่มตั้งแต่เก็บบัตร อันนี้ทำก่อนเพื่อน ทำก่อนหน้านี้ 5-6 เดือนเลย แล้วได้จ่ายผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อบต.หมู่บ้านละ 6 คน คนละ 1,000 บาท ทำทุกหมู่บ้าน แล้วต่อไปก็เก็บบัตร ก็ทำหนังสือทวงไปที่ กกต. และก็พร้อมภาพถ่ายที่เขาถ่ายบัตรประชาชนมา ส่งไป กกต. คือบางทีเราไปไวยวายอะไรก็ไม่มีประโยชน์ผมต้องส่งอะไรเป็นหลักฐานเลย แบบนี้ผิดกฎหมายหรือไม่ กกต.ก็ตอบมาว่ายังไม่มียกฤษฎีกาเลือกตั้ง ก็คือทำก่อนที่จะมีราชกฤษฎีกาออกมา แต่หลังจากนี้ไปก็ยังเก็บอยู่ ผมก็เลยให้ทีมงานโคราช เพราะทีมโคราชเขาทำเยอะ แล้วก็เอาไปร้อง ร้องก็ยังไม่มีคำตอบขึ้นมาเลย”

มองว่าเงินซื้อเสียงยังมีผลอยู่มากในบางเขต มีผลมาก ยังใช้ได้อยู่ ผมว่า 50% ขึ้น ใต้แน่ ๆ เพราะว่าเงินที่ได้มาบางเขตไม่เหมือนกัน แต่โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายเขาจะตกหัวละ 300 บาท เขาไม่ได้แจกเต็มทั้งหมด เขาแจกครึ่งหนึ่ง เขาแจกประมาณนั้น แต่โดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายจะตกคนละ 300 บาท โดยเฉลี่ยไม่ต่ำ สูงต่ำ ประมาณ 80,000 คน มันก็ประมาณ 24 ล้านบาท ประมาณนี้ของเขา ผมก็คาดการณจากที่เขาทำ

เรื่องบล็อกไม่เจอ เจอแต่คำขู่ ชูกลุ่มลูกทีมผม ว่าต่อไปนี่อย่าเลือกสมคิดนะ เลือกเมื่อไหร่ก็ได้ใบแดง รับรอง เดี่ยวผมจะโดนคดี 40 ส.ส. มากก็ได้ใบแดง เป็นคำขู่จากพรรคตรงกันข้าม ชูมาตลอด มีบางคนขู่ว่า พวกคุณเดินออกหาเสียงไม่ได้ รับรองคุณได้ใบแดง ผมก็ไปประชุมแกนนำว่าอย่าไปสนใจพวกนี้ ทำตามหน้าที่ ไปพบปะพี่น้องตามหน้าที่ ถ้าใครขู่ ถ้าใครพูดจริงก็จดชื่อมา ผมจะร้อง กกต.เรื่องขู่ขู่ว่าคุณไปจ่ายเงินเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ผมบอกว่าไม่เป็นไรหรอก บอกเลยว่าเราไม่ได้ทำผิดกฎหมาย เราทำเต็มที่ คือบางที คำขู่ เป็นการเขียนเสือให้วัวกลัว เขียนเสือให้ทีมงานไม่กล้าพูด ไม่กล้าออก ปกติการเลือกจะไม่ค่อยทำแบบนี้ ปี 2554 เรื่องพวกนี้ไม่เกิด คุณอภิสิทธิ์เป็นนายกฯ รักษาการ ก็ไม่เกิด ไม่มีใครรับ

นายอำเภอบางคนก็ไปสั่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มันผิดปกติ หน่วยงานของรัฐ กลับเงิบ อสม. โดนหมดครบหมด แต่ผมก็เชื่อว่า เจ้าหน้าที่รัฐมีไม่กี่คนหรอก ส่วนอื่น ๆ มันก็เป็นชาวบ้านนั่นแหละ เราก็พยายามพลิกสถานการณ์โดยเข้าปราศรัย ผมแกล้งแกลมโดยผมไปปราศรัยประจำหมู่บ้าน ผมปราศรัยคนเยอะสุด 500 คน ไม่ได้จ่ายเงินสักบาทนะ จ่ายแต่ค่าแก้อื้อค่าอะไร โดยเฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่าย ค่าปิดกวาด ค่าแก้อื้อ ตามศาลากลางบ้าน

ผมก็ย้อนดูคะแนน คะแนนที่ไปปราศรัยประจำหมู่บ้าน ผมชนะหมดนะ ที่ไปอธิบายกับชาวบ้าน แปลว่าชาวบ้านยังอยากได้รับคำอธิบาย บังเอิญผมไปไม่ทัน สาเหตุจากเรื่อง “เวลา” ไม่ใช่เวลาน้อยนะ มากอยู่ แต่บังเอิญการปราศรัยนั้นมันได้แต่เช้ากับเย็น วันหนึ่งได้ 10 หมู่บ้านถือว่าเก่ง เพราะว่าเที่ยงบ่ายมันร้อน แล้วชาวบ้านไม่มา เที่ยงบ่ายผมต้องเดิน เดินตามหมู่บ้าน เหมือนเดินเคาะประตูทั้งหมด 340 หมู่บ้าน ผมไปจริง ๆ ได้ 270 ซึ่งก็ถือว่าตามเป้าไปเยอะ ตอนไปปราศรัยมีคนมานั่งฟังน้อยสุด 32 คน เยอะสุด 500 เฉลี่ยจากทั้งหมดประมาณ 80 คนโดยเฉลี่ย ซึ่งโอเค เพราะการปราศรัยโดยที่ไม่ได้จ่ายเงิน” (สมคิด เชื้อคง, สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562)

สอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ที่สะท้อนทัศนคติว่า ตลอดชีวิตที่เราเป็นผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ปี 2538 จนถึงวันนี้ เป็นผู้แทนมา 10 สมัย เป็นสมัยเดียวที่ตนมีความอึดอัดมากที่สุด โดย ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ มองว่าตั้งแต่เป็นผู้แทนราษฎรมา 10 สมัย 20 กว่าปี ครั้งนี้เลวร้ายที่สุด มีการซื้อเสียงมากที่สุดและแพงที่สุด บังคับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหมดให้มาช่วยบางพรรค ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“สำหรับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญปี 2560 ซึ่งจริง ๆ แล้วก็เป็นการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งพวกเราเป็นนักกีฬา ในปี 2540 เราก็ปฏิบัติตามกติกาการแข่งขัน ปี 2550 เราก็ปฏิบัติตามกติกาการแข่งขัน มาปี 2560 พอเรารู้กติกาแล้ว ซึ่งแรก ๆ เราไม่รู้ว่าเขาจะแข่งอะไร แต่พอกติกาออกมา เราเป็นนักกีฬา เราก็ปฏิบัติตามกติกา แต่คู่ต่อสู้ของเรา เขาไม่ได้ปฏิบัติตามกติกาเลย ที่เขียนไว้ก็เขียนเสียให้วุ่นวาย สุดท้ายการแข่งขันก็บอกว่าพรรค..เองใส่สตั๊ดเตะฟุตบอล แต่พรรคเพื่อไทยต้องอย่าใส่รองเท้า กรรมการก็เป็นฝ่ายเขา พวกผมทำอะไรไม่ได้ พอเสร็จแล้ว กติกาที่เขียนไว้ก็ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ รัฐธรรมนูญที่เขียนไว้เขียนไว้เพื่อใช้บังคับกับคนอื่น แต่คนของตัวเอง ไม่ได้บังคับใช้เลย อันไหนที่ผิด ก็เลือกกติกาที่ผิดมาบังคับพวกผม แต่พวกเขาผิดยังไงก็ไม่ผิด ก็เปรียบเสมือนถ้าเป็นชาวบ้านอยู่แถวบ้านผมเขาบอกว่าเวลามีหมอลำลูกชาวบ้านห้ามเดิน ถ้าเดินโดนจับ ถ้าลูกผู้ใหญ่บ้าน ลูกกำนัน ลูก ส.จ. ส.ส. เดินได้ ไม่จับ อันนี้ก็เหมือนกันในหลักทฤษฎีที่มีการเลือกตั้งรอบนี้ก็คล้าย ๆ กัน ซึ่งประชาชนคนเลือกตั้งเขาเห็นว่า...รังแกผู้สมัคร ...บังคับประชาชน แต่ฝ่ายตัวเองนี่ปล่อยปละละเลย เอามาปิดหัวบ้านท้ายบ้าน แล้วก็แจกเงินซื้อเสียง ซึ่งเป็นกติกา ในการเลือกตั้งห้ามแจก ห้ามซื้อเสียง แต่เขาก็ใช้กติกาในการแจก การซื้อเสียงโดยไม่ผิดกฎหมายเลย ไม่กลัวกติกาเลย ซึ่งกรรมการก็มองไม่เห็น นี่คือกติกาของปี 2560

ก็ต้องบอกว่าตลอดชีวิตที่เราเป็นผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ปี 2538 จนถึงวันนี้ เราเป็นผู้แทนมา 10 สมัย เป็นสมัยเดียวที่เรามีความอึดอัดมากที่สุดในการเล่นกีฬาที่เราเป็นผู้แทนมา 10 สมัยนี้ ไม่รู้เขาใช้กติกาอะไร จะบอกว่าเตะฟุตบอล ห้ามเอามือเตะหรือจะบอกว่าเล่นวอลเลย์บอลห้ามเอาเท้าเตะ แต่สุดท้าย กติกาที่บังคับเรา บังคับได้ทุกอย่าง แต่เขากลับไม่โดนบังคับเลย มันทำให้เราซึ่งเป็นนักกีฬาเป็นผู้สมัครมีความอึดอัดมาก สมัยนี้เป็นสมัยที่อึดอัดมากที่สุด ต้องระวังตัวตลอดเวลา ในการลงพื้นที่หาเสียงก็มีทหารตามมีตำรวจตาม ไม่มีอิสระในการหาเสียง

ส่วนเขตที่พรรคเพื่อไทยแพ้ มองว่า การเลือกตั้งรอบนี้นะครับ ถ้าสู้กันตามปกติ ถ้าแบบนักมวยใส่นวมทั้ง 2 คน จังหวัดอุบลราชธานี เราชนะหมด แต่ว่าพอกติกาเริ่ม ระฆังเคาะ เป้ง! ฝ่ายเขาไม่ได้ใส่นวมเลย เราใส่นวมแล้วมันจะชกเขาหลับได้ยังไงหละ แต่เรามีกองเชียร์ คือประชาชนที่สนับสนุนเรา แต่ถามว่าประชาชนคนอีสานก็กลัวบาป พอพรรคตรงข้ามเขาแจกเงินซื้อเสียง เราไม่ได้แจก ก็มีครอบครัว 5 คน ก็ไปเลือกเขา 2 คน ครอบครัว 3 คน ก็ไปเลือกเขา 1 คน ซึ่งมันก็เข้าหลักของเขา เพราะเขาไม่ยอมได้ผู้แทน แต่เขาอยากได้คะแนนบัญชีรายชื่อ เขาก็ได้คะแนนบัญชีรายชื่อตามที่เขาหวัง เขตละ 20,000 – 30,000 คะแนน ไปรวมในระดับประเทศเพื่อที่จะได้ ส.ส.บัญชีรายชื่อ ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานี ได้มากกว่าเป้าหมาย ก็คือบังเอิญมันได้ผู้แทนด้วย แล้วผู้แทนเขตที่เราเสียไป ก็เป็นการหักหลัง เพราะเป็นผู้แทนระหว่างญาติ พี่น้องทั้ง 2 ฝ่าย เป็นญาติกัน”

การซื้อตัวก่อนเลือกตั้ง ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งเขาได้ติดต่อมาหาเรา ติดต่อมาหลายครั้งมาก ในการเชิญชวนให้เราไปอยู่ด้วย ในการข่มขู่ด้วย ไม่ติดต่อธรรมดา ก็ทั้งติดต่อทั้งข่มขู่ โดยข่มขู่ว่า ถ้าคุณไม่ไปอยู่กับผม คุณก็ต้องโดนใบแดง คุณต้องโดนกลั่นแกล้ง แต่ถ้าคุณมาอยู่กับผม คุณได้ตั้งค้ด้วย แล้วคุณได้เป็นผู้แทนแน่นอน แต่เราก็ไม่เลือก เพราะเรารักประชาชน เรารู้ว่าไปอยู่กับเขา มันไม่ใช่ประชาธิปไตย เราอยู่กับประชาชน

ตั้งแต่เป็นผู้แทนราษฎรมา 10 สมัย 20 กว่าปี ครั้งนี้เลวร้ายที่สุด คือไม่รู้คุณจะทำอย่างไร แต่ถ้าคุณไม่ปฏิบัติ ครั้งนี้มีการซื้อเสียงมากที่สุดและแพงที่สุดและก็เยอะที่สุด คือกติกาคุณบอกว่า บ้านเมืองสวยงาม แต่ปล่อยให้ทำผิดกฎหมายหมดเลย มีข่าวเจ้าหน้าที่ของรัฐลงมาช่วยบางพรรค... โดยมีการสั่งการมาจากบางกระทรวง สั่งมาหาผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งหานายอำเภอ นายอำเภอสั่งหากำนันผู้ใหญ่บ้าน...”

แนวตะเข็บชายแดนทั้งหมดไม่ต้องห่วง เพราะว่าเขาโดนคอมมิวนิสต์รังแก วันนี้เงินจะซื้อเท่าไรก็ยิงเขาไม่เข้า เพราะเขาเป็นมนุษย์ตอตันกษิณเป็นนายกฯ นอกนั้นเขาไม่ได้เป็นมนุษย์ เพราะอำนาจรัฐไปรังแกเขา วันนี้คุณจะทำอย่างไรคุณก็ยิงไม่เข้า ใจของเขากริดออกก็เป็นเพื่อไทยทั้งหมด ลองเอาแผนที่มากางดู ศรีสะเกษ อุบลฯ มุกดาหาร นครพนม บึงกาฬ หนองคาย เพื่อไทยทั้งนั้น คุณจะแจกยังยิงก็ยิงไม่เข้า โดยเฉพาะอำเภอที่เคยมีคอมมิวนิสต์ อย่างที่ ชานุมาน เสนางคนิคม น้ำยืน น้ำขุ่น บุณฑริก ยิงไม่เข้า เพราะพวกนี้เขาโดนรังแกมาตลอดชีวิตเขา เขาจะมีความเป็นมนุษย์ ตอตันกษิณเป็นนายกฯ **“เขาคิดว่าไทยบ้านนอก ได้เงินปีกะสิเลือกโหดหนา”** (ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

ขณะที่ ส.ส.รัฐกิจดี ชาติพัฒน์ (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย วิเคราะห์ว่า เงินซื้อเสียงไม่เป็นผลเสมอไป ยังมีปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด และปัจจัยด้านตัวบุคคลด้วย ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า “เงินซื้อเสียงไม่เป็นผล ตนมองว่าไม่มีผลเพราะว่าดูบางพรรคจ่ายเงินอย่างมหาศาล หัวคะแนนจ่ายจะ 6-7 รอบ ของผู้นำหมู่บ้าน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลักหมื่น อสม.คนละ 6-7 รอบ แล้วก็ช่วง 3 วันสุดท้าย ก็แจกอุปถัมภ์ รอบละประมาณ 200-300 บาท ส่วนผู้ใหญ่บ้านนี้ 500 หรือ 1,000 บาท กำนันหลายพัน รวม ๆ แล้วเป็นหมื่น หรือ อสม.ก็ได้หลายรอบ คนละ 500 บาท โดย 500 บาทนี้ได้หลายรอบ แต่ผมสังเกตดูว่าเลือกตั้งครั้งที่ผ่าน ๆ มา ผมอยู่ชาติไทย แต่ก่อนมี 2 อำเภอ คือตระการพืชผล กับ กุดข้าวปุ้น อำเภอตระการพืชผล มีอยู่ 23 ตำบล ผมแพ้ 1 ตำบล ชนะ 22 ตำบล ส่วนอำเภอ กุดข้าวปุ้น มี 5 ตำบล แพ้ไป 1 ชนะ 4 แต่รอบนี้พอเราย้ายไปอยู่พรรคเพื่อไทย 2 ตำบล ที่เราเคยแพ้แต่ก่อนกลับมาชนะ กลายเป็นว่า 2 ตำบลนี้ ชอบในเรื่องพรรค ชอบตัวบุคคลด้วยพรรคด้วย แต่มาตรงข้ามว่าเรามีแพ้ รอบนี้อำเภอตระการพืชผล กลับไปแพ้อยู่ที่ 6 ตำบล จาก 23 ตำบล ก็เลยรู้เลยว่า เขาชอบเราอยู่ชอบพรรคอยู่ แต่ไปแพ้ ปัจจัยเรื่องเงิน คือ 6 ตำบลนี้ น่าจะมีปัจจัยเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ

เราเล่นการเมือง เราก็ไม่อยากให้เป็นภาวะนักการเมืองชื่อเสียง กลัวด้วย เขาแจกได้ฝ่ายเดียว เขาไม่อยากให้มีภาพว่าเป็นนักการเมืองที่มาจากพรรคชื่อเสียง าก็พูดอยู่ตลอดว่า ถ้าเกิดเราอยู่พรรคนี้ เราจะทำแบบไม่ต้องชื่อเสียงคุณ ก็สำเร็จ”

“ประเด็นหลัก ๆ ผมว่าเงินไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการเลือกตั้ง ตัวนี้หน้าเขียน “เงินไม่ใช่ปัจจัยหลักในการเลือกตั้ง” สิ่งที่น่าสนใจหลัก ๆ ก็คือเรื่อง (1) นโยบายพรรค (2) ก็คือตัวบุคคล ตัวผู้สนใจ อันนี้คือ 2 ตัวหลัก ประเด็นเงินยังอยู่ลำดับที่ 3 ถ้า 2 ตัวหลักดี ตัวที่ 3 ไม่มีผลเลย เรื่องเงินไม่มีผล แต่เขตอื่นผมก็ไม่รู้ แต่ผมก็ไม่ค่อยได้แชร์กัน เรื่องพรรคยังมีผลอยู่ครับ รอบที่แล้วเพื่อไทยกินนโยบายเข้าไปนิดหนึ่ง เรายังเอานโยบายเดิม ๆ ที่เคยทำงานสำเร็จมาใช้ในการหาเสียง แต่ถ้าปล่อยนโยบายเด็ด ๆ ดี ๆ ออกมา มันก็สบาย”

การเลือกตั้งครั้งนี้ ของจังหวัดอุบลฯ คือรู้เลยว่า เงินไม่ใช่ตัวปัจจัยในการเลือกตั้ง คือหลัก ๆ เลยจะเป็นพวกพรรค นโยบายพรรค แล้วก็ตัวบุคคล 3 ตัวนี้คือตัวหลัก

คิดว่าในอนาคตปัจจัยเรื่องเงินจะเบาลง คือ ไม่ได้ใช้เงินในการเลือกตั้ง ไม่ต้องแจก คือการลงพบปะชาวบ้าน ให้ความรู้ชาวบ้าน เหมือนไปงาน ก็จะไปเป็นประธานงานศพ เดินไปถึงไม่ใช่เราจะเดินไปที่นั่งประธาน จะเดินคุยเป็นกลุ่ม ๆ ก็เดินไปหาชาวบ้านก่อน นั่งคุยกับชาวบ้านเป็นกลุ่ม ๆ คุยมีสาระ ให้ความรู้เขาไป ถึงเวลาที่ประเทศมันจบ ถึงเวลาที่ไปนั่งเป็นประธานแล้ว เราค่อยกลับไปนั่งกับเขา ไม่ใช่ไปถึงแล้วไปนั่งเป็นประธานมันไม่ได้ประโยชน์อะไร คือเราไป ต้องได้ให้ความรู้ชาวบ้านด้วย คุยกับเขา

แต่บางพื้นที่เขาชอบตัวบุคคล ตัวพรรค หรือชอบทั้งตัวพรรคและตัวบุคคล ถ้าผมมองนะ พรรค 40% ตัวบุคคล 60% ในส่วนของพรรค 40% เราหาคนเพิ่มมาอีก 10% ก็เข้าวินแล้ว นี่คือภาพรวม ถ้าเกิน 50% แล้ว คือได้เลยครับ ถ้าคนไม่ได้คิดอะไรมาก ก็คือผ่าน” (รัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์, สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562)

- ภาพที่ 30-33 สัมภาษณ์ (1) ส.ส.เกรียง กัลป์ตินันท์ (6 กุมภาพันธ์ 2562) รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย
(2) ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ (30 มิถุนายน 2562) (3) ส.ส.สมคิด เชื้อคง (29 มิถุนายน 2562)
(4) ส.ส.รัฐกิตติ ชาติพัฒน์ (28 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย

ภาพที่ 34-35 สัมภาษณ์ ส.ส.เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ และ ส.ส.กิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย (30 มิถุนายน 2562)

สนับสนุนด้วย ทักษะของ ส.ส.ประภุคศักดิ์ จินตะเวช (สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุณฑริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) ที่วิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจ อาจจะมีผลบ้าง แต่มองว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งน้อยกว่าปัจจัยอื่น ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“ปัจจัยเรื่องเงิน ในการเลือกตั้งเทียวนี่ สำหรับตัวผม ปัจจัยเรื่องเงินคิดว่าไม่ถึง 50% เพราะอย่างที่ผมบอก อันนี้อาจจะมองในมุมพื้นที่ผม เพราะว่าประชาชนได้มีข้อเปรียบเทียบในการตัดสินใจว่า นโยบายที่ผ่านมาเป็นอย่างไร แล้วก็ที่ผ่านมารัฐบาล คสช. หรือรัฐบาลพลเอกประยุทธ์นี้ ขออนุญาตเอ่ยนาม ได้ใช้นโยบายมา 5 ปีแล้ว แต่ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านได้

ประชาชนเดือดร้อนมาตลอด 4-5 ปี แล้วเป็นช่วงที่ผมลงพื้นที่ ชาวบ้านสะท้อนปัญหาให้เรา ฟังว่า จากที่พบเกษตรกร มันสำปะหลังก็ขายได้ กิโลกรัมละ 2 บาท ช่วงที่รณรงค์หาเสียงก็เหลืออยู่ประมาณ 1.70 บาท ยางพารา เขาเคยขายได้ยกก้นถ้วยหรืออย่างแผ่น เขาเคยได้ 60-70 บาท เขาก็ขายได้อยู่ประมาณ 30-40 บาท แล้วช่วงนั้นมันก็อยู่ประมาณสัก 10 กว่าบาท ไม่ถึง 20 บาท ซึ่งมันแตกต่างจากแต่ก่อนมาก แล้วก็ข้าวมันเหมือนกับว่า รัฐบาลไม่ได้รณรงค์ในเรื่องการแก้ไขปัญหาภัยยืน มีแต่นโยบายฉาบฉวยมาบอก สมมติว่าประชาชนเดือดร้อนเรื่องราคาข้าว ก็อนุมัติงบประมาณขึ้นมาก่อนหนึ่ง มาช่วยให้กระตุ้น มาช่วยชาวบ้านระยะสั้น ก็คือให้ชาวบ้านไปลงทะเบียน เพราะฉะนั้นผมมองว่าตรงนี้

มันก็เลยเป็นการตัดสินใจให้ชาวบ้าน ว่าปัจจัยเรื่องเงินไม่ใช่ประเด็นในการตัดสินใจ แต่ก็ไม่ใช่บอกว่ามันไม่มี มันมี แต่ว่ามันเป็นส่วนน้อย

ปัจจัยส่วนบุคคล ก็มี ส่วน ถ้าสมมติว่าใน 100% ผมว่าก็สำหรับตัวผู้สมัครอย่างผม ผมคิดว่าประมาณ 20%-30% นโยบายกับพรรครวมกัน ผมคิดว่า 30%-40% ได้ ส่วนที่เหลือก็จะเป็นเรื่องความชอบ ปัจจัยภายนอก ผมว่าพรรคเพื่อไทยในพื้นที่ผมนี้ ผมมองว่า 70% อีก 30% ก็จะเป็นส่วนอื่น”

ส่วนนายปริชญา ฉ่ำมณี (ส.จ.ท่าใจ) ผู้สมัคร ปชป.อุบลฯ เขต 7 (30 มิถุนายน 2562) มองว่าการเลือกตั้งคราวนี้ เงินยังมีผลอยู่มากพอสมควร ประมาณ 60% ปัจจัยอื่นก็คือ นโยบาย และกระแสนิยมของแต่ละพรรค

“ที่ผ่านมาระยะอยู่พรรคประชาธิปัตย์ ต้องยอมรับว่า กระแสนิยมของพรรคประชาธิปัตย์เราในภาคอีสาน ค่อนข้างจะมีน้อย

เราต้องยอมรับกันว่าพี่น้องประชาชนเป็นคนเก่งคนฉลาดนะครับ บางอย่างที่พรรคพลังประชารัฐเดินไป พี่น้องประชาชนก็รู้ว่าจะไปแนวทางไหน จะก้าวผ่านพลเอกประยุทธ์รีเปลา เพราะว่ามุมมองของพี่น้องประชาชน คือเขามองคนที่จะมาเป็นหัวหน้าพรรคตัวจริง และมองคนที่มาเป็นนายกรัฐมนตรีตัวจริง จากที่เราดูตามข่าว เวลาพรรคพลังประชารัฐลงพื้นที่หาเสียง ก็จะมีท่านนายกรัฐมนตรี ท่านพลเอกประยุทธ์ บางครั้ง บางเวที ท่านก็ไปขึ้นเวทีด้วย ก็ทำให้พี่น้องสามารถเชื่อมโยงกันได้ว่าพรรคพลังประชารัฐคือพรรคของท่านพลเอกประยุทธ์ แล้วทำให้พี่น้องตัดสินใจได้ครับ ว่าพี่น้องจะเลือกเอาระหว่าง ให้อยู่ต่อ หรือว่าจะให้พรรคที่เป็นพรรคขึ้นมาใหม่ หรือว่าพรรคเก่าที่มีผลงานทำหน้าที่ต่อ นะครับ จึงมีผลการเลือกตั้งออกมาค่อนข้างที่จะน้อยมาก ของพรรคพลังประชารัฐ นะครับ”

“จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิด กลุ่มนักการเมืองก็หลากหลาย แต่ต้องยอมรับพรรคเพื่อไทย คือพรรคเพื่อไทย ได้ครองอุบลฯ มานานพอสมควร คือเลือกตั้งแต่ละครั้ง นะครับ ต้องยอมรับว่าพรรคเพื่อไทย ได้จำนวน ส.ส. ชนะทุกพรรคมาโดยตลอด ปกติก็จะอยู่ประมาณ 7-8 ท่าน มาโดยตลอด ครั้งนี้ก็ไม่แปลกใจครับที่ได้ 7 ท่านไปเป็น ส.ส. ที่เราคาดคิดไว้ว่าพรรคเพื่อไทยจะได้ประมาณนี้นะครับ ที่เราสังเกตก็คือ พี่น้องยังมีความรักความผูกพันในพรรคเพื่อไทยมากพอสมควร แต่ที่เชื่อมโยงได้ก็คือ พุดง่าย ๆ ก็คือ พี่น้องยังชอบทักษิณ อยู่ นะครับ” (ปริชญา ฉ่ำมณี, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562)

ด้านคุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) (อดีต ส.ส.นครราชสีมา) เจ้าของธุรกิจเหม็นล้าน (เจ้าของโรงงานแป้งมัน บริษัทเอี่ยมอุบล จำกัด อ.น้ำยืน จ.อุบลฯ โรงงานแป้งมันเอี่ยมบูรพา อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว) ผู้คัดเลือกและผู้สนับสนุนหลัก พรรคภูมิใจไทย จ.อุบลราชธานี สะท้อนทัศนะว่า เรื่องเงินมีผลน้อยมาก อาจจะมีผลบ้างแต่น้อย และมองว่าสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก ทีมหาเสียงต้องทบทวนรูปแบบและวิธีการหาเสียงใหม่ทั้งหมด

“เรื่องเงินมีผลน้อยมาก อาจจะมีผลบ้างแต่น้อย การเลือกตั้งของจังหวัดอุบลราชธานี รอบนี้เท่าที่กับสัมผัสเห็น มีผลน้อย มองว่าเดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนไปค่อนข้างเยอะ ในเรื่องสื่อ ในเรื่องของข่าวที่คนเขาดูจากสื่อ จากมือถือ จากทีวี มันจะต่างจากเดิม ก็นี้แหละค่ะ มันคนละทางเลยกับความรู้สึกเราในตัวของทีมงานก็ยุ่ง ๆ อยู่เลย ก็ต้องทบทวนใหม่หมดเลยค่ะ ต้องทบทวนตัวเอง คือก็เป็นคนใหม่ที่นี้ ก็ก็ต้องทำการบ้านให้มากกว่านี้ เว้นเสียแต่ว่าจะพัก มันหลาย ๆ อย่างที่ต้องให้เราศึกษาพื้นที่ค่ะ ว่าเพราะอะไร ก็ก็ยังหาคำตอบ ว่าทำไมที่นี้เขาทำให้เราเหมือนว่าจะได้คะแนน

อยากจะเรียนเลยว่า เขตนี้ คือถ้ากระแสนาคติใหม่ กระแสเพื่อไทย ถ้าคนที่จะมาเป็นผู้แทนที่จะมาแข่งกับ 2 พรรค คิดว่า คนที่จะมาต้องขยันมากกว่าเขาถึง 2 เท่า ถึงจะได้ ต้องขยันกว่าพรรคเพื่อไทย ตัวนี้กับก็บอกว่าสิ่งสำคัญ คุณจะต้องไปหาเจ้านายคุณ เจ้านายท่าน (ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่ไม่ใช่ไปวิ่งออกงานหรืออะไร มันไม่ใช่ ต้องไปหา ไปนั่งคุย ไปถามเขา” (จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562)

ภาพที่ 36 สัมภาษณ์คุณจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (อดีต ส.ส.นครราชสีมา) ผู้คัดเลือกและผู้สนับสนุนหลัก พรรคภูมิใจไทย จ.อุบลราชธานี (2 กรกฎาคม 2562)

สอดคล้องกับข้อสรุปของนายเตม ศรีเนตร (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562) พรรคภูมิใจไทย เขต 10 มีวิเคราะห์ว่า ถ้านโยบายพรรคดี เงินไม่ค่อยมีผล ระบบพรรคมันยังมีอิทธิพล เงินยังไม่มีอำนาจพอ ยังเป็นอิทธิพลพรรค ตัวคน ตัวบุคคลนี้ก็ยังมีผลอยู่ แต่มองว่า พรรคภูมิใจไทยคาดหวังอย่างมั่นใจว่าจะได้ ส.ส. ทั้งหมด 3 คน คือ เขต 4 เขต 9 และ เขต 10 แต่ถ้าไม่ได้ก็หวังคะแนนปาร์ตี้ลิสต์ ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“มองว่า ระบบพรรคมันยังมีอิทธิพล ก็ยังมีความรักใคร่ ก็มีนโยบายที่ผ่านมาย้อนไปตั้งแต่เริ่มมีพรรคไทยรักไทย พลังประชาชน จนมาถึงเพื่อไทย ก็มีพื้นฐานเขามา ส่วนปัจจัยเรื่องเงินมันก็ยังมีส่วนอยู่บ้างในโซนอื่น อาจจะ แต่โซนนี้ (เขต 10) เงินยังไม่มีอำนาจพอ ยังเป็นอิทธิพลพรรค ตัวคน ตัวบุคคลนี้ก็ยังมีผลอยู่ ถ้ามีการเลือกตั้ง 2 ไบนะ ไบนะแรกจะเลือกพรรค ไบนะที่สองจะเลือกตัวคน (อาจจะเลือกคนพรรคอื่น) การเลือกพรรค เลือกคน นั้นค่อนข้างจะแปรผันไปเยอะอยู่

ผมลงพื้นที่จนนาทีสุดท้าย ครบทุกหมู่บ้าน 341 หมู่บ้าน ผมไปประมาณ 330 หมู่บ้าน เหลืออีกประมาณ 10 หมู่บ้าน คือ 10 หมู่บ้านนี้ไม่เชื่อว่าไม่ได้ไปนะ บางหมู่บ้านมันแยก บ้านเดียวแยกเป็น 2 หมู่บ้าน รวมศาลาเดียวกัน ถือว่าจุดเดียวใน 2 หมู่บ้าน สรุปคือไปครบ 341 หมู่บ้านเลย

ปรากฏการณ์พรรคอนาคตใหม่ อนาคตใหม่แทบจะไม่ได้หาเสียง แต่คะแนนเขาได้ไปตั้ง 8,000 กว่าคะแนน ก็ผู้ใหญ่ไม่ค่อยกัน ก็ปล่อยตามเลย ๆ ยังไงมันก็มีคะแนน เขาไม่ได้เอาตัวบุคคลนะ เขาหวังคะแนนปาร์ตี้ลิสต์นะ อนาคตใหม่ก็มาแรง ไม่มีใครรู้ตัว ก็วางแผนไม่ทัน ไม่ได้อยู่ในสายตา ไม่ได้อยู่ในโพลเลย อย่างศักดิ์ชัย คนเก่า ๆ ยังแพ้เพื่อไทย ก็ยังแพ้อนาคตใหม่ อย่างของประชาธิปไตย ทานนาวิน ก็ยังแพ้

เงินก็มีส่วน ถ้าว่าจะไม่มีก็ยังมีผลอยู่พอสมควร อย่างกระแสของผมนี้ เมื่อจวนจะมีการเลือกตั้งใกล้เข้ามาอาทิตย์สุดท้าย หัวคะแนนเหมือนจะรู้ทันที่ว่า ใครจะเข้าไม่เข้า ถ้าใครจะเข้าก็จะกระโดดไปฝั่งนั้นหมด คะแนนจะเทไปพรรคที่จะชนะการเลือกตั้งหมด เพราะว่าเขาอยู่ในพื้นที่ จะเลือกทำไมคนที่ไม่ได้เป็น นี่คือเรื่องจริง แต่เงินก็เอา เงินเอาก็คือเอาจากหลายพรรค เอาทุกพรรค เอาทุกคน

แกนจัดตั้ง แกนนำ มีอยู่ประมาณ 4,500 คน แล้วพรรคอื่นก็พอ ๆ กัน แต่มันไปซ้อนกันอะ คนเดียวอาจจะจับ 2 พรรค 3 พรรค นี่คือเรื่องจริง

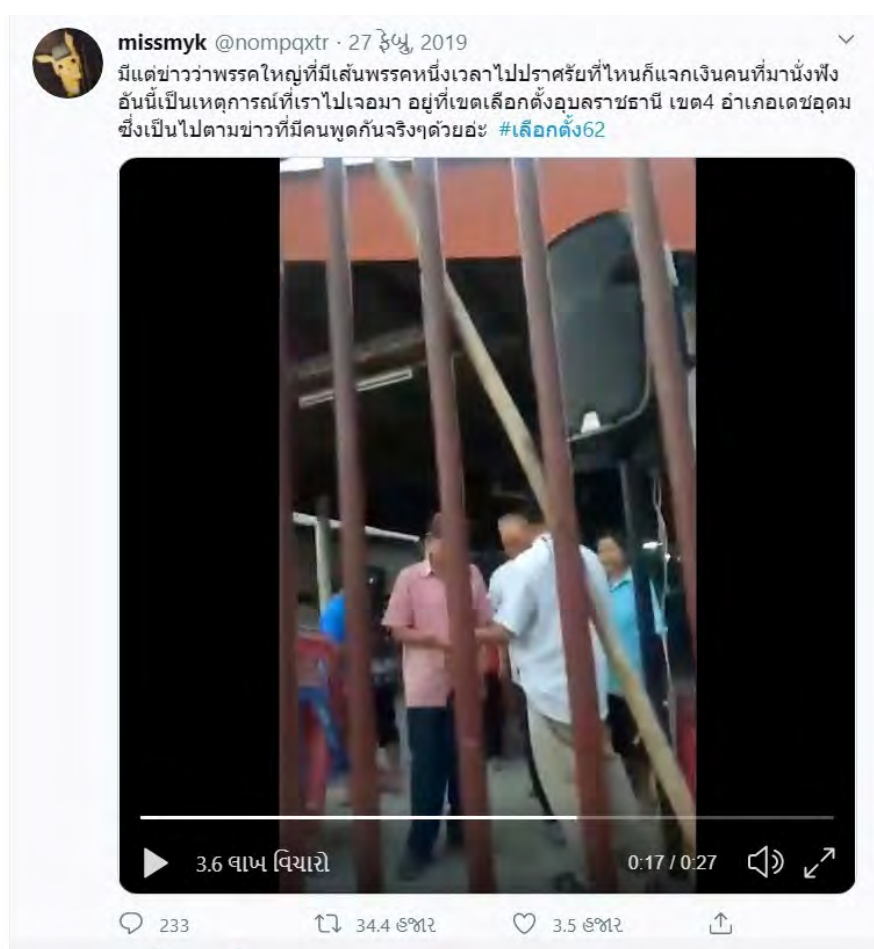
ถ้านโยบายพรรคดี เงินไม่ค่อยมีผล ผมก็เชื่ออยู่ว่าถ้าภูมิใจไทยได้กระทรวงสาธารณสุข นโยบายก็จะสำเร็จ อสม. เป็นหมอบประจำบ้าน ที่ผมหาเสียง พี่น้องประชาชนก็ยังเรียกร้องอยู่

พรรคภูมิใจไทย จังหวัดอุบลราชธานี คาดหวังอย่างมั่นใจว่าจะได้ ส.ส. ทั้งหมด 3 คน คือ เขต 4 เขต 9 และ เขต 10 แต่ไม่ได้สักคน” (เตม ศรีเนตร, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562)

รวมทั้ง หลักฐานจากเพจดังแชร์คลิปพรรคการเมืองแจกเงินชาวบ้าน โดยระบุข้อความ วันที่ 16 มีนาคม 2562 ก่อนการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าเพียง 1 วัน พบว่า มีการแชร์คลิป และภาพการแจกเงินประชาชนที่จังหวัดอุบลราชธานี เขต 4 โดยคลิปดังกล่าวมีการแชร์ใน twitter ซึ่งได้กล่าวถึงการปราศรัยของพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง และหลังการปราศรัยมีการเข้าแถวต่อคิวรับเงิน ซึ่งประชาชนหนึ่งในผู้เข้าฟังการปราศรัยให้ข้อมูลว่า ทางทีมงานแจ้งว่าให้เป็น “ค่ารถ” ให้กับผู้เข้าร่วมงาน เกิดการตั้งคำถามว่าเข้าข่ายข้อเสียดังกล่าวหรือไม่

ซึ่ง พ.ต.ท.เรืองยศ มิแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวถึงคลิปที่มีการแชร์อ้างมีการแจกเงินให้ประชาชนที่ไปฟังการปราศรัยของผู้สมัครพรรคการเมืองหนึ่ง เบื้องต้นทราบเป็นคลิปเก่าที่ กกต.ชุดสืบสวนได้ลงพื้นที่ไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในเขตเลือกตั้งที่ 4 ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา เบื้องต้นเห็นว่ามิมีมูล มีสถานที่ และเหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงเลือกตั้งครั้งนี้ จึงได้รับเรื่องร้องเรียนคัดค้านไว้แล้ว และเมื่อมีการนำคลิปมาปล่อยอีกก็จะนำคลิปหลังมารวมเข้ากับเรื่องเดิม เพื่อให้ชุดสืบสวนดำเนินการสอบสวนภายใน 30 วัน (ผู้จัดการออนไลน์, 2562)

ภาพที่ 37 ภาพการแชร์คลิป และภาพการแจกเงินประชาชนที่จังหวัดอุบลราชธานี

ขณะที่บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงแบบประกบคู่สองพรรค กล่าวคือ หากไม่ชอบพรรคแรก ก็ให้เลือกอีกหนึ่งพรรคซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกัน โดยการจ่ายเงินซื้อเสียงจะให้หัวหน้าคนในหมู่บ้านเดินจ่ายตามบ้าน หรือนัดมารับ หรือจ่ายในช่วงการนำประชาชนเข้าร่วมฟังปราศรัยของพรรคการเมือง ทั้งเวที่ย่อย และการปราศรัยใหญ่ของพรรคในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลาการจ่ายเงิน พบเป็นช่วงเวลาเข้ามิดเป็นต้นไป ของวันที่ 23 มีนาคม 2562 ก่อนเลือกตั้ง 1 วัน ส่วนการจ่ายเงินก่อนหน้านี้ พบว่าจะจ่ายเงินช่วงเวลากลางวันโดยส่วนใหญ่ ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคและผู้สมัครที่ใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายในจังหวัดอุบลราชธานีไม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง แต่สามารถเป็นตัวแปรช่วยเสริมคะแนนให้กับกลุ่มประชาชนบางพื้นที่หรือประชาชนบางส่วน แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวอีกต่อไป

ขณะที่ ส่วนการซื้อเสียงโดยการให้สิ่งของหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อื่น พบได้น้อย นอกจากการให้คำมั่นสัญญาว่า เมื่อได้เลือกตั้งเข้าไปแล้วจะให้ผลประโยชน์อื่นเพิ่มเติม พบกรณีการหาเสียงกับบุคลากรทางการศึกษา (สพฐ.)

3. ปัจจัยด้านตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.

การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ยังเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้ง

ทั้งนี้พบว่า การลงพื้นที่หาเสียง ส.ส.ของจังหวัดอุบลราชธานี ในการเลือกตั้ง ปี 2562 เกิดความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียง กล่าว คือ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาสให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียง เช่น กรณีข่าวการถูกยกเลิกการใช้สถานที่ของหน่วยราชการแห่งหนึ่งใน อ.เดชอุดม หรือ การถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าไปหาเสียงในเขตราชการแห่งหนึ่งใน อ.วารินชำราบ) และในหมู่บ้านบางแห่งในเขต อ.วารินชำราบ การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบางพรรค อาทิ พบ กรณีสมาชิกสภาเทศบาลบางแห่งเป็นหัวหน้าคนให้กับผู้สมัครบางพรรค การให้ผู้สมัครบางพรรคมาปรากฏตัวเพื่อหาเสียงในงานที่ทางราชการได้จัดขึ้น โดยกำหนดให้มาแค่พรรคเดียว รวมทั้งการใช้ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ช่วยเป็นหัวหน้าคน และดำเนินการแจกเงินซื้อเสียง เป็นต้น

พบกรณีการใช้กำลัง ประมาณ 5-6 คน เข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหัวหน้าคนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

ในด้านการลงพื้นที่ปราศรัยของพรรคการเมืองสำคัญในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า พรรคที่มีโอกาสชนะเลือกตั้ง มาเปิดเวทีปราศรัยใหญ่ครบทุกพรรค ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอนาคตใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 38 พรรคเพื่อไทยปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562

พรรคเพื่อไทย ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 นำโดย คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ นายเกรียง กัลป์ตินันท์ และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด โดยขึ้นเวทีขอคะแนนให้พรรคเพื่อไทยได้เข้าไปแก้ปัญหาให้คนไทย ชูลดความยากจน เพิ่มรายได้

คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ประธานยุทธศาสตร์การเลือกตั้งพรรคเพื่อไทย พร้อมด้วย นายพานทองแท้ ชินวัตร หรือ ไอ้ค บุดรชายอดีตนายกรัฐมนตรีกษิณ ชินวัตร นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ แคนดิเดตนายกฯ และนายเกรียง กัลป์ตินันท์ รองหัวหน้าพรรค ร่วมเปิดเวทีปราศรัยใหญ่ช่วยผู้สมัคร เขต 1 อุบลราชธานี นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ ลูกชายนายเกรียง กัลป์ตินันท์ โดยมีว่าที่ผู้สมัครพรรคอีก 9 เขตของอุบลราชธานี และผู้สมัครในจังหวัดใกล้เคียงรวมเปิดเวทีด้วย ท่ามกลางประชาชนที่มารอต้อนรับกว่า 6,000 คน คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ประธาน ยุทธศาสตร์การเลือกตั้งพรรคเพื่อไทย ได้ชูนโยบายจัดสถาบันสร้างรายได้ประจำจังหวัด ให้ประชาชนมากู้ยืมไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ ดอกไม้สูง กู้ได้จริง เพื่อต่อลมหายใจให้พี่น้องได้อย่างสำเร็จ เราจะเพิ่มพลังให้พี่น้อง ด้วยการพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี และ เพิ่มราคาผลผลิตภายใน 6 เดือนไม่น้อยกว่า 30%

คุณหญิงสุดาวรัตน์ ได้ขึ้นกล่าวปราศรัยบนเวทีโดยย้ำว่า ที่มาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้มาเพื่อนำเอานโยบายที่พรรคเพื่อไทยตั้งใจจะแก้ปัญหาประชาชน เพราะตลอด 4 ปีที่ผ่านมาพรรคเพื่อไทยไม่ได้มาพบปะพูดคุยกับประชาชนได้เต็มปากแบบนี้ ครั้งนี้มาเห็นบรรยากาศที่พี่น้องประชาชนตั้งใจมาพบปะกันด้วยความคิดถึงแล้วรู้สึกชื่นใจ พรรคเพื่อไทยยืนยันว่าจะทำให้ประชาชนกระเป๋าทุงและหลุดพ้นจากความจน ความลำบาก และกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนไทยพ้นจากความลำบากนั้นก็คือในวันที่ 24 มีนาคม ให้พี่น้องเข้าคูหาไปกาพรรคเพื่อไทย ใครอยู่เขตไหนก็ให้เลือกผู้สมัครของพรรคเพื่อไทยในเขตนั้น แต่หากจำไม่ได้ว่าใครเบอร์ไหนก็ให้จำเพียงสัญลักษณ์ของพรรคเพื่อไทย

และแม้ว่ากลไกในการเลือกตั้งครั้งนี้จะเอาวัดเอาเปรียบพรรคการเมืองด้วยการให้สมาชิกวุฒิสภา 250 คน โหวตเลือกนายกรัฐมนตรีได้ 8 ปี แต่เชื่อว่าแม้อำนาจของคนที่ยากจะอยู่ในอำนาจต่อ แต่จะต้องแพ้เสียงของประชาชนคนไทยทั่วประเทศอย่างแน่นอน นอกจากนี้ เราจะแบ่งงบกองทัพที่จัดซื้ออาวุธ ยุทโธปกรณ์ สัก 10% มาช่วยเหลือเด็กรุ่นใหม่ที่กำลังงาน ทุกนโยบายเราจะทำให้พี่น้องยืนด้วยขาของตัวเอง ทั้งหมดจะไม่เกิดถ้าเราไม่จับมือกันเลือก” พรรคเพื่อไทยทุกเขตไม่ว่าเขตนั้นจะเป็นใครจำพรรคเพื่อไทยให้ชื่นใจ เข้าคูหากาพรรคเพื่อไทยจำโลโก้พรรคให้ดีดี เพราะครั้งนี้ไม่มีชื่อผู้สมัคร ส.ส. เพื่อกำชัยชนะให้พรรคเพื่อไทยมาบริหารประเทศ แล้วประชาชนทุกคนจะกระเป๋าทุง แต่หากทุกคนอยากมีชีวิตเดิม ๆ มีลุงมาเป็นนายกอีกก็ตัวใครตัวมัน” คุณหญิงสุดาวรัตน์ กล่าวทิ้งท้ายว่า กุญแจสำคัญที่ประชาชนจะออกจากความทุกข์นี้ได้มีกุญแจดอกเดียว คือ พรรคเพื่อไทยอย่างเดียวเท่านั้น (ไทยรัฐออนไลน์, 2562)

ภาพที่ 39-40 พรรคพลังประชารัฐ ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 19 มีนาคม 2562 นำโดย นายอุตตม สาวนายน หัวหน้าพรรค

พรรคพลังประชารัฐ ปรากฏใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 19 มีนาคม 2562 นำโดย นายอุตตม สาวนายน นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล นายสุพล ฟองงาม และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด โดยก่อนหน้านี้ พรรคพลังประชารัฐ ได้มาเปิดปราศรัยใหญ่ที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วันที่ 2 มีนาคม และ 4 มีนาคม 2562 (ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ)

โดยการปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 19 มีนาคม 2562 แกนนำพรรคพลังประชารัฐ นำโดย นายอุตตม สาวนายน หัวหน้าพรรค นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ เลขาธิการพรรค นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ ประธานยุทธศาสตร์การเลือกตั้ง ภาคอีสาน นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล โฆษกพรรคร่วมปราศรัยช่วยผู้สมัครหาเสียง มีประชาชนเข้าร่วมฟังเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ที่มาถึงแกนนำพรรคพลังประชารัฐ เข้ากราบสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เพื่อความเป็นสิริมงคล ก่อนขึ้นปราศรัยกับประชาชนที่ทุ่งศรีเมือง จ.อุบลราชธานี (มติชนออนไลน์, 2562)

นายอุตตม กล่าวปราศรัยว่า อีกไม่กี่วันพวกเราทุกคนจะร่วมกันลงคะแนนเลือกอนาคต ชีชะตาของประเทศ ซึ่งชาวอุบลฯ มีส่วนสำคัญในการกำหนดอนาคตประเทศไทยไปในทางที่สงบสุข พรรคพลังประชารัฐได้คิดนโยบายมาอย่างถี่ถ้วนในทุกเรื่อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ให้มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ร่วมพัฒนา จ.อุบลเป็นมหานครของอีสาน ซึ่งนโยบายหลายอย่างตอนนี้ได้เริ่ม ดำเนินการแล้ว จึงมั่นใจว่าทุกอย่างทำได้จริงและทันที ขุนพลทั้งหมดจะเข้าไปทำงานให้พี่น้องประชาชน หากได้รับความไว้วางใจ

ทั้งนี้ ช่วงหนึ่งของเวทีปราศรัยได้เปิดคลิปวิดีโอของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา แคนดิเดตนายกรัฐมนตรีของพรรคพลังประชารัฐ ที่ฝากมาถึงพี่น้องชาว จ.อุบลราชธานี โดย พล.อ.ประยุทธ์พูดทักทายเป็นภาษาอีสาน ระบุว่า “คิดฮอดหลาย ๆ เด้อ ฮักคัก ๆ” ผมเป็นคนอีสานอยู่แล้ว บ้านเกิดอยู่โคราช แม่ผมเป็นชัยภูมิ ก็ใกล้ ๆ อุบลนี้แหละ เราพี่น้องกันทั้งสิ้น สิ่งสำคัญเร่งด่วนที่ผมต้องทำให้สำเร็จ จากที่ได้เริ่มไว้แล้วและทำต่อไปอีก ก็คือการแก้ไขปัญหาที่หลงเหลืออยู่ ตลอดจนวางอนาคตให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป สิ่งแรกที่เราต้องนำกลับคืนมาให้ได้ก็คือ ความรักความสามัคคี ความปรองดอง กลับคืนสู่สังคมไทยประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อนำพาบ้านเมืองของเราเดินไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง สิ่งที่เรามุ่งหวังอย่างที่สุดก็คือ ทำอย่างไรเราจะดูแลประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ให้ความเร่งด่วนกับเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อยให้ดีที่สุด ทุกคนมีสวัสดิการในวันนี้ ในขั้นต้น เป็นหลักประกันในชีวิต มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อแบ่งเบาค่าใช้จ่าย ค่าเดินทาง ให้การส่งเสริมอาชีพ ฝึกทักษะจนเข้มแข็ง มีกองทุนการออมแห่งชาติ มีเงินใช้จ่ายยามชรา มีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เรามีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เดิมมี กยศ. วันนี้ก็ปรับระบบ กยศ.ให้มั่นคงยิ่งขึ้น ให้ทั่วถึง มีการไหลเวียน ก็ขอให้ทุกคนช่วยกันดำเนินการตามกฎระเบียบ วันนี้มีเพิ่มเติม มี พ.ร.บ.มีกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่มมาอีก เพื่อจะดูแลเด็กยากจน คนขาดโอกาส ให้มีโอกาสเรียนหนังสือ พัฒนาตัวเอง ไปสู่โรงเรียนที่ดีกว่า ทั้งเรียน ทั้งฝึกอาชีพ จบมาต้องมีงานทำ เราต้องพัฒนาให้ทุกโรงเรียนมีคุณภาพ ขณะเดียวกันก็ต้องเร่งเสริมให้มีอย่างน้อย 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ พัฒนาร่วมกันระหว่างท้องถิ่น เอกชน ทุกคนจะเข้ามาร่วมมือกันตรงนี้ (มติชนออนไลน์, 2562)

ด้านการเกษตรกรรม เราจำเป็นต้องยกระดับพี่น้องชาวนาให้เข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ เราต้องส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เป็นสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ใช้พื้นที่ให้น้อย ใช้น้ำให้น้อยลง เข้าถึงแหล่งน้ำ ปัจจัยการผลิต และความรู้ รายได้เราก็จะมากขึ้น ชีวิตเราก็สะดวกสบายมากขึ้น โดยเราต้องเริ่มจากความสุขที่พอเพียง รายได้ที่พอเพียงก่อนในขั้นต้น และพัฒนาต่อไปให้มีรายได้ที่สูงขึ้นและก็เป็นคนรวยแบบที่เราอยากได้ อยากเป็น แต่ต้องไปที่ละขั้นทีละตอน ฝ่ายมีชีวิต อันนี้เราต้องเพิ่ม เพิ่มแหล่งน้ำให้ไร่นา เสริมพลังความรักความสามัคคี ในชุมชน เดิมความชุ่มชื้นให้กับดินและป่า จะได้เกิดฝนลงมา บ้านเราได้น้ำมาจากฝน ต้องเก็บให้ได้ ต้องส่งให้ได้ ระบายให้ได้ จึงจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างถ่วงถ่วงและเท่าเทียม เป็นธรรมทุกกลุ่ม ทุกรายได้ ทุกอาชีพ เราได้มีการยกระดับกองทุนยุติธรรม ที่ได้เริ่มไว้ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพราะคุณมีไว้สำหรับขังคนผิด คนโกง อาชญากร ไม่ใช่มีไว้ขังเฉพาะคนจน คนด้อยโอกาส ทุก ๆ เรื่องเหล่านี้ ทุกมาตรการ เราจำเป็นต้องดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนต่อเนื่อง มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ มีแผนงาน มีงบประมาณรองรับ ผมขอให้คำมั่น และขอให้เชื่อมั่นในตัวผมว่าจะไม่ทำให้พี่น้องประชาชนผิดหวัง ผมจะทำหน้าที่ของผมให้ดีที่สุด

จากนั้น ระหว่างที่นายอุตตม ปราศรัยก็ได้มีการเปิดคลิป พล.อ.ประยุทธ์ ตอนที่ 2 โดยมีเนื้อหาว่า สวัสดิการรับพ่อแม่พี่น้องคนไทยที่รักยิ่ง วันนี้ผมได้มีโอกาสมาพบปะพูดคุยกับเรา ในเวทีที่มีคนมาเป็นจำนวนมาก จริง ๆ บรรยากาศเหล่านี้หาไม่ได้มากนักหรอก ในช่วงที่ผ่านมา วันนี้แสดงว่าสถานการณ์บ้านเมืองกำลังสงบอยู่ สิ่งที่ผมอยากจะทำเป็นเรื่องแรกคือ การขอคืนความรักความสามัคคีของพวกเขา

คนไทยทุกคน ให้กลับมามีหัวใจดวงเดียวกัน ในการจะช่วยกันนำพาประเทศไทย ไปสู่ ความสงบสุข ความสามัคคี การปรองดอง ต้องใช้มือของทุกคน 68 ล้านคนทำให้ได้ มันถึงจะสำเร็จ เมื่อเราคืนความรักความสามัคคีมาได้แล้ว ฝากหัวใจให้เต็มไปด้วยความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สถาบัน อันเป็นที่รักยิ่งของเราแล้วทุกอย่างเราจะทำให้สำเร็จทั้งหมด ไม่ว่าจะคนรุ่นเก่าคนรุ่นใหม่ เกษตรกร ผู้มีรายได้น้อย ทั้งหมดเราจะช่วยกันนำพาไป ถ้าเราสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ ความสงบสุขเกิดขึ้นได้ โอกาสก็จะมาทันที เราอย่าทำโอกาสให้เป็นวิกฤต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วง การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยในวันนี้

พล.อ.ประยุทธ์ กล่าวว่ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม คน รอยยิ้ม เหล่านี้ต้องมีอยู่ในคนไทย ทุกคน เราต้องลดทิวี่ ลดความขัดแย้ง ลงมาให้ได้ เริ่มจากใครก็เริ่มจากหัวใจตัวเอง เริ่มจากปากตัวเอง เราต้องฟัง เราต้องเข้าใจ ถ้าเราจะเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราในทางที่ดีขึ้น เราต้องมองอนาคตมองประเทศไทย มาก่อนเสมอ เหมือนเช่นทุกวันนี้ ที่ผมทำงานมาอยู่ 5 ปี ผมมองประชาชน ผมมองอนาคต ผมวางแผนงาน เพื่อที่จะสานต่อสิ่งที่ทำไว้วันนี้ เป็นเจตนารมณ์ ในการทำงานของเราเพื่อที่จะแก้ปัญหาให้กับพี่น้อง ประชาชน ทั้งหมดทุกหมู่เหล่า ทุกอาชีพ ทุกรายได้ อย่าไปฟังวาทกรรมที่กล่าวว่า ผมจะสืบทอดอำนาจ ท่านลองดูสิว่าที่ผ่านมามีใช้อำนาจอย่างไร เหมาะสมหรือไม่ อาจจะมีคนกล่าวอ้างว่า บังคับ แต่ผม บังคับใครหรือไม่ ที่ผ่านมามีเฉพาะผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่มีอยู่ เป็นกฎหมายปกติทั้งสิ้น เราต้องไม่ สร้างผลกระทบซึ่งกันและกัน โอกาสในการลงทุน การค้าขาย การเดินทางไปสู่ดิจิทัลสู่การพัฒนาต่าง ๆ ทั้งหมด มันอยู่ในมือของพวกเราทุกคน เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันทั้งข้างบนตรงกลางข้างล่าง ใครที่ แข็งแรงกว่าต้องจูงเพื่อนจูงน้อง ในการที่จะเดินทางไปด้วยกัน

“ผมพร้อมที่จะเป็นผู้นำ ในการเปลี่ยนแปลง ในการเดินทางประเทศ โดยการเดินทางไปพร้อม ๆ กัน รับฟังซึ่งกันและกันด้วยความเข้าใจ รัฐบาลทราบดี ความลำบากของท่านความอดทนของท่าน ที่ท่าน ต้องอดทนมาตลอดชีวิต ท่านต้องคิดแล้วล่ะว่า ท่านต้องการชีวิตที่ดีกว่าใหม่ ถ้าดีกว่าผมพร้อมที่จะ อาสาทำให้ท่าน” พล.อ.ประยุทธ์กล่าว

สิ่งสำคัญที่สุดเมื่อเราเอาความรักความสามัคคีมาได้แล้ว ความร่วมมือจะเกิดขึ้น ความเข้าใจ จะเกิดขึ้น ฟัง คิด มีหลักคิดที่ถูกต้อง ในการที่จะพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล อย่าใช้ความรู้สึกอย่างเดียว สิ่งเหล่านี้มันจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของเราทั้งวันนี้และในอนาคต อย่าสนใจเรื่องที่เป็นความขัดแย้ง มากกว่าสาระสำคัญ อดีตคือปัจจุบัน ปัจจุบันคืออนาคต ถ้าเราไม่สานต่อแบบนี้ มันไปไม่ได้ นี่คือการสาน ต่อในแบบของผม สานต่อเจตนารมณ์ความมุ่งมั่นในทางการเมือง ในการบริหารราชการ เพื่อจะเดินทางไป ประเทศต่อไป

นอกจากนี้ ยังระบุด้วยว่า วันนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือท่านต้องนึกเสมอว่า การที่ใช้คำว่ามีอำนาจ แน่นนอนว่า ในการบริหารราชการแผ่นดินจะต้องมีอำนาจ แต่อำนาจนั้นมาจากรัฐธรรมนูญ มาจากกฎหมาย มาจากระเบียบวิธีการ ในการทำงานทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นถ้าใช้อำนาจไม่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้จะเกิดปัญหา ทันที เพราะฉะนั้นเราต้องระมัดระวังในการใช้อำนาจ อย่างเช่นที่ผมทำมาโดยตลอด พี่น้องประชาชน ถึงไว้ใจให้ผม อยู่มา 5 ปี ต้องมีอะไรสักอย่างที่ยืนยัน ท่านลองไปพิจารณาดู

ท้ายที่สุดนี้ยินดี ขอขอบคุณ ขอขอบคุณที่ทำให้เกียรติรับฟังผม ขอขอบคุณที่เสนอชื่อผมเป็นนายกรัฐมนตรี ผมก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ถ้าวันนี้เราทำสำเร็จ วันหน้าจะสำเร็จยิ่งกว่านี้ นั่นคืออนาคต ชีวิตที่ดีกว่าของท่าน ไม่สามารถทำอะไรได้ภายในวันเดียว ภายในปีเดียว มันต้องสานต่อเรื่องเหล่านี้คือเจตนารมณ์มุ่งมั่นทางการเมือง รักษาบ้านเมืองให้มีเสถียรภาพ มีความสงบสุข พบกันเมื่อชาติต้องการ (มติชนออนไลน์, 2562)

ภาพที่ 41-42 พรรคพลังประชารัฐ ปราบศรัยใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี วันที่ 2 มีนาคม 2562 เพื่อช่วยนางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม ผู้สมัคร ส.ส.เขต 3 จ.อุบลราชธานี พรรคพลังประชารัฐ บุตรสาวของนายสุพล ฟองงาม

ขณะที่ นายสนธิรัตน์ กล่าวมั่นใจว่า วันที่ 24 มีนาคมนี้ จะได้ ส.ส. ยกจังหวัดทั้ง 10 เขตแน่นอน เพราะทุกคนให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และอบอุ่น พร้อมขอชาวอุบล ร่วมเปลี่ยนแปลงประเทศ ไม่กลับไปสู่วังวนเดิม ที่มีการแบ่งฝ่าย แบ่งสีเสื้อ ยืนยันหลังเลือกตั้ง พรรคพลังประชารัฐจะไม่ทำให้เกิดปัญหาเหมือนที่ผ่านมา แต่จะมาอาสาเข้ามาทำงาน ไม่ให้มีการทะเลาะกันและจะยังได้นโยบายที่ทำได้จริงไม่ใช่การขายฝัน พร้อมขอคะแนนคนอุบล เลือกพรรคพลังประชารัฐ เพื่อให้ผู้สมัครเข้าทำงานในสภา

นายสุริยะ เชื่อว่า การมาฟังปราศรัยของพี่น้องชาวอุบลในวันนี้ เพราะอยากเห็นประเทศก้าวพ้นความขัดแย้ง ทั้งนี้ส่วนตัวรู้สึกเสียดายที่การเมือง 10 ปีที่ผ่านมาเกิดความขัดแย้งจาก 2 พรรคใหญ่ และยังชักชวนประชาชนให้เกิดการแบ่งแยก ดังนั้น ชาวอุบล มีส่วนที่ทำให้ ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลง เพราะเมื่อบ้านเมืองสงบ ความเป็นอยู่ก็จะดีขึ้น โดยเฉพาะการมีนโยบายของพรรคที่ทำได้จริง เช่น การพักหนี้กองทุนหมู่บ้าน 3 ปี การดำเนินการทำบัตรประชาชนให้ครอบคลุมมากขึ้น และนโยบายมารดาประชารัฐ ที่ดูแลตั้งแต่ตั้งครรภ์จนคลอดและดูแลไปจนถึงอายุ 6 ปี

ด้าน นายกอบศักดิ์ กล่าวว่า ส่วนตัวได้เติบโตจาก จ.อุบลราชธานี พรรคพลังประชารัฐจะมาช่วยดูแลให้จังหวัดอุบลฯ เป็นมหานครอีสาน เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนที่สำคัญ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีนโยบายการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ภาคอีสานที่มีปัญหามาอย่างยาวนาน พร้อมขอคะแนนจากพี่น้องประชาชนชาวอุบล เลือกพรรคพลังประชารัฐ เท่านั้น เพื่อให้ พล.อ.ประยุทธ์ นำพานโยบายให้เกิดขึ้นจริงและพาประเทศให้สงบ (มติชนออนไลน์, 2562)

ภาพที่ 43 นายปรีชญา ฉ่ำมณี (ส.จ.ท่าโจ) ผู้สมัคร ปชป. อุบลฯ เขต 7

ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ ปราศรัยใหญ่ ณ โรงเรียนม่วงสามสิบอำนวยการ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี วันที่ 21 มีนาคม 2562 นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช สุทัศน์ เงินหมื่น อิศระ สมชัย วิฑูรย์ นามบุตร ดร.ศุภชัย ศรีหล้า และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด

นอกจากนั้น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พร้อมคณะ ยังได้ขึ้นเวทีปราศรัยที่สนามกีฬาเทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี โดยขอคะแนนเสียงสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ และนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย ผู้สมัคร ส.ส.อุบลราชธานี พรรคประชาธิปัตย์ เขตเลือกตั้งที่ 8 เบอร์ 13 ทั้งนี้ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวปราศรัยตอนหนึ่งว่า วันนี้ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง มี 3 แนวทาง คือ

(1) เลือกประชาธิปัตย์ ได้แนวทางประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริต ด้วยนโยบายแก้จน สร้างคน สร้างชาติ ได้นมโรงเรียน อาหารเช้า-กลางวัน ตั้งแต่อนุบาลถึง ม.3 ได้เรียนฟรี ถึง ปวส. จบมามีงานทำ ได้ประกันรายได้เกษตรกร ประกันรายได้ผู้ใช้แรงงาน และผู้มีรายได้น้อย เบี้ย อสม. เบี้ยผู้สูงอายุ โฉนดชุมชน โฉนดสีฟ้า กองทุนน้ำชุมชน ฯลฯ

(2) เลือกพรรคพลังประชารัฐ ได้ชีวิต และเศรษฐกิจ เหมือน 5 ปี ที่ผ่านมา

(3) เลือกกลุ่มพรรคเพื่อไทย ได้นโยบายอย่าง จำนำข้าว รถคันแรก แอปพลิเคชัน (innnews, 2562)

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สรุปว่า ถึงแม้วันนี้รัฐบาลจะประกาศว่าตัวเลขจีดีพีสูงขึ้น แต่ความเป็นอยู่ของประชาชนกลับสวนทาง ทำให้การเลือกตั้งครั้งนี้ คนไทยมีความตื่นตัวออกมาใช้สิทธิแบบถล่มทลาย เพราะคนไทยเชื่อว่า เมื่อมีการเลือกตั้งเศรษฐกิจปากท้องจะดีขึ้น ดังนั้นเลือกตั้งครั้งนี้ ประชาชนต้องเลือกอนาคตของตนเอง และประเทศชาติบ้านเมืองให้เดินไปข้างหน้า เลือกแนวทางการเมืองที่ให้ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริต” (innnews, 2562)

ส่วนพรรคอนาคตใหม่ ปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 12 มีนาคม 2562 นำโดย นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และผู้สมัคร ส.ส.ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมด ซึ่งเกิดปรากฏการณ์สำคัญ คือ กลุ่มผู้ที่เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) ที่เป็นคนหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษาที่เป็นคนรุ่นใหม่ รวมทั้งกลุ่มช่วงอายุวัยกลางคนทั่วไปเข้ามารับฟังการปราศรัยเป็นจำนวนมาก และอยู่ฟังจนจบการปราศรัย ขณะที่การปราศรัยพรรคใหญ่ๆ บางพรรค ประชาชนเข้ามาฟังเฉพาะช่วงแรก และเดินทางกลับทั้งๆ ที่หัวหน้าพรรคกำลังปราศรัยหรือยังไม่เลิกเวทีปราศรัย

ภาพที่ 44 โปสเตอร์ปราศรัยใหญ่พรรคอนาคตใหม่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี โดย นายธนธร จีรุงเรืองกิจ

พรรคอนาคตใหม่
ธนธร จีรุงเรืองกิจ

กำหนดการปราศรัย พรรคอนาคตใหม่
12 มีนาคม 2562 ณ ศาลากลาง (หลังเก่า) จังหวัดอุบลราชธานี

15.00 น. รวมพลคนรุ่นใหม่ “อุบลราชธานี เสียงเรียกแห่งประชาธิปไตย”

18.00 น. เปิดตัวผู้สมัคร ส.ส. ทั้ง 10 เขต และ 1 ผู้สมัคร ส.ส. พรรคิธิสต์
คุณธนธร จีรุงเรืองกิจ (หัวหน้าพรรคอนาคตใหม่) ปราศรัย

20.30 น. ปิดเวทีปราศรัย

16.30 น. ร่วมชบวนแห่ “ตู้ก้องปฐพี เอาฤกษ์เบิกชัย”
เส้นทางขบวนจุดรวมพล สบง.ตลาดวารินเจริญศรี - ตลาดแม่กิมเตียง
- เทศบาลวารินชำราบ - สีกาละ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง จ.อุบลราชธานี
- ร่วมกิจกรรม 3 ป. (ปลดล็อก - ปรับโครงสร้าง - เปิดโอกาส)
- เดินเท้าเข้าเวทีปราศรัย

โดยปราศรัยใหญ่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 12 มีนาคม 2562 นำโดย นายธนธร จีรุงเรืองกิจ มีสาระสำคัญ คือ เริ่มจากนายธนธร จีรุงเรืองกิจ ได้เล่าเรื่องของตัวเองว่ามีความสัมพันธ์และมีประสบการณ์กับคนอุบลอย่างไร โดยยกตัวอย่างกรณีเพื่อนปากมูลที่เคยเข้ามาอยู่กับชาวบ้านเพื่อต่อต้านการสร้างเขื่อน หลังจากนั้นได้เล่าถึงปัญหาของเขื่อนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชาวบ้านอย่างไรและชี้ให้เห็นว่า เขื่อนนี้ได้สร้างความเสื่อมล้ำในระบบเศรษฐกิจระหว่างชาวบ้านผู้ที่ต้องรับปัญหาจากการสร้างเขื่อน กับคนจำนวนน้อยที่ได้รับประโยชน์จากการใช้ไฟฟ้าที่ผลิตได้จากเขื่อนซึ่งภายหลังพบว่าไฟฟ้าที่ผลิตได้จากเขื่อนนั้นมีจำนวนน้อยมากไม่คุ้มกับการสร้างเขื่อนที่ทำลายวิถีชีวิตชาวบ้าน ต่อมายังแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านอีกตัวอย่างหนึ่งคือโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่ส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่

นายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านนั้นมาจากชาวบ้านประชาชนในพื้นที่ ไม่มีอำนาจในการกำหนดชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง เพราะว่าอำนาจรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางมาตลอด โครงการพัฒนาของรัฐขาดการมีส่วนร่วมจากชาวบ้าน ทั้งที่ชาวบ้านเป็นผู้จ่ายภาษีให้รัฐ ที่สำคัญคือระบอบการปกครองที่เป็นเผด็จการทำให้ชาวบ้านตัดขาดการมีส่วนร่วมในการปกครอง นักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชนถูกทำให้น่ารังเกียจ พยายามทำให้การเมืองเป็นเรื่องสกปรกอย่าเข้าไปข้องเกี่ยว แต่ในความเป็นจริงแล้ว ธนธรเสนอว่า การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ ประชาชนมีอำนาจเพราะจ่ายภาษีให้กับรัฐ ก็มีสิทธิเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปบริหารประเทศ ไม่ใช่ให้คนกลุ่มหนึ่งที่ยึดอำนาจมาตัดสินแทนประชาชนผู้เสียภาษี

ประเด็นต่อมา นายธนธรเสนอในเรื่องของการเก็บภาษี จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดต่าง ๆ ควรเก็บภาษีได้เอง ไม่ต้องเก็บแล้วนำไปรวมที่กรุงเทพก่อน ที่จะแบ่งสัดส่วนมาให้แต่ละจังหวัดแต่ละท้องถิ่น ผลที่ตามมาคือ กรุงเทพได้รับเงินส่วนแบ่งจากภาษีจำนวนมากในการพัฒนาประเทศ ส่วนที่เหลือจัดแบ่งสรรตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีสัดส่วนลดหลั่นกันไป แต่ที่สำคัญคือเงินที่รัฐส่วนกลางจัดสรรจากภาษีประชาชนมาให้จังหวัดและท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นกลับมีเงื่อนไขกำหนดมากมายโดยเฉพาะเรื่องโครงการต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นต่อจังหวัดและท้องถิ่น แต่ต้องทำตาม

นอกจากเรื่องของภาษีแล้ว นายธนธรเสนอเรื่องของการกระจายอำนาจให้ประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ สามารถจินตนาการ กำหนด พัฒนา จังหวัด เมือง และท้องถิ่น ที่คนในพื้นที่อยากให้เป็นได้ ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ไม่ใช่การโครงการพัฒนาที่มาจากรัฐไทยที่ไม่เข้าใจวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และสร้างผลกระทบให้กับคนในท้องถิ่นมากกว่าที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น เหมือนดังเขื่อนปากมูลและโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ ซึ่งเป็นเพียงสองตัวอย่างโครงการพัฒนาจากรัฐที่สร้างผลกระทบอย่างมากต่อประชาชนในพื้นที่ และยังมีโครงการต่าง ๆ อีกมากมายที่ไม่ได้พูดถึงที่สร้างปัญหาให้กับคนในพื้นที่

สุดท้ายนายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ สรุปว่า ปัญหาเหล่านี้เกิดจากระบอบการปกครองที่ยังไม่เป็นประชาธิปไตย ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ขาดอำนาจในการจัดการทรัพยากร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาไม่เท่าเทียมกัน เกิดช่องว่างขนาดใหญ่ระหว่างคนรวยและคนจน อีกทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของรัฐ (คนอีสาน) ถูกมองว่า จน และขี้เกียจ อย่างไรก็ตาม นายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ มองว่าในความเป็นจริงแล้วความจนที่เกิดขึ้นกับคนอีสานไม่ได้เกิดจากความขี้เกียจ แต่เกิดจากโครงสร้างของรัฐที่ไม่เปิดโอกาสให้เขามีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรในพื้นที่ของตนเองมากกว่า

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ของ อาจารย์ปฐวี ไซตอินันต์ (สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2562) สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วิเคราะห์ว่าถ้าไม่นับทีมงานพรรคอนาคตใหม่ที่มาชูป้ายเชียร์ธนธร คนส่วนใหญ่ที่ฟังเป็นกลุ่มวัยกลางคน คนทำงาน และอีกกลุ่มคือกลุ่มนักศึกษา จำนวนคนที่ฟังน่าจะถึง 2,000 คน ส่วนผู้สมัครท่านอื่นที่พูดบนเวที ยังนำเสนอไม่คล่องเหมือนนายธนธร การพูดของนายธนธรเอาจริงเอาจัง เน้นที่เนื้อหาเป็นหลัก โดยเฉพาะประเด็นประชาธิปไตย เศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ การกระจายอำนาจในพื้นที่ ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ผลกระทบจากการพัฒนาโครงการของรัฐ เป็นต้น

ภาพที่ 45-46 ปราศรัยใหญ่พรรคอนาคตใหม่ ณ ศาลากลางหลังเก่า อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี วันที่ 12 มีนาคม 2562 นำโดยนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ

กล่าวโดยสรุป การศึกษาการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมืองและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อค้นพบที่สำคัญว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ พรรคที่สังกัดอุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) การจ่ายเงินซื้อเสียง ตัวบุคคลนโยบายของพรรค ผู้นำพรรคที่จะเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังค้นพบประเด็นการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินวัฒนธรรมการซื้อสิทธิขายเสียงที่ลดอิทธิพลลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านมุมมองต่อภูมิทัศน์ทางการเมืองในภาคอีสาน โดยผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถยืนยันได้ว่า การจ่ายเงินซื้อเสียงที่เหนือคู่แข่งเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเป็นปัจจัยตัดสิน หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีอีกต่อไป

บทที่ 7

สรุปข้อค้นพบ การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานีมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 4 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาทัศนคติ วัตถุประสงค์ แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจกาเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของกาใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี (3) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของข้ออำนาจทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น และ (4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง และผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตด้านเวลาของการศึกษาประกอบไปด้วย การศึกษาตั้งแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงระหว่างกาที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้ง วันเลือกตั้ง และภายหลังจากคณะกรรมการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในจังหวัดอุบลราชธานี ระยะเวลาทำการศึกษาระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2562

พื้นที่เลือกตั้งทุกพื้นที่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่อาทิตย์ ที่ 24 มีนาคม 2562 ได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 10 เขตเลือกตั้ง ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ

อำเภอนาเยีย เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเท็ง) เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภออุตุขาวปุ่น อำเภอเหล่าเสือโก้ก เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเดิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลสุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสม ต.กุดลาด) เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุญทริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเท็ง)

1. สรุปข้อค้นพบ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) ทศนคติ วัดความรู้สึก การตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้งกับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น

ผลการสำรวจทศนคติ ความรู้สึก การตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง (24 มีนาคม 2562) โดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) ในช่วงระหว่างวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 ถึงวันที่ 17 มีนาคม 2562 โดยสำรวจการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้งทั้ง 10 เขต ปรากฏผลการสำรวจแยกตามเขตเลือกตั้ง ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) สำรวจวันที่ 16-17 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5,110 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 55 รองลงมาคือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.7

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย ได้ 38,660 คะแนน (อันดับสอง คือ นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 37,476 คะแนน และอันดับสาม คือ นายบัณฑิต วิลามาต พรรคอนาคตใหม่ ได้ 26,456 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 160,308 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 127,088 คน คิดเป็นร้อยละ 79.28 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 38 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเมืองใน อำเภอม่วงสามสิบ สํารวจ วันอาทิตย์ ที่ 3 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,777 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 30 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 29.2 และอันดับสาม นายโกวิท ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียงร้อยละ 28.5

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 41,777 คะแนน (อันดับสอง คือ นายณรงค์ชัย วีระกุล พรรคเพื่อไทย ได้ 30,198 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโกวิท ธรรมานุชิต พรรคพลังประชารัฐ ได้ 16,107 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 165,432 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 109,597 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 39 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภวารินชำราบ อำเภอนาเยีย สํารวจเมื่อวันเสาร์ ที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,511 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 46.5 รองลงมา นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.3

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้ 44,251 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ ได้ 24,378 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสถาพร ศรีแย้ม พรรคอนาคตใหม่ ได้ 17,889 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 147,243 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 113,380 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 4 อำเภอเดชอุดม (ยกเว้น อ.ทุ่งเทิง) สํารวจเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,771 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 14 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกชัย ทรวงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 52.4 รองลงมา นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 31.3 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 4 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายเอกชัย ทรวงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,074 คะแนน (อันดับสอง คือ นางสาวดวงทิพย์ จินตะเวช พรรคพลังประชารัฐ ได้ 20,433 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุรียา ชันอาสา พรรคภูมิใจไทย ได้ 17,335 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 130,498 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 37 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 5 อำเภอตระการพืชผล อำเภอภูซำปูน อำเภอเหล่าเสือโก้ก สำรวจเมื่อวันเสาร์ ที่ 2 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4,517 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบท. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.8 และนายสุทธิชัย จุญญเนตร พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 33.4 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 5 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ได้ 42,903 คะแนน (อันดับสอง คือ นายสุทธิชัย จุญญเนตร พรรคพลังประชารัฐ ได้ 33,960 คะแนน และอันดับสาม คือ นายธงชาติ วงศ์หาญ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 6,684 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 149,510 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 97,578 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 35 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 6 อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล อำเภอศรีเมืองใหม่ (เฉพาะ ต.นาเลน ต.หนามแท่ง) สำรวจเมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,918 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 21 ตำบล/เขต อบท. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 48.6 รองลงมา นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 6 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายธนະสิทธิ์ ไควสุรัตน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 32,630 คะแนน (อันดับสอง คือ นายพิสิษฐ์ สันตพันธ์ พรรคเพื่อไทย ได้ 32,289 คะแนน และอันดับสาม คือ นายโชติ แซ่ม้อย พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,320 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 133,030 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 91,958 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 40 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 7 อำเภอศรีเมืองใหม่ (ยกเว้น ต.นาเลิน ต.หนามแท่ง) อำเภอโขงเจียม อำเภอตาลชุม อำเภอดอนมดแดง อำเภอเมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.กระโสบ ต.กุดลาด) สัปดาห์เมื่อ วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7,469 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 26 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 50.7 ส่วนนายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 26.8 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 7 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ได้ 34,439 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 30,748 คะแนน และอันดับสาม คือ นายศิริสิทธิ์ จรูญศิริวงศ์ พรรคอนาคตใหม่ ได้ 8,228 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 132,533 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,984 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 35 พรรค (ไม่มีพรรคถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง)

เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สัปดาห์เมื่อ วันอังคาร ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,948 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 18 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 27.7 รองลงมา นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 21.7 และนายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจ ไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้ช่วยทีมวิจัย และอยู่ระหว่างการตัดสินใจ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 25.1

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 8 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 24,306 คะแนน (อันดับสอง คือ นายเอกพล ญาวงค์ พรรคเพื่อไทย ได้ 22,989 คะแนน และอันดับสาม คือ นายณรงค์ศักดิ์ โกศลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,429 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 139,448 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 100,303 คน คิดเป็นร้อยละ 71.93 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 34 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 9 อำเภอบุณฑริก อำเภอนาจะหลวย อำเภอสิรินธร (ยกเว้น ต.ฝางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) สัปดาห์เมื่อ วันเสาร์ ที่ 9 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,327 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 17 ตำบล/เขต อบต. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้ง พบว่า นายประภูศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 52.0 รองลงมา นางรำพูล ตันติวณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 28.3 และนายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 9 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายประยุทธ์ศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย ได้ 33,157 คะแนน (อันดับสอง คือ นางรำพูล ตันติวณิชชานนท์ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 18,579 คะแนน และอันดับสาม คือ นายสุพจน์ วรรณสุข พรรคภูมิใจไทย ได้ 14,518 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 145,067 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 94,307 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 พรรค (ถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 พรรค)

เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) สสำรวจเมื่อ วันจันทร์ ที่ 4 มีนาคม 2562 และ วันพฤหัสบดี ที่ 7 มีนาคม 2562 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,146 ตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูล 2 ตำบล/เขต อบท. ผลการสำรวจก่อนเลือกตั้งพบว่า นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 49.7 รองลงมา นายประจักษ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 29.8 และนายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย จะได้คะแนนเสียง ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จ.อุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 10 เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอเดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย ได้ 36,657 คะแนน (อันดับสอง คือ นายประจักษ์ แสงคำ พรรคพลังประชารัฐ ได้ 21,617 คะแนน และอันดับสาม คือ นายเต็ม ศรีเนตร พรรคภูมิใจไทย ได้ 10,261 คะแนน ตามลำดับ) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 148,435 คน จำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง 108,287 คน คิดเป็นร้อยละ 72.95 มีจำนวนพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 37 พรรค (ไม่มีพรรคถูกตัดสิทธิไม่ได้รับการประกาศชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง)

โดยสรุป ผลการสำรวจทัศนคติ แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง โดยการทำโพล การเลือกตั้ง ส.ส.อุบลราชธานี สำหรับการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่ามีความแม่นยำ ประมาณ 70% กล่าวคือ จากการสำรวจทัศนคติ วัดความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้งจริง (สำรวจประมาณ 1-6 สัปดาห์ก่อนเลือกตั้งจริง) พบว่า จากทั้งหมด 10 เขต เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงแค่เพียง 3 เขตเลือกตั้ง ขณะที่อีก 7 เขตเลือกตั้ง ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น สามารถคาดการณ์หรือตีความได้ว่า การลงพื้นที่หาเสียง ด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ (รวมทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายการเลือกตั้ง) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีบางพื้นที่ แต่ถือเป็นส่วนน้อย

อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปดังกล่าวนี้ อาจจะมีข้อจำกัดจากความคลาดเคลื่อนในการลงพื้นที่สำรวจ ตัวแปรแทรก ระยะเวลาในการสำรวจ ประเด็นคำถามการสำรวจที่กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ ภาวะกดดันจากอำนาจต่าง ๆ แรงกดดันของผู้นำชุมชน หรือหัวหน้าคณะ ความกลัวที่จะให้ข้อมูล ประกอบกับ ข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ลงพื้นที่ รวมทั้งความคลาดเคลื่อนส่วนบุคคลผู้ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลเอง เป็นต้น

2) การใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ของผู้สมัคร ส.ส. จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี (2562ง) จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง ผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 8 สิงหาคม 2562 นำเสนอเฉพาะพรรคการเมืองสำคัญที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ และผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคเพื่อไทย คือ นายวรสิทธิ์ ภัลป์ดินันท์ เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.กระโสม ต.กุดลาด) จำนวน 1,264,562.07 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ รวมทั้งสิ้น 9,975,017.49 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ ต่อ 1 คน คิดเป็น 997,501.75 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคพลังประชารัฐ คือ นายประจักษ์ แสงคำ เขตเลือกตั้งที่ 10 อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอสำโรง อำเภอดงขุด (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) จำนวน 1,316,972.55 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอน้ำขุ่น อำเภอม่วงสามสิบ จำนวน 1,320,000 บาท โดยได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของพรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย รวมทั้งสิ้น 6,477,480.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคภูมิใจไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 647,748.04 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายที่สุดของพรรคภูมิใจไทย คือ นายแสง ศรีบุระ เขตเลือกตั้งที่ 8 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร (เฉพาะ ต.ฟางคำ ต.คันไร่ ต.นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย) จำนวน 1,051,389.64 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

โดยสรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ของผู้สมัครแต่ละเขต ของ 5 พรรคการเมืองสำคัญ (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) ค้นพบว่า

พรรคเพื่อไทย มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. มากที่สุด จำนวน 1,031,391.44 บาท/เขตเลือกตั้ง

รองลงมา พรรคพลังประชารัฐ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 997,501.75 บาท/เขตเลือกตั้ง

อันดับสาม พรรคอนาคตใหม่ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 707,625 บาท/เขตเลือกตั้ง

พรรคภูมิใจไทย มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 647,748.04 บาท/เขตเลือกตั้ง

พรรคประชาธิปัตย์ มีค่าเฉลี่ย (Avg. /Mean) ของค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 627,948 บาท/เขตเลือกตั้ง

วิเคราะห์รวมทั้ง 5 พรรคการเมืองสำคัญ ประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) พบว่า มีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งรวมทั้ง 5 พรรค รวมทั้งสิ้น 40,122,144.74 บาท เฉลี่ยทั้ง 5 พรรค ผู้สมัครทั้ง 50 คน แต่ละคนใช้เงินเฉลี่ย 802,442.89 บาท

ข้อค้นพบเมื่อพิจารณาการใช้เงินเป็นรายเขต ทั้ง 10 เขต พบว่า พรรคอันดับรองลงมา ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย และพรรคอนาคตใหม่ (ยกเว้นพรรคเพื่อไทย และพรรคพลังประชารัฐ ที่ให้ความสำคัญกับทุกเขต) จะกำหนดยุทธศาสตร์โดยเลือกทุ่มทรัพยากรลงในเขตพื้นที่ที่มีการประเมินแล้วว่าพรรคของตนจะมีโอกาสเบียดคู่แข่งชนะการเลือกตั้ง หรือสามารถแบ่งคะแนนเสียงมาได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ ส่วนเขตที่คิดว่าจะไม่มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าใช้จ่าย เพื่อให้เห็นมูลค่าของการใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดอุบลราชธานี ผลของการบังคับใช้มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกฎหมายใหม่ อิทธิพลของการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครและพรรคการเมืองมีต่อประชาชน และผลของการเลือกตั้ง ทั้งการใช้จ่ายเงินที่ถูกกฎหมาย (รายงานต่อ กกต.) และไม่ถูกกฎหมาย การซื้อสิทธิขายเสียง โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

การใช้เงินซื้อเสียง กรณีการหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 จังหวัดอุบลราชธานี พบการใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายของพรรคการเมืองหนึ่ง (แบบปูพรม) เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัด รายละเอียด 200-500 บาท โดยบางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียง 2-3 รอบ ขณะที่บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงแบบประกบคู่สองพรรค กล่าวคือ หากไม่ชอบพรรคแรก ก็ให้เลือกอีกหนึ่งพรรคซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกัน การจ่ายเงินซื้อเสียงจะให้หวัคคะแนนในหมู่บ้านเดินจ่ายตามบ้าน หรือนัดมารับ หรือจ่ายในช่วงการนำประชาชนเข้าร่วมฟังปราศรัยของพรรคการเมือง ทั้งเวทีย่อยและการปราศรัยใหญ่ของพรรคในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลาการจ่ายเงิน พบเป็นช่วงเวลาเช้ามีดเป็นต้นไป ของวันที่ 23 มีนาคม 2562 ก่อนเลือกตั้ง 1 วัน ส่วนการจ่ายเงินก่อนหน้านี้ พบว่าจะจ่ายเงินช่วงเวลากลางวันโดยส่วนใหญ่

ส่วนการซื้อเสียงโดยการให้สิ่งของหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อื่น พบได้น้อย นอกจากการให้คำมั่นสัญญาว่า เมื่อได้เลือกตั้งเข้าไปแล้วจะให้ผลประโยชน์อื่นเพิ่มเติม พบกรณีการหาเสียงกับบุคลากรทางการศึกษา (สพฐ.)

การลงพื้นที่หาเสียง พบว่า เกิดความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียง กล่าว คือ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาสให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียง เช่น กรณีข่าวการถูกยกเลิกการใช้สถานที่ของหน่วยราชการแห่งหนึ่งใน อ.เดชอุดม หรือ การถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าไปหาเสียงในเขตราชการแห่งหนึ่งใน อ.วารินชำราบ) และในหมู่บ้านบางแห่งในเขต อ.วารินชำราบ

การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบางพรรค อาทิ พบกรณีสมาชิกสภาเทศบาลบางแห่งเป็นหวัคคะแนนให้กับผู้สมัครบางพรรค การให้ผู้สมัครบางพรรคมาปรากฏตัวเพื่อหาเสียงในงานที่ทางราชการได้จัดขึ้น โดยกำหนดให้มาแค่พรรคเดียว รวมทั้งการใช้ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ช่วยเป็นหวัคคะแนน และดำเนินการแจกเงินซื้อเสียง เป็นต้น

พบกรณีการใช้จ่าย ประมาณ 5-6 คน เข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหวัคคะแนนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

3) การเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง และผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง ค้นพบว่า ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ ประสบความล้มเหลวทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือนายสุทธิชัย จรุงเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น

4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 ที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่สำคัญว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ (1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด นโยบายของพรรค อุดมการณ์ทางการเมือง(พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ผู้นำพรรคที่จะเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี (2) ปัจจัยด้านการจ่ายเงินซื้อเสียง (3) ปัจจัยด้านตัวบุคคล ตามลำดับ โดยพบหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญ คือ

4.1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด

ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐประสบความล้มเหลวทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือนายสุทธิชัย จรุงเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น

ข้อมูลจากการลงพื้นที่โดยการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผ่านการทำโพลสำรวจทั้ง 10 เขต มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ชื่นชอบพรรคพลังประชารัฐ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มักจะเป็นผู้สูงวัย โดยมองว่าต้องการความสงบ ได้เงินบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คาดหวังให้ช่วยปลดหนี้ และได้ถอนที่ดินคืน ขณะที่วัยทำงานหรือวัยกลางคนส่วนใหญ่จะชื่นชอบพรรคเพื่อไทย เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ คาดหวังให้มาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างจริงจัง และประชาชนส่วนใหญ่ไม่ชื่นชอบในระบบเผด็จการทหาร โดยมองว่า จะทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าขายไม่ได้เหมือนเดิม ทำให้ไม่มีเงินใช้จ่ายและเป็นหนี้สิน

ขณะที่กลุ่มผู้ที่เริ่มมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก (New Voter) ที่เป็นคนหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษา ที่เป็นคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มชื่นชอบพรรคอนาคตใหม่ เนื่องจากต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

โดยคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ที่พบว่าหลายเขตเลือกตั้ง คะแนนเสียงอยู่ในลำดับที่ 3 เหนือพรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอื่นๆ หลายพรรค โดยเฉพาะในเขต 1 เขต 3 เขต 5 เขต 6 และ เขต 7 ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ กล่าวคือ แม้ว่าผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่จะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก หรือบางแห่งประชาชนไม่คุ้นหน้า ไม่เคยลงพื้นที่มาก่อน ไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง แต่ประชาชนก็ยังลงคะแนนให้ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก กระแสหัวหน้าพรรค คุณธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ นโยบายที่แปลกใหม่ท้าทายระบบเดิม การนำเสนอที่เข้าถึง กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อกระแสใหม่ช่องทางต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ รวมทั้งสิ้น 7,076,256.45 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยัน จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ ต่อ 1 คน คิดเป็น 707,625 บาท ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดของ พรรคอนาคตใหม่ คือ นายสถาพร ศรีแย้ม เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอวารินชำราบ อำเภอนาเยีย จำนวน 1,386,840.60 บาท แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

เทียบกับจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคอื่น ๆ ที่ชนะการเลือกตั้ง อาทิ จำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งสิ้น 6,279,476 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ต่อ 1 คน คิดเป็น 627,948 บาทหรือจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย รวมทั้งสิ้น 10,313,914.40 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมาย ที่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคเพื่อไทย ต่อ 1 คน คิดเป็น 1,031,391.44 บาท ซึ่งถือว่าใกล้เคียงไม่แตกต่างกัน มากนัก

4.2) การจ่ายเงินซื้อเสียง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เอกสาร ข้อมูลจากสื่อและช่องทาง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ค้นพบว่า การเลือกตั้ง ส.ส.เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 การจ่ายเงินซื้อเสียงที่เหนือ คู่แข่งเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเป็นปัจจัยตัดสิน หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีอีกต่อไป ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่ศึกษา ค้นพบว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีการจ่ายเงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายโดย พรรคการเมืองกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในจังหวัดอุบลราชธานี บางพรรคพบการใช้เงินซื้อ เสียงอย่างแพร่หลาย (แบบปูพรม) เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัด เฉลี่ยรายละ 200-500 บาท

ขณะที่บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงแบบประกบคู่สองพรรค กล่าวคือ หากไม่ชอบพรรคแรก ก็ให้เลือกอีกหนึ่งพรรคซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกัน โดยการจ่ายเงินซื้อเสียงจะให้หัวหน้าคนในหมู่บ้านเดินจ่ายตามบ้าน หรือนัดมารับ หรือจ่ายในช่วงการนำประชาชนเข้าร่วมฟังปราศรัยของพรรคการเมือง ทั้งเวทีย่อยและการปราศรัยใหญ่ของพรรคในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลาการจ่ายเงิน พบว่าส่วนใหญ่จะจ่ายรอบสุดท้ายวันที่ 23 มีนาคม 2562 ก่อนวันเลือกตั้งจริง 1 วัน (บางพื้นที่พบการจ่ายเงินซื้อเสียงมากกว่าหนึ่งรอบ) ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคและผู้สมัครที่ใช้เงินซื้อเสียงอย่างแพร่หลายในจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในภาพรวม แต่สามารถเก็บคะแนนเพื่อนำไปช่วยคำนวณสัดส่วน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อได้เป็นกอบเป็นกำ แต่ไม่สามารถชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ใช้บัตรเลือกตั้งแบบใบเดียวโดยส่วนใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานีได้

โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองผู้ชนะการเลือกตั้ง ผู้สมัครการเลือกตั้ง และหัวหน้าคนที่เกี่ยวข้องต่างสะท้อนความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นับวันอิทธิพลของการจ่ายเงินซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ส.ส. ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีจะยิ่งลดความสำคัญลงเรื่อย ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่วิเคราะห์ว่า ปัจจัยเรื่องเงินซื้อเสียงจะมีผลแค่เพียงร้อยละ 10-20 เท่านั้น

ขณะที่การซื้อเสียงโดยการให้สิ่งของหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อื่น พบได้น้อย นอกจากการให้คำมั่นสัญญาว่า เมื่อได้เลือกตั้งเข้าไปแล้วจะให้ผลประโยชน์อื่นเพิ่มเติม พบกรณีการหาเสียงกับบุคลากรทางการศึกษา (สพฐ.) เป็นต้น

4.3) ปัจจัยตัวบุคคล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองผู้ชนะการเลือกตั้ง และผู้แพ้การเลือกตั้ง ยืนยันตรงกันว่า ปัจจัยตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ยังเป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะชนะการเลือกตั้ง ทั้งนี้พบว่า การลงพื้นที่หาเสียง ส.ส. ของจังหวัดอุบลราชธานี ในการเลือกตั้ง ปี 2562 เกิดความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียงบางเขต กล่าว คือ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาสให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียงได้อย่างสะดวก พบได้จากข่าวการยกเลิกให้ใช้อาคารสถานที่ในการจัดปราศรัยหาเสียง การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบางพรรค พบกรณีการใช้กำลัง ประมาณ 5-6 คน เข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหัวหน้าคนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

2. การอภิปรายผล

การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี มีตัวอย่างงานวิจัยที่จะนำมาอภิปราย ถกเถียง เปรียบเทียบองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามเศรษฐกิจ สังคมและโครงสร้างทางการเมือง คือ งานของ สุเชาว์ มีหนองหว้า และ กิติรัตน์ สีหพันธ์ (2549) ซึ่งศึกษา “นักการเมืองถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี” โดยศึกษานักการเมืองถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 - ปัจจุบัน (พ.ศ. 2548) มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญ คือ เพื่อรู้จักนักการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เพื่อทราบถึงเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีส่วนให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อทราบถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี และทราบถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาวินิจฉัยการเอกสาร การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานีและการใช้การสังเกตการณ์

จากการศึกษา พบว่า ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยมาสู่ระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน จังหวัดอุบลราชธานีในฐานะจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ก็เข้าสู่กระบวนการการเมืองการปกครองไทย โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าไปทำงานในรัฐสภาเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้เกณฑ์ภูมิหลังและอาชีพของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ยุค คือ ยุคของนักการเมืองที่เป็นข้าราชการ ระหว่างปี พ.ศ. 2476 - พ.ศ. 2514 และยุคของนักการเมืองที่เป็นนักธุรกิจ พ่อค้า ระหว่างปี พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน

ในส่วนเครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี และกลุ่มผลประโยชน์ที่มีส่วนให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น นักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหลังมีการรวมกันเป็นกลุ่มในบางช่วงบางขณะ เพื่อให้ความช่วยเหลือกันในการเลือกตั้ง เช่น ในสมัยแรก ๆ ภายหลังการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2518 เริ่มมีการรวมกลุ่มทางการเมืองที่มีนายสุทัศน์ เงินหมื่น เป็นผู้นำ ต่อมาอีกกลุ่มทางการเมืองที่มีนายประสิทธิ์ ณรงค์เดช และกลุ่มของนายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ เป็นผู้นำ ส่วนในปัจจุบันในจังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มการเมืองสำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีนายปรีชา เลหาพงศ์ชนะ เป็นผู้นำกับกลุ่มที่มีนายเกรียง กัลป์ตินันท์ เป็นผู้นำ แม้ว่า จะอยู่ในพรรคการเมืองเดียวกัน โดยกลุ่มการเมืองเหล่านี้จะลงสมัครในนามพรรคการเมืองเดียวกัน และเมื่อย้ายพรรคก็จะย้ายไปสังกัดพรรคใหม่คล้ายกัน ขณะเดียวกัน หัวหน้ากลุ่มก็อาจมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมืองระดับชาติที่เป็นแกนนำในระดับรองหัวหน้าหรือหัวหน้าพรรคการเมืองด้วย

ในส่วนรูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี ของสุเชาว์ มีหนองหว้า และกิติรัตน์ สีหพันธ์ (2549) พบว่า รูปแบบวิธีการหาเสียงของนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในสมัยแรกที่มีการเลือกตั้งกับในปัจจุบันแตกต่างกัน กล่าวคือ ในสมัยแรกจากการเลือกตั้งของจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีนักการเมืองได้รับเลือกตั้ง เช่น นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายเลียง ไชยกาล นายฟอง สิทธิธรรม การหาเสียงใช้รูปแบบของการออกปราศรัยตามท้องถนนต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง และการใช้กลุ่มเครือญาติ เพื่อนสนิทช่วยในการหาเสียง แต่รูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นการใช้การจัดตั้งระบบหวัคະແນນในหมู่บ้านและชุมชนกระจายครอบคลุมเขตเลือกตั้ง ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถในการจัดตั้งหวัคະແນນจัดได้ว่าเป็นปัจจัยชี้ขาดสำคัญที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ผู้สมัครยังจะต้องมีความสามารถและเอาใจใส่ต่อการให้บริการประชาชนในเขตเลือกตั้ง เช่น การดูแลทุกข์สุขของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่มาขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมในกิจกรรมงานบุญประเพณีที่ชาวบ้านในชุมชนจัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ซึ่งรูปแบบและวิธีการหาเสียงดังกล่าวสำคัญมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครที่เป็นคนมีความรู้ความสามารถ คบง่าย พึ่งพาได้ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญประกอบกัน

แต่ผลจากการศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ได้ข้อค้นพบที่แตกต่างออกไปจากงานของสุเชาว์ มีหนองหว้า และกิติรัตน์ สีหพันธ์ (2549) ที่สรุปว่า รูปแบบและวิธีการหาเสียงของนักการเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นการใช้การจัดตั้งระบบหวัคະແນນในหมู่บ้านและชุมชนกระจายครอบคลุมเขตเลือกตั้ง ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถในการจัดตั้งหวัคະແນນจัดได้ว่าเป็นปัจจัยชี้ขาดสำคัญที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ผู้สมัครยังจะต้องมีความสามารถและเอาใจใส่ต่อการให้บริการประชาชนในเขตเลือกตั้ง

ซึ่งข้อค้นพบที่แตกต่างออกไปจากงานดังกล่าว คือ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560 มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด นโยบายของพรรค คุณดมการณ้ทางการเมือง(พรรคที่สนับสนุน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ขณะที่ปัจจัยหรือตัวแปรด้านการจัดตั้งระบบหวัคະແນນในหมู่บ้านและชุมชนกระจายครอบคลุมเขตเลือกตั้งเพื่อจ่ายเงินซื้อเสียงที่เหนือกว่าคู่แข่ง ไม่สามารถเป็นปัจจัยตัดสิน หรือเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น และเพียงพอ (Necessary and Sufficient Conditions ; NSC) ที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีอีกต่อไป

ส่วนปัจจัยตัวบุคคล การลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. ยังเป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่ง แต่จะต้องมีตัวแปรหรือปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่สังกัดมาช่วยหนุนเสริมด้วย พิสูจน์ได้จากกรณี การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าทางการเมือง การย้ายพรรคการเมือง ค้นพบว่า ผู้สมัครที่ย้ายพรรคการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงหัวหน้าทางการเมืองจากพรรคเพื่อไทยไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐประสบความสำเร็จทั้งหมด ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น นางสาวโยธากาญจน์ ฟองงาม พรรคพลังประชารัฐ (บุตรสาวนายสุพล ฟองงาม อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และอดีตเลขาธิการพรรคเพื่อไทย) นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ บุตรชายของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย) หรือนายสุทธิชัย จรุงเนตร อดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย ปี 2554 เป็นต้น

หรือ กรณีพรรคอนาคตใหม่ โดยคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่ที่พบว่าหลายเขตเลือกตั้งคะแนนเสียงอยู่ในลำดับที่ 3 เหนือพรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคอื่นๆ หลายพรรค โดยเฉพาะในเขต 1 เขต 3 เขต 5 เขต 6 และ เขต 7 ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ กล่าวคือ แม้ว่าผู้สมัคร ส.ส. พรรคอนาคตใหม่จะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก หรือบางแห่งประชาชนไม่คุ้นหน้า ไม่เคยลงพื้นที่มาก่อน ไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง แต่ประชาชนก็ยังลงคะแนนให้ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจากกระแสหัวหน้าพรรค คุณธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ ด้วยนโยบายที่แปลกใหม่ท้าทายระบบเดิม การนำเสนอที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อกระแสใหม่ช่องทางต่าง ๆ

จุดอ่อนของงาน สุชาวี มีหนองหว่า และกิติรัตน์ สีห์พันธ์ (2549) คือ การมองข้ามตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่สังกัด หัวหน้าพรรค นโยบายของพรรค และแนวทางการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานีในสองทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการศึกษาารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 จ.อุบลราชธานี ค้นพบข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยดังนี้

1) ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรผ่อนปรนหรือยกเลิกการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562) ได้กำหนดให้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ใช้บังคับ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งไม่เกินคนละ 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)

(ข้อ 4) และพรรคการเมืองต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 35,000,000 บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) (ข้อ 5)

โดยประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562) ระบุว่า ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งใด ก่อนประกาศผลเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายการเลือกตั้งใหม่ โดยเขตที่ต้องรับสมัคร ส.ส.แบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้สมัครแต่ละคนใช้จ่ายไม่เกิน 750,000 บาท ส่วนเขตเลือกตั้งใดที่ไม่ต้องรับสมัคร ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้สมัครแต่ละคนใช้จ่ายไม่เกิน 500,000 บาท ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และมีเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งไม่เกิน 1,500,000 บาท

ซึ่งหลังจากได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 นำส่งบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งดังกล่าว ประกอบด้วย พรรคการเมืองจัดสรรให้เงินส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เงินของพรรคการเมือง บริจาคตามมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และเงินที่พรรคการเมืองได้รับการจัดสรรตามมาตรา 83 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

การใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของพรรคการเมืองที่สำคัญและมีโอกาสชนะการเลือกตั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายในการสมัครรับเลือกตั้ง (2) ค่าจ้างแรงงาน (3) ค่าจ้างทำของ (4) ค่าโฆษณาในสื่อต่าง ๆ (5) ค่าจัดทำป้ายและสิ่งพิมพ์ (6) ค่าใช้จ่ายทางอิเล็กทรอนิกส์ (7) ค่าจัดซื้อหรือเช่าวัสดุอุปกรณ์ (8) ค่าเช่าสถานที่ และค่าตกแต่งสถานที่ (9) ค่าเช่ายานพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (10) ค่าสาธารณูปโภค (11) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (12) ค่าอบรมผู้สมัครหรือผู้ช่วยหาเสียง (13) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

ส่วนประกาศ กกต. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำ สถานที่ปิดประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสถานที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561 กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะปิดประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้งจะจัดทำประกาศเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีจำนวนรวมกันแล้วไม่เกิน 10 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งนั้น โดยกำหนดเป็นแนวตั้ง มีขนาดกว้างไม่เกิน 30 เซนติเมตร หนาไม่เกิน 42 เซนติเมตร (กระดาษขนาด เอ3) พร้อมระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ผู้ว่าจ้าง ผู้ผลิต

ขณะที่การจัดทำแผนป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครจัดทำแผนป้ายได้จำนวนไม่เกิน 2 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และให้พรรคการเมืองจัดทำแผนป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งจำนวนไม่เกิน 1 เท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีขนาดกว้างไม่เกิน 130 เซนติเมตร และขนาดความยาวไม่เกิน 245 เซนติเมตร พร้อมระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ว่าจ้าง ผู้ผลิต

ทั้งนี้ ผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องไม่ติดแผนป้ายทับซ้อนหรือปิดบังแผนป้ายของผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นการกำหนดสถานที่ติดแผนป้ายจะต้องเป็นบริเวณพื้นที่สาธารณสถาน เช่น ถนนสาธารณะ ที่สาธารณะ หรือสาธารณสถานอื่นของรัฐที่เห็นสมควร เพื่อติดแผนป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งให้เพียงพอและเท่าเทียมกัน

ผลจากการวิจัย ค้นพบว่า การกำหนดค่าใช้จ่าย รูปแบบ วิธีการและทรัพยากรในการหาเสียงที่จำกัดเกินไป จะเป็นอุปสรรคและตัดโอกาสในการหาเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งเป็นอุปสรรคในการนำเสนอข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้ จำนวนเงินที่ กกต.กำหนด อาจจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และแต่ละสภาพพื้นที่มีต้นทุนในการเดินทาง การใช้จ่ายที่ไม่เหมือนกัน บางพรรคอาจจะต้องทำเอกสารเท็จขึ้นมาเพื่อไม่ให้รายจ่ายเกินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะดังกล่าว สะท้อนจากความเห็นของ ส.ส.สมคิด เชื้อคง (สัมภาสณ์, 29 มิถุนายน 2562) พรรคเพื่อไทย ที่สรุปว่า ระบบเลือกตั้งใหม่ มีกฎระเบียบบทยิบย่อยเกินเหตุ รดมีก็คั้นต้องแจ้งก่อนจะปราศรัยคุณจะต้องแจ้งว่ามีอำเภไหน มีกี่จุด การเลือกตั้งต้องปล่อยฟรี เพื่อให้เขาไปแสดงออกได้ รวมทั้งการกำหนดวงเงินในการหาเสียงให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ดังบทสัมภาสณ์ตอนหนึ่งว่า

“ระบบเลือกตั้งใหม่ ถ้าเทียบว่ามันจุกจิกเกินเหตุ เช่น การมาป้องกันบางเรื่อง เช่น ผู้ช่วยหาเสียงจะต้องเท่านี้ เท่านั้น มันเหมือนสร้างให้คนโกหก ทั้งที่เรื่องจริงผู้ช่วยหาเสียง 20 คน มันทำไม่ได้ เหมือนเขียนระเบียบให้คนโกหก รู้อยู่แล้วว่ามันทำไม่ได้ การจะต้องขออนุญาตก่อนปราศรัย ตรงนี้มันจุกจิกมันสร้างภาระให้ผู้สมัครเปล่า ๆ ทั้งเอกสารเพิ่มขึ้น ระเบียบการเลือกตั้งของ กกต. คุณจะต้องแจ้ง รดมีก็คั้นต้องแจ้ง ก่อนจะปราศรัยคุณจะต้องแจ้งว่ามีอำเภไหน มีกี่จุด ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคต่าง ๆ การเลือกตั้งต้องปล่อยฟรี เพื่อให้เขาไปแสดงออกได้ ไม่ต้องไปขออนุญาตหรือระเบียบแบบนี้มันไม่ควรมี เลือกตั้งจะต้องปล่อยให้ผู้สมัครแต่ละพรรคเดินไปพบกับชาวบ้าน กฎระเบียบแบบนี้พืงมีสมัยนี้สมัยแรก จุกจิกจู้จี้ เพราะฉะนั้นก็ควรจะแก้ เป็นเรื่องเล็ก ไม่ได้กระทบ แต่มันเสียเวลาเหมือนเอาเรื่องไม่จริงมาทำ เหมือนบอกว่า 1,500,000 นะ แต่ความจริงมันไม่ใช่ มันแค่เรื่องโกหกผมบอกว่าจริง ๆ ควรจะกำหนดไว้ที่ 3,000,000 บาท มันจะพอดี พรรคไหนเขาจะสู้ ไม่เป็นไร ต้องเอาเรื่องจริงมาก่อน คือคนแสนกว่า แค่นี้ค่าทุกอย่างมันก็ 4 แสนละ 5 แสนละ เรายังไม่ได้จ่ายอะไรเลยซึ่งผมบอกว่ามาเขียนให้คนโกหก ว่าห้ามเกิน 1,500,000 บาท ผมว่าจริง ๆ เสนอ 3,000,000 ไปเลย

แต่นี้บอกว่าตัวนี้จริง แต่ยอดเงินมันไม่ใช่ บางพรรคมันเกินอยู่แล้ว ผมจึงบอกว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กน้อย มันไม่น่าไปสู่การโกงหรอก เช่น เรื่องการติดป้าย ผมจะไม่ร้องหรอกว่าใครติดป้ายผิด ติดป้ายเกิน มันเรื่องเล็ก เพราะเขากำหนดจำนวนด้วย คือ 2 เท่าของหน่วยเลือกตั้ง แต่ละหมู่บ้าน หน่วยเลือกตั้งเท่าไรก็ไม่เกิน 2 เท่า งบด้านห้านั้นมันเกินอยู่แล้ว นี่ กกต.ไปกำหนดระเบียบให้เขา ตอนไปประชุมกับ กกต.ผมบอกขอร้อง อยากให้กำหนดตามข้อเท็จจริง ค่าป้าย ค่าแรง ไล่มาเลย ข้อเท็จจริงทั้งหลาย” (สมคิด เชื้อคง, สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562)

2) เปิดโอกาสให้ประชาชนและตัวแทนพรรคการเมืองเข้าร่วมตรวจสอบ การสังเกตการณ์ การทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดในการจัดการเลือกตั้ง โดยการถ่ายทอดผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตทุกขั้นตอน

3) การตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขปัญหาความไม่ยุติธรรมในการลงพื้นที่หาเสียง อาทิ หน่วยราชการบางแห่งไม่เปิดโอกาสให้บางพรรคการเมืองเข้าไปใช้สถานที่หาเสียง เช่น กรณีข่าวการถูกยกเลิก การให้ใช้สถานที่ของหน่วยราชการแห่งหนึ่งใน อ.เดชอุดม หรือ การถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าไปหาเสียงในเขต ราชการแห่งหนึ่งใน อ.วารินชำราบ) และในหมู่บ้านบางแห่งในเขต อ.วารินชำราบ

4) ประชาชนมีความต้องการให้กลับไปใช้วิธีการเลือกตั้งโดยใช้บัตรแบบ 2 ใบ คือ บัตรแรกเลือก ส.ส. บัตรสองเลือกพรรค หรือเลือกนายกรัฐมนตรีเช่นเดิม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนและ พรรคที่ตนเองชื่นชอบ โดยไม่ถูกจำกัดให้เลือกเพียงบัตรเดียว เนื่องจากประชาชนบางส่วนอาจจะเลือก ส.ส.ที่ตนชื่นชอบ และไปสนับสนุนอีกพรรคเพื่อให้ได้จัดตั้งรัฐบาล เป็นต้น

การเอื้อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบางพรรค อาทิ พบกรณีสมาชิกสภาเทศบาลบางแห่งเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครบางพรรค การให้ผู้สมัครบางพรรค มาปรากฏตัวเพื่อหาเสียงในงานที่ทางราชการได้จัดขึ้น โดยกำหนดให้มาแค่พรรคเดียว รวมทั้งการใช้ ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ช่วยเป็นหัวคะแนน และดำเนินการแจกเงินซื้อเสียง หรือกรณี การใช้กำลังเข้าตรวจค้นที่ทำการบางพรรคการเมือง และบ้านหัวคะแนนสำคัญ ในเขตเลือกตั้งที่ 5 และ เขตเลือกตั้งที่ 7 ของจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงวันที่ 20-21 มีนาคม 2562 เป็นต้น

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

- จาดูรงค์ เพ็งนรพัฒน์. (2546). การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตการเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดศรีสะเกษ. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 สถาบันพระปกเกล้า.
- เจมส์ ซี สกอตต์. (2545). การเมืองในระบบผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ใน อมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คูวินทร์พันธุ์ (บรรณาธิการ), ระบบอุปถัมภ์, 39 -136. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจมส์ ซี สกอตต์. (2545). การเมืองในระบบผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ใน อมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คูวินทร์พันธุ์ (บรรณาธิการ), ระบบอุปถัมภ์, 39 -136. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2523). การเมืองกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาร์ลส์ เอฟ คายส์. (2552). แนวคิดท้องถิ่นภาคอีสานนิยมในประเทศไทย. แปลโดย รัตนา โตสกุล. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยสังคมอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (2537). เจ้าพ่อกับการเมือง : การเชื่อมโยงของข่ายใยอำนาจในระบบการเมืองไทย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दारारัตน์ เมตตาริกานนท์. (2536). ผู้นำท้องถิ่นอีสานกับเครือข่ายความสัมพันธ์ : กรณีศึกษาสมาชิกสภาเทศบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- दारारัตน์ เมตตาริกานนท์. (2546). การเมืองสองฝั่งโขง : การรวมกลุ่มทางการเมืองของ ส.ส. อีสาน พ.ศ. 2476-2494. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

- เต็มบุญ ศรีธัญรัตน์. (2554). **กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลเมืองและเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล. (2541). **การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลนักการเมืองไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล สุขคนฉวี. (2539). **พรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่น: ผลประโยชน์และฐานอำนาจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรันดร์ กุลทานันท์. (2549). **นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ประเทือง ม่วงอ่อน. (2547). **การเปลี่ยนแปลงนโยบายสุรา: ศึกษากรณีการผลักดันนโยบายโดยกลุ่มเครือข่ายเหล้าพื้นบ้านแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทือง ม่วงอ่อน. (2556). **นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2546). **กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- เวียงรัฐ เนติโพธิ์. (2546). **เจ้าพ่ออุปถัมภ์กับรัฐอุปถัมภ์**. วารสารสังคมศาสตร์ 34 (มกราคม – มิถุนายน 2546) : 444 - 456.
- เวียงรัฐ เนติโพธิ์. (2551). **ประชาธิปไตยตัวแทนและประชาธิปไตยภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 9 (พ.ศ. 2551) วันอังคารที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้องเปรมบุรฉัตร คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเชาว์ มีหนองหว้า และกิติรัตน์ สีหพันธ์. (2549). **นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สุพรรณิ เกลี่อนกลาง. (2549). **กลุ่มผลประโยชน์กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คูวินทร์พันธุ์. (2545). **ระบบอุปถัมภ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แอนโทนี่ ฮอลล์. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ แนวคิด และคำศัพท์**. ใน อมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คูวินทร์พันธุ์ (บรรณาธิการ), **ระบบอุปถัมภ์**, 25-38. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารภาษาอังกฤษ

- Arnold Wehmhoener (ed.). (1975). **Elite and Development**. Bangkok : Workshop-Series-Report VI.
- Barend J. Terwiel. (1984). **Formal Structure and Informal Rules: An Historical Perspective on Hierarchy, Bondage and the Patron – Client Relationship**. Amsterdam: Amsterdam University.
- Charles F. Keyes. (1967). Isan : Regionalism in Northeastern Thailand. Ithaca, NY: Cornell University Southeast Asia Program (Data Paper,65.).
- Frank C. Darling. (1975). Rural Insurgencies in Thailand : A Comparative Analysis. Southeast Asian Spectrum. 3, 3 (April 1975).
- Gaetano Mosca. (1965). **The Ruling Class**. New York : McGraw-Hill.
- Harold D. Lasswell. (1948). **Power and Personality**. New York : W.W. Norton Co.
- John B. Murdoch. (1974). The 1901-1902 “Holy Man’s Rebellion”. Journal of the Siam Society. Siam Heritage Trust. JSS Vol.62.1
- Marvin Zonis. (1971). **The Political Elite of Iran**. Princeton, N.J. : Princeton University Press.
- Marian R. Meinkoth. (1962). Migration in Thailand with Particular Reference to the Northeast. Economic and Business Bulletin. 14: 3-45.
- Millard F. Long. (1966). Economic Development in Northeast Thailand: Problems and Prospects. Asian Survey. Vol. 6 No. 7 (July, 1966), pp. 355-361.
- Peter F. Bell. (1969). **Thailand’s Northeast: Regional Underdevelopment**, “Insurgency,” and Official Response. Pacific Affairs Vol. 42, No. 1 (Spring, 1969), pp. 47-54.
- Robert A. Dahl. (1975). **Modern Political Analysis**. 2nd ed. New Delhi: Prentice-Hall of India.
- Robert E. Lane. (1959). **Political Life: Why and How People Get Involved in Politics**. New York: The Free Press.
- Wilson David A.. (1959). Thailand and Marxism. in F.N. Trager(ed.), **Marxism in Southeast Asia**, Stanford : Stanford University Press.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- innnews. (2562). “อภิสิทธิ์” ลุยอีสานหาเสียงช่วยผู้สมัครอุบลราชธานี ย้ำ แนวทางปชป.ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริต. สืบค้นจาก https://www.innnews.co.th/politics/news_352954/
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562). หึงหน้อย ไอค และชัชชาติ ยกขบวนหาเสียง ขอคะแนนให้เพื่อไทยที่อุบลฯ. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1499226>.
- บูรพา เล็กฉ้วนงาม. (2562). 7 ส.ส.เพื่อไทย ครองอุบลฯ เช่นเดิม ส่วนคนย้ายพรรค “สอบตก”. สืบค้นจาก <https://www.ubonnews.in.th/locality/vote/25169/>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2562). กกต.อุบลฯ ยันคลิปอ้างแจกเงินเป็นคลิปเก่าที่สอบไปแล้ว ขณะตัวเลข คนใช้สิทธิล่วงหน้ากว่า 98%. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/local/detail/9620000026791>
- มติชนออนไลน์. (2562). “ลุงตู่” เปิดใจ อ่อนคนอุบลฯ พร้อมเป็นผู้นำให้ ปท.เดินไปข้างหน้า ยันไม่เคย สืบทอดอำนาจ. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/politics/news_1414480
- มติชนออนไลน์. (2563). อดีต 8 ผู้สมัคร ส.ส.อีสาน พรรค ปชป.แจงเหตุขบเท้ายื่นใบลาออก. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/politics/news_1917410
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี. (2562ก). แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้นจาก https://www.ect.go.th/ubon-ratchathani/ewt_news.php?nid=420&filename=index
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี. (2562ข). ประกาศผลคะแนนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ). สืบค้นจาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_dl_link.php?nid=425
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี. (2562ค). ประกาศผลคะแนนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี (อย่างไม่เป็นทางการ). สืบค้นจาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/ewt_news.php?nid=422&filename=index
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี. (2562ง). ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์, สืบค้นจาก https://www.ect.go.th/ubonratchathani/more_news.php?cid=30

การสัมภาษณ์

- กิตติธัญญา วาจาดี. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562.
- เกรียง กัลป์ตินันท์. รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2562.
- จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล. อดีต ส.ส.นครราชสีมา ผู้คัดเลือกและผู้สนับสนุนหลัก พรรคภูมิใจไทย จ.อุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562.
- ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 7 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562.
- เต็ม ศรีเนตร. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคภูมิใจไทย เขต 10 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562.
- ธนาคม กองเพียร. นายอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2562 และ 24 มีนาคม 2562.
- ปฐมวิ โชติอันทน์. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2562.
- ประภูศักดิ์ จินตะเวช. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 9 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562.
- ปรีชญา ชำมณี (ส.จ.ห้าใจ). ผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ เขต 7 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562.
- โยธากาญจน์ ฟองงาม. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคพลังประชารัฐ เขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2562.
- รัฐกิตติ ชาติพัฒน์. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 5 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562.
- เวียงรัฐ เนติโพธิ์. ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2562.
- สถาพร ศรีแย้ม. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคอนาคตใหม่ เขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562.
- สมคิด เชื้อคง. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 10 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2562.
- สุदारัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ. แกนนำทีมหาเสียงของ ส.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย เขต 7 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562.
- เอกชัย ทรงอำนาจเจริญ. ผู้สมัคร ส.ส.พรรคเพื่อไทย เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2562.

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 www.kpi.ac.th

โทรศัพท์ 0-2141-9600 โทรสาร 0-2143-8181

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ebook)

978-616-476-155-1

สวท.63-76-00.0 (ebook)